

ВИПУСКНИКИ ОДЕСЬКОГО (НОВОРОСІЙСЬКОГО) УНІВЕРСИТЕТУ

Енциклопедичний словник

Випуск 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

ВИПУСКНИКИ

Одеського *(Новоросійського)* університету

Енциклопедичний словник

Випуск 1

Одеса
"Астропринт"
2005

ББК 74.584(4Укр-4Од-20)7я21
В 51
УДК 378.4(477.74)(03)

Одеський (Новоросійський) національний університет ім. І. І. Мечникова завжди готував і плекав кадри, здатні гідно зустріти сучасність і спрогнозувати прийдешність заради розвитку національної вищої школи, визначення пріоритетів, які б могли сприяти збагаченню інтелекту, культури і освіти народу України. Перший випуск енциклопедичного словника університету містить майже 500 славних імен його вихованців за всю історію ОНУ (1865–2005). Розрахований на істориків науки, науковців, студентів та тих, хто цікавиться історією університету.

Відповідальний редактор та автор вступної статті
В. А. Сминтина

Заступник відповідального редактора
М. О. Подрєзова

Упорядники та бібліографічні редактори:
М. О. Подрєзова, В. П. Пружина, В. В. Самодурова

Редакційна колегія:
Т. В. Васильєва, М. Ю. Волянська, А. В. Зайченко, В. Г. Каретніков, В. О. Кузнєцов, С. О. Мерзлякова, Н. В. Мусієнко, Ф. О. Самойлов, О. В. Суровцева

Рекомендовано до друку Вченою радою ОНУ

В $\frac{4309000000—069}{318—2005}$ Без оголош.

ISBN 966-318-318-7

© Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Наукова бібліотека, 2005

Зміст

Вступ 4
Від упорядників 9
А 11
Б 22
В 41
Г 53
Д 69
Е 78
Є 79
Ж 80
З 83
І 94
К 97
Л 123
М 131
Н 143
О 145
П 147
Р 170
С 176
Т 204
У 212
Ф 213
Х 218
Ц 220
Ч 222
Ш 225
Щ 233
Ю, Я 234
Список літератури 238
Список скорочень 246
Додаток 247

Одеський (Імператорський Новоросійський) національний університет ім. І. І. Мечникова з дня створення 1 (13) травня 1865 року посідає одне з провідних місць у формуванні освітянської системи, у розвитку наукових досліджень, культури в Україні. Він є одним з найстаріших перших університетів України і разом з Київським, Харківським та Львівським університетами фактично визначав і визначає стан і перспективи розвитку освіти, науки і культури в освітянській мережі нашої країни. Одеський університет — всесвітньовідомий, з високим міжнародним авторитетом. У світовому рейтингу він посідає почесне 48-е місце серед кращих університетів світу.

Враховуючи загальнодержавне і міжнародне визнання результатів діяльності та вагомий внесок у розвиток національної вищої освіти і науки, у 1965 р. університет було нагороджено орденом Трудового Червоного прапора, а 2000 році Указом Президента України Одеському державному університету надано статус національного.

Одеський (Новоросійський Імператорський) університет відразу став більше, ніж просто університетом, прийнявши на себе особливу роль в історії розвитку вищої освіти на півдні України, суспільну, культурно-просвітницьку місію.

У XIX ст. в Імператорському Новоросійському університеті створюються наукові товариства, формуються наукові школи, які подальше складають славу і гордість вітчизняної і світової науки.

Багато яскравих сторінок вписали в історію України та університету всесвітньо відомі видатні вчені: І. І. Мечников — лауреат Нобелівської премії, мікробіолог;

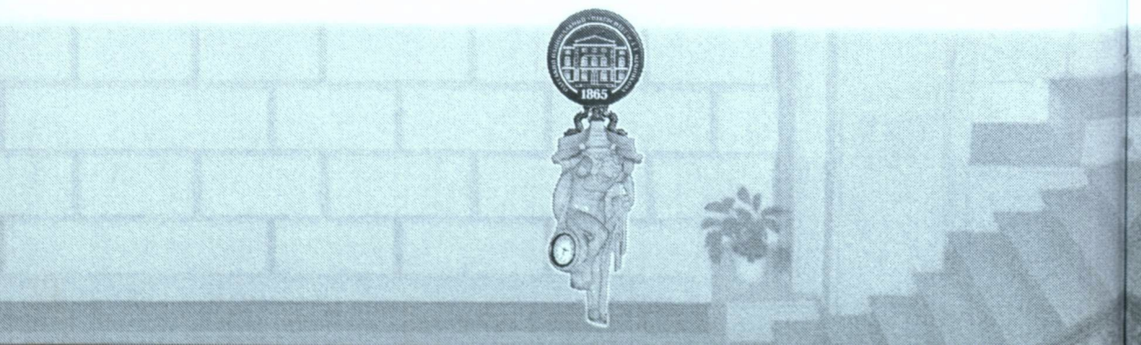
І. М. Сєченов — засновник вітчизняної фізіології; президенти АН України, академіки: мікробіолог Д. К. Заболотний, ботанік В. І. Липський, патофізіолог О. О. Богомолець; біолог О. О. Ковалевський; фізик Ф. Н. Шведов; фізик-теоретик, засновник математичного відділення Новоросійського товариства природознавців М. О. Умов; академік АН СРСР, засновник всесвітньовідомої школи хіміків-органіків М. Д. Зелінський; академік Російської АН та АН СРСР історик і археолог Ф. І. Успенський; академік, член Президії НАН України, засновник Фізико-хімічного інституту НАН України О. В. Богатський; член-кореспондент АН УРСР, засновник Одеського планетарію астроном В. П. Цесевич; математики: М. Г. Крейн, О. І. Ляпунов та І. М. Занчевський; прославлений історик М.Є. Слабченко; славіст В. І. Григорович; зоолог Д. К. Третьяков; геолог А. М. Криштофович; хімік Л. В. Писаржевський та багато-багато інших.

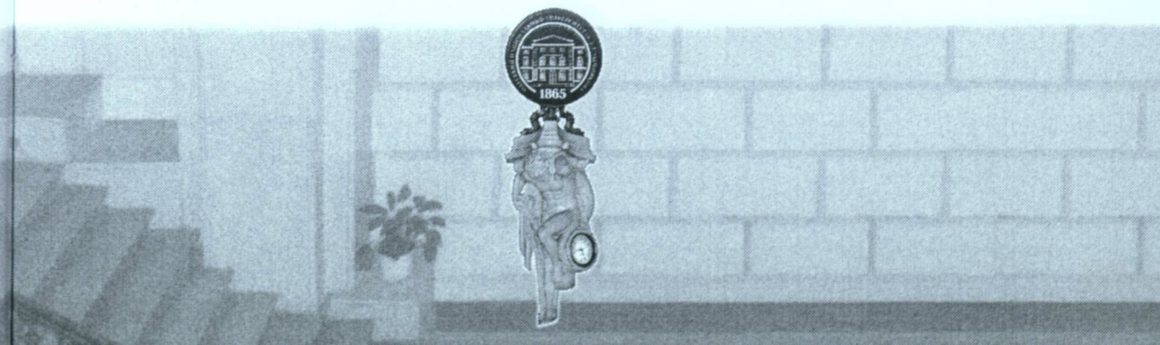
Кожне з цих імен — яскрава сторінка в літописі нашої науки.

Одеський університет в тяжкі воєнні роки був зі своєю державою, зі своїм народом. Багато викладачів і співробітників воювали на фронтах, не всі повернулися з боїв. Завжди пам'ятатиме про загиблих університетський колектив. На їхню честь у зв'язку з 30-річчям Великої Перемоги встановлено пам'ятник біля головного корпусу університету.

Серед вчених, які складають гордість науки XX ст. — хімік-органік, член Призидії акад. НАН України С. А. Андронаті, історик, віце-президент, акад. НАН України І. Ф. Курас, історик, акад. АН СРСР, акад. АН Білорусі Г. М. Понкратова, океанограф та гідробіолог, акад. АН СРСР, Герой Радянського Союзу П. П. Ширшов, фізик, лауреат Державної премії СРСР Є. А. Кирилов, хімік, акад. АН УРСР Л. В. Писаржевський, археолог, акад. АН України Біляшевський М. Ф., економіст, акад. АН УРСР В. Ф. Левитський, невропатолог, проф., акад. АН УРСР Г. І. Маркелов, хімік-органік, акад. АН УРСР, лауреат держ. премій СРСР та УРСР О. В. Богатський, біолог, акад. НАН України Ю. П. Зайцев, хімік, член-кореспондент АН УРСР проф. Г. Л. Камалов та багато-багато інших.

На початку 90-х років, коли Україна проголосила свою незалежність, у розв'язанні проблеми єдності науки й освіти, — з огляду на досвід минулого, що крив у собі чимало прогалин і вад, — певну роль відіграло створення галузевих академій з пріоритетних наукових напрямків. Однією з них була Академія наук Вищої школи України, до якої з професорів Одеського університу ввійшли В. М. Білоус, І. П. Зе-

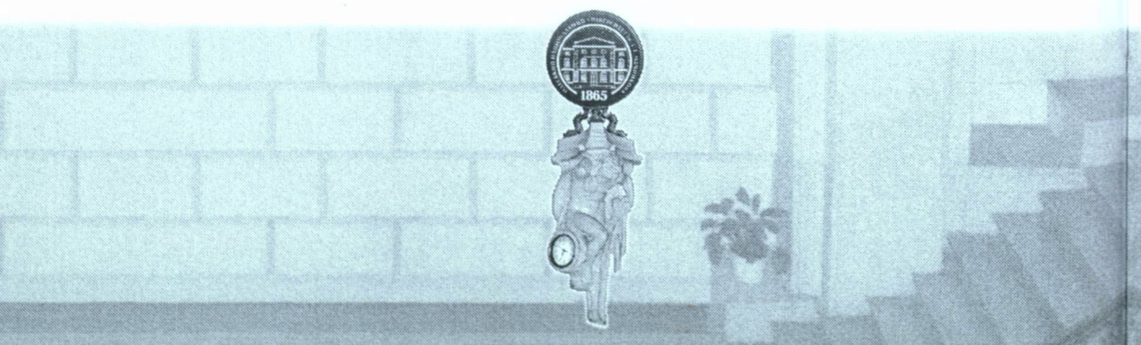
лінський, В. Г. Каретников, М. П. Коваленко, Г. Я. Попов, В. А. Сминтина (він є також засновником Міжнародної академії комп'ютерних наук і систем), В. М. Тоцький; до Академії інженерних наук України — А. А. Еннан, І. П. Зелінський, А. Н. Золотко, Т. Л. Ракітська, Г. І. Швебс та інші вчені. До Академії правових наук України обрали професора А. С. Васильєва, до Академії політичних наук — С. Й. Аппатова, до Міжнародної академії промисловості, освіти і мистецтв (США) — А. І. Уйомова, до Міжнародної академії наук Євразії — Є. А. Черкеза, членом Російської народної академії наук став професор В. Н. Станко. Деякі професори стали членами кількох академій. Ми не наводимо прізвищ усіх академіків — їх знають на кафедрах та в наукових підрозділах. Не вказуємо й усіх академій, до яких ввійшли професори Одеського університету. Має вагу констатація факту: високий рейтинг університетського корпусу, здатного розв'язувати проблеми реформування вищої освіти.

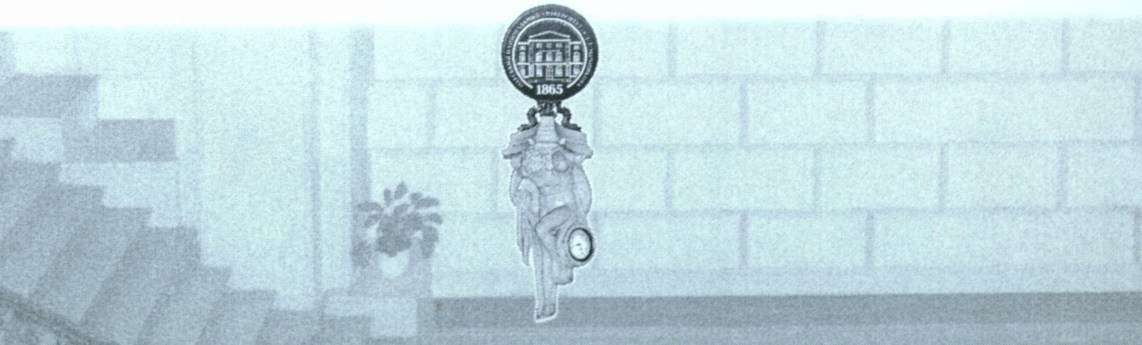
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова зустрічає своє 140-річчя з дня існування, як визначний центр освіти, науки і культури. В ньому 4 навчально-наукові інститути, 10 факультетів, 2 навчально-наукові центри, технікум коледж, 100 кафедр, 3500 викладачів, науковців та співробітників, 170 докторів наук, професорів та понад 800 кандидатів наук, доцентів, 57 академіків, член-кореспондентів НАН України і галузевих академій. В університеті працюють 29 всесвітньо відомих наукових шкіл, засновниками яких є і випускники та професори університету:

1. Мішані задачі математичної фізики з розривами усередині області (д-р фіз.-мат. наук, проф. Г. Я. Попов);
2. Теорія та розробка методів наближеного розв'язання інтегральних рівнянь (д-р фіз.-мат. наук, проф. М. Я. Тихоненко);
3. Динамічні системи керування (д-р фіз.-мат. наук, проф. В. О. Плотніков);
4. Теорія функцій дійсної та комплексної змінної (д-р фіз.-мат. наук, проф. Е. О. Стороженко);
5. Створення наукових основ фототехнологій (д-р фіз.-мат. наук, проф. О. В. Тюрін);
6. Теорія класичних і квантових рідин (д-р фіз.-мат. наук, проф. В. М. Адамян);
7. Проблеми фізики напівпровідників (д-р фіз.-мат. наук, проф. В. А. Сминтина);
8. Дослідження фізичних параметрів та координат змінних і стаціонарних зірок, штучних небесних тіл, малих тіл та пилової складової Сонячної системи, розробка

нових методів і засобів астрономічних спостережень (д-р фіз.-мат. наук. проф. В. Г. Каретніков);

9. Фізична електроніка, фізика напівпровідникових датчиків-сенсорів (д-р фіз.-мат. наук. проф. Ш. Д, Курмашев);
10. Фізика аеродисперсних систем (д-р фіз.-мат. наук, проф. М Х. Копит);
11. Фізика горіння дисперсних систем (д-р фіз.-мат, наук, проф. А. Н. Золотко);
12. Фізика невпорядкованих систем (д-р фіз.-мат. наук, проф. В. Т. Мак);
13. Тепло-електрофізичні явища у багатофазних середовищах (д-р фіз.-мат. наук, проф. М. М. Чесноков);
14. Розробка фізико-хімічних основ флотаційних методів очищення стічних вод промислових підприємств (д-р хім. наук, проф. В. Ф. Сазонова);
15. Екологічний каталіз. Фізико-хімічні основи розробки низькотемпературних каталізаторів очистки повітря від газоподібних токсичних сполук (д-р хім. наук, проф. Т. Л. Ракитська);
16. Теоретичні основи фармакологічної хімії (д-р хім. наук, проф. С. А. Андронаті);
17. Цілеспрямовані фундаментальні дослідження по синтезу лікарських препаратів для потреб медицини та практично важливих органічних речовин (д-р хім. наук, проф. З. І. Жиліна);
18. Координаційна хімія p-, d-металів з неорганічними нітроген-, оксиген-, сульфо- та фосфорвміщуючими молекулами (д-р хім. наук, проф. І. Й. Сейфуліна);
19. Проблеми мікробіології і екологічної біотехнології (д-р біол. наук, проф. В. О. Іваниця);
20. Екологічна генетика та біохімія (д-р біол. наук, проф, В. М. Тоцький);
21. Теорія та методика моделювання ендогенних і екзогенних геологічних процесів в умовах техногенного навантаження і охорони геологічного середовища (д-р геол.-мін. наук, проф. Є. А. Черкез);
22. Геодинамічний аналіз та природоаналогове прогнозування змін геологічного узбережжя і дна моря та водосховищ (д-р геол.-мін наук. проф. Є. І . Коніков);
23. Грунтотворчі процеси в чорноземах при зрошенні (д-р біол. наук, проф. Є. Н. Красеха);
24. Екологія природокористування (д-р геол. наук, проф. Ю. Д. Шуйський);

25. Суспільно-географічні засади сталого розвитку приморських регіонів і міст берегової зони. Регіональна економіка (д-р геогр. наук, проф. О. Г. Топчиєв);

26. Давня історія, археологія та етнологія (д-р іст. наук. проф. О. В. Сминтина);

27. Одеська школа історії, теорії та історіографії міжнародних відносин (д-р пед. наук, проф. І. М. Коваль);

28. Характер в художній літературі (д-р філол, наук, проф. Н. М. Шляхова);

29. Одеська ономастична школа (д-р філол. наук, проф. Ю. О. Карпенко).

Наукові дослідження зосереджено в 4 науково-дослідних інститутах та 28 наукових підрозділах, серед яких 8 науково-дослідних центрів, 14 проблемних і галузевих науково-дослідних лабораторій, Астрономічна обсерваторія ОНУ, Ботанічний сад, Наукова бібліотека, яка має фонд близько 4 млн. томів, серед яких більш 100 тис. рідкісних видань та рукописів. В університеті діє 5 музеїв (палеонтологічний, зоологічний, петрографо-мінералогічний, музей рідкісної книги, підземний заповідник).

Випускники славетного університету, створюючи передові Наукові школи, прогресивні технології, безумовно, завжди пам'ятали і пам'ятатимуть свою Alma Mater.

Багатогранна діяльність Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова — приклад високого служіння Вітчизні.

В. А. Сминтина

Від упорядників

"Випускники Одеського (Новоросійського) національного університету ім. І. І. Мечникова" — перше в історії Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова зведене довідкове видання про його вихованців. Видається за рішенням Вченої ради університету.

Університет завжди з великою відповідальністю готував і плекав кадри, здатні гідно зустріти сучасність і спрогнозувати майбутнє заради розвитку національної вищої школи, визначення пріоритетів, які б сприяли збагаченню інтелекту, культури і освіти народу України. Серед випускників університету — політичні та державні діячі, діячі науки та культури, видатні науковці, поети, критики, прозаїки, кореспонденти радіо і телебачення, редактори газет та журналів, творчі працівники, спортсмени.

Маємо надію, що словник буде мати кілька випусків. У перший випуск увійшло понад 650 коротких біографічних статей про відомих людей, які в різні роки на різних факультетах та відділеннях університету отримали освіту, закінчивши Новоросійський університет (1865–1920), або Одеський інститут народної освіти (1920–1933), чи Одеський державний (згодом Одеський національний) університет ім. І. І. Мечникова (1933–2005). Це стосується і деяких вихованців університету, які з різних обставин не змогли пройти повний курс навчання в університеті, але залишили помітний слід в історії, осяяли своїм життям і творчістю рідну "Alma mater".

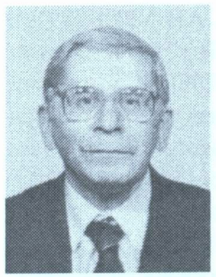
Біографічні статті містять відомості про трудову діяльність, основні етапи наукового або творчого життя випускників, розташовані у строго абетковому поряд-

ку, доповнюються фотографіями. В кожній з цих статей вказані дати закінчення університету, відзнаки та нагороди випускника. Біографічні статті дозволяють не тільки простежити життєвий шлях випускника, оцінити внесок кожного у вітчизняну і світову науку, культуру, мистецтво, отримати уяву про основні напрямки наукової діяльності факультетів, кафедр, інститутів та ін. підрозділів ІНУ, ІНО, ОДУ та ОНУ, але й стають могутнім спонукальним чинником в подальшому житті студентів та співробітників університету.

Словник оснащений довідковим апаратом: списком основної використаної літератури та списком скорочень. У біографічних статтях цифра в дужках, яка стоїть після назви ученого звання, премії, посади тощо, означає рік присвоєння звання, присудження премії, отримання посади і т. д.

Висловлюємо щиру подяку д-ру медичних наук, професору, завідуючому кафедри соціальної медицини, організації охорони здоров'я та загальної гігієни Сумського державного університету Васильєву К.К., який надав відомості про випускників медичного факультету ІНУ та директору Одеського історико-краєзнавчого музею Солодовій В. В. за надання ілюстративного матеріалу із фондів музею.

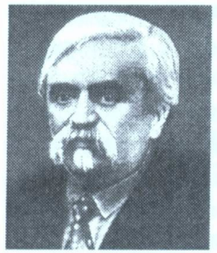
Довідник розрахований на дослідників історії науки, науковців, краєзнавців, студентів та всіх тих хто цікавиться історією університету, хто не байдужий до його успіхів та проблем. Редакційна колегія, Наукова бібліотека будуть вдячні читачам за відгуки і побажання у зв'язку з виходом першого випуску довідника та врахують їх при підготовці наступних випусків.

АБАЛАКІН Віктор Кузьмич — чл.-кор. Академії наук СРСР (1987), д-р фіз.-мат. наук (1976). Астроном. Народився 27.VIII.1930 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1953). Працював інженером, потім молодшим науковим співробітником відділу Еволюції Землі Геофізичного інституту Академії наук СРСР (Москва) (1953). Молодший науковий співробітник відділу "Астрономического ежегодника СССР" Інституту теоретичної астрономії АН СРСР у Ленінграді (1955). Аспірант ОДУ по кафедрі астрономії (1957). Захистив кандидатську дисертацію (1961). Працював в Одесі старшим науковим співробітником Астрономічної обсерваторії (1960–1963). Заміщав посаду доцента кафедри астрономії ОДУ (1963–1965). Завідувач відділу "Астрономического ежегодника СССР" (1965–1995). Директор Головної (Пулковської) астрономічної обсерваторії Академії наук СРСР (1983-2000). Радник Російської Академії наук (з 2000 р.). Член Міжнародного астрономічного союзу (International Astronomical Union) (1970). Член Астрономічного товариства Німеччини (Astronomische Gesellschaft) (1972). Президент Комісії № 4 "Ефемериди" Міжнародного астрономічного союзу (1976–1979). Астероїд — мала планета № 2722 за наукові заслуги В. К. Абалакіна названа його ім'ям (1982). Почесний академік Академії космонавтики ім. К. Е. Ціолковського(1990). Автор понад 250 наукових праць.

АВІЛОВ Микола Вікторович — засл. майстер спорту, олімпійський чемпіон. Народився 6. VIII. 1948 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім І. І. Мечникова. Легкоатлет — десятиборець, учасник трьох Олімпійських ігор. Абсолютний олімпійський чемпіон з легкоатлетичного десятиборства (Мюнхен-72). Чемпіон СРСР з легкої атлетики (1972). З 1991 р. працював тренером, готував спортсменів та збірні команди до змагань з легкої атлетики на Сейшельских островах, в Іраку, Єгипті та Китаї. У 2003 р. повернувся в Україну.

АГАНІН Марк Абрамович — чл.-кор. АН УРСР (1939), проф. (1922). Геофізик. Народився 13.X.1876 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1898), політехнічний інститут в Санкт-Петербурзі (1904). Працював лаборантом при станції випробування матеріалів Варшавського політехнічного інституту (1904–1905). Читав лекції з гідрометеорології в ІНУ та на Вищих жіночих курсах (1910). Очолював Павлівський відділ Головної геофізичної обсерваторії (Санкт-Петербург) (1915–1919). Працював на посаді старшого фізика Одеської геофізичної обсерваторії та Миколаївської головної обсерваторії. Займав посаду приват-доцента Новоросійського університету (1919). Очолював магнітну зйомку всієї України (1931–1935). Завдяки йому в с. Степанівці (60 км від Одеси) була відкрита магнітна обсерваторія (1939). Помер у 1940 р.

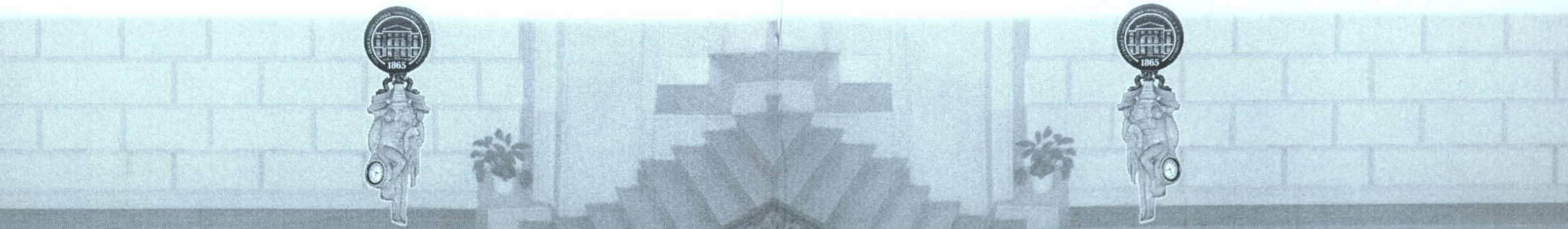
АДАМЯН Вадим Мовсесович — д-р фіз.-мат. наук (1977), проф. (1979). Фізик-теоретик, математик. Народився 2.XII.1938 р. в Одесі. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961), аспірантуру в Одеському будівельному інституті (1964), кандидат фізико-математичних наук (1966). Працював старшим науковим співробітником науково-дослідної лабораторії динаміки верстатів Одеського технологічного інституту ім. М. В. Ломоносова (1964–1966), старшим викладачем кафедри вищої математики Одеського будівельного інституту (1966–1967), завідуючим лабораторії теоретичної фізики науково-дослідного інституту фізики ОДУ (1967–1975), доцентом кафедри теоретичної фізики ОДУ (1975–1977), завідувачем кафедри (1979). Член Американського наукового товариства (AMS), Міжнародного товариства прикладної математики та механіки (САММ). Автор понад 100 наукових праць.

АЙНАЛОВ Дмитро Власович — чл.-кор. Імп. Рос. Академії наук, відділення російської мови та словесності (з 1914 р.; Академії наук СРСР), д-р іст. наук (1900), проф. Історик мистецтв. Народився 8.II.1862 р. в м. Маріуполі. Вступив на історичне відділення історико-філологічного факультету ІНУ (1888). Захистив у Петербурзі магістерську дисертацію (1895). Екстраординарний професор Казанського (1900), Петербурзького (1903) університетів. Вивчав старожитності на Азовському узбережжі (1896). Був делегатом Археологічних з'їздів у Вільно, Харкові та Чернігові. Проводив роботи з вивчення старожитностей Києва та Херсона. Помер у 1939 р.

АЙХЕНВАЛЬД Юлій Ісаєвич — літературний та театральний критик, перекладач, філософ. Народився 12.I.1872 р. в м. Балта Подільської губ. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1894). Викладав у Москві на Вищих історико-філологічних жіночих курсах В.О.Полторацької, в Московському університеті (1895). Був вченим секретарем Московського психологічного товариства і секретарем редакції журналу "Вопросы философии и психологии". Працював в журналі "Русская мысль"(1902–1903; 1907–1908). Переклав з німецької мови монографії К. Фішера "А. Шопенгауер"(1896) та "Полное собрание сочинений" А. Шопенгауера (1901–1910). В 1922 р. був висланий за кордон. В Берліні читав курс "Філософські мотиви російської літератури" в Російській релігійно-філософській академії. В 1923–1926 рр. викладав в Російському науковому інституті. Одержав золоту медаль за філософську працю "Эмпиризм Локка и рационализм Лейбница". Помер у 1928 р. у Берліні.

АКІМОВА Людмила Степанівна — голова Комітету в справах молоді, нач. Управління в справах сім'ї та молоді Одес. облдержадміністрації (1995). Народилася 21. П 1957 р. у м. Одесі. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1981), Одеський інститут політології і соціального управління (1992). Інструктор, секретар, завідуюча відділом студентської та учнівської молоді Одеського міськкому ЛКСМУ; завідуюча сектором нагород, секретаріатом Одеської обласної Ради народних депутатів (1982–1995). Бере активну участь у політичній та громадській діяльності: голова координаційної ради у справах жінок, обласної організації всеукраїнського політичного об'єднання "Жінки за майбутнє", член президії обласної асоціації жінок. Нагороджена: орденом княгині Ольги III ступеня, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України та ін. Оголошена переможцем гуманітарної програми "Золотий фонд Одеси — жінки року".

АКСЕНТЬЄВ Борис Миколайович — д-р біол. наук (1927), проф. (1935). Ботанік. Народився у 1894 р. в Одесі. Закінчив Новоросійський університет (1918) та аспірантуру на кафедрі фізіології рослин (1918–1921). Працював асистентом кафедри (1921–1927), старшим науковим співробітником секції анатомії і фізіології рослин Науково-дослідної кафедри біології (1927–1930) та Зоолого-біологічного інституту (1930–1931), у Ботанічному саду ОДУ (1931–1939), де керував сектором фізіології рослин (1935–1939). В Одеському університеті працював спочатку доцентом (1929–1935), потім професором кафедри ботаніки (1935–1938). Помер у 1939 р.

АКСЕНТЬЄВА Зінаїда Миколаївна — чл.-кор. Академії наук Укр.РСР (1951). Народилася 25. VII. 1900 р. в Одесі. Закінчила ІНО (1924). Працювала в Астрономічній обсерваторії Новоросійського університету з 1919 р. Співробітник Полтавської гравіметричної обсерваторії (1926). Директор обсерваторії (1951). Заслужений діяч науки УРСР (1960). Померла у 1969 р.

АЛЕКСАНДРОВ Борис Георгійович — д-р. біол. наук (2003), проф., член — кор. Української екологічної Академії наук (1993). Керівник Одеського відділення Інституту біології південних морів (1994). Гідробіолог. Народився 17.IV.1958 р. в м. Одесі. Закінчив ОДУ ім. І.І. Мечникова у 1980 р. Будучи студентом працював ст. лаборантом Одеського філіалу Інституту біології південних морів. Інженер — гідробіолог (1980), молодший науковий співробітник (1986–1988), вчений секретар (1990), зам. директора по науці (1990–1994), завідуючий лабораторією теоретичних основ гідробіологічної меліорації (1991–1996). Автор і співавтор 110 наукових праць (зокрема 10-ти монографій).

АЛЕКСАНДРОВ Олександр Васильович — д-р філол. наук (2000), проф. Літературознавець. Народився 29.VII.1947 р. у с. Воронівка Вознесенського р-ну Миколаївської області. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова у 1975 р. Асистент кафедри російської дітератури ОДУ (1975), викладач російської мови у Республиці Афганістан (1977–1980). Навчався в аспірантурі (1982–1983). Захистив кандидатську дисертацію, доцент кафедри російської літератури (1985), заступник декана філологічного факультету (1984–1988). Зав. кафедри новітньої літератури та журналістики (1999), кафедри журналістики (з 2004 р.). Основний об'єкт дослідження — образна система наративного твору, у вивченні якої вчений автор спирається на метод типологічних зіставлень.

АЛЕКСАНЯН Арто Богданович — чл.-кор. Академії мед. наук СРСР (1945), д. чл. Академії мед. наук СРСР (1960), д-р. мед. наук (1940), проф. (1938). Народився 29.VШ.1892 р. в Тифлісі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1916). Працював сільським лікарем у Вірменії (1920–1926). Організував першу в Єревані санітарно-гігієнічну лабораторію (1927), що стала згодом республіканським науково-дослідним Інститутом епідеміології, вірусології і медичної паразитології ім. А.Б. Алексаняна (1971). Зав. кафедри епідеміології Єреванського медичного інституту (1931–1971). Доцент (1935), кандидат медичних наук (1936), головний державний санітарний інспектор Вірм. РСР (1935–1940). Голова президії Республіканського товариства мікробіологів, епідеміологів і інфекціоністів Вірм. РСР (1937–1971). Голова Вченої медичної ради Міністерства охорони здоров'я Вірм. РСР (1951). Помер 5.I.1971 р.

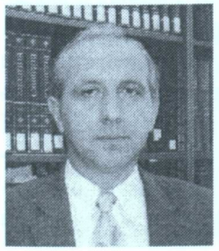
АЛЕКСЄЄВ Олексій Карпович — д-р геол.-мінерал. наук (1937), проф. (1930). Геолог, палеонтолог, гідрогеолог. Народився 5.IV.1881 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ у 1906 р. Був зарахований позаштатним (1909), штатним (1910–1911) лаборантом при кабінеті геології та палеонтології Новоросійського університету. Мав чин колезького секретаря (1911–1913), титулярного радника (1915). Керував палеонтологічними розкопками в долині Великий Куяльник біля с. Ново-Єлизаветівка (1910–1912). Склав іспит на ступінь магістра з мінералогії і геогнозії (1913), призначений старшим асистентом при геологічному кабінеті (1915). Захистив магістерську дисертацію (1916). Приват-доцент (1917), штатний доцент (1918). Очолив школу палеонтологів-хребетників. Завідував геологічним кабінетом університету (тепер Палеонтологічний музей) (1918). Працював в Ленінграді в Інституті геологічної карти при Головному геолого-розвідувальному управлінні ВРНГ СРСР (колишній Геологічний комітет) (1930), читав лекції з геології у Гірничому інституті. Наукова спадщина налічує біля 50 статей і 4 монографії. Помер 15.V.1938 р.

АЛТОЇЗ Борис Анатолійович — д-р фіз.-мат. наук (2000), проф. (1994). Фізик. Народився 27.VШ.1941 р. у Петровську-Забайкальському Читинської області. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1965) та аспірантуру (1968). Старший викладач кафедри загальної фізики (1971). Захистив кандидатську дисертацію (1982). Доцент кафедри загальної фізики (1983), доцент кафедри фізичної електроніки (1988). У 1990 р. разом з доцентом Одеського морехідного училища Ю. М. Поповським та членом-кореспондентом АН СРСР Б.В.Дерягіним здійснив наукове відкриття, в якому зафіксований новий, невідомий стан речовини. Нагороджений медаллю Російської академії природничих наук ім. П. Л. Капіци.

АЛЬБУРТ Лев Осипович — міжнар. гросмейстер (1977). Народився у 1946 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Чемпіон України з шахів (1972, 1973, 1974), в 1976 р. завоював в командному заліку звання чемпіона Європи. Неодноразово приймав участь в фіналі чемпіонату СРСР. Двократний чемпіон СРСР. Переможець міжнародних турнірів (Бухарест, Нью-Йорк, Рейк'явік). З 1979 р. живе у США. Чемпіон США (1984,1985,1990).

АНДРІАДЗЕ Микола Йосипович — проф. Інфекціоніст і епідеміолог. Народився 29.VII.1889 р. в м. Кутаїсі. Вчився на медичному факультеті ІНУ (1908–1913). В роки першої світової війни служив в армії. Потім повернувся в Грузію, де в 1932 р. очолив кафедру інфекційних хвороб у Тбіліському медичному інституті (1932). Один з основоположників інфектології й епідеміології в Грузії. Помер в 1949 р.

АНДРІЄВСЬКИЙ Сергій Михайлович — д-р фіз.-мат. наук (2002), проф. (2003). Астроном. Народився 5. VIII. 1961 р. у м. Миколаєві. Закінчив відділення астрономії фізичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечнникова (1983). Навчався в аспірантурі при кафедрі астрономії (1983–1986). Кандидат фізико-математичних наук (1987). Молодший науковий співробітник (1984–1985, 1987–1988), старший науковий співробітник (1994) астрономічної обсерваторії ОДУ ім. І. І. Мечникова. Асистент

(1988–1992), доцент (1992) кафедри астрономії. Працював в обсерваторії Парижа — Медона, Франція (1993-2000), у Астрофізичному інституті м. Потсдам, Німеччина (1998–2000). Професор-візитер у Інституті астрономії, геофізики і атмосферних наук університету штата Сан-Паулу, Бразілія (2001–2002), професор-візитер в Кейз Вестерн Резерв університеті, США (2003). Член Міжнародного астрономічного союзу та членом Європейського астрономічного співтовариства. Отримав премію ім. М. П. Барабашова з астрофізики від НАН України (2003). Має понад 70 наукових публікацій.

АНДРІЄНКО Віталій Опанасович — д-р фіз.-мат. наук (1998), проф. (1999). Математик. Народився 3.IX.1938 р. в с. Мала Кореniха Варварівського р-ну Миколаївської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Навчався в аспірантурі в ОДУ (1960–1962) та МДУ (1964–1966). Асистент (1962–1964, 1966–1968), старший викладач (1968), доцент (1969), заступник декана (1969–1970), в. о. завідувача кафедри математичного аналізу (1975–976) в ОДУ. Працював в Одеському педагогічному інституті (1977–2002). Професор кафедри математичного аналізу ОДУ (2002). Веде наукові дослідження в галузі теорії функцій. Нагороджений медаллю "Ветеран праці" (1985), знаком "Відмінник освіти України" (2000), медаллю "За освоєння цілинних земель" (1958). Автор понад 90 наукових та науково-методичних праць.

АНДРОНАТІ Сергій Андрійович — акад. НАН України (1988), д-р хім. наук (1974), проф. (1984). Хімік — органік. Народився 19.IX.1940 р. в Одесі. Закінчив хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Навчався в аспірантурі кафедри органічної хімії (1966–1968). Працював в ОДУ на посаді інженера (1966), старшого інженера (1968–1970), старшого викладача (1970–1971), доцента кафедри органічної хімії (1971–1978). Захистив кандидатську дисертацію (1970). Працював старшим науковим співробітником (1972–1976). Керівника відділу хімії азотвміщуючих гетероциклів в Одесі, який входив спочатку до складу Інституту органічної хімії АН УРСР (Київ), а потім до складу одеських лабораторій Інституту загальної та органічної хімії АН УРСР (1976–1978). Працював виконуючим обов'язки заступника директора (1978), заступником директора з наукової роботи (1978–1983), виконуючим

обов'язки директора (1983–1984) Фізико-хімічного інституту. Директор Фізико-хімічного інституту НАН України з 1984 р. У 1982 р. обраний членом-кореспондентом АН УРСР. З 1984 р. — голова Південного наукового центру НАН України, член Президії НАН України. Був керівником Загальносоюзної програми фундаментальних досліджень із проблеми "Макроциклічні комплексони та їх аналоги" (1986–1990). Лауреат Державної премії СРСР в галузі науки і техніки (1980), у 1991 р. — Державної премії України за роботи в галузі хімії макрогетероциклічних сполук. За його участю створено хіміко-фармацевтичний учбово-науково-виробничий комплекс НАН і Міносвіти України, який він очолює. Завідувач кафедри фармацевтичної хімії хімічного факультету ОДУ. Депутат Одеської обласної ради народних депутатів, народний депутат СРСР (1989–1991). Нагороджений орденами "Знак Пошани" (1981), Дружби народів (1982).

АНДРОНОВ Іван Леонідович — проф. (1996). Астроном. Народився 16. IV.1960 р. в Одесі. Закінчив астрономічне відділення фізичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова, захистив кандидатську (1984) та докторську (1995) дисертації. Молодший науковий співробітник Астрономічної обсерваторії ОДУ (1983–1984), асистент (1985–1988), доцент кафедри астрономії фізичного факультету (1988–1996), докторант кафедри астрономії (1993–1996). Відповідальний секретар редколегії тематичних збірок "Проблеми астрономії", журналу "Odessa Astronomical Publications" (з 1992 р.). Брав участь у організації щорічних загальносоюзних (1982–1986, 1988–1991) та міжнародних (1992–1997, 1999) конференцій. Науковий керівник секції астрономії Одеського регіонального відділення Малої Академії наук (1989), керівник журі обласних шкільних конференцій з астрономії та інформатики (1996), лектор популярного циклу "Астрономічні сезони", що організований Одеським астрономічним товаристом спільно з Одеським Будинком вчених. Член міжнародних наукових та просвітницьких товариств: Intenational Astronomical Union, European Astronomical Society, Euroscience, Internacia Scienca Asocio Esperantista, Euro-Asian Astronomical society, Eurogean Association for Astronomy Education. Лауреат премій ім. В. П. Цесевича (1990), Міжнародного наукового фонду (1992), Euro-Asian Astronomical Society (1996). Автор 208 наукових праць.

АНДРУСОВ Микола Іванович — чл.-кор. (1910), ординарний акад. Імп. Російської Академії наук (1914), акад. ВУАН (1919), проф. Геолог, палеонтолог, палеогеограф. Народився 7.XII.1861 р. в Одесі. Вчився на природничому відділенні фізико-математичного факультету ІНУ (1879–1884), склав магістерський іспит (1888); захистив магістерську дисертацію (1890). Приват-доцент ІНУ (1889). Виробив проект чорноморської глибоководної експедиції (1890). Працював у Сорбонні (1891–1892). Приват-доцент Петербурзького університету (до 1896 р.). За його ініціативою здійснилася Мармуроморська експедиція на турецькому судні "Селяник" (1894), яка з'ясувала причини виникнення Босфору, Дарданелл та взаємний обмін вод між Чорним та Середземним морями, вивчила склад глибинної фауни Пропонтиди. Докторська дисертація (1897) була удостоєна Ломоносівської премії Академії наук. Завідував кафедрою в Юр'ївському (тепер Тартуський) університеті (1896), ординарний професор Юр'ївського університету (1901–1905), Київського університету св. Володимира (1904–1912), віце-президент Юр'ївського товариства дослідників природи (1901–1905). Директор академічної Севастопольської біостанції (1919 — 1920). Брав участь у роботі сьомого Геологічного конгресу (1897). Почесний член Юр'ївського, Київського і Уральського товариств дослідників природи, член Петербурзького та Московського товариств дослідників природи, член Мінералогічного та Геологічного товариств, Товариства любителів природознавства, антропології і етнографії, член Румунського природознавчого товариства. Працював у Таврійському геологічному бюро, був директором академічної Севастопольської біостанції (1919–1920), зав. кафедри Таврійського університету (1918–1920). Працював у Сорбонні (1920). Помер у 1924 р. у Празі.

АНІЩУК Володимир Васильович — д-р наук (1989), проф. (1989). Історик, політолог. Народився 9.XII.1943 р. в Караганді. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969) та аспірантуру (1971–1973). Працював на комсомольській роботі (1967–1969). За 30 років викладацької діяльності в вузах Одеси пройшов шлях від асистента до професора кафедри. Працював відповідальним секретарем приймальної комісії, заступником декана з роботи з іноземними студентами,

секретарем парткому університету. Захистив кандидатську дисертацію (1973). Працює в Інституті соціальних наук ОНУ (з 1991 р.). Лауреат Другого Всесоюзного конкурсу праць молодих вчених з проблем суспільних наук (1973). Був керівником депутатської групи "За соціальну справедливість та народовладдя" та головою постійної комісії Одеської обласної ради народних депутатів (1994–1998). Народний депутат України 14-го скликання від Компартії України (з 1998 р.). Член фракції Компартії України, Комітету з питань правової реформи Верховної Ради України, член Парламентської асамблеї Чорноморського економічного співробітництва (ПАЧЕС) від України (з вересня 1998 р.).

АНТОНЮК Микола Артемович — учитель, директор Кондратьївської школи. Народився 26.IX.1923 р. в с. Ришевка Скоростинского р-ну Житомирской обл. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961). Голова Ради ветеранів (1980), член президіуму районної Ради ветеранів. Відмінник народної освіти УРСР. Нагороджений медаллю "Відмінник України".

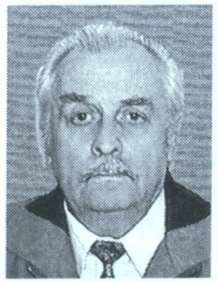

АНУФРІЄВ Лев Олександрович — д-р наук (1980), проф. (1980). Філософ. Народився 27.X.1925 р. в с. Праві Ламки Тамбовської обл. Навчався у ОДУ ім. І. І. Мечникова на історичному факультеті (1947–1953). Захистив кандидатську дисертацію з філософії в Секції економіки, історії, філософії та права АН УРСР (1965). Працював старшим викладачем кафедри філософії Одеського технологічного інституту харчової промисловості (1955–1960). Отримав вчене звання доцента (1967). Працював ректором Одеської Вищої партійної школи (1972–1980). Завідувач учбово-методичного відділу Академії суспільних наук при ЦК КПРС (1980–1982). Проректор ОДУ (1982–1992). Зав. каф. політології ОНУ ім. І. І. Мечникова (1992). За бойові дії нагороджений орденами Червоної Зірки, Вітчизняної війни першого ступеня, Трудового Червоного Прапора, Знаку Пошани, має 14 медалей.

АРКАС Микола Миколайович — видатний діяч укр. культури, письменник. Народився у 1852 р. Навчався на природознавчому відділенні фізико-математичного факультету ІНУ (1870–1875). Служив у Морському відомстві, де з виходом у відставку закінчилась його службова кар'єра (1876–1899). Автор музики до опери "Катерина" на слова Т.Г. Шевченка, вокальних творів, упорядник 80 українських народних пісень, що були ним особисто зібрані й оброблені. Розуміння історичних процесів, що відбувались в Україні, він систематизував і узагальнив у книзі "Історія України" (1907), яка стала основою для широкого загалу слухачів. Завдяки йому було відкрито школу в с. Богданівка з викладанням предметів українською мовою. У 1907 р. в Миколаєві заснував товариство "Просвіта". Помер у 1909 р.

АРОНОВ Рафаїл Аронович — проф. Спеціаліст з філософії фізики. Проректор Державної єврейської академії ім. Маймоніда (1995). Народився 31.VШ.1929 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І.І. Мечникова.

БАГРІЙ-ШАХМАТОВ Леонід Васильович — д-р юрид. наук (1969), проф. (1970). Спеціаліст з кримінального права. Народився 27.XII.1927 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Захистив кандидатську дисертацію (1961). Завідувач кафедри кримінального права і процесу Ростовського-на-Дону університету (1975), завідувач кафедри кримінального права, процесу і криміналістики ОДУ (1978). Директор Одеського центру Української Академії наук національного прогресу (1994), завідувач відділення правових наук цієї Академії (1996), завідувач кафедри кримінального права Одеської державної юридичної академії (з 1998 р.). Почесний член Національної академії наук Грузії (1996). Персональний член від України у Міжнародній Асоціації кримінального права (1989). Створив школу вчених — спеціалістів кримінально-правового профілю. Займає суспільну посаду наукового радника постійної комісії Верховної Ради України з правової політики та судово-правової реформи, член Міждержавної асоціації кримінологів України, член Союзу юристів України. Заслужений діяч науки і техніки України (1994). Усього має 30 нагород. Автор понад 500 наукових праць, серед яких 15 монографій, 3 підручники та коментарі до законодавства.

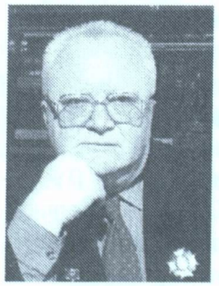
БАЗИЛЕВСЬКИЙ Володимир Олександрович — поет, чл. Спілки письменників України (1972). Народився 14.VШ.1937 р. в смт. Павлиш Кіровоградської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962). Автор книг: "Поклик простору" (1977), "Допоки музика звучить" (1982), "Чуття землі небесне" (1983), "Труди і дні" (1984), "Вибране" (1987), "Колодязь" (1988), "Вертеп" (1992), "Вокзальна площа" (1995) та ін. Лауреат Державної премії України ім. Т. Шевченка (1996, за книгу "Вертеп"), літературної премії ім. П.Тичини (1990, за книгу "Колодязь").

БАЙМУРАТОВ Михайло Олександрович — д-р юрид. наук (1996), проф. (1998). Народився 13.X.1954 р. в Одесі. Закінчив з відзнакою юридичний факультет (1976–1982) та аспірантуру (1991–1992) ОДУ ім. І. І. Мечникова. Здобувач кафедри конституційного та міжнародного права юридичного факультету ОДУ (1984–1990). Член президії Одеського обласного відділення Українського фонду милосердя та здоров'я (1991). Начальник відділу кадрів Одеського виробничого об'єднання "Електрик" Українського товариства глухих (1986–1992). Викладач кафедри конституційного та міжнародного права юридичного факультету (інституту) ОДУ на умовах сумісництва (1982–1992). Викладач, асистент, доцент на тій же кафедрі (1992). Захистив кандидатську дисертацію (1993). Учасник науково-дослідного проекту Державного комітету України з науки та технологій "Місцеве самоврядування в умовах формування правової держави України" (1993–1996). Член редакційної колегії, відповідальний секретар республіканського журналу "Юридический вестник" (1994). Дійсний член-академік Української Академії наук національного прогресу (1996). Доцент кафедри міжнародного права та міжнародних відносин Одеської державної юридичної академії, науковий консультант Міністерства юстиції України з питань місцевого самоврядування (1997). Професор кафедри міжнародного права та міжнародних відносин Одеської державної юридичної академії (1998). Автор понад 50 наукових праць. Заслужений діяч науки і техніки України (2004).

БАККАЛ Семен Абрамович — д-р мед. наук (1939), проф. (1946). Народився у 1888 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1914). Учасник Першої світової війни. У 1918 — 1921 рр. служив лікарем у Червоній Армії. Працював в Одеському медичному інституті ординатором (1921–1941), був аспірантом, асистентом хірургічної клініки, професором факультетської хірургічної клініки Казахського медичного інституту (1943). Захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора медичних наук (1937). Очолював кафедру загальної хірургії (1948–1951) і кафедру дитячої хірургії (1951–1953). Нагороджений орденом Червоної Зірки, медаллю "За победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг." та "За доблестный труд в Великой отечественной войне 1941–1945 гг." Автор понад 20 друкованих наук праць. Помер у 1957 р.

БАЛОДІС Карліс Єкабович (Баллод Карл-Вольдемар Якович) — д-р медицини (1933), проф. (1936). Народився 5.V.1889 р. Вступив до медичного факультету ІНУ (1910). У 1917 р. отримав звання лікаря. Лікар у офтальмологічній клініці (1918), позаштатний ординатор (1919), штатний ординатор (1920–1922). Окружний окуліст у м. Первомайську (1922–1924). Очолював кафедру очних хвороб в Ризькому медичному інституті (1945). Засновник Республіканського наукового товариства офтальмологів Латвії (1947). Заслужений діяч науки Латвійської РСР (1955). Нагороджений орденом Леніна (1961). Помер у 1964 р.

БАЛУХ Валерій Сергійович — підполковник юстиції. Народився 24.VII.1948 р. в с. Романівка Чемировецького р-ну Хмельницької обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976), аспірантуру (1979). Працював суддею (1978). Голова суду Білгород-Дністровського р-ну Одеської обл. (1978–1980), заступник начальника Управління юстиції Одеської обл. (1980–1985, 1991–1992), завідувач державно-правового відділу Одеського ОК КПУ (1985–1991). Радник з питань державно-правової роботи (1992–1993), завідувач державно-правового відділу (1993–1994), голова постійної комісії з законності та правопорядку (1990–1994), заступник голови з виконавчої роботи з питань правоохоронних органів і збройних сил Одеської обласної ради народних депутатів (1994–1995). Заступник

голови з питань правоохоронних органів і військово-мобілізаційної роботи, міграції та культів (1995–1997), заступник голови з політико-правових питань Одеської облдержадміністрації (1997–1999). Голова Арбітражного суду Одеської обл., заступник голови обласної громадської організації "Відродження регіону". Нагороджений орденом Святого Дмитра Солунського 4 ступеня Української православної церкви (1999).

БАРАНОВ Ігор Авенірович — чл.-кор. НАН України, д-р іст. наук (1995). Народився 5.II.1946 р. в м. Сімферополі Кримской обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1970). Кандидат історичних наук (1977). Монтер зв'язку Сімферопільської МТС (1965–1966). Працював в Інституті археології АН Укр. РСР (1966–1998), де пройшов шлях від лаборанта до заступника директора з наукової роботи Кримської філії Інститута археології НАН України Автономної Республіки Крим (1998-2001). Очолював Республіканський комітет з охорони пам'ятників історії та культури АРК. Заслужений діяч науки і техніки Автономної Республики Крим (2001). Монографія "Таврика в эпоху раннего средневековья" (1990). Помер 22.IV.2001 р.

БАРАНОВСЬКИЙ А. Г. — міністр нар. освіти Молд. РСР. Закінчив аспірантуру Одеського державного університету (1938 р.). Захистив дисертацію в ОДУ ім. І. І. Мечникова на ступінь кандидата біологічних наук. Був ректором Тираспольського, потім Кишинівського педагогічних інститутів. Основні наукові праці присвячені фізіології рослин. Нагороджений трьома орденами.

БАРДАХ Яків Юлійович — д-р медицини (1894), проф. (1919). Видатний вчений у галузі медичної бактеріології. Народився в 1857 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1880) та Петербурзьку Військово-медичну академію (1883). Працював в Одеській бактеріологічній станції спочатку співробітником, а потім її керівником (1886–1891). Голова Одеського наукового медичного товариства. Розробив методику виготовлення протидифтерійної сироватки і отримав її (1893). Запропонував методики виготовлення туберкуліну. Обраний приват-доцентом фізико-математичного факультету ІНУ (1895–1917), Фізико-математич-

ного інституту, а потім професором ІНО. Читав курс мікробіології в ІНУ (1895–1929). Завідуючий лабораторією науково-дослідної кафедри біології в ІНО (1922–1929). Почесний член Петербурзького мікробіологічного товариства. Проводив велику наукову роботу в галузі загальної медичної мікробіології, імунології, епідеміології. Помер 17.VII.1929 р. в Одесі.

БАРДІНА Наталія Василівна — д-р філол. наук (1999), проф. (2000). Мовознавець, фахівець з експериментальної фонетики, когнітивної лінгвістики та філософії мови. Народилася 13.V.1954 р. у м. Дассау (Німеччина). Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). Працює на кафедрі російської мови (з 1976 р.). Перебувала у закордонному відрядженні в університеті ім. Я.А.Коменського в Братиславі (1987–1990). Кандидат філологічних наук (1984), доцент (1985). З грудня 2000 р. — завідувач кафедри прикладної лінгвістики філологічного факультету ОНУ ім. І. І. Мечникова.

БАЧИНСЬКА Олена Анатоліївна — д-р іст. наук (2003). Історик, дослідниця історії України. Народилася в 1971 р. в Одесі. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І.І. Мечникова (1993). Викладач історичного факультету (з 1994 р.). Захистила кандидатську дисертацію (1997). Голова Міжнародного інтелектуального клубу молодих вчених-викладачів університету (1998–1999). Заступник декана історичного факультету з науково-дослідної роботи (з 2000 р.). Завідувач відділу історії козацтва на Півдні України Науково-дослідного інституту козацтва при Інституті історії України НАН України (2000). Основні дослідження присвячені історії українського козацтва наприкінці XVIII–XIX ст., заселенню і освоєнню українським населенням межиріччя Дністра та Дунаю в XVIII–XIX ст., краєзнавству Одещини. Стипендіатка Одеського відділення Українського фонду культури (1994,1995), Канадського інституту українських студій (1994), Кабінету міністрів України (1998–2000). Автор трьох монографій, понад 70 наукових та близько 30 науково-популярних статей, багатьох археографічних публікацій.

БАЧИНСЬКИЙ Анатолій Діомидович — проф. (1991). Історик, дослідник історії України. Народився 21.V.1933 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1957). Працював науковим співробітником Одеського державного археологічного музею, старшим науковим співробітником Державного архіву Одеської області (1958–1963), начальником відділу науково-довідкової літератури архіву (1959–1963). Старший викладач (1963–1971), доцент кафедри історії України ОДУ (1971–1991). Професор кафедри історії України історичного факультету ОДУ (1991). Член бюро Наукової ради АН Укр.РСР з проблем історичної науки (секція стародавньої і нової історії України) та член Археографічної комісії АН Укр.РСР (1987). Член редакційно-видавничої ради республіканського видавництва "Маяк" (1989). Член колегії Всеукраїнського товариства краєзнавців (1990), голова Одеського товариства краєзнавців (1992), член правління Одеської обласної організації Українського фонду куль-тури та ін. Нагороджений болгарським орденом св. Кирила та св. Мефодія 2-го ступеня (1969). Заслужений працівник культури України (1993). Автор майже 400 наукових і науково-популярних праць. Помер у 1995 р.

БАШМАКОВ Олександр Олександрович — письменник, публіцист. Народився у 1858 р. в Одесі. Освіту отримав на юридичному факультеті ІНУ. Служив у Східній Румелії (південна частина Болгарії) секретарем Законодавчої комісії Румелійського управління, директором обласних бібліотек і музею (1881–1882). Повернувшись до Росії, став головою мирового з'їзду у Дубно та Лібаві. Служив у міністерстві іноземних справ (1898). Редактор "Journal de St.-Petersbourg" (1904–1905), видавець газети "Народный голос" (1905–1906), головний редактор газети "Правительственный вестник" (1906). Помер у 1943 р. у Парижі.

БЕВЗЕНКО Степан Пилипович — д-р філол. наук, проф. Мовознавець. Народився 07.VШ.1920 р. на Кіровоградщині. Вступив до Одеського університету на філологічний факультет (1938), який закінчив під час війни, а у повоєнний час вступив до аспірантури кафедри української мови. В Ужгороді, куди він потрапив за призначенням (1960), побачила світ його "Історична морфологія української мови", що стало сенсацією в наукових славістичних колах. Завідувач кафедри української мови ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962–1982). Професор Київського педінституту (тепер Національного педуніверситету ім. М. П. Драгоманова) (1983–1999). Автор багатьох наукових праць з українського мовознавства. Під його керівництвом укладено і надруковано два інверсійні словники української мови, захищено чимало кандидатських дисертацій. Автор понад 320 наукових праць. Помер 15.I.2005 р. в Києві.

БЕЗРЕДКА Олександр Михайлович — проф. Мікробіолог. Народився у 1870 р. в Росії. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1892) і медичний факультет Паризького університету (1897). Працював у Пастерівському інституті у І. І. Мечникова, пройшовши шлях від асистента, керівника лабораторії до професора. Разом із І. І. Мечниковим розробив метод вакцинації проти черевного тифу. Запропонував метод готування сенсибілізованих вакцин. Істотний внесок вніс у вивчення анафілаксії. Ввів термін "анафілактичний шок". Розробив повсюдно застосовуваний метод десенсибілізації (названий його ім'ям) та вчення про антивірус. Найважливіші праці присвячені проблемам місцевого імунітету й антивірусу. Помер у 1940 р.

БЕНЬКОВСЬКИЙ Василь Григорович — д-р техн. наук (1952), проф. (1953), акад. АН Каз. РСР. Хімік. Народився 25.I.1912 р. Закінчив ОДУ (1940). Працював у "Казахстаннафті" (1940–1960). Директор Інституту хімії нафти та природних солей (1960–1967). Керівник лабораторії Інституту хімії Башкирської філії АН СРСР (1967). Заслужений діяч науки Каз. РСР. Галузь наукових досліджень — хімія і фізико-хімія нафти. Відкрив явище довільного емульгування суміші води та нафти. За дослідження питання про хімічний захист підземних нафтопроводів отримав премію Ради Міністрів СРСР (1983). Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора. Помер у 1986 р.

БЕРЕЗІНСЬКИЙ Віталій — поет, чл. Спілки письменників України (1965). Народився у 1937 р. в с. Райгород Немирівського р-ну Вінницької обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював у газеті, у видавництві "Маяк", в Одеській письменницькій організації (відповідальний секретар), на телебаченні, на Одеській кіностудії (член сценарно-редакційної колегії, головний редактор). Перша збірка поезій — "Повінь" (1962), потім книги "Кольори граніту", "Звуковий бар'єр", "Автострада", "Запас висоти", "Рождение солнца" (1987), збірка "Поезії", "Настройщик пианино" (1989). Окремі твори друкувались у перекладах на болгарську, вірменську, даргинську, єврейську, польську, угорську та ін. мови.

БЕРКОВИЧ Євген Михайлович — д-р мед. наук (1938), проф. (1966). Народився у 1898 р. в м. Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет Новоросійського університету (1919), Одеський медичний інститут (1923). Працював в Одеському хіміко-фармацевтичному інституті (1920–1950), Московському пушному і хіміко-фармацевтичному інститутах. Завідувач кафедри фізіології Львівського зооветеринарного інституту (з 1950 р.). Наукова робота спрямована на вивчення енергетичного обміну людини і тварин. Нагороджений чотирма медалями. Має 120 друкованих праць.

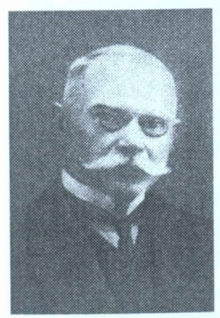
БЄЛОВА Тетяна Анатоліївна — зав. відділу у справах національностей Одес. облдержадміністрації. Народилася 13.IV.1947 р. Вступила на біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1965). Працювала у Всесоюзному селекційно-генетичному інституті (до 1973 р.), в органах владних структур (1984–1991), заступником завідувача відділу у справах національностей Одеської обласної державної адміністрації (1996), заступником начальника управління у справах національностей та міграції (1997). Працює над питаннями підтримки розвитку національно-культурних традицій, сприяє задоволенню потреб у літературі, мистецтві, освіті національних меншин Одещини. Нагороджена Почесною грамотою Фолькорату німців України, листом подяки Одеського національного товариства "Чеська бесіда" за багаторічну віддану працю у справі чеського національного відродження в Україні.

БЄРКОВ Павло Наумович — чл.-кор. АН СРСР (1960), чл.-кор. АН НДР (1967), д-р філол. наук (1936), проф. Публіцист, текстолог, бібліограф і дослідник методики наукової праці, фольклорист і історик театру. Народився 14.XII.1896 р. в м. Акерман Бессарабської губ. Закінчив історико-філологічний факультет Новоросійського університету (1920). Закінчив історико-філологічний факультет Віденського університету. Кандидатська дисертація (1929), доцент кафедри російської літератури філологічного факультету Ленінградського університету (1934). Його праці присвячені російській літературі XVIII–XX ст., літературі народів СРСР, творчості М.В. Ломоносова, О.П. Сумарокова, В.В. Капніста, Д.І. Фонвізіна, В.І. Лукина. Фахівець в галузі взаємозв'язків російської та зарубіжної літератур, книгознавства, історії, теорії і методики бібліографії. Автор більше 800 друкованих праць. Помер у 1969 р.

БІЛОУС Віталій Михайлович — д-р фіз.-мат. наук (1971), проф. (1973). Фізик-оптик. Народився 24.XII.1935 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958) та аспірантуру (1961). Захистив кандидатську дисертацію (1964). Працював у Луганському вечірньому машинобудівельному інституті (1962), в Одеському вищому інженерно-морському училищі (1962–1975). Директор Науково-дослідного інституту фізики ОДУ, ОНУ (1975-2004). Вперше (1977) описав квантово-розмірний ефект в люмінесценції вузькощілинних напівпровідників і особливості

люмінесцентних та оптичних властивостей систем "кластер — адсорбовані на ньому просторово-упорядковані молекули органічних сполук". Засновник Академії наук вищої школи України (1992), лауреат Державної премії України в галузі науки та техніки (1983), академічної нагороди ім. Ярослава Мудрого (1993). Представник України в Міжнародному комітеті з фотографічної науки. Удостоєний медалі "Lieven-Geraert Medal" американського наукового товариства "The Society for Imaging Science and Technology". Автор понад 200 наукових праць.

БІЛЯШІВСЬКИЙ Микола Федотович — акад. ВУАН (1919), почесний акад. Української Академії мистецтв. Визначний археолог і музеолог. Народився в 1867 р. в м. Умань. Випускні іспити склав у Новоросійському і Московському університетах як вільний слухач природничого факультету. Видавав додаток до журналу "Киевская старина", "Археологическая летопись Южной России" (1899–1905). Один із засновників і директор Київського художньопромислового і наукового музею (1902–1923). Брав участь в організації виставок кустарних промислів, заснував і очолив Київське кустарне товариство (1906). Заклав підвалини наукового музеєзнавства. Ініціатор створення Київського товариства охорони пам'яток (1910), автор першого Закону Української Республіки про охорону пам'яток історії, культури і мистецтва (1918), голова Комітету охорони пам'яток старовини й мистецтва на Україні (1920–1921). Автор понад 300 праць і публікацій. Помер у 1926 р.

БІЦІЛЛІ Петро Михайлович — проф. Історик, філолог, літературний критик. Народився 1.X.1879 р. в Одесі. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1906). З 1906 р. професорський стипендіат по кафедрі всесвітньої історії. Приват-доцент по кафедрі всесвітньої історії ІНУ (1911). Захистив у Петербузькому університеті магістерську дисертацію (1917). Працював в архівах Німеччини, Франції, Італії (1913–1914). Викладав історію в одеських жіночих гімназіях, на Одеських вищих жіночих курсах (1900), у політехнічному інституті. Доцент

Новоросійського університету (1917), професор (1919). У 1920 р. П. М. Біціллі емігрував. Початок життя в еміграції провів у Сербії: працював вчителем, бібліотекарем, викладав в університеті м. Скоп'є. У 1924–1948 рр. працював у Софійському університеті в Болгарії. Помер у 1953 р.

БЛАЖКО Ніна Іванівна — д-р геогр. наук (1966), проф. (1969). Економгеограф. Народилася 18.07.1915 р. у Мелітополі. Закінчила географічний факультет ОДУ (1939). Викладала економічну географію у Ворошиловградському (1944–1955) і Одеському (1956–1964) педагогічних інститутах, Казанському університеті (1965–1982). Вивчала питання економічної географії Луганської обл., географії міст УРСР. Розробила функціональну типологію міст з урахуванням їхньої ролі в територіальному поділі праці. Досліджувала проблеми математичного моделювання географічних процесів і явищ, зокрема систем розселення. Померла у 1982 р.

БЛАНКОВСЬКА Тамара Пилипівна — д-р біол. наук (1992), проф. (1993). Ботанік. Народилася 14.IV.1935 р. в с. Усатове Біляївського р-ну Одеської обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958). Кандидатська дисертація (1965). У 1970 р. стажувалась в лабораторії цитології і анатомії ВНДІ інституту рослинництва. Асистент кафедри генетики і дарвінізму ОДУ (1963), старший викладач (1967), доцент (1968). Викладає загальні курси з рослинництва і цитології, спецкурси "Основи наукових досліджень", "Генетичні основи селекції", "Генетика індивідуального розвитку" та ін. Член Вченої ради біофаку ОДУ, член Українського ботанічного товариства, Українського товариства генетиків і селекціонерів, Міжнародної асоціації по вивченню статевого розмноження рослин. Має два авторських свідоцтва та винаходи в галузі сільського господарства і понад 70 наукових праць.

БОГАТСЬКИЙ Всеволод Дем'янович — проф. (1933). Хімік-органік. Народився 11.I.1888 р. у м. Каменці Ольгопільського повіту Подільської губ. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1910). Працював на посаді практиканта в Центральній хімічній лабораторії Міністерства фінансів (1910–1911), старшим спеціалістом, завідувачем хімічного відділу науково-дослідної станції Міністерства землеробства (1911–1920), доцентом Одеського медичного інституту, викладачем Вищого технікуму прикладної хімії (1920–1924), професором, завідувачем кафедри Інституту народної освіти (1924–1932). У той же час працював заступником директора Науково-дослідного хіміко-радіологічного інституту УРСР (1925–1930), директором Науково-дослідного харчового інституту (1930–1931). Завідувач кафедри аналітичної хімії (1933–1940), органічної хімії (1940–1950), декан хімічного факультету (1933–1936, 1940–1943), проректор наукової частини (1936–1939), учбової частини (1943–1950) ОДУ. Кандидат хімічних наук (1935). Був членом ВКП(б) з 1940 р., головою Одеського бюро секції наукових працівників, тричі обирався членом райради Воднотранспортного р-ну Одеси, членом пленуму райкому ВКП(б) Воднотранспортного р-ну. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора (1944) та медаллю "За доблесну працю" (1945). Автор 30 опублікованих наукових праць. Помер 19 XII. 1956 р. в Одесі.

БОГАТСЬКИЙ Олексій Всеволодович — чл.-кор. (1972), акад. АН УРСР (1976), д-р хім. наук (1967), проф. (1968). Хімік-органік. Народився 25.VIII.1929 р. в Одесі. Закінчив хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1951). Захистив кандидатську дисертацію (1954), докторську (1967). Кандидат хімічних наук (1955), доцент (1962). Працював в ОДУ: асистентом (1954–1957), старшим викладачем (1957–1958), доцентом (1958–1969), деканом хімічного факультету (1962–1970), проректором з учбової роботи (1968–1970), ректором ОДУ (1970–1975). З 1971 р. за ініціативою О.В. Богатського виходило вперше в СРСР спеціалізоване видання "Вопросы стереохимии". Науковий керівник одеських лабораторій Інституту загальної і неорганічної хімії АН УРСР (1975–1977), директор Фізико-хімічного інсти-

туту АН УРСР (1977). Наукова діяльність пов'язана з тонким органічним синтезом, стереохімією та біоорганічною хімією. Створив протисудорожний і снотворний препарат — феназепам. Звернув увагу на цілком нову на той час проблему — хімію макрогетероциклів (1970). Вперше в СРСР організував промислове виробництво одного із краун-ефірів. Плідно працював у Південному науковому центрі АН УРСР (1971–1983), Президії АН УРСР (1977–1983). Був делегатом Конференції ЮНЕСКО (1973) та Міжнародної конференції (1979) з питань викладання хімії, членом постійного міжнародного організаційного комітету симпозіумів з хімії макрогетероциклів. Нагороджений трьома орденами Трудового Червоного Прапора (1971, 1976, 1981), медаллю ім. С.І. Вавілова. Лауреат премії ім. Л.В. Писаржевського АН УРСР (1978), заслужений діяч науки УРСР (1979), лауреат Державної премії СРСР (1980) та Державної премії України (1991, посмертно). Його ім'я увічнено у назві Фізико-хімічного інституту НАН України у 1985 р. Автор майже 600 наукових праць. Помер у 1983 р.

БОГОМОЛЕЦЬ Олександр Олександрович — акад. (1929), президент ВУАН (1930–1946), акад. (1932) і віце-президент Академії наук СРСР. Основоположник вітчизняної школи патофізіології. Народився у Києві в 1881 р. Навчався в Ніжинській, а потім у Київській гімназіях. Закінчив медичний факультет ІНУ і залишився асистентом на кафедрі загальної патології. Захистив у Військово-медичній академії в Петербурзі дисертацію з питань зовнішньої секреції кори надниркових залоз. Розробив і впровадив у практику антиретикулярну цитотоксичну сироватку, більш відому як сироватка академіка Богомольця. Професор Саратовського університету (1911–1925). Згодом — професор медичного факультету Другого Московського університету, директор Інституту гематології та переливання крові. Розробив технологію консервації крові. У 1929 р. — дійсний член, а через рік — президент Всеукраїнської Академії наук. За роки перебування О.О. Богомольця на посаді президента ВУАН було створено нові науково-дослідні установи: Інститут експериментальної біології і патології Наркомату охорони здоров'я України та Інститут клінічної фізіології Академії наук України, ініційовано закладення Ботанічного саду Академії наук України в Києві, підтримано організацію Астрономічної обсерваторії тощо. За ініціативи О. Богомольця у 1941 р. було відкрито перший у світі диспансер по боротьбі з передчасним старінням, на базі якого в 1958 р. створено Інститут геронтології. Заслужений діяч науки України (1943), Герой Соціалістичної Праці (1944), лауреат Державної премії СРСР (1941). Засновано премію імені О. О. Богомольця, його ім'я присвоєно Інституту фізіології НАН України та Національному медичному університету. Помер у 1946 р.

БОНДАР Олександр Іванович — д-р філол. наук (1999), проф. (1999). Мовознавець. Народився 21.XI.1952 р. у м. Вознесенську Миколаївської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975) і аспірантуру. Кандидат філологічних наук (1979), ассистент кафедри української мови (1979), доцент (1980 — 1982), завідувач цієї кафедри (1981). Отримав звання доцента (1985). Докторант (1992–1995). Член-кореспондент Української Академії наук національного прогресу (1996). Під його керівництвом підготовлено і захищено 3 кандидатські дисертації. Перекладає з польської та англійської мов.

БОНДАРЄВ Віктор Миколайович — д-р фіз.-мат. наук (1993), проф. Фізик-теоретик. Народився 14.V.1946 р. у м. Фюрстенвальді (Німеччина). Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Кандидатська дисертації (1974). Завідувач лабораторії фізики твердого тіла Науково-дослідного інституту фізики при ОДУ (з 1976 р.). Основні теоретичні дослідження присвячені фізиці надплинності, твердих електролітів і іонпровідного скла, фізичних основ біологічної самоорганізації. Вперше ввів поняття про зв'язані стани ротонів з іонами в гелії II (1973) і знайшов їх квантові рівні (1978); поняття про квантові рівні двомірних ротонів поблизу поверхні розподілу гелій II/тверде тіло і знайшов їх спектр (1981–1982); побудував послідовну (з врахуванням кулонівських ефектів) кількісну теорію суперіонних переходів (1983) і ввів поняття про поверхневий суперіонний перехід (1990); розповсюдив поняття про хвилі зарядової густини на тверді електроліти (1978–1985); побудував флуктуаційну теорію недебаєвської релаксації неупорядкованих провідників (1994–1997); вперше висловив ідею про спонтанну поляризаційну нестійкість однорідного стану електроліта з хіральними молекулами і поклав цю ідею в основу фізичної теорії біологічної самоорганізації (1986–1991).

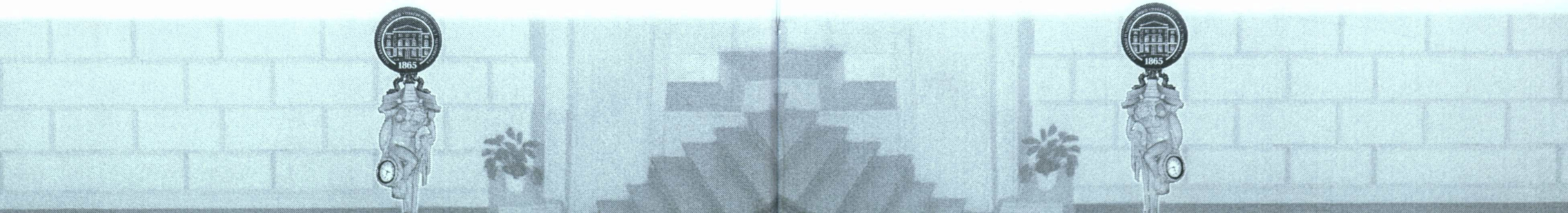
БОРОВИКОВ Георгій Андрійович — д-р наук (1936), проф. (1924). Ботанік. Народився 1.IX.1881 р. у м. Маріуполь. Закінчив ІНУ із золотою медаллю (1907). Працював на Північному Кавказі (1904–1905). Послідовно обіймав в ІНУ посади лаборанта, асистента, приват-доцента (1907–1908). Захистив магістерську дисертацію (1916). Перейшов до сільськогосподарського інституту (1919). У 1930 р. очолив кафедру загальнобіологічних наук, реорганізовану у 1931 р. у кафедру агробіологічних наук, а у 1932 р. — агроботаніки. У 1935 р. Академія наук України надала йому ступінь доктора ботаніки без захисту дисертації. В інституті, крім завідування кафедрою, працював помічником директора, директором і деканом агрономічного і виноградарського факультетів. За сумісництвом очолював кафедру ботаніки Одеського фармацевтичного інституту і читав курс ботаніки (1939–1941), а у 1948–1953 рр. — кафедру фізіології рослин держуніверситету, працюючи на ній професором. За сумісництвом був директором Вознесенської сільсько-господарської дослідної станції (1920–1927), а у 1929 р. був переведений директором Виноробної станції на Сухому Лимані, яка згодом перетворилась у відомий Інститут виноградарства і виноробства. Був членом Новоросійського товариства природознавців, Товариства сільського господарства Південної Росії, Німецького ботанічного товариства і Московського товариства досладників природи. Помер у 1958 р.

БРАУНЕР Олександр Олександрович — д-р наук (1922), проф. (1920). Зоолог, археолог, письменник. Народився 25.I.1857 р. у м. Сімферополі. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1881). Був інспектором, завідувачем відділу та членом ради директорів земельного та земського банків (1881–1919). Працював земським статистиком Херсонської губернської земської управи (1882–1900). Одночасно виконував обов'язки неодмінного члена колегії поземельного банку у Варшаві (1888–1893). Був директором земського банку в Одесі (1902–1919), головою комітету сільськогосподарських курсів (1917–1918), на базі яких виник Одеський сільськогосподарський інститут. Став професором цього інституту (1920) і працював тут до 1930 р. Був заступником директора з наукової частини в

Асканії-Нова (1918–1930), завідував зоопарком (1936–1938). Один із засновників науки про походження свійських тварин, а його підручник "Сельскохозяйственная зоология" (1923) до сьогодні є унікальним виданням. У 1939 р. О.О. Браунер почав працювати професором кафедри зоології Одеського державного університету і консультантом зоологічного музею ОДУ. Був членом багатьох наукових товариств: Новоросійського товариства природознавців, Товариства сільського господарства Південної Росії, Кримсько-Кавказького гірського клубу, членом президії Племінної книги червоної німецької худоби. Помер у 1941 р.

БРОВКО Петро Петрович — міський голова м. Могилів-Подільський. Народився 15.IX.1960 р. Закінчив медичне училище (1978). Після служби в армії працював на виробництві, згодом став займатися підприємницькою діяльністю. Закінчив Одеську комерційну школу та юридичний факультет ОДУ ім. І.І. Мечникова. Організував та очолив у м. Могилів-Подільському МП "Бротекс", яке спеціалізувалось з випуску товарів народного споживання. Залишаючись великим прихильником спорту, надавав спонсорську допомогу місцевому футбольному клубу "Бротекс-Кіровець". У 1994 р. П.П. Бровко переконливо переміг на виборах голови міської Ради та її виконавчого комітету. З появою нового лідера у місцевій владі значно пожвавилось міське життя. У 1998 р. громада обирає його вдруге міським головою. Він наполегливо працює над виконанням своєї передвиборчої програми, забезпечуючи стабілізацію соціально-економічного стану міста, дбаючи про добробут кожного могилівчанина. Співпрацює з громадськими об'єднаннями, політичними партіями і рухами, релігійними організаціями, які проголошують та на ділі відстоюють справжній гуманізм, соціальну справедливість, мир та взаєморозуміння в суспільстві. З ініціативи П.П. Бровка міська Рада в 1994 р. стала дійсним членом Асоціації демократичного розвитку і самоврядування України та Асоціації міст України. Міський голова, його заступники, голови постійних комісій беруть участь у семінарах, конференціях, ін. заходах, які проводяться цими громадськими організаціями в містах України та за кордоном. Відзначений подякою Президента України, нагороджений медаллю Різдва Христова.

БРОНЗ Йосип Львович — засл. юрист України. Адвокат. Народився 25.VШ. 1936 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет Одеського університету. Розпочав адвокатську практику (карні та цивільні справи) (1967). Голова комісії з професійної етики Спілки адвокатів України, віце-президент Міжнародної асоціації адвокатів.

БУЗУК Петро Опанасович — д-р наук (1924), проф. Український і білоруський мовознавець. Народився 14.VII.1891 р. у с. Тернівка в Молдові. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1916) і був зарахований професорським стипендіатом на кафедру слов'янської філології для підготовки до професорського звання. У 1920 р. став доцентом історико-філологічного факультету. Працював у Гуманітарно-суспільному та Археологічному інститутах (читав курс книгознавства) та в Інституті народної освіти. У 1925 р. переїхав до Білорусії, працюючи спочатку в Білоруському державному університеті, а потім у Мінському педінституті, де з 1932 р. завідував кафедрою мовознавства. Викладав предмети білоруською, російською, староєврейською (іврит) та новоєврейською (ідиш) мовами. Володів також молдавською, старогрецькою, латинською, французькою, німецькою, старослов'янською, польською, чеською, англійською, румунською, сербохорватською, болгарською та італійською. Пізніше опанував литовську, татарську і грузинську. У 1934 р. був незаконно заарештований та висланий до Вологди. У 1943 р. покінчив життя самогубством. Залишив велику творчу спадщину. Відомі праці: "Коротка історія української мови" (1924), "Увага до дієприкметників в українській мові"(1925), "Нарис історії української мови"(1927).

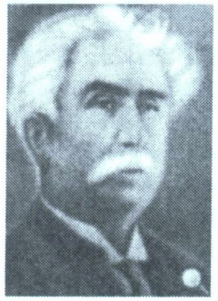
БУНИЦЬКИЙ Євген Леонідович — д-р наук (1917), проф. (1915). Математик, механік. Народився 28.VI.1874 р. в Сімферополі. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1896), залишився в університеті професорським стипендіатом. Співробітник журналу "Вестник опытной физики и элементарной математики" (1893). Викладач математики в середніх учбових закладах Одеси (1900). Приват-доцент ІНУ (1904). Під керівництвом Д. Гільберта займався застосуванням інтегральних рівнянь до граничних задач диференціальних рівнянь (Геттінген, 1906–1907). Шатний доцент ІНУ (1910). Магістерська дисертація (1913). Екстраординарний професор кафедри механіки ІНУ (1915). Викладав на Вищих жіночих курсах. Професор Фізико-математичного інституту, Інституту народної освіти, Одеського політехнічного інституту (1918–1922). Виїхав до Праги (1922). Один з засновників Російського вільного університету в Празі (1923). Професор природничо-наукового факультета Карлова університета в Празі (1931). Автор біля 50 наукових праць. Помер у 1952 р. у Празі.

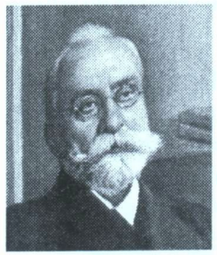
БУРКСЕР Євген Самійлович — чл.-кор. АН УРСР (1925), проф. Хімік-радіолог. Народився 22.VII.1887 р. в Одесі. Середню освіту здобув у Рішельєвській гімназії в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1909). Організатор, завідувач спеціальної радіологічної лабораторії Російського технічного товариства (1910). Його зусиллями у 1914 р. була створена науково-дослідна лабораторія в Іркутську для вивчення радіоактивності природних об'єктів Іркутської губ. У 1919 р. за розпорядженням Раднаркому увійшов до складу Курортної колегії і зайнявся організацією курортного лікування поранених червоноармійців. У 1920 р. організував гідрологічне і гідрогеологічне відділення Курортного управління і керував ними, входив до складу Курортної комісії. За його ініціативою на базі лабораторії був створений Інститут прикладної хімії та радіології (1921). Керівник гідрологічного і гідрогеологічного відділень Курортного управління (1920). Директор Одеського хіміко-радіологічного інституту (1926). Керував фізико-хімічною лабораторією при Українському інституті курортології та баль-

неології в Одесі (1929). Читав спеціальний курс з радіоактивності, радіоелементів, геохімії і неорганічної хімії в Одеському університеті (1933–1937). Заступник директора з наукової роботи Інституту рідкісних елементів (1932), завідувач сектору рідкісних елементів хімічного науково-дослідного інституту (1934), завідувач сектору рідкісних лужних металів Державного НДІ рідкометалевої промисловості. Завідувач відділу геохімії Інституту геологічних наук АН УРСР, директор Інституту геологічних наук АН УРСР (1938). Голова Комітету з метеоритики АН УРСР (1939). Автор понад 300 наукових праць. Помер 25.VI.1965 р.

БУРШТЕЙН Арон Йосипович — д-р мед. наук (1935), проф. (1934). Гігієніст. Народився 25.XI.1890 р. в с. Мокрокалі-Горка Звенигородського повіту Київської губ. Закінчив медичний факультет ІНУ (1916). Завідувач хіміко-гігієнічного відділу Одеського інституту патології і гігієни праці, асистент в Одеському медичному інституті (1920). Доцент (1930). Завідувач кафедри гігієни харчування в Одеському медичному інституті (1933–1941, 1944–1962). Завідувач кафедри гігієни в Медико-аналітичному інституті (1930–1941). Очолював кафедру фармакології Зооветеринарного інституту в Алма-Аті (1942–1945). Завідувач кафедри гігієни в Одеському фармацевтичному інституті (1945–1948). Заслужений діяч науки Каз.РСР. Автор понад 50 наукових праць. Помер у 1965 р.

БУХШТАБ Лазар Борисович (Германович) — д-р медицини (1925), проф. (1920). Терапевт. Народився 25.X.1868 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення ІНУ (1891). Після закінчення ІНУ був залишений при університеті на кафедрі органічної хімії для підготовки до професорського звання. Займався в лабораторіях професорів М.Д. Зелінського і П.Г. Мелікова, а також й у Берліні у проф. А.-В. Гофмана (1818–1892). Закінчив медичний факультет університету св. Володимира в Києві (1895). Завідував пастеровським відділенням Бактеріологічного інституту (1895). Штатний ординатор в Одеській єврейській лікарні (завідував терапевтичним відділенням) (1903). Професор Одеського клінічного інституту (1920–1923). Завідувач другої факультетської терапевтичної клініки Одеського медичного інституту (1921–1922). Очолював кафедру факультетської терапії Одеського медичного інституту (1922). Завідувач кардіологічної клініки Інституту курортології (1928). Автор понад 60 наукових праць. Помер 5.VШ.1934 р. в Одесі.

БУЧИНСЬКИЙ Петро Миколайович — д-р наук (1894), проф. Зоолог, гідробіолог. Народився у Кам'янець-Подільському (1852). Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1878). Стипендіат кафедри (1879), консерватор музею (1881), лаборант в зоологічному і зоотомічному кабінетах. Захистив магістерську дисертацію (1891) і став приват-доцентом, працюючи на цій посаді до 1897 р. Читав лекції та проводив практичні заняття з курсу анатомії людини, загальної та часткової гістології і мікроскопічної техніки, викладав ембріологію хребетних та загальну зоологію (1891–1897). Екстраординарний професор ІНУ (1898), ординарний професор (1899). Завідувач зоотомічного кабінету та створеної ним лабораторії (1902–1903). Працював на кафедрі зоології (1904–1911). Викладав курси: загальної гістології, часткової гістології (1907), курс порівняльної анатомії хребетних (1908). Керував кабінетом фізичної географії та метеорологічною обсерваторією (1909). Заснував університетську приморську біостанцію на Малому Фонтані (1902). Був редактором "Записок" Товариства природознавців. Працював у Кам'янець-Подільському (1910–1917), заснував природничий музей та місцеве Товариство природознавців. Помер 18.IX.1927 р.

В'ЯЗОВСЬКИЙ Григорій Андрійович — д-р філол. наук (1967), проф. (1969). Літературознавець, теоретик літератури, дослідник психології художньої творчості. Народився 2.II.1919 р. у с. Баштанка Миколаївської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ (1938), аспірантуру при кафедрі української літератури (1950). Головний редактор альманаху "Літературна Одеса" (1950), збірника "Горизонт" (1970). Захистив кандидатську дисертацію (1954). Завідував кафедрою української літератури (1957). Очолював створену ним в ОДУ кафедру теорії і методики викладання літератури (1967). Проректор університету з

навчальної роботи в ОДУ (60-ті роки). Автор монографій "Орбіти художнього слова", "Творче мислення письменника", "Світ художньої літератури". Співавтор і науковий редактор книги "Тарас Григорович Шевченко. Біографія" (1960), співавтор і науковий співредактор підручника для студентів філологічних факультетів вузів України "Теорія літератури" (1975). Помер 26.II.1996 р. в Одесі.

ВАЙНБЕРГ Борис Григорович — проф. (1936). Мікробіолог. Народився в 1896 р. в м. Кілія. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1919). Спеціалізувався з бактеріології в інтернатурі при Одеському санітарно-бактеріологічному інституті ім. І.І. Мечникова (1926). Працював практичним лікарем у м. Вінниці, Проскурові (тепер Хмельницький), Севастополі. Асистент (1929), доцент (1932), професор кафедри мікробіології Одеського медичного інституту (1936–1941). Завідувач кафедри мікробіології в Одеському виробничому інституті (1930–1936). Завідував лабораторією в Одеському санітарно-бактеріологічному інституті ім. І. І. Мечникова (1936–1959), а з 1937 р. — заступник директора з наукової частини (з перервою в роки Великої Вітчизняної війни). В роки війни завідував відділенням риккетсиозів в Узбецькому науково-дослідному інституті епідеміології і мікробіології. Очолював кафедру мікробіології в Одеському фармацевтичному інституті (1948–1950). Автор близько 100 наукових праць. Помер 14.II.1960 р.

ВАЙНБЕРГ Йосип Мойсейович — проф. Стоматолог. Народився 7.VШ.1871 р. у с. Бар Подільської губ. Навчався на фізико-математичному факультеті Юр'ївського (тепер Тартуського) університету (1898–1903). Закінчив медичний факультет ІНУ (1908). Викладав в Одеській зуболікарській школі, завідував щелепним госпіталем. Організував кафедру стоматології в Одеському медичному інституті (1926). Викладав в Одеському інституті удосконалення лікарів (1930). Автор наукових праць зі стоматології. Помер в Одесі в березні 1935 р.

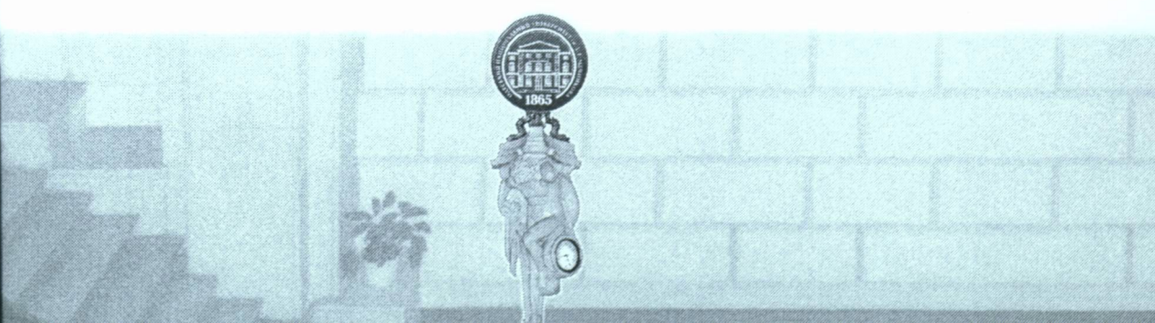
ВАЙНДРАХ Григорій Мойсейович — д-р наук, проф. Мікробіолог. Народився 15.IX.1887 р. в Керчі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1911). Служив військовим лікарем. Працював в Одесі в бактеріологічних лабораторіях (1918 –1927). Займав посаду директора Вятського бактеріологічного інституту, був завідуючим сироваткового відділення Центрального інституту епідеміології і мікробіології в Москві. Завідував кафедрою мікробіології в Архангельському медичному інституті (1937–

1940). Після цього був професором у Центральному інституті удосконалення лікарів (Москва), працював у Московському НДІ ім. І.І. Мечникова. Перший голова історичної секції Всесоюзного наукового товариства мікробіологів, епідеміологів і інфекціоністів ім. І.І. Мечникова (1949). Автор більше 60 наукових праць. Помер 12.VП.1955 р.

ВАЙНШТЕЙН Осип Львович — д-р наук (1940), проф. (1934). Історик-медієвіст. Народився 6.XII.1894 р. в м. Бендери. Вступив до історико-філологічного факультету ІНУ (1915). Вчився в аспірантурі кафедри всесвітньої історії ІНУ (1920–1922). Працював викладачем в Інституті профосвіти, ряді ін. одеських вузів, в Центральній науковій бібліотеці м. Одеси на посаді вченого секретаря, заступника директора (1923), директора бібліотеки (1931–1933). Брав участь в роботі Асоціації сходознавства (1927–1933), Комісії з історії історичних знань при АН СРСР (1947), Товариства істориків-марксистів (1926–1935). Проводив в Одесі велику громадську роботу, працюючи головою правління Будинку вчених (1932–1934), членом обласної Секції наукових працівників (1933–1935), членом обкому союзу працівників вищої школи (1934–1935). Очолював кафедру історії середніх віків Ленінградського університету (1935). Кандидат історичних наук (1938). Керівник відділу Інституту історії матеріальної культури АН СРСР, а також групи всесвітньої історії Ленінградського відділення Інституту історії АН СРСР. В цьому інституті працював до останніх днів свого життя. Був також за сумісництвом директором Наукової бібліотеки ім. О. М. Горького, а також головою місцевкому Ленінградського університету (1942–1944). Ерудований і талановитий лектор. Праця професора О. Л. Вайнштейна була відзначена кількома державними нагородами СРСР: орденом "Знак пошани" (1944), медалями "За оборону Ленинграда" та "За доблестный труд в Великой Отечественной войне" (1945). Всього за своє життя видав більше 150 праць. Помер 2.VП.1980 р.

ВАКСМАН Юрій Федорович — д-р фіз.-мат. наук (1993), проф. (1996). Фізик, спеціаліст з напівпровідників. Народився 7.V.1952 р. у смт. Врадіївка Миколаївської обл. У 1968 р. вступив до фізичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова. Навчався в аспірантурі на кафедрі експериментальної фізики. Працював асистентом, старшим викладачем, доцентом кафедри експериментальної фізики (1976–1996). Захистив кандидатську дисертацію (1977). З 1966 р. — професор цієї кафедри. Взяв участь у роботі двадцяти двох міжнародних, всесоюзних та республіканських наукових конференцій з проблем фізики напівпровідників. Член Спеціалізованої вченої ради з захисту докторських дисертацій. Автор близько 60 наукових праць. Серед публікацій учбовий посібник "Люмінесценція напівпровідників".

ВАРБАНЕЦЬ Павло Дмитрович — д-р фіз.-мат. наук (1995), проф. Математик, фахівець з теорії чисел. Народився 18.XI.1936 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Навчався в аспірантурі Інституту математики АН СРСР. Кандидатська дисертація (1968). Виконував дослідження в галузі теорії кодування (60-ті роки), взяв участь у розробці методів розпізнавання спадкових захворювань людини (1976–1986). У низці спільних робіт з професорами Т.О. Бровченко та Е.А. Нушикян і доцентом І.І. Русановою він розробляв методи статистичного аналізу у фонетичних дослідженнях. В Одеському університеті працює з 1962 р. спочатку асистентом, старшим викладачем, доцентом та професором кафедри алгебри та теорії чисел (1972).

ВАРШАВЧИК Грегорі (Григорій Львович) — архітектор. Народився у 1896 р. в Одесі. Вчився у Новоросійському університеті. Переїхав до Бразилії (1923), де став одним із найрішучиших прихильників нової архітектури, заснованої на теорії Ле Корбюз'є. Опублікував "Манифест функциональной архитектуры" (1925), де повторив тезу Корбюз'є "Дім-машина для житла". Декілька особняків, що побудовані Г. Варшавчиком у другій половині 20-х рр. в м. Сан-Паулу стали першими будівлями нової архітектури Бразилії, проектував висотні будинки, перший з яких був побудований за його проектом у м. Ріо-де-Жанейро. Помер в 1972 р.

ВАСИЛЕВСЬКИЙ Микола Леонідович — д-р фіз.-мат. наук (1985), проф. (1989). Математик. Народився 21.I.1948 р. в Одесі. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І.І. Мечникова (1971). Отримав премію ім. М. Островського, що призначалась молодим математикам України за видатні наукові успіхи. Захистив кандидатську дисертацію (1973). Працював асистентом (1974), старшим викладачем (1975), доцентом кафедри математичного аналізу (1982–1988), професором ОДУ (1989–1993). З 1989 по 1993 р. — професор кафедри математичного аналізу. З 1993 р. М. Л. Василевський працює в Мексиканському математичному інституті.

ВАСИЛЕНКО Дмитро Оверкійович — проф. (1950). Народився 27.X.1883 р. в с. Біленьке Запорізької обл. Закінчив медичний факультет Новоросійського університету (1918). З 1922 р. працював у Дніпропетровському медичному інституті. Нагороджений двома орденами Леніна, медалями. Заслужений діяч науки УРСР (1953). Помер в 1960 р.

ВАСИЛЕНКО Микола Прокопович — акад. ВУАН (1920), проф. Один із родоначальників історико-правової науки в Україні. Народився на Сумщині (1866). Закінчив історико-філологічний факультет Дерптського університету, екстерном склав іспити в ІНУ (юридичний факультет), а трохи згодом — магістерські іспити в Київському університеті. Працював у державних установах, редакціях видань, викладав у гімназіях, мав адвокатську практику (до 1917 р.), був членом багатьох наукових та громадських товариств прогресивного спрямування. Попечитель Київського учбового округу та товариш міністра освіти Тимчасового уряду Росії (1917), міністр освіти і мистецтв України, заступник голови уряду, президент Державного Сенату (1918). Займаючи державні посади, докладав зусиль для розвитку науки, культури й освіти в Україні: брав участь у заснуванні Національної бібліотеки, Державного українського архіву, Національного музею, Національної галереї мистецтва, державних українських університетів та навчальних закладів. Завдяки його зусиллям був прийнятий Закон про заснування Української Академії наук (14.XI.1918). Він виконував обов'язки президента УАН, очо-

лював її соціально-економічний відділ, постійну комісію з вивчення західноруського та українського права. Провадив активну викладацьку діяльність, був професором ряду київських вузів. Створив наукову школу українських істориків права. Має майже 500 наукових та публіцистичних праць. Помер в 1935 р.

ВАСИЛЬЄВ Анатолій Семенович — д-р юрид. наук (1989), проф., акад. Академії правових наук України (1992). Спеціаліст у галузі адміністративного права та управління. Народився 29.VШ.1938 р. у с. Троїцьке Любашівського р-ну Одеської обл. Вищу освіту здобував спочатку на факультеті журналістики Львівського державного університету, а потім на юридичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961–1967). Працював в лабораторії соціально-правових досліджень ОДУ (1967), асистентом на кафедрі державного і адміністративного права (1968). Захистив кандидатську дисертацію, працював старшим викладачем кафедри і заступником декана юридичного факультету ОДУ (1972). Подав ряд довідок і пропозицій до офіційних державних органів щодо вдосконалення державного управління виробництвом (1973–1975). Працював у Вірджінському та Техаському університетах (1975). Після повернення продовжив роботу на кафедрі державного і адміністративного права (1976). Обраний на посаду декана юридичного факультету (1986). Був призначений завідувачем кафедри адміністративного права і управління (1989). Ректор Юридичного інституту ОДУ (1993–1997). Автор концепції розвитку юридичної освіти, співавтор загальнонаціональної концепції розвитку освіти, яка була створена Академією правових наук України. Є автором концепції післядипломної та другої вищої освіти. Під його безпосереднім керівництвом вперше в Україні було створено відділення післядипломної освіти Юридичного інституту ОДУ (1993). Завдяки йому була створена низка нетрадиційних кафедр, зокрема кафедра адміністративного права та управління, кафедра морського і митного права, кафедра соціальних теорій та компаративістики. Очолює економіко-правовий факультет ОНУ ім. І.І. Мечникова. Був членом Науково-технічної ради Міністерства освіти України, головою Спеціалізованої ради з захисту докторських дисертацій, членом науково-консультативної ради Вищого Арбітражного суду України, членом комісії Верховної Ради України з державних нагород (1992–1996). Входить

до складу редакційних колегій ряду спеціалізованих видань, у тому числі "Юридичної енциклопедії", журналу "Правова держава", голова редакційної колегії збірки наукових праць. Автор більше 200 наукових публікацій.

ВАСИЛЬЄВ Олександр Семенович — д-р астрономії і геодезії (1919), д-р фіз.-мат. наук (1935), проф. Народився 31.VIII.1868 р. в м. Миколаєві. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1895). Працював на різних посадах у Пулковській обсерваторії (1896), член експедиції на о. Шпіцберген. Був заступником начальника російсько-шведської експедиції (1899–1901). Нагороджений російськими і шведськими орденами, медаллю ім. М. М. Пржевальського від Російського географічного товариства, орденом Трудового Червоного Прапора (1945). Автор понад 100 наукових праць. Помер 4.III.1947 р.

ВАСЬКОВСЬКИЙ Євген Володимирович — д-р наук (1901), проф. (1897). Юрист, спеціаліст у галузі цивільного права. Народився в 1866 р. в м. Акерман (тепер Білгород-Дністровський). У 1888 р. закінчив юридичний факультет ІНУ та почав працювати в місцевій адвокатурі, займався також літературною діяльністю: писав музичні фейлетони, рецензії в "Одесском вестнике" (псевдонім Maestro), перекладав вірші Г. Гейне. В 1893 р. видав фундаментальну працю "Организация адвокатуры". Склав магістерський іспит та захистив дисертацію при Казанському університеті (1897). Того ж року обраний приват-доцентом Новоросійського університету по кафедрі цивільного права. Екстраординарний (1904), ординарний (1906) професор кафедри цивільного права ІНУ. Колезький радник (1905). В ІНУ читав курси: вчення про коментування і застосування громадянських законів, громадянське право, цивільний судоустрій. Декан юридичного факультету (1905), проректор ІНУ (1906). У лютому 1909 р. був усунутий з посади та відданий під суд "за протизаконну бездіяльність" (не забороняв студентських виступів, страйків та політичних угруповань). У липні 1909 р. був виправданий, повернувся до університету (1917), працював в ІНО. Автор ряду праць з цивільного права.

ВАШПАНОВ Юрій Олександрович — д-р фіз.-мат. наук (1999), проф. (1999). Народився 9.IV.1955 р. у м. Курську. Вступив на фізичний факультт ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працював молодшим, старшим і провідним науковим співробітником науково-дослідної лабораторії університету (1981). Захистив кандидатську дисертацію (1983). Стажувався на кафедрі фотофізики Дрезденського технічного університету (1988), де вивчав фізичні властивості аморфного кремнію. З 1999 р. — професор кафедри експериментальної фізики ОНУ. Активно вивчає механізми взаємодії біологічних молекул з наноструктурами для створення біосенсорів. Належить до наукової школи, яку заснував проф. В.В. Сердюк. Член спеціалізованої Вченої ради з захисту докторських дисертацій. Відповідальний секретар розділу "Фізика" журналу "Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова". Автор понад 70 наукових праць.

ВЕГЕРЧУК Сергій Максимович — директор гімназії № 2 (м. Одеса) (з 1987 р.). Народився 26.IV.1956 р. на Одещині. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1982). Працював вчителем історії, заступником директора з виховної роботи СШ № 9 м. Одеси (1982 — 1987). Відмінник освіти України.

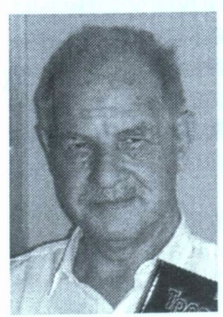
ВЕРЕЩАГІН Леонід Федорович — чл.-кор. Академії наук СРСР (1960), акад. Академії наук СРСР (1966), д-р фіз.-мат. наук (1949). Фізик. Народився 29.IV.1909 р. в Херсоні. Закінчив фізико-математичний факультет ІНО (1930). Працював в Інституті мір та вимірювальних приладів у лабораторії професора А.Н. Щукарєва (1930–1934). Повернувся до кріогенної лабораторії Українського фізико-технічного інституту (1934–1940). Переїхав до Москви, до Інституту органічної хімії АН СРСР (1939). Лауреат Державної премії СРСР за розробку компресора на 6000 атм., нагороджений орденом Червоної Зірки, медалями (1952). Один із засновників Міжнародної асоціації з розвитку досліджень при високому тиску (1970). Лауреат Ленінської премії. Помер у 1977 р.

ВЕРХРАТСЬКИЙ Сергій Авраамович — д-р мед. наук, проф. Хірург і історик медицини. Народився 20.X.1894 р. у Крижополі. Закінчив медичний факультет ІНУ

(1916). Працював у Донецькому медичному інституті (1939). Завідував кафедрою госпітальної хірургії в Івано-Франковському медичному інституті (1946–1968). Автор підручника (у співавторстві з П. Е. Заблудовським) "Історія медицини". Помер 23.II.1988 р. в Івано-Франковську.

ВИТКОВСЬКИЙ Йозеф Йозефович — чл.-кор. (1947), акад. (1959) Польської Академії наук, д-р наук, проф. Астроном. Народився 21.II.1892 р. в Одесі. Закінчив ІНУ (1914). Усі роки навчання в університеті працював в Астрономічній обсерваторії, аж до свого від'їзду в Польщу (1919). Одержав ступінь кандидата наук з математики (1916). Працював учителем фізики і космографії в класичній гімназії. Працював в Астрономічній обсерваторії Ягелонського університету у Кракові (1919). Директор Астрономічної обсерваторії і професор Познаньського університету (1929–1939, 1945–1962), ординарний професор (1934), декан математико-природничого факультету. Організував і керував Астрономічною станцією в м. Боровці (до 1965 р.). Директор Інституту астрономії Польської Академії наук у Варшаві (1957–1962). Редактор багатьох видань. Член Міжнародного Астрономічного товариства, Королівської астрономічної спілки і Британської астрономічної асоціації, Французької астрономічної спілки та ін. Нагороджений 5 орденами і медалями Польщі (1928,1938, 1954, 1957 і 1972), серед яких Командорські хрести з зіркою Ордена Відродження Польщі. Автор 175 наукових праць. Помер 1976 р. у Варшаві.

ВИТРИЧЕНКО Едуард Олександрович — д-р техн. наук. Астроном. Народився 13.XI.1936 р. в Одесі. У 1954 р. вступив до ОДУ ім. І. І. Мечникова на фізико-математичний факультет, який закінчив у 1959 р. Основні місця роботи: Кримська астрофізична обсерваторія Академії наук СРСР, Спеціальна астрофізична обсерваторія Академії наук СРСР, Інститут космічних досліджень Академії наук СРСР. Учасник виконання багатьох знаменних проектів інституту в галузі космічних досліджень. У 1968 р. в Тартуському університеті (Естонія) захистив дисер-

тацію на здобуття ученого ступеня кандидата фізико-математичних наук. В 1982 р. в Москві — докторську дисертацію. За участь у дослідженні оптики найбільшого в той час у світі 6-метрового телескопа Спеціальної астрофізичної обсерваторії Академії наук СРСР і введення його в дію нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора і Золотою медаллю ВДНГ СРСР. Автор близько 200 наукових праць, 30 авторських посвідчень.

ВИХОВАНЕЦЬ Галина Володимирівна — д-р геогр. наук (2004), проф. (2003). Фізико-географ, геоморфолог, берегознавець. Народилася 15.I.1955 р. в с. Сабатинівка Кіровоградської обл. Закінчила геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Працювала інженером в Українському проектно-дослідному інституті водного господарства (1977–1979). Інженер (1979–1981), молодший науковий співробітник (до 1991 р.), старший науковий спіробітник (до 1993 р.) ОДУ ім. І. І. Мечникова. Захистила кандидатську дисертацію (1989). Доцент кафедри фізичної географії (1996–2003), професор кафедри фізичної географії та природокористування (з 2003 р.). Брала участь в експедиціях, працювала на берегах Чорного, Азовського, Балтійського, Північного морів, Біскайської затоки, протоки Ла-Манш. Працювала в кооперації з Науково-дослідним інститутом ЧорноморНДІпроект, Інститутом геологічних наук АН України, Гідрографічною службою Червонопрапорного Чорноморського флоту МО СРСР, Калінінградським державним університетом, Інститутом водного будівництва в Польщі, Амстердамським університетом та іншими установами. Працювала в Болгарії, Польщі, Німеччині, Данії, Голландії, Бельгії, Франції, Росії, В'єтнамі, Тайланді. Член Українського Географічного товариства (1975), член Геоморфологічної та Берегової комісій при Міжнародній Географічній Спілці, член Європейської Спілки захисників природи на морських узбережжях і європейської федерації "EUROCOAST". Автор близько 80 наукових робіт, з яких 3 монографії.

ВІЛІНСЬКИЙ Сергій Григорович — д-р філол. наук (1914), проф. (1900). Літературознавець, дослідник давньоруської літератури. Народився 1.IX.1876 р. у Кишеневі. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1900). Екстраординарний

(1900), а з 1914 р. — ординарний професор кафедри російської мови та словесності ІНУ. Працював секретарем факультету (1912–1916), проректором. На викладацькій роботі залишався до 1919 р. Помер 15.I.1950 р. у Празі.

ВІТТЕ Сергій Юлійович — граф, державний діяч. Народився 17(29).VI.1849 р. у м. Тбілісі. Закінчив зі ступенем кандидата фізико-математичних наук ІНУ (1870). Того ж року призначений начальником руху Одеської залізниці, в подальшому біля 20 років працював в приватних залізничних товариствах. Директор департаменту залізниць Міністерства фінансів (з 1889 р.). З лютого 1892 р. — міністр шляхів сполучення. З серпня 1892 р. — міністр фінансів Росії. За ініціативою С.Ю.Вітте були здійснені великі загальнодержавні реформи: введена винна монополія (1894), споруджена Сибірська залізна дорога та активізувалося залізничне будівництво (1890), проведена грошова реформа (1897). З жовтня 1905 по квітень 1906 р. — голова Ради Міністрів Росії. Автор Маніфесту 17 жовтня 1905 р., який започаткував багатопартійність в Росії. Підписав Портсмутський мир з Японією (1905). Розробив основні положення столипінської аграрної реформи (1903–1904). Надав значні асигнування Новоросійському університету, сприяв відкриттю в цьому навчальному закладі медичного факультету (1900). Допоміг розвитку хлібної торгівлі в Одесі, для чого організував будівництво портової естакади, залізничних шляхів та товарних станцій. Ввів пільгові тарифні ставки для одеських промисловців та торговців при перевезенні вантажів. Удостоєний звання Почесний громадянин Одеси. Автор низки видань: "Принципы железнодорожных тарифов по перевозке грузов" (3 видання), "Лекції по фінансам (2 видання,) "По поводу национализма" (1912). В 1907 — 1912 рр. написав "Воспоминания", які є цінним джерелом історії Росії другої половини XIX — початку XX ст. В 1901 р. на його честь названа одна з вулиць міста (нині вул. Дворянська). Помер 28.II.(13.III).1915 р. у м. Петрограді.

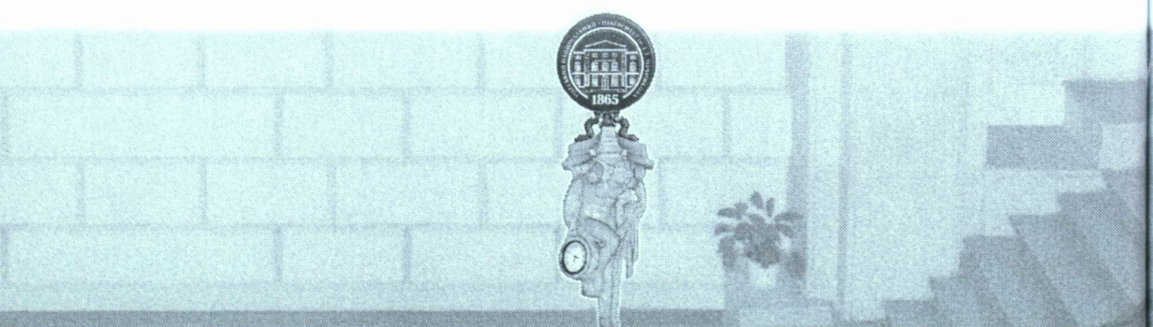

ВОЛОШАНОВСЬКИЙ Ігор Станіславович — д-р фіз.-мат. наук (2001), проф. (2004). Хімік-органік. Народився 9.II.1941 р. у м. Одесі. Закінчив хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Працював старшим лаборантом (1965–1966), асистентом (1967, 1971–1977) кафедри фізико-хімії полімерів та колоїдів, асистентом кафедри фізичної хімії (1969–1971) ОДУ ім. І. І. Мечникова. Захистив кандидатську дисертацію (1974). Старший викладач (1977–1980), доцент (1980–1983) кафедри фізико-хімії полімерів та колоїдів. Заступник декана хімічного факультету (1976–1983). Завідувач кафедри органічної хімії (1983). Науковий керівник (1986) цілого ряду госпдоговорних та держбюджетних тем. Член президії Одеського обласного правління хімічного товариства ім. Д. І. Менделєєва. Член редакційної колегії журналу "Вісник ОНУ". Нагороджений знаком "За отличные успехи в работе" у галузі вищої освіти СРСР. Автор понад 150 наукових праць.

ВОЛЬСЬКИЙ Михайло Мартинович — д-р екон. наук (1869), проф. (1869). Економіст, фахівець у галузі статистики. Народився у 1834 р. в Таврійській губерні. Кандидат Московського університету (1857). Витримав у Московському університеті іспит на магістра політичної економії і захистив дисертацію, після чого був призначений доцентом політичної економії і статистики в Новоросійському університеті (1865). Екстраординарний професор (1869), а з 13 грудня того ж року — ординарний професор політичної економії та статистики. Помер у 1876 р.

ВОРОПАЙ Олексій Іванович (псевд. Олекса Степовий, Олексій Іванович) — д-р етнографії у Мюнхені, д-р біології у Лондоні (1961). Український етнограф, письменник, публіцист. Народився 9.XI.1913 р. в Одесі. Навчався на філологічному факультеті Одеського університету (1940–1944). Вирушив до Німеччини (1944). Працював у редакціях тижневика українських сільськогосподарських робітників "Земля" (Плауен, 1944–1945), берлінських видань "Вісті", "Голос", "Український вісник" та ін. Друкувався у журналах "Вояцька слава" і "Дозвілля" (1945). Автор етнографічних нарисів, оповідань і легенд: "Звичаї нашого народу", З минулого", "Степова

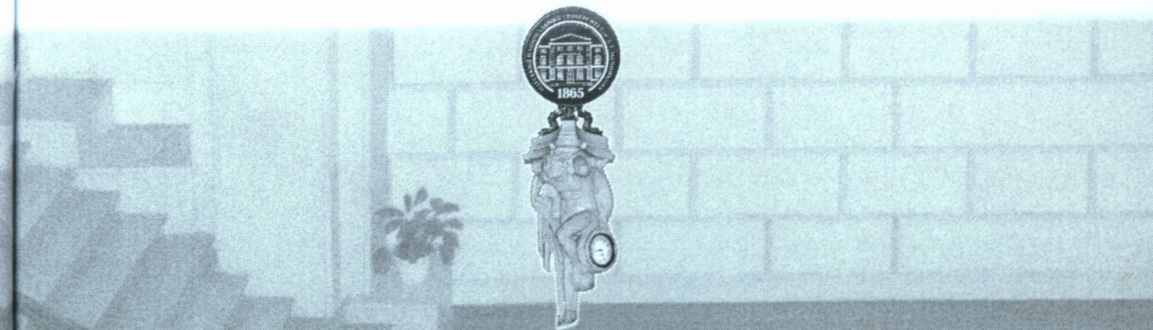

царівна", "Вогні в церкві", альбом "Українські народні танці" (1944–1948). Член редколегії газети "Наше життя" (Аугсбург, 1945–1948). Очолював редколегію журналу "За єдність нації" (1954–1955). Дійсний член Королівського антропологічного інституту на підставі праць із етнографії, дійсний член Інституту біології та Ботанічного товариства Великої Британії, брав активну участь у міжнародних ботанічних конгресах, належав до професорської колегії Українського вільного університету (Мюнхен), член Української вільної академії наук (Нью-Йорк). Вийшла у світ низка невеликих художньо-документальних, публіцистичних та етнографічних праць (1953–1958, Лондон). Опубліковано перший том (1958), і другий том (1966) "Звичаїв нашого народу" (Мюнхен). Помер у 1989 р.

ВУЖИЛОВСЬКА Віра Василівна — педагог. Народилась 12.II.1953 р. Закінчила Балтське педагогічне училище (1972) та ОДУ ім. І. І. Мечникова (1982). Вихователь, заступник директора з виховної роботи Ананьївської середньої школи-інтернату (1977). Директор дитячого будинку-інтернату у м. Ананьїв (з 1985 р.). Нагороджена орденом "За заслуги" 3 ступеня (1999).

ГАЙСЬКИЙ Микола Якимович — д-р мед. наук (1943). Мікробіолог. Народився 18.XI.1884 р. у Самарі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1912). Працював в Одеській бактеріологічній станції (1910). Завідував бактеріологічною лабораторією Самарського земства (с. Червоний Кут) (1913 — 1916). Був репресований і знаходячись в ув'язненні працював за своїм фахом у секретному НДІ. Завідував Ашхабадською протичумною станцією (1937). Працював в Іркутському протичумному інституті, а з кінця 1939 р. і до кінця життя — заступником директора інституту з наукової частини. Створив живу противотуляремійну вакцину, за що отримав Сталінську премію (1946). Помер 6.XI.1947 р. у Іркутську.

ГАЛКІН Борис Миколайович — д-р біол. наук (1996), проф. Спеціаліст в наукових галузях фармакології, токсикології і біохімії. Народився 7.XI.1952 р. у Севастополі. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Лаборант Проблемної лабораторії синтезу лікарських препаратів (1975), згодом переведений на посаду інженера. Молодший науковий співробітник (1979). Захистив кандидатську дисертацію (1985). Старший науковий співробітник (1993). Провідний науковий співробітник (1997). Головний науковий співробітник (з 2003 р.). Основні наукові інтереси пов'язані з пошуком нових лікарських засобів та з'ясуванням їх механізмів дії. Автор 130 наукових праць, 3 авторських свідоцтв і 1 патенту.

ГАЛЬЧИНСЬКИЙ Юрій Никифорович — нач. управління Одеської облдержадміністрації. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Працював начальником відділення, заступником начальника Управління Державної служби боротьби з економічною злочинністю (1981). Тепер — заступник начальника Головного управління сільського господарства і продовольства облдержадміністрації і начальник управління правового забезпечення та ревізійної роботи.

ГАМАЛІЯ Микола Федорович — чл.-кор. Академії наук СРСР (1939), почесний чл. Академії наук СРСР (1940), чл. Академії медичних наук СРСР (1945), д-р мед. наук (1892), проф. Онколог, мікробіолог, епідеміолог. Народився 5(17).II.1859 р. в Одесі. Закінчив ІНУ (1880). Заснував в Одесі першу в Російській імперії і другу в світі (після Інституту Л. Пастера у Парижі) науково-практичну бактеріологічну станцію, де продовжив дослідження, розпочаті ще в університеті разом з І. І. Мечниковим (1886). Розробив свій власний метод щеплення. Описав розчинення в дистильованій воді паличок сибірки, назвавши це явище бактеріолізом і дійшовши висновку, що воно відбувається внаслідок виділення бактеріями специфічної речовини — бактеріолізинів (1898). Його великою заслугою стало впровадження в СРСР обов'язкового щеплення населення проти віспи як засобу ліквідації цієї хвороби. Розробив швидкісний метод приготування вакцини, що давав змогу виготовляти її в необхідних кількостях. Досліджуючи збудника холери та шляхи її розповсюдження, він відкрив холерний вібріон, назвавши його "мечниковським" на честь свого вчителя. Заклав основи розвитку загальної, медичної та сільськогосподарської вірусології. Нагороджений багатьма орденами та медалями, лауреат Державної премії (1943). Увійшов в історію вітчизняної науки як першовідкривач у багатьох галузях теоретичної і практичної медицини. Автор понад 250 наукових праць. Помер 29.III.1949 р. у Москві.

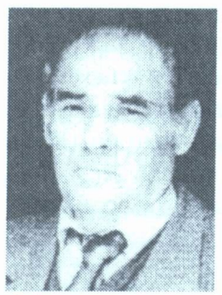

ГАНДІРУК Ніна Григорівна — засл. вчитель України (2002). Народилася 22.VI.1944 р. у с. Джурині Вінницької обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Очолювала студентське наукове товариство університету (1974). Викладач в ОДУ (1974). Доцент кафедри біохімії (1980). Доцент кафедри генетики та молекулярної біології ОДУ (1984). Працювала заступником декана біологічного факультету з іноземними студентами (1982–1990). Сьогодні активно працює з обдарованою молоддю, підготувала 50 призерів III етапу та 15 призерів IV етапу Всеукраїнської олімпіади з біології. Підготувала три срібних призери Міжнародних олімпіад з біології у Таїланді (1995), Швеції (1999) та Бельгії (2001). За вклад у підготовку обдарованих учнів нагороджена знаком "Відмінник освіти" (1999), Почесною відзнакою голови Одеської облдержадміністрації (2000), орденом національного фонду "Україна — дітям", та Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2001). За вклад в підготовку спеціалістів — біологів для більш як тридцяти країн світу нагороджена орденом "Знак Пошани" (1986). За плідну роботу по організації наукової роботи студентів нагороджена медаллю "За доблестный труд". Автор понад 60 наукових і методичних праць.

ГАНСЬКИЙ Олексій Павлович — астроном. Народився 1.VIII.1870 р. в Одесі. Закінчив ІНУ (1894). Працював в Астрономічній обсерваторії ІНУ, виїжджаючи на стажування в Пулківську обсерваторію, в експедицію на о. Нова Земля. Стажувався в Паризькій і Медонській (Франція), Потсдамській (Німеччина) обсерваторіях. Працював над вивченням сонячних плям (1895). Співробітник Пулківської обсерваторії (1905),

директор Симеїзького відділення Пулківської обсерваторії (Крим). Учасник багатьох наукових експедицій у Середню Азію, в Іспанію. Зробив 9 сходжень на гору Монблан з метою незатьмарених спостережень сонячної кори. Вперше установив періодичність змін форми сонячної корони і зв'язок цих змін з іншими процесами на Сонці. Нагороджений медаллю ім. П.Ж.С.Жансена Паризької Академії наук (1904). Секретар Російського відділення Міжнародної сонячної комісії. Віце-президент Російського астрономічного товариства. Ім'ям "Gansky" названий кратер на Місяці і малій планеті № 1118. Помер в 1908 р.

ГАРАНІН Володимир Михайлович — поет, публіцист. Народився 5.II.1954 р. в с. Трояпка Головашвського р-ну Кіровоградської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Член правління обласної письменницької організації. Відповідальний секретар журналу "Літературна Одеса", очолює секцію сатири й гумору, один з організаторів проведення щорічно літературно-мистецьких заходів, присвячених видатному поету-сатирику Степену Олійнику. За досягнення на ниві сатири і гумору йому присуджено премію ім. Степана Олійника. Троянська сільська рада прийняла рішення про присвоєння одній з вулиць села імені Володимира Гараніна (1997).

ГАРКУША Олексій Миколайович — д-р екон. наук (2002). Політолог. Народився 16.II.1952 р. в с. Баловне Новоодеського р-ну Миколаївської обл. Закінчив факультет економічної кібернетики Одеського сільськогосподарського інституту (1975), у 1993 р. — ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював головним економістом колгоспу "Вогні комунізму" в с. Христофорівка Баштанського р-ну Миколаївської обл. Очолював ряд сільськогосподарських підприємств Жовтневого р-ну Миколаївської обл. Головний економіст радгоспу ім. Шевченка Інгулецького тресту радгоспів Жовтневого р-ну (1977–1985). Директор радгоспу "Мирний" (1985–1989). Голова виконкому Жовтневої районної ради (1989–1991). Голова Жовтневої районної ради (1991–1995). Голова Жовтневої райдержадміністрації та районної ради народних депутатів (1995–1996). Перший заступник голови Миколаївської облдержадміністрації (1996–1998). Голова Миколаївської облдержадміністрації (з 1999 р.). Народний депутат України (1998–1999). Очолював підкомітет Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин. Захистив кандидатську дисертацію. Депутат обласної ради (1999). Його ім'я занесено до "Золотої книги ділової еліти України". Нагороджений ювілейним орденом "Різдво Христове-2000", орденом "За заслуги 3 ступеня (2001), Золотою медаллю "За ефективне управління".

ГЕН Єрвін Юлієвич — д-р мед. наук (1929), проф. Мікробіолог. Народився 30.XII.1883 р. Закінчив медичний факультет ІНУ. Працював помічником завідувача бактеріологічної станції (1911). Був обраний прозектором кафедри фармакології ІНУ (1914). Перейшов на кафедру загальної патології (1918). Робота, присвячена методу біологічного дослідження води, заснованому на відношенні бактеріальної флори води до сольової концентрації, була подана як дисертація на здобуття ступеня доктора медико-фізіологічних наук і успішно захищена в Одеському медичному інституті (1929). Завідував сироватковим відділом Санітарно-бактеріологічного інституту (1920). Приват-доцент кафедри бактеріології Одеського медичного інституту (1923). Займався проблемою впливу характеру харчування на імунобіологічні властивості організму. Довів, що в умовах калорійно-недостатнього харчування інфекційні захворювання (дифтерія, висипний тиф) приймають атипове протікання у зв'язку зі зміною реактивності організму. Автор біля 50 друкованих праць. Був репресований. За сфабрикованим звинуваченням приговорений до вищої міри покарання — розстрілу. 1 грудня 1937 р. вирок було виконано. Реабілітований в 1990 р.

ГЕРАСЮТА Микола Федорович — чл.-кор. Академії наук Укр. РСР, д-р техн. наук (1960), проф. (1962). Конструктор ракетної техніки. Народився у 1919 р. в Олександрії на Кіровоградщині. Закінчив ОДУ (1941). З перших днів Великої Вітчизняної війни пішов на фронт. Був сапером. Після перемоги вивчав в Германії документацію з ракет ФАУ-2. Працював в конструкторському бюро С. П. Корольова. Заступник Генерального конструктора ракет "Южмаша". Приймав участь в створенні ракети "Зеніт" та однієї з військових розробок — ракети, яку НАТІвці охрестили "Сатана". В 1961 р. — один із творців ракети "8-К-63". Саме з її появою СРСР став володарем "ракетного щита". Викладав у Дніпропетровському університеті (1952). Працював старшим викладачем, доцентом (1955), завідував кафедрою (1966). Підготував 10 кандидатів наук. Нагороджений орденами Леніна, Червоної Зірки та Червоного прапора, медалями. Герой Соціалістичної Праці (1961). Автор понад 100 наукових праць.

ГЕРЦЕНШТЕЙН Михайло Якович — політ. діяч, вчений-фінансист. Народився у 1859 р. Закінчив юридичний факультет ІНУ. Співробітничав в "Российских ведомостях" (1884). Приват-доцент Московського університету (1903). Ад'юнкт-професор московського сільськогосподарського інституту (1904). Був обраний гласним Московської міської думи і гласним Московських губернських земських зборів (1905). Виступав на з'їздах міських і земських діячів із доповідями з аграрних питань. Був членом конституційно-демократичної партії, головою партійної аграрної комісії. Обирався до Першої державної Думи. Автор багатьох праць з фінансових та аграрних питань. Помер у 1906 р.

ГЕРЦО-ВИНОГРАДСЬКИЙ Семен Титович — журналіст. Народився 1.IX.1848 р. в Бендерах. Закінчив юридичний факультет ІНУ. Працював на селі народним учителем. У 1879 р. звинувачений в тому, що на його квартирі збирались учасники революційних гуртків, заарештований і висланий до Красноярська. Після сибірського заслання, жив в Одесі (1881). Був судовим виконавцем і народним вчителем. Друкувався в одеських газетах під псевдонімом "Барон Ікс" (1970). Працював в "Одесском вестнике", "Правде", "Новороссийском телеграфе (1881), а також в "Одесском альманахе" (1883). В Одесі вийшли окремою книгою його белетристичні нариси (1882). У зв'язку з хворобою залишив роботу (1897). Помер у 1903 р.

ГЕШЕЛІН Олександр Ісаакович — д-р мед. наук (1911). Отоларинголог. Закінчив медичний факультет ІНУ (1905). Працював в хірургічному, а потім в отоларингологічному відділах Одеської єврейської лікарні. У Москві (1909 — 1910), потім у Петербурзі працював старшим асистентом клініки хвороб вуха, горла і носа Психоневрологічного інституту (1913). Приват-доцент (1916). Очолював кафедру отоларингології в Одеському медичному інституті (1922–1941) і (1944–1952). У період Великої Вітчизняної війни — заступник начальника евакогоспіталя в Кисловодську, завідувач кафедри у Ставрополі, консультант лікарні у м. Сталінабад (Душанбе). Багато років був головою Одеського обласного товариства отоларингологів. Першим у вітчизняній літературі описав клініку раку середнього вуха і агранулоцитарну ангіну. Одним із перших у країні почав застосовувати абсцестонзилектомію в гострій стадії паратонзиліту. Автор понад 75 друкованих наукових праць. Помер у 1962 р.

ГІММЕЛЬФАРБ Яків Клементович — д-р мед. наук (1939), проф. (1940). Епідеміолог і мікробіолог. Народився у 1896 р. у Одесі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1920). Завідував лабораторіями (1920). Працював в Одесі у військових лабораторіях (1920). Завідував лабораторією в Херсоні (1923–1924). Працював в Одеському санітарно-бактеріологічному інституті ім. І. І. Мечникова (пізніше НДІ вірусології й епідеміології) з 1924 р. Викладав в Одеському інституті удосконалення лікарів (1927). Завідував кафедрою мікробіології (1935–1941). В роки Великої Вітчизняної війни — консультант медико-санітарної служби Чорноморського флоту. Флагманський епідеміолог (1942). Завідував кафедрою епідеміології в Одеському медичному інституті (1946–1959). Консультант НДІ вірусології й епідеміології (1958). Автор більш 90 наукових праць. Основні роботи присвячені епідеміології чуми, вірусному гепатиту й ін. У співавторстві написав монографію про Д. К. Заболотного (1958). Помер у 1971 р.

ГЛАУБЕРМАН Абба Юхимович — д-р фіз. наук (1957), проф. (1958). Фізик — теоретик. Народився 11.XI.1917 р. у Варшаві. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ (1939). Працював асистентом кафедр молекулярної та теоретичної фізики ОДУ (1939–1941). Під час Великої Вітчизняної війни брав участь у бойових діях в армії і партизанському загоні. Навчався в аспірантурі при кафедрі теоретичної фізики Ленінградського політехнічного інституту (1946). Після захисту кандидатської дисертації його призначено у Львівський університет (1948). Працював старшим викладачем кафедри теоретичної фізики, доцентом (1949–1958). Декан фізичного факультету (1953–1957). Очолив новостворену кафедру фізики твердого тіла. У 1963 р. від кафедри ФТТ відокремилась кафедра рентгенометалофізики, а в 1964 р. кафедра ФТТ поділилась на дві кафедри: фізики напівпровідників і теорії твердого тіла. Останню очолював до 1966 р., до свого переїзду до Одеси. Керівник робіт на замовлення Всесоюзного науково-дослідного інституту геофізики (Москва), спрямованих на розробку питань, пов'язаних із розвідкою та експлуатацією родовищ нафти (1956). Ініціатор вирощування та дослідження важливого класу напівпровідникових кристалів — вузькозонних напівпровідникових сполук типу A2B6. Працював директором НДІ фізики ОДУ з 1966 р. Автор понад 150 наукових праць. Помер 12.VI.1974 р.

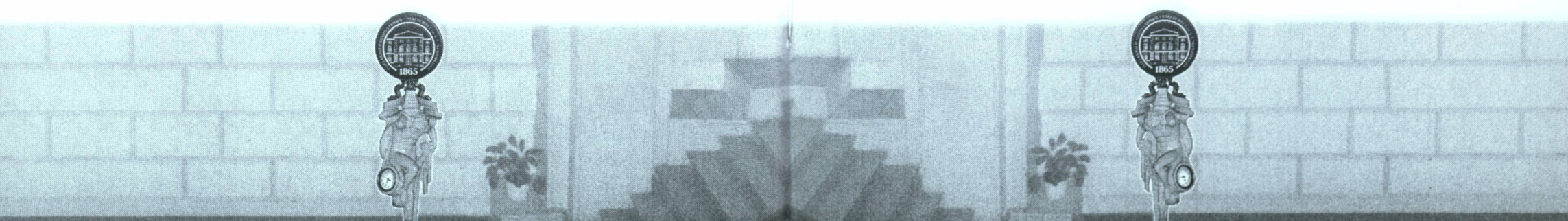
ГОГОБЕРІДЗЕ Борис Костянтинович — д-р медицини (1919), проф. (1940). Акушер-гінеколог. Народився 26.I.(7.II).1884 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1908). Працював штатним ординатором клініки акушерства та гінекології ІНУ (1908–1912). Захистив дисертацію на ступінь доктора наук і був призначений приват-доцентом (1919), потім доцентом кафедри акушерства та гінекології, яка переїхала до Тифлісу (Тбілісі) (1921). Завідував кафедрами у Тбіліському університеті (згодом медичному інституті) (1931–1940). Завідувач кафедри акушерства та гінекології Одеського медичного інституту (1940–1941). Очолював кафедру у Тбіліському інституті (1942). Заслужений діяч науки Груз. РСР. Автор більше 60 наукових праць, які присвячені різним проблемам акушерства та гінекології. Помер у 1954 р.

ГОЛОВЕНКО Микола Якович — чл. Академії медичних наук України (1993), д-р біол. наук (1982), проф. (1985). Біохімік. Народився 3.IV.1942 р. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1965). Захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата біологічних наук (1973). Працював у лабораторії психотропних препаратів ОДУ завідувачем сектору (1975), старшим науковим співробітником (1980). Завідувач відділу фізико-хімічної фармакології Фізико-хімічного інституту НАН України ім. О. В. Богатського (1983). Заслужений діяч науки і техніки України. Був обраний дійсним членом АМН України (1993). Член президій Фармакологічного та фармакопейного комітетів Міністерства охорони здоров'я України, голова комісії та центру з фармакокінетики Фармакологічного комітету МОЗ. Член Міжнародного наукового товариства з вивчення ксенобіотиків, член рад Українського наукового товариства біохіміків та Українського наукового товариства фармакологів. Депутат Верховної Ради України (1990–1994). Стаття про М. Я. Головенка включена до "Енциклопедії сучасної України", яка готується до друку в Україні та Канаді. Автор понад 30 наукових праць.

ГОЛУБ Самуїл Йосипович — д-р фіз. наук (1965), проф. (1968). Фізик, фахівець у галузі експериментальної фізики. Народився 23.VII.1903 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний відділ ІНО (1925). Викладав фізику у вечірньому Індустріальному інституті (зараз Політехнічний університет) (1927–1929). Старший науковий співробітник оптичної лабораторії НДІ фізики (1929). Вчений секретар інституту, доцент фізико-хіміко-математичного відділу Одеського інституту народної освіти (1930). Завідував кафедрою оптики і рентгенофізики Одеського університету. Працював у Медичному та в Індустріальному інституті (1938–1941), доцентом кафедри експериментальної фізики ОДУ (1944). Очолював оптичну лабораторію сектора електронних процесів у кристалах з 1960 р. Автор біля 40 наукових праць з фотолюмінесценції органічних барвників та галогенідів срібла. Помер у 1976 р.

ГОЛЬДБЕРГ Абрам Мойсейович — д-р екон. наук (1974), проф. (1976). Економіст, фахівець з економічної статистики. Народився 17. X. 1921 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). Статистик-економіст, завідувач відділу Миколаївського статистичного управління (1950–1955). Старший викладач, доцент кафедри статис-

тики Одеського інституту народного господарства (1955–1968). Завідувач кафедри (1968–1988). Професор кафедри статистики ОІНГ (1988–1991). Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений почесними грамотами, орденом та багатьма медалями. Автор близько 100 наукових і науково-методичних праць.

ГОРОХОВСЬКИЙ Віталій Федорович — д-р біол. наук (2002). Народився у 1959 р. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1983). Завідувач лабораторії селекції овочевих культур Придністровського науково-дослідного інституту сільського господарства, заступник директора з наукової роботи. Співавтор 15 сортів і гібридів огірка, з яких занесені у державний реєстр селекційних досягнень Росії — 8, України — 3, Білорусі — 3, Молдови — 3, Придністров'я — 10 і п'ять проходять державне сортовипробування у цих же країнах. Має 13 авторських свідоцтв і 3 патенти на сорти і гібриди огірка і одне авторське свідоцтво СРСР на винахід "Отбор огурцов на засолку". Надрукував монографію "Селекция гетерозисных гибридов огурца универсального назначения", методичні вказівки, рекомендації та більше за 30 статей, тезисів та ін. наукових праць.

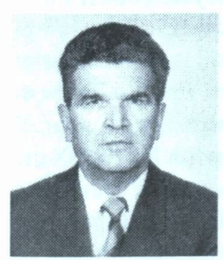
ГОРСТ Георгій Миколайович — прозаїк, чл. Спілки письменників України (1984), чл. Спілки журналістів України. Народився 15.II.1942 р. в Одесі. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював редактором на обласному телебаченні та у видавництві "Маяк". Перші твори опублікував в журналах "Жовтень", "Україна", газеті "Літературна Україна" та в місцевих періодичних виданнях. Автор збірок оповідань "Свято", "Перед далеким рейсом", "До родини".

ГОТАЛОВ-ГОТЛІБ Артемій Григорович — д-р пед. наук (1940), проф. (1925). Історик, педагог. Народився 5.I.1866 р. у Пскові. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1892). Працював в Одесі вчителем школи 3-го розряду, переїхав до Пскова, потім до Петербурга (1896–1903), де викладав у гімназії та кадетському корпусі. Співробітник "Энциклопедического словаря" Брокгауза та Єфрона, де ним було надруковано понад ста статей із всесвітньої історії та з історії просвітництва (1896). Був постійним членом урядової комісії з реформи середньої школи (1899–1915). Працював директором гімназії в Ялті, потім у Кишиневі та в у Пскові (1903–1918). Викладав у жіночій гімназії у Черкасах, реальному училищі, школах Одеси (1918–1920). Організатор найбільшого у країні "Дитячого містечка ім. Комінтерна" (Одеса) для безпритульних дітей, деякий час ним завідував, був інспектором губернського відділу народної освіти (1919). Брав участь в організації Одеського ІНО, де викладав всесвітню історію та історію педагогіки (1920). Викладав в інститутах педагогіки в Москві, Харкові, Києві (1927–1940). Виконував обов'язки декана історичного факультету ОДУ, завідував двома кафедрами — історії середніх віків та педагогіки (1944). Завідувач кафедри історії стародавнього світу та археології (1946). Помер у 1960 р.

ГРАФТІО Генріх Йосипович — акад. Академії наук СРСР (1932). Спеціаліст у галузі гідромеханіки, енергетики та гідротехніки. Народився у 1869 р. в м. Двінськ. Закінчив ІНУ (1892). Учасник створення плану ГОЕЛРО. Помер 30.IV.1949 р. у Ленінграді.

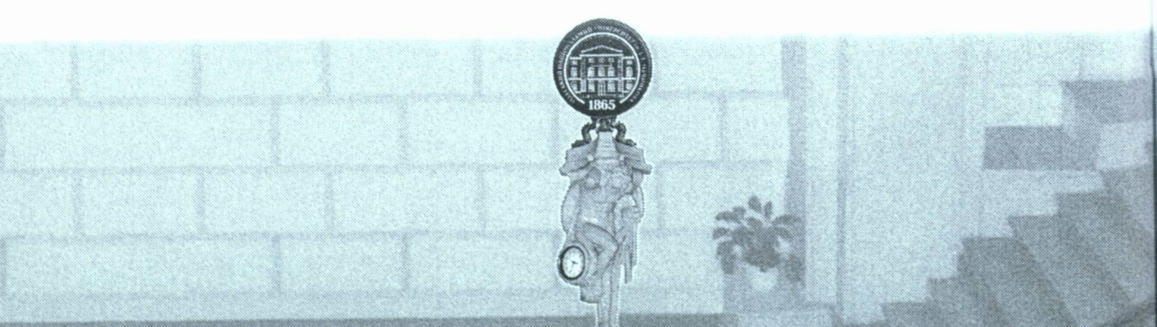

ГРЕНЬ Андрій Янович (Іванович) — д-р хім. наук, проф. (1974). Хімік-органік. Народився 10.VII.1928 р. у Віслі (повіт Тешин, Польща). Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Працював вчителем біології і хімії в середніх школах (1954–1963), старшим викладачем (1966–1969), доцентом кафедри органічної хімії (1969–1970), старшим науковим співробітником ОДУ (1970–1974), заступником декана хімічного факультету (1969–1972), професором кафедри органічної хімії ОДУ (1974–1975). З 1975 р. працював завідувачем відділу молекулярної структури та спектроскопії одеської лабораторії Інституту загальної та неорганічної хімії Академії наук Укр.РСР (потім Фізико-хімічного інституту Академії наук України). Одночасно працював професором кафедри органічної хімії ОДУ, заступником директора інституту з наукової роботи (1977–2001). Провідний науковий

співробітник Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України (з 2001 р.). Наукова діяльність пов'язана із тонким органічним синтезом, стереохімією насичених шестичленних гетероциклів, вивченням зв'язку між будовою та властивостями органічних сполук, у тому числі органолептичних. Автор 28 винаходів. Нагороджений медаллю "За доблестный труд" (1970), нагрудним знаком "За отличные успехи в работе", "За заслуги в галузі вищої освіти" (1974). Лауреат премії ім. Л. В. Пісаржевського АН УРСР (1979), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1991), заслужений діяч науки і техніки України (1995). Автор понад 200 наукових праць.

ГРЄБЦОВА Ірена Світозарівна — д-р іст. наук (2002), проф. (2005). Історик, фахівець з історії Росії та джерелознавства. Народилася 10.X.1950 р. у м. Казань. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). Працювала вчителем історії у середній школі № 15 м. Мелітополь (1974–1976). Аспірантка кафедри історії СРСР ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976–1980). Старший науковий співробітник Одеського історико-краєзнавчого музею (1981–1982). Захистила кандидатську (1984) дисертацію. Старший викладач кафедри історії нового та новітнього часу (1982). Виконувала обов'язки заступника декана історичного факультету по роботі з іноземними студентами (1983–1987). Заступник декана історичного факультету з наукової роботи (1991-2000). Працює над дослідженням проблем соціально-економічного і суспільно-політичного розвитку Російської імперії XIX ст. Другим напрямком її наукової діяльності є джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни. У сфері її наукових інтересів перебуває також історія культури Європи XVII-XIX ст. та проблеми краєзнавства. Член редакційної колегії та відповідальний секретар наукового збірника "Записки історичного факультету" (1995–2002). Автор понад 120 друкованих праць.

ГРИГОРЕВСЬКИЙ Віталій Михайлович — д-р фіз.-мат. наук (1974), проф. (1978). Астроном. Народився 7.XI.1930 р. у Херсоні. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Отримав призначення на посаду старшого викладача кафедри прикладної математики Кишинівського державного університету (1960). Захистив кандидатську дисертацію (1962). Очолив міжнародну кооперативну роботу з фотометрії штучних супутників і розробив алгоритми обробки спостережень і добування з них цінної інформації (1965). Започаткував будівництво астрономічної обсерваторії в горах Кодри біля с. Садового. Працював доцентом кафедри астрономії ОДУ, розробляв і викладав студентам новий спецкурс "Супутникова астрономія" (1970). Очолив в Одесі станцію спостережень за супутниками. Перейшов на роботу до Одеського інституту харчової промисловості ім. М. В. Ломоносова, де він за конкурсом став професором кафедри прикладної математики (1976) і після одержання вченого звання професора — завідувачем цієї кафедри (1978). Розробив нові методи математичного забезпечення обробки спостережень, досліджень, іноді в ін. галузях науки, наприклад, в філології. Автор більше 120 наукових праць. Помер 18.I.1981 р.

ГРИГОРЕНКО Іван Григорович — голова Суворівської районної адміністрації м. Одеси. Генерал-лейтенант. Народився 1.III.1952 р. у с. Щорсові Іванівського р-ну Одеської обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І.І.Мечникова (1980). Працював в органах міліції (1975 — 2001). Закінчив Академію МВС СРСР (1989). Начальник Управління карного розшуку УВС Одеського облвиконкому (1989). Пройшов шлях до начальника управління МВС в Одеській області. Заступник голови Одеської обласної держадміністрації (2001-2002). Нагороджений медалями "За бездоганну службу" 3 і 2 ступеня (1995), Відзнакою Президента України, хрестом "За мужність" та орденом "За заслуги" 3 ступеня (1995); нагрудними знаками "За відмінну службу в МВС", Почесним знаком МВС України (1998); Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (1999), державною нагородою "Отличник милиции".

ГРИНБАРТ Семен Борисович — д-р біол. наук (1968), проф. (1970). Спеціаліст у галузі гідробіології та зоології. Народився 19.III.1904 р. у Волочиську Волочиського р-ну Хмельницької обл. Закінчив факультет профосвіти (агробіологічний відділ) ІНО (1928). Викладав біологію та хімію у сільськогосподарському технікумі у с. Говори (1928). Призвано до Червоної Армії на однорічні курси комскладу (Сімферополь) (1929). Повернувся до Одеси і розпочав роботу викладачем на робітфаці медичного інституту, де викладав фізичну географію (1931–1932). Закінчив аспірантуру (1932). Кандидатська дисертація (1936). Працював асистентом кафедри зоології, гідробіології та заступником завідувача кабінету гідробіології (1933–1934), доцентом кафедри гідробіології і старшим науковим співробітником Зоолого-біологічного інституту (1936–1941). Завідувач зоологічного музею університету, де він провів велику роботу з його реконструкції (1936–1938). У роки Великої Вітчизняної війни брав участь у боях за оборону Москви, визволенні Білорусії, Латвії. В 1945 р. після демобілізації повернувся до ОДУ і продовжив роботу на посаді доцента кафедри гідробіології. Завідувач сектору гідробіології Зообіну (1948–1950). Наукові дослідження пов'язані з вивченням зообентосу та кормових ресурсів лиманів північно-західного Причорномор'я. Працював на посаді професора і професора-консультанта кафедри гідробіології ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968–1981). Член Спеціалізованої ради з присудження вченого ступеня кандидата біологічних наук, член бюро секції Комісії АН СРСР Азово-Чорноморського басейну з розробки проблеми охорони природних вод, член іхтіологічної комісії Мінрибпрому СРСР. Керівник організації товариства "Знання" біологічного факультету (до 1985 р.). Нагороджений орденами Червоної Зірки, Вітчизняної війни 2 ступеня, шістьма медалями "Знак Пошани". Автор 90 наукових праць. Помер у 1997 р.

ГРОМАШЕВСЬКИЙ Лев Васильович — акад. Академії медичних наук СРСР (1944), проф. (1925). Лікар, епідеміолог. Народився у 1887 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1912). Ректор Одеського медичного інституту і завідувач кафедри епідеміології (1923–1927). Директор Санітарно-бактеріологічного інституту у Дніпропетровську (1928–1931). Директор Центрального інституту епідеміології і мікробіології Наркомздрава РРФСР (1931–1933). Завідувач кафедри епідеміології ЦІУ (1931–1948). У роки Великої Вітчизняної війни — головний епідеміолог Закавказького та Кримського фронтів і Московського військового округу. Працював директором Інституту інфекційних хвороб АМН СРСР (1948–1951). Завідувач кафедри епідеміології Київського медичного інституту (1951–1963), а потім науковий консультант Київського інституту епідеміології, мікробіології і паразитології. Заслужений діяч науки УРСР. Герой Соціалістичної Праці (1967). Нагороджений орденами Леніна, Дружби народів, двома орденами "Знак Пошани", багатьма медалями. Автор 225 наукових праць, присвячених загальній епідеміології і епідеміології висипного та черевного тифів, дизентерії, вірусного гепатиту. Автор підручника із загальної епідеміології і співавтор підручника часткової епідеміології. Помер у 1980 р.

ГРОССМАН Леонід Петрович — д-р філол. наук, проф. Літературознавець, письменник. Народився в Одесі 12 (24).I.1888 р. Друкуватися почав в 1903 р. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1911). Викладав у Всесоюзному літературно-художньому інституті. Основні праці присвячені творчості Ф.М. Достоєвського, О.С. Пушкіна та ін. питанням поетики, драматургії, театру, прототипології літературних творів, композиції та еволюції поетичних жанрів. Помер у 1965 р.

ГУБАРЬ Олег Йосифович — журналіст, письменник, краєзнавець, чл. Спілки журналістів України. Народився 16.XI.1953 р. Вступив до заочного відділення Інституту інженерів морського флоту (1970). Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював на кафедрі інженерної геології і гідрогеології лаборантом, після отримання диплома працював інженером на кафедрі фізичної географії. Багато років працював у газеті "За наукові кадри" (з 1990 р. — "Одесский университет") — журналістом та відповідним секретарем. Співпрацював у газетах "Вечерняя Одесса", "Литературная Россия", "Советская культура", "Неделя", журналі "Наука и жизнь" та ін. Штатний кореспондент газети "Вестник региона". Автор-укладач ілюстрованого журналу "Одесса", літературно-художнього альманаху "Дерибасовская — Ришельевская ". Автор низки книг, серед яких "Пушкин. Театр. Одесса" (1993), "Сто вопросов за Одессу" (1994), "Академик Александр Штеренгерц" (1996), "Народная икона Центральной, левобережной и Южной Украины" (1997), "Всматриваясь в лица" (1998), "Воронцов и Воронцова" (1999), "Человек с улицы Тираспольской" (2000), "Second hand" (2001). Отримав премію Спілки журналістів (1998), лауреат премії за найкращий літературний твір виданий у Одесі у 2000 р., а також міжнародного конкурсу "Сетевой Дюк -2001".

ГУЛЬКО Майя Андріївна — вчитель, спеціаліст вищої категорії. Народилась 1.V.1938 р. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Вчитель української мови та літератури в ССШ № 1 (з 1964 р.). Вчитель-методист (з 1999 р.). Нагороджена медаллю "За доблестный труд" (1986), значком "Відмінник народної освіти" (1991).

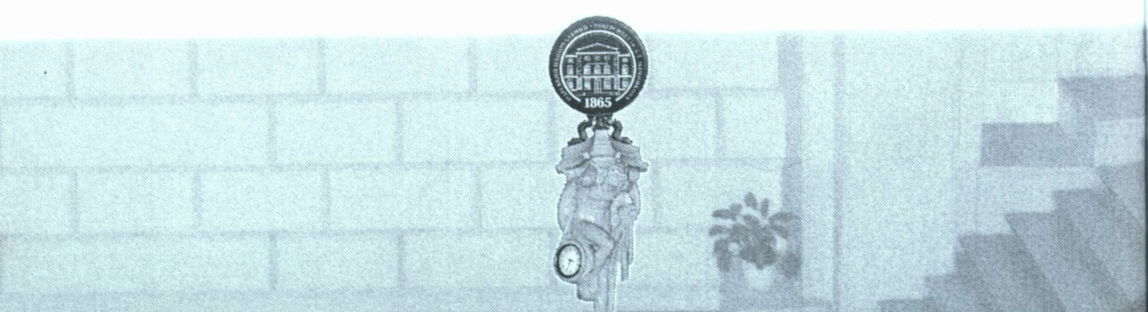
ГУРЖІЙ Іван Олександрович — чл.-кор. АН УРСР (1958), д-р іст. наук (1953). Народився 28.IX.1915 р. на Черкащині. Працював вчителем та навчався у Педагогічному технікумі м. Золотоноша (1932–1934). Вступив на мовно-літературний факультет Черкаського педагогічного інституту (1934), на історичний факультет ОДУ (1936–1941). Голова Єдиного наукового студентського товариства ОДУ. З 1941 р. — у діючій армії. Аспірант Інституту історії АН УРСР (1945). Захистив кандидатську дисертацію (1948). Заступник директора з наукової роботи Інституту історії АН УРСР (1953–1971). Заступник голови Відділу суспільних наук (1961), член Президії АН УРСР (1963), академік-секретар Відділення економіки, історії, філософії та права. Член редколегій багатьох наукових та суспільних журналів. Член-кореспондент АН УРСР (1958). Автор багатьох наукових робіт та монографій. Нагороджений орденом "Знак Пошани" (1971). Помер у 1971 р.

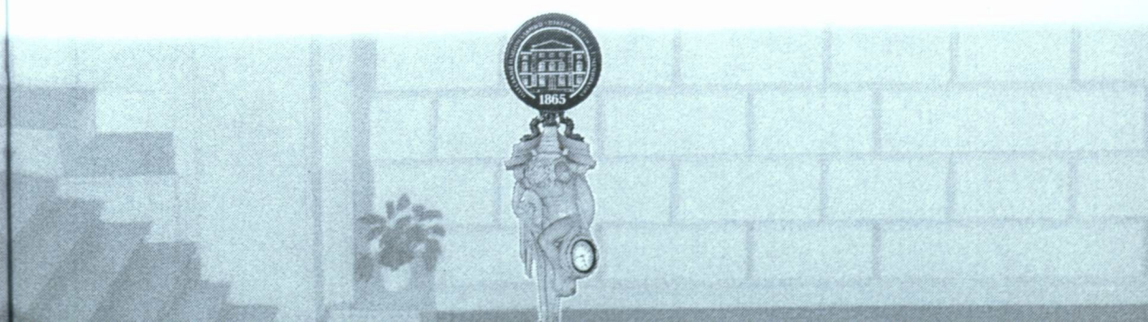

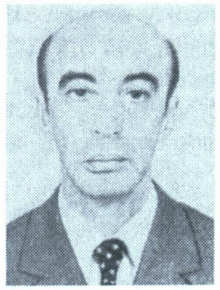
ДАВИДЕНКО Тетяна Іванівна — д-р хім. наук (1989), проф. (1990). Хімік-органік. Народилася 12.VШ.1945 р. у м. Георгіївськ Ставропольського краю Росії. Закінчила хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). З 1974 р. працює у Фізико-хімічном інституті ім. О. В. Богатського НАН України на посадах від інженера до керівника відділу фізико-хімічних основ біотехнології (1990) та за сумісництвом — професором ОДУ. Аспірантка кафедри органічної хімії ОДУ (1968–1971). Захистила кандидатську дисертацію (1974). Учениця професора О. В. Богатського, А. І. Греня, С. А. Андронаті. Поряд із науковою діяльністю значну увагу надає організаційній роботі як дійсний член експертної ради Вищої атестаційної комісії України, заступник голови Вченої ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій. Автор та співавтор 300 наукових друкованих праць, з них близько 40 авторських свідоцтв та патентів.

ДАЙЛІС Ісаак Львович — проф. (1935). Соціальний гігієніст. Народився 18(30).III.1889 р у Кишиневі. Закінчив другу кишинівську гімназію і вступив на медичний факультет ІНУ (1906–1911). Працював лікарем (з 1911 р.). У діючій армії (1914–1918). Лікар-бактеріолог, епідеміолог у різних санітарно-профілактичних установах Одеси (1918–1928). Асистент кафедри соціальної гігієни Одеського медичного інституту (1923), завідувач цієї кафедри (1928–1941). Наукові праці присвячені проблемам соціальної гігієни, епідеміології та історії медицини. Помер у січні 1981 р. у Одесі.

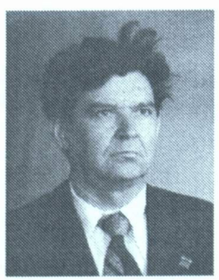

ДАХШЛЕЙГЕР Григорій Федорович — Історик. Народився 2.XI.1919 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет ОДУ (1941). Учасник Великої Вітчизняної війни. Понад 30 років працював в Інституті історії, археології і етнографії ім. Ч.Ч. Валіханова АН Каз. РСР, 23 роки з них — на посаді заступника директора. Брав активну участь у створенні 5-томної "Истории Казахской ССР". За праці, присвячені важливим проблемам історії соціально-економічних перетворень казахського села, удостоєний премії Президії АН Каз. РСР ім. Ч.Ч. Валіханова 1 ступеня (1979). Неодноразово брав участь у роботі міжнародних історичних конгресів. Викладав на історичному факультеті Казахського університету ім. С.М. Кірова. Надрукував 5 монографій і понад 20 наукових і науково-популярних праць з історії та історіографії Казахстану.

ДЕРЕВ'ЯНКО Борис Федорович — засл. журналіст України, чл. Спілки письменників України (1986). Народився 6.VIII.1938 р. в с. Іванівка Одеської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Журналіст (1961–1997). Редактор газети "Вечерняя Одесса" (1973–1997). Обирався депутатом Верховної Ради СРСР та Одеської міськради. Відзначений урядовими нагородами. Твори: "Червоне вітрило в степу" (1966), "Приборкувачі степу" (1973), "Біля глибокої криниці" (1980); сценарії телефільмів "Земне тяжіння" (1968), "Вчителю, виховай учня" (1972). Автор багатьох публікацій в періодиці. Загинув у 1997 р.

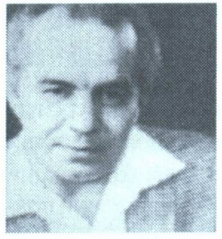
ДІВАРІ Микола Борисович — д-р. фіз.-мат. наук (1968), проф. (1969). Математик, астроном. Народився 26.IX.1921 р. в с. Білоусівка Вознесенського р-ну Миколаївської обл. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1945). Працював старшим лаборантом кафедри астрономії університету. Займав посаду молодшого наукового співробітника Інституту астрономії і фізики Академії наук Каз. РСР (1948–1951). Асистент кафедри вищої математики Одеського політехнічного інституту (1951). Захистив кандидатську дисертацію (1954). Завідував кафедрою вищої математики Одеського політехнічного інституту (1962–1989), професор цієї ж кафедри (1989–1993). Був головою методичної ради Одеського планетарію. Очолював Одеську секцію альпіністів (1945–1946). Майстер спорту СРСР з альпінізму (1951). Член міжнародного астрономічного союзу (МАС). За його наукові досягнення астероїд — мала планета № 4882 рішенням МАС отримала назву "Divari" (1996). Автор понад 130 наукових праць. Помер у 1993 р.

ДМИТРІЄВА Світлана Іванівна — проф. (1991). Філософ, соціолог. Народилася 23.III.1940 р. у м. Слюденці Іркутської обл. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962). Працювала вчителем, завідувачем відділу шкільної молоді Одеського обкому комсомолу (1964–1974). Аспірантура при історичному факультеті ОДУ (1974). Кандидатську дисертацію захистила достроково (1977), старший викладач, а з 1979 р. — доцент ОДУ. Створила наукову школу з проблеми "Соціальна відповідальність особистості". Є членом фахової ради Міносвіти України з ліцензування закладів післядипломної освіти, новатор у сучасній системі освіти України. З її ініціативи в 1996 р. відкрито новий підрозділ університету — Інститут післядипломної освіти, який став одним із економічно найпотужніших і сучасних з педагогічних технологій. Фундатор структурного підрозділу університету — Коледжу підприємництва та соціальної роботи. З її ініціативи авторський колектив вчених університету та педагогів-новаторів створив унікальну модель навчально-наукового комплексу "Школа — коледж — університет". Наказом міністра освіти та науки України 1999 р. комплексу надано статус експериментальних майданчиків. Заслужений працівник освіти України, член Вченої ради Одеської обласної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського, Інституту соціальних наук ОНУ ім. І.І.Мечникова. Член президії Всеукраїнського комітету миру (1998) та президії обласної Асоціації жінок. Автор понад 120 наукових праць.

ДОДІН Євген Васильович — д-р юрид. наук (1975), проф. (1977). Народився 27.І.1931 р. у Томську. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1953). Працював слідчим Одеської обласної прокуратури (1953). Експерт-криміналіст Одеської лабораторії судових експертиз (1956). Викладач, начальник юридичного циклу юридичних дисциплін Одеської школи міліції (1958–1965). Кандидат юридичних наук (1965). Старший викладач, доцент, професор, завідувач кафедри криміналістики, кримінального права і процесу ОДУ (1965–1980). Начальник кафедри адміністративного права й управління Київської вищої школи МВС (1980–1989). Повернувся до ОДУ на посаду професора кафедри адміністративного права та управління (1989). Завідувач кафедри морського та митного права Одеської державної юридичної академії (1997). Віце-президент Міжнародної асоціації мореплавців, арбітр Міжнародного морського та річкового суду, член Науково-консультативної ради Верховного Суду України, науковий консультант Верховної Ради України. Заслуженний діяч науки і техніки України (1997).Підготував понад 60 докторів та кандидатів наук. Автор більше ніж 200 наукових праць.

ДОМРІН Володимир — поет, чл. Спілки письменників України (1967). Народився 13.IX.1934 р. в м. Ашхабад. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова. Тривалий час був газетярем. Писав російською мовою. Автор багатьох збірок. Помер у 1985 р.

ДОНИЧ Микола Миколайович — акад. Румунської Академії наук. Астроном, фахівець в галузі вивчення фізики Сонця, сонячних і місячних затьмарень. Народився у 1874 р. Закінчив ІНУ (1897). Особисто брав участь у спостереженнях семи сонячних і великої кількості місячних затьмарень у різних районах Землі. Конструктор і виготовлювач першого в Росії спектрогеліографа. Заснував першу астрономічну обсерваторію на території нинішньої Молдови. Був членом Російського астрономічного товариства, Міжнародного астрономічного товариства, Міжнародної комісії

з дослідження Сонця, почесним членом Румунської Академії наук (1922–1944). До 120-річчя з дня народження, у 1994 р. М. М. Доничу поставлений пам'ятник у його рідних Старих Дубосарах. Помер у Ніцці в 1956 р.

ДОНИЧ Михайло Варфоломійович — проф. Гігієніст. Народився 6(18).І.1873 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення (1897) і медичний факультет ІНУ (1903–1907). Перебував на службі в посаді старшого штатного губернського контролера першого округу Бессарабського губернського акцизного управління і завідував хімічною лабораторією, що знаходилась при цьому управлінні. Асистент на кафедрі гігієни ІНУ. Викладав на Одеських вищих жіночих медичних курсах (1912), завідував кафедрою гігієни Катеринославського медичного інституту (нині Дніпропетровська медична академія) (1922–1924).

ДРАГАН Григорій Сильвестрович — д-р фіз.-мат. наук (2004), проф. (2003). Фізик. Народився 15. І.1949 р. в с. Перельоти Балтського р-ну Одеської обл. Закінчив вечірнє відділення фізичного факультету ОДУ ім. І.І. Мечникова (1972). Лаборант Науково-дослідного інституту фізики ОДУ (1967), молодший науковий співробітник (1972), старший науковий співробітник науково-дослідної частини інституту (1974). Працював у науково-дослідному секторі кафедри теплофізики (1976). Асистент кафедри теплофізики (1981), доцент (1982). Захистив кандидатську дисертацію (1980). В основу наукової діяльності полягли дослідження факелів різноманітних паливних сумішів, починаючи з полум'я звичайного природного газу та завершаючи плазмовими утвореннями складних металізованих композицій, які використовувались в космічній техніці. Обирався депутатом Одеської обласної та міської ради народних депутатів XXI скликання (1990), виконував обов'язки заступника голови комісії по екології та голови комісії з питань питьової води, член Одеської обласної екологічної ради, голова Одеського екологічного відділення УФМЗ (з 1991 р.), позаштатний консультант Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (з 2002 р.).

ДРУЗЮК Світлана Олександрівна — чл. Комітету у закордонних справах і зв'язках з СНД Верховної Ради України (з 1998 р.). Політолог. Народилася 2.IV.1949 р. у Миколаєві. Закінчила Одеський педагогічний інститут (1971) та ОДУ ім. І. І. Мечникова (1994). Працювала інженером на Херсонському заводі напівпровідникових приладів (1971–1972), у Пензенському науково-дослідному електротехнічному інституті (1972–1975), інженер Виноградівського заводу "Електрон" (Закарпатська обл.) (1975–1976), вчитель гарнізонного будинку офіцерів (м. Шверин, Німеччина) (1977–1982), на інженерних посадах на підприємствах м. Ленінграда і Одеської обл. (1982–1991), викладач Білгород-Дністровського морського рибопромислового технікуму (1998). Народний депутат України третього скликання (з 1998 р.), член КПУ, фракції КПУ, фракції СелПУ, позафракційний депутат (з 2000 р.). Член парламентської групи "Трудова Україна"(з 2000 р.).

ДУБЛЯНСЬКИЙ Віктор Миколайович — д-р геол.-мінерал. наук (1972), проф. (1972). Народився 19.V.1930 р. в Одесі. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І.І. Мечникова (1954). Аспірант кафедри геології геолого-географічного факультету ОДУ (1954–1957). В експедиційних роботах (1955–1956). Молодший науковий співробітник відділу гідрогеології і карста Інституту мінеральних ресурсів АН УРСР (м.Сімферополь) (1957–1963). Захистив кандидатську дисертацію (1960). Присуджена вчена ступінь кандидата геолого-географічних наук (1961). Старший науковий співробітник Інституту мінеральних ресурсів (1963–1972). Затверджений у вченому званні старшого наукового співробітника (1964). Командирований до Югославії на IV Міжнародний спелеологічний конгрес (1965). Куратор Мінгео СРСР и УРСР (1965–1972). Запрошений до Сімферопільського держуніверситету на посаду професора (з 1972 р.). Проводить велику організаційну роботу як голова Карстової Комісії АН УРСР та секції Спелеології АН СРСР, член Міжнародної асоціації інженерів-геологів, голова СРСР в Міжнародній спелеологічній спілці, член Бюро Центральної комісії спелеотуризму і т.д., часто виїжджає за кордон (1970–1990). Відряджений до Болгарії (1966), Чехословаччини (1973), Угорщини (1978), Югославії (1979). Читав лекції в Бакинському, Єреванському, Львівському, Московському, Одеському, Пермському, Самаркандському, Ташкентському, Тбіліському, Харківському університетах, а також в Будапештському, Варшавському, Селезському, Софіївському університетах, Ленінградському Гірничому інституті та Московському інституті нафтохімічної та газової промисловості. Нагороджений почесним знаком Болгарії "Златен прилеп" (1966). Діяльність відзначена рядом урядових нагород, десятками грамот різного рівня. Заслужений діяч науки та техніки України, лауреат Державної премії АРК (1994), дійсний член Кримської Академії наук та Академії наук Вищої школи України (1994). Його ім'ям названа одна із найкращих карстових полостей на Карабійському масиві. Автор 487 наукових праць.

ДУДКІН Марк Сергійович — д-р хім. наук (1962), проф. (1992). Закінчив хімічний факультет ОДУ (1941). Пішов добровольцем на фронт. Після закінчення війни повернувся до Одеси (1946), за один рік закінчив аспірантуру Одеського педагогічного інституту та захистив кандидатську дисертацію. Кілька років працював в Одеському учительському інституті завідувачем кафедри природознавства. Перейшов до Інституту інженерів борошномельної промисловості (пізніше — Технологічний інститут харчової промисловості) (1952), де став завідувачем кафедри органічної хімії (1954). Отримав звання почесного професора (1992). Нагороджений трьома орденами та десятьма медалями. Автор понад 400 наукових праць, 30 авторських свідоцтв.

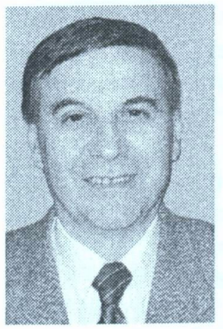
ДУЗЬ Іван Михайлович — д-р філол. наук (1967), проф. Літературознавець, письменник. Народився 18.XI.1919 р. у м. Волочиськ Хмельницької обл. Вступив на філологічний факультет ОДУ (1937). Навчання було перерване початком Великої Вітчизняної війни. Воював з липня 1941 р. Починав війну лейтенантом, закінчив — капітаном, командиром мінометної батареї. Після війни завершив університетську освіту. Працював учителем, журналістом, редактором газети. Після достроковго закінчення аспірантури в ОДУ захистив кандидатську дисертацію. Працював старшим викладачем, доцентом, професором. Декан філологічного факультету (1957–1964, 1970–1981). Завідував кафедрою української літератури (1972–1988). Нагороджений орденами та медалями Великої Вітчизняної війни, за плинну наукову, громадську діяльність — орденом "Знак Пошани", Почесною відзнакою Президента України. За активну діяльність нагороджений болгарським орденом св. Кирила і

Мефодія 1 ступеня. Автор багатьох наукових праць, монографій, науково-літературних оповідань, статей. Помер 21.XI.1994 р. в Одесі.

ДУЛИЦЬКИЙ Семен (Шлема-Зельман) Осипович (Йосипович) — д-р. мед. наук, проф. Народився 17(29).XI.1883 р. в Ізмаїлі. Закінчив 2 Одеську гімназію (1901) і вступив до медичного факультету Віденського університету, де отримав залік 4-х семестрів. Повернувся до Одеси (1906). Був прийнятий до третього семестру медичного факультету ІНУ. Закінчивши університет, став ординатором дитячої клініки (1910). Переїхав до Москви (1912), працював в установах Товариства боротьби з дитячою смертністю. Завідував Будинком дитини, Центральною молочною кухнею, консультацією № 9, старшим лікарем дитячої лікарні ім. Н. Ф. Філатова. Завідуючий кафедри педіатрії раннього віку 2-го Московського медичного інституту ім. І. В. Сталіна (1931). Член правління Всесоюзного товариства дитячих лікарів (1927–1947), голова ревізійної комісії цього товариства (1947–1956), заступник голови Московського товариства дитячих лікарів (1946–1956). Автор 85 наукових праць. Помер 16.I.1956 р.

ДЯЧЕНКО Олександр Митрофанович — д-р фіз.-мат. наук (1988), проф. (1989) Фізик, спеціаліст у галузі напівпровідників. Народився 14.IV.1938 р. у с. Маринівка Біляївського р-ну Одеської обл. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962), вступив до аспірантури. Працював асистентом (1964). Захистив кандидатську дисертацію та став доцентом (1973). Організував при кафедрі загальної фізики лабораторію механічних та поверхневих явищ у напівпровідниках (1973). Професор кафедри загальної фізики (1989), завідувач кафедри експериментальної мінералогії, професор кафедри загальної хімічної фізики (з 1995 р.). Академік Академії зв'язку України, Міжнародної Академії інформатики. Член координаційної ради "Фізика розплавів та контактуючих з ними твердих тіл". Надруковано 120 праць.

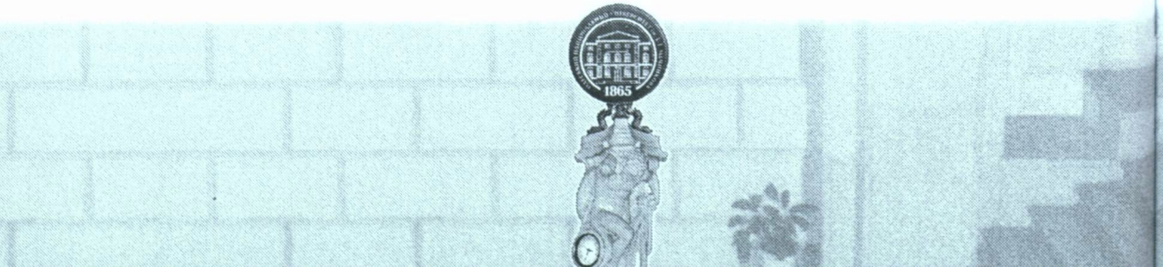
ДЬОМІН Олег Борисович — д-р іст. наук, проф. Історик. Народився 4.IV.1948 р. в м. Путивлі Сумської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Навчався в аспірантурі Інституту всесвітньої історії Академії наук СРСР (1973–1977). Старший викладач (з 1977 р.) кафедри історії стародавнього світу та середніх віків ОДУ ім. І. І. Мечникова. Заступник декана з учбової роботи. Захистив кандидатську дисертацію (1984). Доцент кафедри нової та новітньої історії (з 1984 р.). Заступник голови президії Одеської обласної спілки краєзнавців. Очолює наукову історико-краєзнавчу секцію "Одесика" Одеського будинку вчених (з 2003 р.). Член правління Одеської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії і культури, Член двох Спеціалізованих рад по захисту дисертацій. Автор більше 130 робіт.

ДЬОМІНА Антоніна Іванівна — д-р біол. наук (1965), проф. (1969). Ботанік, спеціаліст з лікарських рослин. Народилася 6.III.1905 р. на ст. Бірзула (тепер Котовськ Одеської обл.). Закінчила біологічний факультет ІНО (1933). Вчилася в аспірантурі кафедри анатомії та фізіології рослин ОДУ (1933–1937). Захистила кандидатську дисертацію (1941). У роки війни евакуювалась разом із заводом, де працював чоловік, у Стерлітамак (Башк. АРСР). Була відряджена до Одеси для роботи за фахом (1944). Працювала директором Одеського будинку вчених (1944). Очолювала кафедру ботаніки Одеського фармацевтичного інституту (1944–1952). Одержала наукове звання доцента (1945). Вчилась у докторантурі при кафедрі фізіології рослин Київського університету (1951–1954). Доцент (1954–1959), виконуюча обов'язки завідувача кафедри (1956–1957). Щорічно працювала по кілька місяців на посаді доцента ОДУ (1959–1965). У 1964 р. була прийнята доцентом Миколаївського загальнонаукового факультету при ОДУ (1964). Працювала на посаді професора кафедри ботаніки ОДУ (1967–1971). Померла 3.III.1992 р. в Одесі.

ЕЙНГОРН В'ячеслав Семенович — міжнар. гросмейстер (1986), шахіст. Народився 23.XI.1956 р. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. З одиннадцяти років почав займатися у шаховому гуртку при місцевім Палаці піонерів. Вже у дев'ятому класі на шаховому турнірі у Євпаторії виконав норму кандидата у майстри спорта. Майстер спорта з шахів (1976), міжнародний майстер (1984), міжнародний гросмейстр. Входить до ста найсильніших шахістів світу. У складі збірної команди України двічі ставав бронзовим призером Всесвітних шахових олімпіад. Став переможцем і призером кількох міжнародних турнірів у Франції та Австрії (2001). Найвищим досягненням є титул чемпіона світу у складі збірної команди України на командній першості Світу у Єревані (2001). Одесит року (2001).

ЕЛІН Володимир Леонтійович — д-р мед. наук (1936), проф. (1924). Мікробіолог. Народився 15.XI.1887 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1912). Працював лікарем в Таврійській губернії й Тулі. У роки Першої Світової війни був в лавах діючої армії. Повернувся до Одеси (1918), де був членом редколегії підпільної газети "Комуніст". У період радянської влади в Одесі завідував відділом охорони здоров'я (комісар) (1919). З остаточним установленням радянської влади в Одесі його знову призначили завідувачем відділу охорони здоров'я (1920). На науково-педагогічній роботі (1921). Спочатку асистент, а потім доцент кафедри мікробіології Харківського медичного інституту (1923). Завідувач кафедри мікробіології Одеського медичного інституту (1924–1938, 1939–1941). У 1938 р. заарештували, але у 1939 р. звільнили у зв'язку з закриттям справи. На початку Великої Вітчизняної війни евакуювався з Одеси, працював завідувачем кафедри мікробіології Іркутського медичного інституту. Завідував відділом дитячих інфекцій Харківського інституту вакцин і сироваток ім. І.І. Мечникова (1953–1957). Автор біля 60 наукових праць. Помер у 1962 р.

ЕЛЬКІН Давид Генріхович — д-р пед. наук (1952), проф. (1930). Психолог. Народився 31.X.1895 р. у Воронежі. Вступив до Петербурзького психоневрологічного інституту, а через рік перевівся на природничий відділ фізико-математичного факультету Новоросійського університету (1914–1921). Завідував психологічною лабораторією в Одеському міському інституті дитячої психології та експериментальної педагогіки ім. Н. В. Якуніна (1917). Працював в Одеському інституті народної освіти як ассистент кафедри психології, де читав курси психології та логіки (1922). У 1930 р. став завідувачем кафедри. Узагальнені результати своїх досліджень виклав у монографії "Восприятие времени", за яку отримав першу премію ім. К. Д. Ушинського. Організував в ОДУ наукову школу з дослідницькою темою "Психологія диференціації часу". Працював професором лабораторії по вивченню відчуттів і сприйняття Всеукраїнського науково-дослідного інституту психології. Проводив дослідження в галузі інженерної психології. Займався вивченням мотивації правопорушень, особливостями поведінки людини в умовах самотнього ув'язнення. Досліджував проблеми зворотного зв'язку та випереджаючого відображення в формуванні адекватного сприйняття тривалості, перцептивних складових простору та часу, функціональної асиметрії в диференціації часу, ролі "біологічного годинника" та несвідомих компонентів у моделюванні психікою метрики і топології часу. Під його керівництвом 30 аспірантів захистили кандидатські дисертації, стали науковими працівниками в різних вузах країни. Автор понад 200 праць з загальної, дитячої і педагогічної, інженерної психології, історії психології, психології тварин. Помер в 1983 р.

ЄВТУХОВ В'ячеслав Михайлович — д-р фіз.-мат. наук (1998), проф. Математик. Народився 15.V.1949 р. в Одесі. Закінчив вечірнє відділення механіко-математичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1972). Вступив до аспірантури по кафедрі математичного аналізу (1972). Захистив кандидатську дисертацію (1980). Був обраний на посаду старшого викладача кафедри математичного аналізу (1980). Перейшов на посаду старшого викладача кафедри вищої математики (1980).

Доцент кафедри вищої математики (1984–1989). Обраний за конкурсом на посаду завідувача кафедри диференціальних рівнянь ОДУ (1989). Стажувався в Інституті прикладної математики ім. І.Н. Векуа Тбіліського університету під керівництвом академіка АН Грузії І.Т. Кігурадзе, директора Інституту математики ім. А.М. Размадзе АН Грузії (1989–1990). Нагороджений за наукові досягнення почесною медаллю ім. М.В. Остроградського. Автор понад 70 наукових праць.

ЄЛЬЧАНІНОВ Євген Семенович — проф. (1915). Народився 10.І.1879 р. в м. Сороки Бессарабської губернії. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1900). Штатний лаборант кафедри хімії медичного факультету (1900). Склав магістерський іспит з хімії (1907). Обраний приват-доцентом кафедри хімії (1908). Читав курс неорганічної і фізичної хімії на математичному і природничому відділеннях, з аналітичної хімії — на медичному факультеті, викладав хімію на Вищих жіночих курсах м. Одеси. В університеті працював до кінця життя. Автор ряда наукових робіт. Помер 24.ІІІ.1922 р.

ЖАРДЕЦЬКИЙ В'ячеслав Сигизмундович — д-р фіз.-мат. наук (1923). Астроном. Народився в Одесі (1896). Закінчив ІНУ по астрономічній спеціальності (1917). Працював в Астрономічній обсерваторії Новоросійського університету в Одесі (1917–1920), професором Бєлградського університету (Сербія) по кафедрі прикладної математики (1921), професором геофізики Колумбійського університету в Нью-Йорку. Помер у 1962 р.

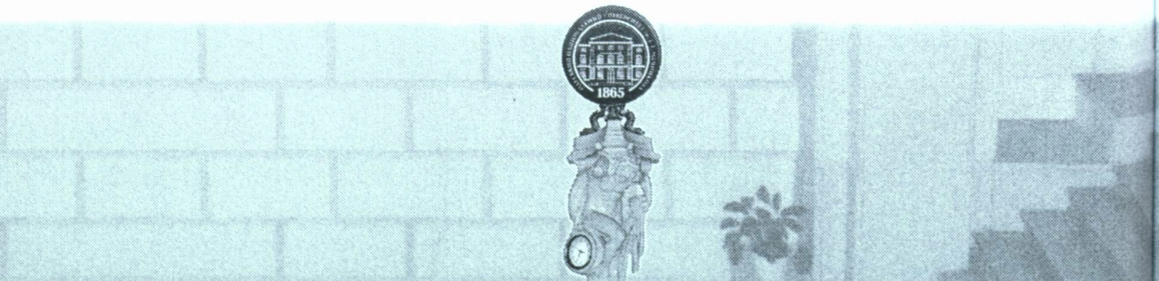
ЖГЕНТІ Тенгіз Гигоєвич — акад. АН Груз. РСР, рад. держ. і парт. діяч. Народився 15.І.1887 р. у с. Дабла-Цихе Чохатаурського р-ну Грузії. Закінчив медичний факультет ІНУ. Працював в ІНУ. Приймав активну участь у революційному русі селян у Гурії, проводив партійну роботу у Батумі, Чиатурі, Кобулеті, Кутаїсі. Зазнавав репресій з боку царського уряду. Після Лютневої революції 1917 р. — один із

організаторів Рад солдатських депутатів у Кавказькій армії. З жовтня 1917 р. — член Кавказького обласного комітету партії. У 1918–1919 рр. працював в Україні: член Одеського ревкому, військом і начальник гарнізону Єлизаветграду (Кіровоград), потім Одеси. Приймав участь у підготовці збройного повстання проти мусаватистів в Азербайджані та меншовиків у Грузії (1919). Після установлення Радянської влади у Грузії (1921) був секретарем Аджарського обкому партії, зав. Істпартом ЦК КП Грузії, секретарем ЦВК Грузинської РСР, членом ЦК КГрузії. Голова президії Вченої медичної ради Міністерства охорони здоров'я Грузинської РСР. Автор першого посібника з патологічної анатомії на грузинській мові. Помер в 1937 р.

ЖЕМАЙТІС Зігмас Юозович — проф. (1946). Народився 8.XI.1884 р. у с. Дактаряй у Литві. Закінчив ІНУ (1909). Очолив Вищі курси у Каунасі, які організувала на грамадських засадах група прогресивних вчених Литви (1919), а потім очолив кафедру геометрії, коли було створено Литовський університет у Каунасі (1922). Три факультети Каунаського університету, разом з математичним, були переведені до Вільнюсу, де вчений очолював кафедру математичного аналізу (1939). Заслужений діяч науки Литви (1959). Заслужений діяч культури Литви (1964). Член президії Литовського математичного товариства (1962).

ЖИВАТОВ Григорій Костянтинович — д-р медицини (1929), проф. Акушер — гінеколог. Закінчив медичний факультет ІНУ(1915) зауряд-лікарем і призваний на військову службу. Служив два роки в полках і лазаретах, потім завідував інфекційним відділенням в Омському військовому госпіталі. Демобілізовався і склав іспит при ІНУ на звання лікаря (1918). З цього ж року — ординатор акушерсько-гінекологічної клініки ІНУ. Служив в Червоній Армії (1920–1922). Асистент (1924), приват-доцент (1927), декан лікувального факультету (1928–1929), доцент акушерсько-гінекологічної клініки Одеського медичного інституту (1931). Завідував кафедрою акушерства і гінекології педіатричного і санітарно-гігієнічного факультетів (1936–1948). У період окупації Одеси продовжував працювати на медичному факультеті, завідуючи акушерсько-гінекологічною клінікою й один рік був деканом цього факультету. Після звільнення Одеси брав участь у відновленні діяльності Одеського медичного інституту, був деканом лікувального факультету. Автор 60 наукових праць.

ЖИЛІНА Зінаїда Іванівна — д-р хім. наук (1992), проф. (1992). Народилась 6.XI.1936 р. у с. Ровнець Орловської обл. Закінчила вечірне відділення хімічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958–1964). Після закінчення університету працювала на кафедрі органічної хімії. Інженер лабораторії біологічних проблем (1964–1970), старший інженер кафедри органічної хімії (1970–1972), старший науковий співробітник Проблемної науково-дослідної лабораторії № 5 (ПНДЛ-5) (1972–1975), завідувач сектором синтезу транквілізаторів ПНДЛ-5 (1975–1985). Завідувач Проблемною лабораторією синтезу лікарських препаратів ОНУ (з 1985 р.). Захистила кандидатську дисертацію (1972). Нагороджена орденом "Знак Пошани" (1996). Автор 220 наукових робіт, співавтор двох монографій (1992, 1996), 8 авторських свідоцтв і 2 патентів.

ЖИТКОВ Борис Степанович — один із основоположників рад. дитячої літ. Народився в 1882 р. Закінчив одеську гімназію, вступив до ІНУ, виключений за участь у "безладдях". Автор романів, повістей, науково-популярних книг з історії техніки та життя тварин. Творець своєрідної енциклопедії для "четырехлетних граждан" — "Что я видел".

ЖУК Ольга Вікторівна — д-р біол. наук (1996), проф. (1999). Хімік-фармаколог. Народилася в 1952 р. в м. Інза Ульянівської обл. Закінчила біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). Працювала на посаді інженера (1975), молодшого наукового співробітника (1979), наукового співробітника (1986). Під час роботи закінчила аспірантуру і захистила кандидатську дисертацію (1986). Старший співробітник (1989), вчений секретар експертної комісії з фармакокінетики лікарських засобів Фармакологічного комітету (1992). Провідний науковий співробітник Проблемної науково-дослідної лабораторії № 5 ОНУ (1998), за сумісництвом на кафедрі фізіології людини та тварин на посаді доцента (1995). Заступник наукового керівника і відповідальний виконавець ряда науково-дослідних тем (1984–1999). Член Спеціалізованої ради з захисту кандидатських і докторських дисертацій при Одеському медичному університеті (1999). Зараз є експертом центра з фармакокінетики ліків Державного науково-дослідного центра лікарських засобів Міністерства охорони здоров'я України. Автор більше 110 наукових праць.

ЖУКОВСЬКИЙ Петро Михайлович — акад. ВАСГНІЛ. Народився у 1888 р. Закінчив ІНУ. Трудова біографія почалася у Тифліському ботанічному саду, де пізніше став директором, одночасно будучи професором сільськогосподарського факультету політехнічного інституту. На запрошення М.І. Вавілова перейшов до Всесоюзного інституту прикладної ботаніки та нових культур (1925). Очолював кафедру ботаніки Московської сільськогосподарської академії ім. К.А. Тімірязєва (1934). Директор Всесоюзного інституту рослинництва (1951–1961). Головний редактор журналу "Генетика", член-кореспондент Германської академії сільскогосподарських наук. Лауреат Державної премії СРСР, премії ім. М. І. Вавілова. Нагороджений чотирьма орденами Леніна, трьома орденами Трудового Червоного Прапора, орденами Червоної Зірки та Знак Пошани. Помер у 1975 р.

ЗАБЛУДОВСЬКИЙ Павло Юхимович — д-р мед. наук (1963), проф. (1964). Народився 20.V.(1.VI).1894 р. у с. Могильне нинішньої Кіровоградської обл. Закінчив медичний факультет ІНУ (1916). Зауряд-лікарем І розряду був призваний на військову службу. Демобілізувався (1918). Перебував у Червоній Армії 1919–1922). Працював у Народному комісаріаті охорони здоров'я РСФСР, керуючи санітарною освітою на залізничному і водному транспорті (1922–1928). Лікар на судах далекого плавання (1928–1930). Працював у науково-дослідних інститутах санітарної освіти й охорони здоров'я дітей і підлітків. Завідував кафедрою історії медицини в Центральному інституті удосконалення лікарів у Москві (1939–1972). Підготував викладачів з історії медицини для багатьох вітчизняних медичних вузів. Переводив (знав давньогрецьку і латинь) і коментував класичну медичну літературу — праці Дж. Фракасторо, Т. Парацельса, Б. Рамаццині та ін. Його коментарі є самостійними науковими працями. Опублікував спогади "У Новоросійському університеті в роки столипінської реакції" (1984), що у 2-ому виданні ввійшли в збірник "Новороссийский университет в воспоминаниях современников" (Одеса, 1999). Автор понад 250 наукових праць. Помер 18.IX.1993 р. у Москві.

ЗАБОЛОТНИЙ Данило Кирилович — акад. ВУАН (1928–1929). Мікробіолог, один з основоположників вітчизняної епідеміології. Народився у с. Чоботарка (тепер Вінницька обл.) у 1866 р. Випускник природничого відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1891). Закінчив медичний факультет Київського університету. Свою наукову діяльність розпочав на Одеській бактеріологічній станції. Під час епідемій холери і дизентерії на Поділлі працював лікарем-епідеміологом. Брав активну участь у закордонних протиепідемічних експедиціях до Індії, Китаю, Монголії, Ірану, Саудівської Аравії та ін. країн. Професор Жіночого медичного інституту і Військово-медичної академії у Петербурзі. Ректор Одеського медичного інституту (1919–1923). Працював над виготовленням протичумних вакцин та сироваток. Президент Всеукраїнської Академії наук (1928–1929). Нагороджений орденом Почесного легіону від Інституту Л. Пастера (Франція). Президією НАН України засновано премію ім. Д. К. Заболотного. Автор понад 200 наукових праць. Помер у 1929 р.

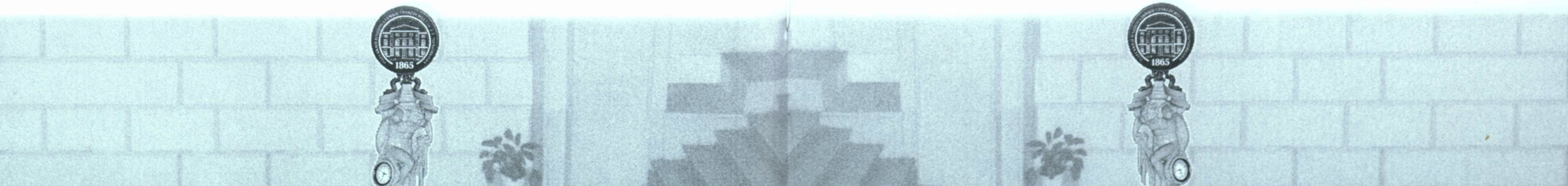
ЗАЄВЛОШИН Михайло Миколайович — д-р медицини (1919), проф. (1923). Патологоанатом. Народився 5(17).XI.1886 р. у Єлисаветградському повіті Херсонської губ. Закінчив медичний факультет ІНУ зі званням лікаря з відзнакою (1912). Позаштатний лаборант при кафедрі патологічної анатомії ІНУ (1912). Помічник прозектора (1915). Старший асистент (1916). Доктор медицини (1919). Завідував кафедрою гістології в Одеському медичному інституті (1923–1944). Одночасно завідував кафедрою патологічної анатомії в Одеському інституті удосконалення лікарів. Репресований (1945). Після звільнення (1956) жив у Білгород-Дністровському Одеської обл., де працював патологоанатомом у центральній міській лікарні (до 1967 р.). Автор понад 40 наукових праць. Помер 14.VII.1968 р.

ЗАЙКЕВИЧ Анастасій Єгорович (Георгійович) — магістр сільського господарства (1877), проф. (1884), герой праці (1930). Народився у 1842 р. у Лубнах на Полтавщині Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1870) зі ступенем кандидата. Був залишений в університеті для підготовки до професорського звання. Знаходився у відрядженні з науковою метою за кордоном, працював у лабораторіях Поппельсдорфської сільськогосподарської академії та Лейпцигського університету (1872–1873). Стажувався у Петровській (нині Тімірязівській) сільськогосподарській академії, де склав магістерський екзамен з агрономії (1874). Після захисту дисертації на ступінь магістра сільського господарства його обрано на посаду приват-доцента Харківського університету. Екстраординарний професор кафедри агрономії Харківського університету. Помер у 1931 р.

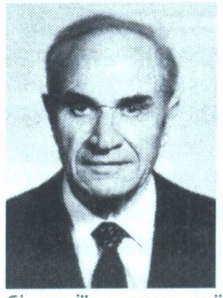
ЗАЙЦЕВ Ювеналій Петрович — акад. НАН України (1997), чл.-кор. АН Укр.РСР (1969), д-р. біол. наук (1964), проф. (1968). Гідробіолог. Народився 18.IV.1924 р. в с. Байрамчі (тепер с. Миколаївка-Новоросійська Саратського р-ну Одеської обл.). Впродовж двох років вчився на природничому відділенні Кишинівського педагогічного інституту, потім на біологічному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1946–1949). Після закінчення працював лаборантом, старшим лаборантом кафедри зоології хребтових ОДУ, завідував гідробіологічною станцією університету в р-ні Лузанівки м. Одеси (1949). Захистив кандидатську дисертацію (1956). Молодший, потім старший науковий співробітник Одеської біологічної станції Інституту гідробіології АН Укр.РСР (з 1964 р. — Одеське відділення Інституту біології південних морів АН Укр.РСР) (1959). За два роки очолив організований ним відділ гіпонейстону, водночас працював на кафедрі гідробіології ОДУ. Очолював Одеське відділення ІнБПМ (1972–1989). На запрошення Японського товариства сприяння розвитку науки читав лекції в шести провідних університетах Японії (1980). Головний науковий співробітник ІнБПМ (1989). Лауреат премії НАН України ім. І. Д. Шмальгаузена (1996). Автор понад 250 наукових праць.

ЗАКАРІЯ (Закарая) Єфрем Фарнозович — д-р мед. наук (1937), проф. (1937). Один з найвидатніших хірургів Грузії. Народився 16(28).II.1889 р. в с. Наджахов Сенакського повіту Кутаїської губ. Вступив до медичного факультету ІНУ (1909). За участь у "безладдях" був виключений, потім відновлений (1911). Закінчив ІНУ у 1914 р. Служив в армії (1914–1918). Нетривалий час працював лікарем в Одесі. Повернувся до Грузії, де почав працювати в клініці проф. Н.С. Кахіані. Завідував кафедрою загальної хірургії лікувального факультету Тбіліського медичного інституту (1941–1946). Автор ряду праць з хірургії. Помер у 1946 р.

ЗАЛЕСЬКИЙ Богдан — акад. Польської Академії наук, д-р філос. наук (1926), проф. Астроном. Народився 12.X.1887 р. у с. Калиші на Поділлі. Вчився в ІНУ (1905–1909). Працював у Миколаївському відділенні Пулківської обсерваторії (1913–1920), викладачем Миколаївського політехнічного інституту (1920–1921). Засновник і перший директор Астрономічної обсерваторії Познаньського університету (1922–1927). Працював на посаді професора Познаньського університету (1922–1926). Підготував багатьох відомих польських астрономів. Один із засновників Польського Астрономічного товариства і його першого з'їзду в Торуні, Народного комітету астрономії (1923), перетвореного в Польську Академію наук (1924). Опублікував 18 наукових праць, з яких 5 є зоряними каталогами. Помер в 1927 р.

ЗАМБРИБОРЩ Федір Сергійович — д-р біол. наук (1966), професор (1968). Народився 4.II.1913 р. в с. Стара Душиця Кам'янець-Подільського р-ну Хмельницької обл. Закінчив біологічний факультет Одеського державного університету (1939). Захистив кандидатську дисертацією (1948). Професор кафедри гідробіології (1968). Заступник декана та декан біологічного факультету (1970–1973). У 1984–1986 рр. — виконував обов'язки завідувача кафедри гідробіології. Професор кафедри зоології та гідробіології (1986–1990). Професор кафедри гідробіології та загальної екології (1991–1996). З 1946 р. він розпочав педагогічну діяльність асистентом кафедри зоології хребетних, з 1948 р. — старшим викладачем. Доцент цієї ж кафедри (1951–1966). Під його керівництвом на кафедрі гідробіології виник новий напрямок наукових робіт, пов'язаний з експериментальними дослідженнями з водної токсикології. Нагороджений орденом Вітчизняної війни 2 ступеня, медаллю "За боевые заслуги", ін. медалями. Автор близько 110 наукових праць. Помер у 1998 р.

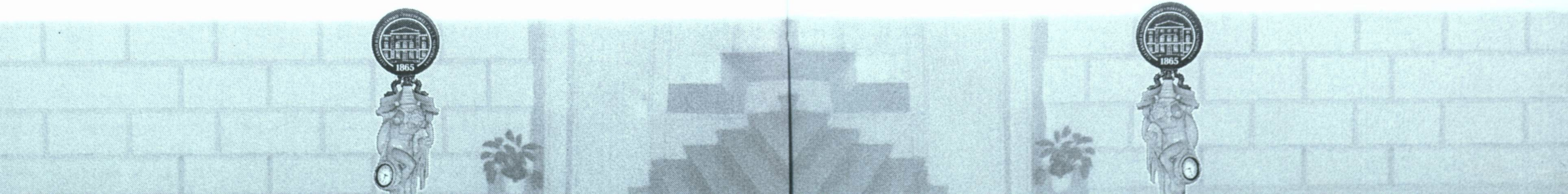

ЗАНЧЕВСЬКИЙ Іван Михайлович — д-р фіз.-мат. наук (1891), проф. (1892). Математик. Народився 4.I.1861 р. в Одесі. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1883). У 1887 р. зарахований приват-доцентом ІНУ. З 1889 р., після захисту дисертації, затверджений у ступені магістра механіки. Доктор прикладної математики (1891), екстраординарний професор ІНУ по кафедрі механіки (1892), а з 1896 р. — ординарний професор. Декан фізико-математичного факультету ІНУ (1904). Ректор ІНУ (1905). Працював в банку Санкт-Петербурга (1909–1916). Почав працювати в ІНУ (1917). Професор кафедри теоретичної і практичної механіки і декан фізико-математичного факультету Новоросійського університету (1917), з листопада 1917 до лютого 1918 р. знову був ректором університету. Завідував кабінетом механіки й механічною майстернею (1917–1920), кабінетом механіки у Фізико-математичному інституті (1920–1921). Голова предметної комісії з математики й механіки в ІНО (1921). Професор кафедри теоретичної механіки в Одеському політехнічному інституті (1921–1922). Помер у 1928 р.

ЗАСЛАВСЬКИЙ Григорій Олександрович — заст. нач. управління з питань внутрішньої політики Одеської облдержадміністрації. Історик. Народився 26.XI.1948 р. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працював на заводі "Полімер" (1967), потім працював на фабриці "Одесфото". У 1971 р. перейшов на педагогічну роботу. Протягом 20 років викладав політичну економію і суспільствознавство. З 1991 р. перейшов на державну службу і працює в обласних органах державної влади та місцевого самоврядування.

ЗАТОВСЬКИЙ Олександр Всеволодович — д-р фіз.-мат. наук (1992), проф. (1993). Фізик-теоретик. Народився 16.V.1942 р. у с. Лип'янка Златопільського р-ну Черкаської обл. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1965). Кандидат фізико-математичних наук (1970). Соросівський професор (1996). Наукова та педагогічна діяльність пройшла в ОДУ. У 1967–1970 рр. — аспірант, у 1970–1973 рр. — старший викладач, у 1974–1992 рр. — доцент, з 1993 р. — професор кафедри

теоретичної фізики. Розробив строгу динамічну теорію спінової дифузії в рідинах, дифузії молекул рідкого парамагнетика. Разом з Й. З. Фішером та М. П. Маломужом побудував гідродинамічну теорію кореляційних функцій кутової швидкості молекул рідини з з'ясуванням природи універсальної часової асимптотики цієї та інших кореляційних функцій. Автор майже 100 наукових праць.

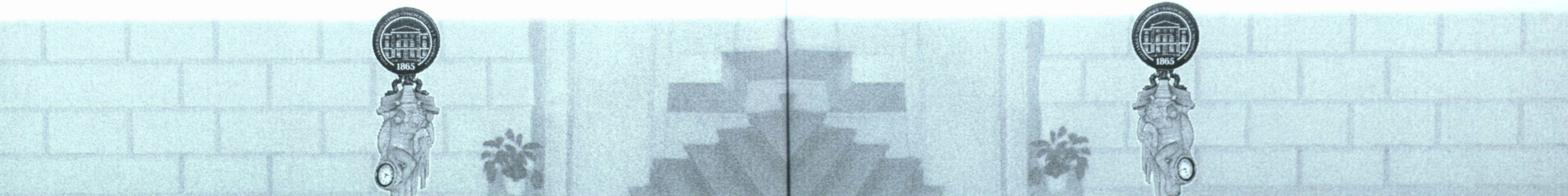

ЗБАРСЬКИЙ Мойсей Ісаакович — д-р екон. наук (1972), проф. (1974). Історик. Народився 26.VII.1918 р. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1941). Старший викладач, доцент, професор кафедри політекономії Одеського інституту інженерів морського флоту (1947–1991). Професор кафедри загальної економічної теорії Одеського державного економічного університету (з 1991 р.). "Почесний працівник морського флоту СРСР" та "Заслужений діяч науки і техніки України". Нагороджений почесними грамотами, орденами Вітчизняної війни 1 та 2 ступеня, Червоної Зірки, багатьма медалями. Автор понад 110 наукових праць.

ЗЕЙЛІГЕР Дмитро Миколайович — д-р наук (1894), проф. (1895). Народився 24.V.1864 р. у Тирасполі. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1887). Захистив магістерську дисертацію (1891). Працював приват-доцентом ІНУ (1890), приват-доцентом кафедри механіки Казанського університету (1892), екстраординарним професором (1895), ординарним професором (1899). Очолював кафедру механіки Казанського університету (1895–1914), був приват-доцентом у Петроградському університеті (1914–1917), професором кафедри чистої математики Психоневрологічного інституту (1914–1917), професором кафедри чистої математики Казанського університету (1917–1922), професором та завідуючим кафедри механіки Казанського університету (1922). Був першим ректором Казанського політехнічного університету (1919–1926), заступником директора Казанського інституту наукової організації праці (1919–1926). Працював професором кафедри математики Донецького гірничого інституту (1929–1933), професором кафедри механіки Донського індустріального інституту в Новочеркаську (1933–1936), очолював кафедру геометрії Фізико-математичного науково-дослідного інституту при Ростовському університеті (1936). Член Математичного відділення Новоросійського товариства природознавців (1889). Член Московського математичного товариства (1897). Член Казанського фізико-математичного товариства (1892), його секретар (1893–1895) та голова (1919–1929). Редактор журналу "Известия Казанского физико-математического общества". Основні праці присвячені диференціальній геометрії, кінематичній геометрії, теоретичній механіці, історії механіки. Розробив алгебру зв'язаних векторів та гвинтів (1890). Був одним з засновників механіки подібно-змінюваних систем (1889–1901). Одним з перших в Росії ввів у викладання механіки векторне числення. Створив у Казані наукову школу з механіки. Заслужений діяч науки РРФСР (1927). Автор багатьох наукових праць. Помер у 1936 р.

ЗЕЛЕНЕЦЬКИЙ Микола Михайлович — д-р біол. наук, проф. Ботанік. Народився у 1859 р. у Нижньому Новгороді. Закінчив ІНУ (1887) із ступенем кандидата природничих наук. Приват-доцент ІНУ (1899). Захистив магістерську дисертацію (1906). Працював консерватором ботанічного кабінету (1887), а з 1888 р. — його завідувачем. Працював у гербаріях Декандоля, Делессерта, Буасьє (1894–1896). Після повернення був лаборантом, вивчав флору Криму. Працював у Музеї природничої історії у Парижі (1900). Працював викладачем Вищих жіночих курсів в Одесі (пізніше — Фармацевтичного інституту), де організував прекрасний ботанічний кабінет (1906). Професор на медичному (1915) і на фізико-математичному (1919) факультетах Новоросійського університету. Очолював кафедру ботаніки (1920–1923) та Ботанічний сад (1920–1921). Гербарій включає матеріали збору рослин 1885–1891, 1893, 1901 і 1903 рр. і складає 9 тис. аркушів, зберігається у Нікітському ботанічному саду. Брав активну участь у роботі Товариства природознавців, Товариства садівництва Південної Росії. 18 його робіт присвячено вивченню флори Криму, Бессарабії, дослідженням з історії науки. Помер у 1923 р.

ЗЕЛІНСЬКИЙ Ігор Петрович — д-р геол. наук (1980), проф. Геолог. Народився 16.VII.1933 р. у м. Первомайську Миколаївської обл. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1957). Захистив кандидатську дисертацію (1970). З 1957–1969 рр. пройшов шлях від дільничного геолога до начальника управління. З 1970 р. працював в ОДУ на різних посадах від старшого викладача до професора, завідувача кафедри інженерної геології та гідрогеології. Створив учбову лабораторію моделювання інженерно-геологічних процесів (1980). З 1972 р. — керував аспірантурою та докторантурою, очолював Спецраду з захисту кандидатських та докторських дисертацій в ОДУ. Декан геолого-географічного факультету (1970–1979), проректор з учбової (1979–1980) та наукової (1980–1985) роботи. Ректор ОДУ (1987–1995). Завідуючий кафедри інженерної геології та гідрогеології (1997). Академік і віце-президент Міжнародної Академії наук Євразії (1994), член Академії інженерних наук України, Екологічної Академії наук України, Академії наук вищої школи України, член багатьох міжнародних наукових організацій. Лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки (1996). Заслужений діяч науки і техніки України (1998). Народний депутат СРСР (1985–1991), член Верховної Ради СРСР та член Президіуму Верховної Ради СРСР (1988–1991). Автор та співавтор 5 підручників та учбових посібників, 7 монографій, більш як 130 статей в Україні та за її межами. Був членом редколегій журналів РАН "Инженерная геология" та "Геоэкология". Помер у 2002 р.

ЗЕЛІНСЬКИЙ Микола Дмитрович — чл.-кор. Рос. Академії наук (1924), акад. Академії наук СРСР (1929), д-р фіз.-мат. наук (1891). Хімік-органік. Народився 6.II.1861 р. у Тирасполі Херсонської губ. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1884). Працював у Лейпцігу (1885). Захистив магістерську дисертацію (1889). Приват-доцент ІНУ (1889). Особливо плідними були його дослідження, пов'язані з проникненням хімії у фізику, біологію, геологію та ін. науки. Перший хімік, який зацікавився вивченням Чорного моря. Основні роботи стосуються до хімії вуглеводів і органічного каталізу. Працював у Московському університеті (1893–1911), де його призначили екстраординарним професором на кафедру аналітичної та органічної хімії. Директор Центральної лабораторії Міністерства фінансів в Петербурзі (1911). Зробив важливі дослідження з сорбції, результатом яких стало створення (разом з інженером А. Кумантом) універсального вугільного протигазу, прийнятого армією на озброєння на початку першої світової війни. З 1917 р. працював в Московському університеті і продовжив інтенсивні наукові дослідження. Один з засновників вчення про органічний каталіз. Дійсний член Академії наук. Створив наукову школу, яка зробила фундаментальний внесок у різні галузі хімії. Герой Соціалістичної Праці (1945), лауреат Ленінської премії, трьох Державних премій (1942,1946,1948), нагороджений чотирма орденами Леніна та ін. орденами та медалями. Помер у 1953 р.

ЗІЛЬБЕРБЕРГ Лазар Абрамович — д-р наук (1910), проф. (1920). Інфекціоніст. Народився 15.II.1875 р. в м. Алешки (тепер Цюрупінськ) Херсонської обл. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1898) та медичний факультет університету св. Володимира в Києві (1901). Докторську дисертацію захистив на публічних зборах медичного факультету ІНУ (1910). Професор Одеського клінічного інституту по кафедрі інфекційних хвороб. Асистент факультетської терапевтичної клініки ІНУ (1902–1913). Удосконалювався з бактеріології у І. І. Мечникова в Пастерівському інституті в Парижі. Завідував інфекційними відділеннями госпіталів (1904–1917). З 1917 р. працював у 3-ому інфекційному госпіталі й у 1-ому епідемічному госпіталі в Одесі. Наукові праці присвячені широкому колу проблем внутрішніх і інфекційних хвороб, бактеріології та епідеміології. Помер у 1922 р.

ЗІНЬКОВСЬКИЙ Володимир Георгійович — д-р біол. наук (1994). Біохімік. Народився 28.XI.1951 р. у Вінниці. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Захистив кандидатську дисертацію (1984). Працював інженером, молодшим науковим співробітником у ПНДЛ-5 ОДУ, старшим інженером у Фізико-хімічному інституті ім. О. В. Богатського. Працює в лабораторії психотропних препаратів ОДУ старшим, з 1995 р. — провідним науковим співробітником. Одночасно є також головним науковим співробітником Центру фармакокінетики Фармакологічного комітету України. Основні напрями наукової діяльності

— ксенобіохімія, біокінетика чужорідних сполук, нейрофармакологія. Член Фармакологічного товариства України. Автор понад 120 наукових статей.

ЗНОЙКО Дмитро Васильович — Ентомолог. Народився 23.VII.1903 р. в Одесі. З 1917 р. він студент природничого відділення фізико-математичного факультету НУ. Спеціалізувався на кафедрі зоології, де вивчав систематику та біологію тварин, особливу увагу приділяючи безхребетним. З 1921 до 1925 р. перебував на різних посадах у музеях Одеси. Навчався в аспірантурі при Одеській науково-дослідній кафедрі біології по відділу зоології (1925–1929). Працював ентомологом у науково-виробничих установах міста (1925–1929). Його змістовні еколого-морфологічні дослідження комах, особливо жужелиць (1925, 1929) зацікавили Зоологічний музей Академії наук СРСР. У 1931–1933 рр. працював науковим співробітником першого розряду у зоологічному відділенні Академії наук у Ленінграді. Автор понад 25 наукових праць. Помер в 1933 р.

ЗОЛОВСЬКИЙ Андрій Петрович — д-р геогр. наук (1970), проф. (1971). Географ, картограф. Народився 5.IX.1915 р. у с. Гвоздавка-Друга Херсонської губ. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1941). Викладач кафедри геодезії і картографії Київського університету (1946–1970). Керівник Відділення географії Академії наук Укр. РСР (1970–1979), завідувач відділу картографії Відділення географії Академії наук Укр. РСР (1970–1986). Основні праці присвячені теоретичним і практичним проблемам комплексного тематичного картографування. Застосував картографічний метод у дослідженнях особливостей розміщення, структури, взаємозв'язків і функціонування продовольчих комплексів. Розробив основні положення генералізації змісту та математичного обгрунтування комплексних сільськогосподарських карт. Заслужений діяч науки України (1985), почесний член Географічного товариства СРСР (1980). Нагороджений орденами Вітчизняної війни 1 і 2 ступеня, Червоної Зірки.

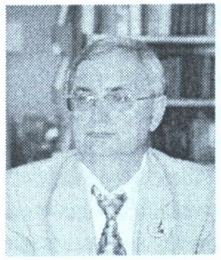

ЗОЛОТКО Андрій Никонович — д-р фіз.-мат. наук (1982), проф. (1985). Фізик, фахівець в галузі горіння та вибуху. Народився 27.VII.1943 р. в Ярославлі. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю "теплофізика" (1971). Старший викладач кафедри загальної фізики (1971), доцент (1975), професор кафедри (1985–1988), з 1988 р. працює завідувачем кафедри загальної та хімічної фізики. З 1994 р. — директор Інституту горіння та нетрадиційних технологій ОДУ. Розробив ряд теорій кризових явищ і горіння дисперсних, стадійно-реагуючих систем, поширення полум'я в дискретних горючих середовищах. З початку 80-х рр. очолив наукову школу фізики горіння дисперсних систем. З 1988 р. член Наукової ради з питань горіння Академії наук СРСР, член Combustion Institute of the U.S.A. Має патенти на авторські свідоцтва СРСР та України на винаходи. Організував при Академії інженерних наук України Наукову раду з питань горіння, призвану координувати дослідницькі роботи в області фізики горіння. Голова Української секції Інституту горіння США.

ЗОРИЧ Анастасія Антонівна — прозаїк, чл. Спілки письменників України (1954). Народилась 4.I.1917 р. в Одесі. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1957) і Літературний інститут ім. М. Горького в Москві (1961). Працювала в газетах, видавництвах, в радіокомітеті. Має державні нагороди. Перша книжка вийшла у 1957 р. — "Боцман морского судна". Автор творів "Роковая ошибка" (1953), "Поезда проходят мимо" (в співавторстві, 1956), "Ради жизни" (1953), "Илийка" (1954), "Не смолкает прибой" (1958), "Незвичайні пригоди маленького Кікікао" (1969), "За пеленой тумана" (1970), "Живая вода" (1985); автор збірників: "Созвездие Ориона" (1963), "Проснутся птицы" (1969), "Утренняя прогулка " (1974); романи: "Капитан дальнего плавания" (1957), "Верю тебе, Фарид" (1965), "Войди другом в мой дом" (1969), "Не только попутный ветер" (1971), "Встречи. Разлуки." (1972), "И остается доброта", "Красный мрамор" (1978), "Горький плод померанца" (1979), "Как их назвать?" (1981). В колективних збірниках надруковані повісті: "Маскарад", "Скалы на синих ветрах", "Друзья из синих глубин", "Тайна золотых актиний".

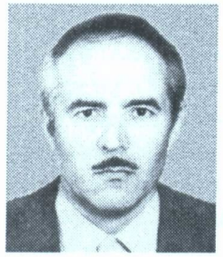
ІВАНИЦЯ Володимир Олексійович — д-р біол. наук (1996), проф. (1997). Фахівець в галузі біології, систематики та екології ковзних бактерій та використання мікробних генетичних ресурсів. Народився 3.VI.1946 р. в м. Ізяслав Хмельницької обл. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). Захистив кандидатську дисертацію (1979) за спеціальністю "мікробіологія". Професор по кафедрі мікробіології і вірусології (1997). Працює на кафедрі мікробіології і вірусології ОДУ (ОНУ) з 1979 р. На посаді завідувача кафедри мікробіології і вірусології з 1983 р. В ОДУ займається проблемою мікробного різноманіття морських екосистем. Запропонував теорію мінливості мікроорганізмів у бік зростання їх агресивних властивостей (у тому числі резистентності до антибіотиків і патогенності) в умовах забруднення природного середовища хімічними токсикантами. Створив в ОНУ філію національної колекції морських та практично корисних мікроорганізмів. Колекція в ОНУ отримала статус Національного надбання (2004). Проректор ОНУ з питань науки, технологій та впровадження наукових розробок (1997). Віце-президент та Голова Одеського відділення Товариства мікробіологів України, член експертної ради ВАК України з біологічних наук, член Науково-технічної ради Державної програми прогнозування науково-технологічного та інноваційного розвитку на 2004–2006 рр. Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України. Член Вченої ради з захисту дисертацій, член редколегії "Мікробіологічного журналу" НАН України. Заслужений діяч науки і техніки України (2003). Автор понад 150 наукових праць.

ІВАНЧЕНКО Прокіп Леонтійович — д-р біол. наук (1952), проф. (1952). Фахівець у галузі вегетативної гібридизації рослин і медичної паразитології. Народився 14.VII.1907 р. в с. Добровеличківка Кіровоградської обл. Закінчив біологічний факультет Одеського інституту професійної освіти (1933). Захистив кандидатську дисертацію (1938) і отримав вчене звання доцента. Працював асистентом кафедри дарвінізму в ОДУ (1934). Одночасно працював в Одеському медичному інституті та на біологічному факультеті ОДУ (1935). Заступник декана

біологічного факультету ОДУ і штатний доцент кафедри дарвінізму (1936). Одночасно він працював в Одеському сільськогосподарському та Миколаївському педагогічному інститутах. З 1939 р. перейшов до Уманського сільськогосподарського інституту на посаду декана плодоовочевого факультету і завідувача кафедри дарвінізму, генетики та селекції. Після війни працював на посаді завідувача кафедри дарвінізму і заступника, а в подальшому — декана біологічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова. Ректор ОДУ ім.І.І.Мечникова (1949). Завідучий кафедри біології Одеського медичного інституту ім. М. І. Пирогова (1954). Наукова діяльність присвячена питанням загальної біології, біохімії, дарвінізму, крайовій паразитології півдня України. Нагороджений орденом Червоної Зірки, орденами Трудового Червоного Прапора, медалями "За оборону Сталинграда", "За взятие Кенигсберга", "За победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг." та "Знак Пошани". Ним надруковано більше 60 наукових праць. Помер у 1973 р.

ІЗГОЄВ Олександр Соломонович (Лянде Арон) — публіцист, історик, громадський діяч. Народився 11.IV.1872 р. в Ірбіті. Навчався на юридичному факультеті ІНУ. Співробітничав в марксистських журналах "Новое слово", "Жизнь", "Образование" (1897). Керівник одеської групи "Союза освобождения", редактор тижневика "Южные записки" (1905). Співробітничав в журналах П. Б. Струве "Полярная звезда", "Свобода и культура", в газеті "Дума", був одним з керівників газети "Речь" (1906). Учасник збірок "Вехи" та "Из глубины". Редактор політичного відділу "Русской мысли" (1910). Член-засновник "Лиги русской культуры" (1917). У листопаді 1917 р. видавав газету "Борьба", в якій закликав до збройного опору більшовикам. Перебував на засланні на окопних роботах у Вологді (1918–1919). За клопотанням О.М. Горького його повернено до Петрограда. Працював в Публичній бібліотеці, виступав з лекціями про "вехівский" спадок та "смену вех". У 1922 р. був висланий із Росії. Активно виступав у відновленій "Русской мысли" (Прага; Берлін, 1923–1925), у "Возрождении" (1925–1927). Працював в газетах "Руль", "Сегодня". Помер у 1935 р.

ІЛЬЙОВ Степан Петрович — д-р філол. наук (1991), проф. Літературознавець. Народився 19.VIII.1937 р. у с. Нижній Куяльник Іванівського р-ну Одеської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Захистив кандидатську дисертацію (1973). Був сільським вчителем, працював у Науковій бібліотеці ОДУ. Пройшов шлях від старшого лаборанта до професора на кафедрі російської літератури ОДУ. Працював у Гданьському університеті (Польща) на посаді доцента російської філології (1974–1977). Темою, що найбільш повно розкрила наукові можливості, став символізм. Розглядаючи символістський текст як багаторівневу семантичну структуру, реконструював міфологічний, релігійно-філософський, культурологічний та ін. підтексти. Осмислення внутрішньої неоднорідності естетики і поетики явищ символізму дозволило обгрунтувати феномен символістського роману, виявити його типологічні ознаки. Концепція стала основою для розмежування модерністських, передсимволістських та власне символістських романів. Автор понад 65 наукових праць. Помер у 1994 р.

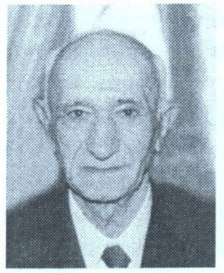
ІЩЕНКО Дмитро Семенович — проф. (1995). Народився 23.XI. 1932 р. в Одесі. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1955). Спеціаліст у галузі давньоруської мови. Працював у Тираспольському педінституті викладачем, старшим викладачем, завідувачем кафедри російської мови (1955–1979). Викладав російську мову в університеті ім. Дж. Неру в Делі (Індія) (1970–1972). Працює на кафедрі російської мови ОНУ ім. І. І. Мечникова (з 1979 р.). Завідувач цієї кафедри (з 1993 р.). Дослідження останніх років присвячені повчанням Феодора Студита та їх слов'янським перекладам з грецької мови. Член редколегії та один із авторів виданого кафедрою російської мови ОНУ "Словаря русских говоров Одесщины": У 2 т. (2000–2001). Член Російського Палестинського товариства РАН (з 1975 р.).

КАВТАРАДЗЕ Петро Павлович — акад. Академії наук Груз.РСР (1961). Невропатолог. Народився у 1889 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1915). У 1918 р. переїхав до Грузії. Деякий час працював на периферії, а у 1931 р. повернувся до Тбілісі, де почав прктикувати у клініці, яку пізніше очолив. Завідував кафедрою нервових захворювань Тбіліського медичного інституту (1953). Один з редакторів журналу "Наука и жизнь" (1914). Праці торкаються клінічної неврології, курортології, лікувальної фізкультури, дитячої неврології, крайової невропатології. Особливо визначний внесок вченого у вчення про діагностичну цінність хронаксиметрії у невропатології та її переваги перед класичною електродіагностикою. Вперше запропонував терапію поліомієліту ахтальською гряззю. За його ініціативи було відкрито спеціальний грязьовий санаторій на курорті Ахтала. Ним написані перші роботи про захворювання, які мають для Грузії значення крайової патології, зокрема про ураження нервової системи при малярії, пеллагрі, бруцельозі. Заслужений діяч науки, кавалер орденів Леніна та Знак Пошани. Помер у 1966 р.

КАЛИНА Осип Григорович — д-р мед. наук (1929), проф. (1931). Отоларинголог. Народився у 1878 р. Закінчив природниче відділення Берлінського університету (1906) та медичний факультет ІНУ (1911). Завідував ЛОР-відділенням Одеської старої міської лікарні (1912–1914) і ЛОР-відділенням в Одеському військовому госпіталі (1920) та одночасно був асистентом отоларингологічної клініки Одеського медичного інституту. Завідував кафедрою отоларингології в Пермському медичному інституті (1931), ЛОР- клінікою в Одеському туберкульозному інституті (1932). Один з перших ввів у нас лікування хвороб ЛОР органів діатермією. Перший став застосовувати резекцію верхнегортанного нерва при болючій дисфагії як результат туберкульозу гортані. Організатор першої в Російській імперії шкільної поліклініки. Помер у 1943 р. Автор більш 80 наукових праць.

КАЛИНЧАК Валерій Володимирович — д-р фіз.-мат. наук (1996). Теплофізик. Народився 26.II.1944 р. у Фергані. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1965). Захистив кандидатську дисертацію (1978). Працював асистентом (1968), старшим викладачем, доцентом кафедри теплофізики (1983), завідуючим кафедри теплофізики (1996). Виконував наукові дослідження з керування випаровуванням, горінням і згасанням рідких палив за допомогою зміни їх складу. Були отримані критерії, які дозволили визначити критичні умови займання і згасання рідких краплин у потоці, описати гістерезисні режими їх горіння (1968–1970). Здійснив цикл досліджень з впливу домішку металів на характеристики горіння пресованих сумішей на основі перхлорату амонію і полістиролу (1972–1973), дослідження з горіння струменів рідких палив різного складу, частинок металів, вкритих різними плівками, і гідридів металів (1974–1980). У 1980-ті рр. основний напрямок наукових робіт поєднано з теоретичними та експериментальними дослідженнями високотемпературних і гістерезисних режимів тепломасообміну і горіння частинок вуглецю і факелів частинок металів, утворених у результаті руйнування матеріалів. Важливим аспектом цих робіт є дослідження пожежної небезпеки розпечених металевих частинок. У 1990-х р. керував науковим напрямком кафедри фізики теплових явищ при фазових і хімічних перетвореннях в аеродисперсних системах. Дослідження цих процесів у 1995 р. були підтримані Міжнародним фондом "Відродження" у рамках Соросівської програми. Член Спеціалізованих рад із захисту дисертацій в ОНУ та в Одеській академії холоду, відповідальний редактор наукового збірника "Физика азродисперсных систем", наставник академічної групи теплофізиків фізичного факультету ОНУ. Автор більше 100 наукових робіт, співавтор патенту на винахід "Способ извлечения металлокордных нитей брекера из резиновых шин".

КАЛУСТЬЯН Леон Хачикович — географ. Народився 15.II.1922 р. в Одесі. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1949). Працював асистентом, старшим викладачем, доцентом кафедри економічної географії. Заслужений працівник освіти України. Бойові заслуги відзначені п'ятнацятьма бойовими нагородами. Викладає економічну географію, керує фундаментальними та прикладними дослідженнями. Він опублікував понад 30 наукових праць. Очолює профспілкову організацію співробітників університету (р 1958 р.).

КАЛЬФА Семен Федорович — д-р мед. наук (1936), проф. (1936). Офтальмолог. Народився 28.II(11.III).1892 р. в Одесі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1916). Працював на кафедрі очних хвороб ІНУ ординатором (1916–1921), асистентом (1921–1929), доцентом (1929–1936), професором (1936–1941, 1944–1957). Завідувач кафедри очних хвороб Одеського медичного інституту (1957–1970). Працював заступником директора з наукової роботі в Одеському науково-дослідному інституті очних хвороб і тихорєцької терапії (1936–1952). Начальник відділення евакогоспіталю (1941), директор трахоматозного інституту в Ашхабаді (1942–1944). Разом з В. П. Філатовим розробив метод ранньої діагностики глаукоми — еластотонометрію. Описав рефлекс, що регулює внутршньоіочний тиск, що дозволило пояснити механізм збереження фізіологічного рівня останнього. Ряд робіт присвячено клініці глаукоми і проблемі боротьби з трахомою. Був головою Одеського наукового офтальмологічного товариства. Автор більш 200 наукових праць. Помер у 1979 р.

КАМАЛОВ Герберт Леонович — чл.-кор. НАН України (1995), д-р хім. наук (1981), проф. Хімік-органік. Народився 8.VI.1940 р. у Баку. Закінчив хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1963). Кандидатська дисертація (1969). На кафедрі органічної хімії ОДУ з 1963 до 1978 рр. на посадах асистента, викладача, старшого викладача, доцента та замісника завідувача кафедри. З 1978 до 1985 р. працював завідувачем відділу каталізу Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України, продовжував викладати в ОДУ як професор. З

1985 р. очолює філію кафедри органічної хімії при ФХІ. Основні напрямки наукової діяльності — каталітичні процеси з участю "малих" молекул, зв'язок між структурою та реакційною здатністю (в т. ч. каталітичними властивостями) органічних, координаційних та металоорганічних сполук, формування активної фази каталізатора на поверхні неорганічних носіїв, каталітичний органічний синтез. Член-кореспондент НАН України (1995) зі спеціальності "хімічний аналіз". Заслужений діяч науки і техніки України (1992). Член товариства вірменської культури (з 1990 р.). Нагороджений премією ім. Д. І. Менделєєва, медаллю ВДНГ СРСР. Автор понад 400 наукових праць, в т. ч. низки оглядів та винаходів.

КАРЕТНІКОВ Валентин Григорович — д-р фіз.-мат. наук (1988), проф. (1990). Астроном. Народився 22.VIII.1938 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова зі спеціальності "астрономія" (1962). Захистив кандидатську дисертацію (1968). Працював науковим співробітником Астрономічної обсерваторії (1965), асистентом кафедри астрономії, старшим викладачем (1968), доцентом (1969). В 1973 р. здобув вчене звання доцента по кафедрі астрономії, завідувач кафедри астрономії (1983), директор Астрономічної обсерваторії ОДУ (з 1989 р.). Академік Академії наук вищої школи України (1992), академік Академії історії та філософії природничих та технічних наук (1996). Головний редактор журналу "Odessa Astronomical Publications", член редколегії журналу "Astronomical and Astrophysical Transactions" (Gordon & Branch). Член Міжнародного астрономічного союзу (IAU) (з 1982 р.), де зараз виконує обов'язки референта Комісії № 42 (тісні подвійні зірки). Національний представник України в Комісії № 46 (освіта) (з 1995 р.), член Європейського астрономічного товариства (EAS) (з 1992 р.), член-засновник Євро-Азіатського астрономічного товариства та Одеського науково-просвітницького товариства аматорів астрономії (з 1991 р.), віце-президент Української астрономічної асоціації (1995), член Експертної ради з астрономії Вищої атестаційної комісії України, член Експертної ради з астрономії Міністерства освіти та науки України. За наукові досягнення у 1996 р. за дорученням Міжнародного астрономічного союзу Інститутом теоретичної астрономії Російської Академії наук його ім'ям названо малу планету, яку було відкрито Н. С. Черних в 1978 р. — астероїд

№1014685 "Karetnikov" (Minor Planet Circular) № 27127, 1996). Автор понад 200 наукових праць і науково-технічних звітів.

КАРИШКОВСЬКИЙ-ІКАР Петро Йосипович — д-р іст. наук (1969), проф. Історик, археолог. Народився 12.III.1921 р. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1945). Захистив кандидатську дисертацію (1951). Працював науковим співробітником в Одеському археологічному музеї (1944–1946), асистентом кафедри історії стародавнього світу (1946), доцентом кафедри (1958), завідуючим кафедри історії стародавнього світу та середніх віків (1963). Член президії обласної та республіканської організації Товариства з охорони пам'яток історії та культури, член Одеського археологічного товариства з моменту створення, член-кореспондент Німецького археологічного інститута (1981), член Нью-Йоркського нумізматичного товариства. Сфера наукових інтересів — історія, археологія, нумізматика та епіграфіка античного Причорномор'я. Автор 170 наукових праць. Помер у 1988 р.

КАРМАЗІН Юрій Анатолійович — політик і громадський діяч. Народився 21.IX.1957 р. в м. Звенігородка Черкаської обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював в органах прокуратури помічником прокурора Центрального р-ну м. Одеси (1980–1982), помічником прокурора Одеської обл. (1982–1984), заступником прокурора (1984–1985), прокурором Приморського р-ну м. Одеси (1985–1992), суддя Одеського обласного суду (1992). З 1994 р. — народний депутат України другого та третього скликань. Голова Комітету з питань правової політики Верховної Ради України. Зробив вагомий внесок у створення нового Кримінального кодексу України. Заслужений юрист України. Кавалер ордена Преподобних Антонія і Феодосія Печерських 2 ступеня, почесний працівник прокуратури, державний радник юстиції III класу. Голова центральної ради Партії захисників Вітчизни, дійсний член Міжнародної академії біоенерготехнологій, генерал-осавул Війська Запорізького України.

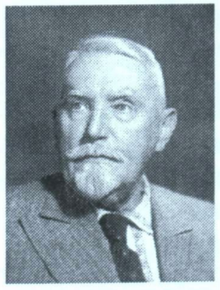

КАРПОВ Леонід Михайлович — д-р наук (1994), проф. (1997). Біохімік. Народився 14.I.1943 р. в с. Котліно Красноармійського р-ну Сталінської (Донецької) обл. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1966). Захистив кандидатську дисертацію (1971) і отримав вчене звання доцента по кафедрі біохімії (1975). Працював асистентом (1969), старшим викладачем (1971) і доцентом (1975) кафедри біохімії. Працював у Конакрійському політехнічному інституті (Республіка Гвінея) (1979–1982). Перебував на посаді доцента кафедри біохімії (1982–1985), завідувача лабораторії біологічних проблем ОДУ (1985). Професор кафедри біохімії (з 1997 р.). Основними напрямками наукової діяльності є вивчення біохімічних властивостей вітамінів, їх похідних і комплексів, а також фармакологічне їх дослідження. Результатом цієї багаторічної роботи є значний внесок у створення вітчизняних препаратів "ліпоамід", "бенфотіамін", "пантогам", "пікамілон". Автор понад 100 наукових праць.

КАХІАНІ Микола Саулович — проф. Хірург. Народився 11(23).VIII.1882 р. у с. Рокити під Кутаїсі. Свідчення про залік 10 семестрів на медичному факультеті ІНУ одержав у 1910 р., а звання лікаря після складання державних іспитів у 1911 р. 3 січня 1912 р. — позаштатний лаборант при кафедрі нормальної анатомії ІНУ. Помічником завідувача кафедри нормальної анатомії Одеських вищих жіночих медичних курсів став з 1911 р. Ординатор пересувного польового лазарету Одеської Касперівської громади Російського товариства Червоного Хреста №2 (1914–1915). Помічник прозектора кафедри нормальної анатомії (1915). Завідувач кафедри нормальної анатомії Катеринославських вищих жіночих курсів (з 1918 р. — Катеринославський університет, тепер медичний факультет цього університету — Дніпропетровська медична академія) (1917–1920). Завідувач кафедри оперативної хірургії і топографічної анатомії Тифліського університету. Завідував кафедрою хірургічної патології з пропедевтичною клінікою (1921–1928). Один з родоначальників грузинської наукової хірургії. Автор двох підручників. Помер у 1928 р.

КЕРЕКЕША Петро Володимирович — д-р фіз.-мат. наук (2000), проф. Математик. Народився 18.VI.1942 р. у Козятині Вінницької обл. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964) за фахом "математика". Захистив кандидатську дисертацію (1970). Працював асистентом (1968–1970), старшим викладачем (1970–1974), у 1974 р. набув вченого звання доцента кафедри методів математичної фізики ОДУ. Працював викладачем-консультантом на кафедрі вищої математики університету Санта-Клари (Куба) (1976–1977). Доцент кафедри вищої математики ОДУ (з 1978 р.). Створив ефективний аналітичний метод розв'язування задач кручення стрижнів з частковим та повним підкріпленням. Автор понад 70 наукових праць.

КИРИЛОВ Єлпідіфор Анемподистович — д-р фіз.-мат. наук (1934), проф. (1921). Фізик. Народився 26.IX.1883 р. в с. Шибка Тираспільського повіту Херсонської губ. Закінчив математичне відділення фізико-математичого факультету ІНУ (1907). Працював асистентом на Вищих жіночих курсах (1908), спостерігачем Магнітно-метеорологічної обсерваторії, лаборантом кафедри фізики (1908), отримав звання магістра (1916). Був приват-доцентом кафедри фізики (1916), професором та завідувачем кафедри експериментальної фізики (1921). У 1924 р. став директором Науково-дослідного інституту фізики, створеного на базі фізичного інституту ІНУ (з 1933 р. — структурний підрозділ ОДУ). За поданням Академії наук СРСР йому присуджено вчений ступінь доктора фізико-математичних наук без захисту дисертації (1934). Відкрив явище тонкої структури поглинання та розробив прецизійний метод вимірювання поглинання світла. Засновник школи наукової фотографії. Лауреат Державної премії СРСР (1951). Заслужений діяч науки УРСР (1958). Нагороджений медаллю "За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг." (1945), орденом Леніна (1953). Автор багатьох наукових праць. Помер у 1964 р.

КИРИЧЕНКО Олексій Миколайович — ентомолог. Народився 1.І.1883 р. Закінчив ІНУ (1902). Перебував на дійсній військовій службі у Середній Азії та Ірані, виконуючи обов'язки лікаря-дезинфекціоніста (1911–1918). Працював у різних медичних установах Керчі та Одеси (1918–1922), викладачем ентомології в Одеському сільскогосподарському інституті (1922–1928), потім в ОДУ ім. І. І. Мечникова (1933–1941). Одночасно працював співробітником та керівником багатьох науково-виробничих установ нашого міста. Провадив різнобічне вивчення шкідливого впливу комах на сорти різних рослин, досліджуючи різноманітні методи боротьби з цими явищами. Автор 45 наукових праць. Помер у 1942 р.

КИТАЙСЬКА Олена Петрівна — нач. Головного управління праці та соціального захисту населення Одеської облдержадміністрації. Народилася 27.Х.1963 р. У 1980 р. вступила до юридичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю "правознавство". Одночасно, з 1980 до 1992 рр. працювала інспектором, старшим інспектором, інспектором першої категорії сектора пенсій та допомог Одеського обласного відділу соціального забезпечення, заступником начальника Головного управління праці та соціального захисту населення обласної державної адміністрації і начальником управління соціального захисту населення.

КІПШИДЗЕ Семен Нікіфорович — д-р мед. (1924), проф. (1927). Невропатолог. Народився 5(17).VП.1887 р. в с. Бига Шаропанського повіту Кутаїської губ. (тепер Чиатурський р-н, Грузія). Закінчив медичний факультет ІНУ (1912). Працював позаштатним ординатором клініки нервових хвороб медичного факультету Новоросійського університету (1912–1918). Був у діючій армії (1914–1918). Працював асистентом Тифліського університету (1919–1925). Завідував кафедрою нервових хвороб спочатку Тифліського університету, а потім Тбіліського медичного інституту (1927–1953). Під час Великої Вітчизняної війни — головний невропатолог Закавказького військового округу. Засл. діяч науки Груз. РСР (1944). Автор понад 50 наукових праць. Описав дистонію дрібних м'язів кисті при поразці мозочка (симптом Кіпшидзе). Помер 21.III.1953 р.

КІРСАНОВ Семен Ісакович (крипт. — С. К, С. Кирс., С. К-ов) — рос. рад. поет. Народився 5(18).IX.1906 р. в Одесі. Закінчив ІНО (1925). Учасник Великої Вітчизняної війни. З 1923 р. друкувався в одеських журналах. Ранні збірки "Приціл" (1926), "Досліди" (1927), поема "Моя іменинна" (1928) та ін. Твори 30-х рр. відзначаються публіцистичною спрямованістю (збірки "Рядки будови" (1930), "Вірші в строю" (1932), та ін.), ліричністю ("Твоя поема" (1937), збірник "Мис Бажання" (1938) та ін.). Автор поем на соціально-історичну та філософську теми: "Товариш Маркс" (1933), "Поема про Робота" (1935), "Війна — чумі" (1937), "Ніч проти Нового Віку" (1940), "Олександр Матросов" (1946), "Макар Мазай" (1947–1950), "Сім днів тижня" (1956), "Поема поетів" (1939–1966), "Дзеркала" (1969), "Дельфініада" (1971) та ін. Поетиці притаманні новизна і несподіваність версифікаційних рішень, розгорнута метафоричність, поєднання в сюжетах реальних і фантастичних планів. Вірші "Дніпро", "Пісня про Дніпро", "Дума про Гуцульщину", "Уклін", "Одеса", "Попутна пісня", "Дід", "Добре". Лауреат державної премія СРСР (1951). Помер у 1972 р.

КІТ (Ліхошерстова) Олена Іванівна — вчитель. Народилась 29.VШ.1929 р. в с. Колмазовка Ольшанського р-ну Одеської обл. Закінчила географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Працювала вчителем географії Долинської СШ Одеської обл. (1949), Рибненської семирічної школи Косовського р-ну (1951–1961), Косівської вечірньої школи (1961–1962), вчителем географії та біології Смоднянської санаторної школи-інтернату (1962–1984). Нагороджена значком "Відмінник народної освіти" (1978), медаллю "Ветеран праці" (1985).

КЛЕЙМАН Йосип Онисимович — проф. (1933). Стоматолог. Народився 17.III.1883 р. Закінчив медичний факультет ІНУ. Працював лектором у зболікарській школі. У період Першої світової війни — в діючій армії. Організував в Одесі Український державний інститут зболікування (1927), був його директором, очолював експериментальний відділ і відділи протезної і соціальної стоматології. Одночасно професор кафедри стоматології Інституту удосконалення лікарів. Очолював стоматологічну секцію Одеського єдиного медичного товариства. Працював директором Воронезького стоматологічного інституту (1936–1937), завідувачем кафедри ортопедичної стоматології (1938).

КОБОЗЄВ Іван Олексійович — проф. (1930). Офтальмолог. Народився в Одесі 16(28).X.1881 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1908). Працював позаштатним та штатним ординатором очної клініки медичного факультету ІНУ (1908–1913). Займав посаду помічника завідувача кафедри очних хвороб Одеських вищих жіночих курсів (1913). Працював асистентом, старшим лікарем (1912–1926) Одеської Павлівської очної лікарні, завідувачем очним відділенням Одеської окружної лікарні (1926–1930). З 1930 р. професор кафедри офтальмології Одеського інституту удосконалення лікарів, багато років був заступником голови Одеського офтальмологічного товариства. Помер 24.IX.1958 р.

КОВАЛЕНКО Микола Павлович — д-р фіз.-мат. наук (1983), проф. (1984). Фізик-теоретик. Народився 1.I.1937 р. у Сумах. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Працював викладачем на кафедрі теоретичної фізики ОДУ (1959–1960), асистентом Одеського інституту харчової промисловості ім. М. В. Ломоносова (1960). Після закінчення аспірантури (1962) працював викладачем, доцентом, професором кафедри теоретичної фізики ОДУ (1962–1985), завідувачем кафедри фізичної електроніки (пізніше фізики твердого тіла та твердотільної електроніки) (1985–1998). З 1998 р. завідував кафедрою менеджменту та математичного моделювання ринкових процесів, займав посади першого проректора та проректора з навчальної роботи ОДУ, директора Бізнес школи ОНУ. В 2002 р. перейшов у Міжнародний гуманітарний університет першим проректором. З 2004 р. — ректор університету. Неодноразово стажувався в університетах за кордоном, та в МДУ, академік Академії наук вищої школи України (1993), Перший голова Одеського фізичного товариства (з 1990 р.), заслужений діяч науки і техніки України. Соросовський професор (1996). Автор та співавтор багатьох наукових праць.

КОВАЛЬ Володимир Тимофійович — Ботанік. Народився 17.IV.1936 р. у с. Хмельовому Хмелівського р-ну Кіровоградської обл. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1963), аспірантуру, захистив кандидатську дисертацію (1967). Працював асистентом, старшим викладачем (1966–1968), доцентом (1969–1979) кафедри біохімії. Викладав у Браззавільському університеті (Народна республіка Конго) (1975–1978). Після повернення — завідувач об'єднаної кафедри ботаніки, був деканом біологічного факультету ОДУ (1982–1987). Майже півтора десятиріччя очолював Одеське відділення Українського ботанічного товариства. Автор 32 учбово-методичних посібників. Помер у 1999 р.

КОВАЛЬ Ігор Миколайович — д-р наук, проф. (2001). Заслужений діяч науки і техніки України. Народився в Одесі 27.II.1955 р. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І.І.Мечникова (1978). Історик, викладач історії та суспільствознавства. Захистив кандидатську дисертацію у КДУ ім. Т. Шевченка (1982). Працював асистентом кафедри нової та новітньої історії (1978–1983), далі — старший викладач, доцент кафедри нової і новітньої історії, виконуючий обов'язки заступника декана історичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1987–1996). Проходив наукове стажування у Гаучер коледжі (м. Балтимор, США) (1989) і читав там курс лекцій (1991). Завідує кафедрою міжнародних відносин Одеського університету (з 1999 р.). З 1996 р. і до теперішнього часу — директор Інституту соціальних наук ОНУ ім. І. І. Мечникова. Отримав Фулбрайтовську стипендію на проведення наукових досліджень та читання лекцій в університеті Джонса Гопкінса (м. Балтимор, США) (1993). Проходив наукове стажування у Кеннановському інституті (м. Вашингтон, США), де займався поглибленим вивченням історії Росії і держав СНД (1994). Розробляв нові учбові курси у Мерилендському університеті (м. Колледж-Парк, США) і проходив наукове стажування у Кеннановському інституті (м. Вашингтон, США) (1996). Політичний оглядач інформаційно-аналітичних програм телеканалів "АРТ", "РИО", "РИАК" держтелебачення м. Одеси (з 1985 р.). Політичний оглядач газети "Слово" (м. Одеса) (1995–1999). Радник голови Одеської обласної державної адміністрації (1998). Український директор Одеської програми прикладного державознавства (разом з університетом штату Мериленд) (з 1997 р.). Координатор Програми європейських досліджень, за яку одержав грант TEMPUS-TACIS Європейського Союзу (1997–1998). Нагороджений почесними грамотами Міністерства освіти і науки України та Одеської обласної ради, почесною відзнакою голови Одеської обласної державної адміністрації. Член багатьох міжнародних товариств та організацій: Української асоціації політичних наук (з 1987 р.); Асоціації дослідників — міжнарод-

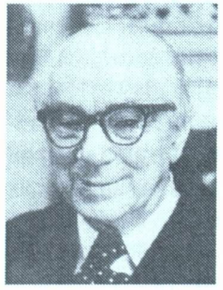

ників країн СНД (з 1992 р.); Асоціації досліджень (США) (з 1993 р.); Американської асоціації поглиблених слов'янських досліджень (США) (з 1994 р.). Автор понад 60 наукових публікацій.

КОВАЛЬОВ Віктор Павлович — д-р філол. наук (1975), проф. Народився 28.I.1920 р. в Ялті. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І.І. Мечникова (1942). Учасник Великої Вітчизняної війни. Після війни працював асистентом, старшим викладачем, завідуючим кафедри, деканом Херсонського державного педагогічного інституту. Нині — професор кафедри сучасної російської мови та загального мовознавства ХДПУ. Нагороджений бойовими та ювілейними орденами та медалями, почесними знаками "Відмінник народної освіти" УРСР та Уз. РСР, медаллю ім. А.С. Макаренка. Отримав звання "Заслужений працівник вищої школи УРСР". Автор понад 100 наукових праць.

КОВАЛЬСЬКИЙ Віктор Владиславович — чл.-кор. ВАСГНІЛ (1959), д-р біол. наук (1937), проф. (1933). Біохімік, біогеохімік. Народився 28(15).I.1899 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету (1921), та біологічне відділення (1924) ІНО. З 1922 р. працював асистентом кафедри зоології, асистентом и доцентом кафедри біохімії Медико-аналітичного інституту УРСР (м. Одеса). Займався проблемою мікроелементів в Українському державному інституті стоматології в Одесі (1929–1931). З 1933 р. — професор, завідувач кафедри біохімії ряду медичних вузів, та професор курсу порівняльної еволюційної біохімії в університетах Одеси, Києва і Москви, викладав біохімію на кафедрі геохімії Московського університету. Завідувач біогеохімічної лабораторії Інституту геохімії і аналітичної хімії ім. В.І. Вернадського Академії наук СРСР (1954–1984). Був редактором її видання "Труды биогеохимической лаборатории". Нагороджений орденом Леніна, двома орденами Трудового Червоного Прапора, медалями, лауреат Ленінської премії. Автор біля 600 наукових праць, у т. ч. трьох авторських свідоцтв про винаходи. Помер 11.I.1984 р.

КОВАЧ Валентина Алексіївна — засл. працівник культури України (1999). Літературознавець, публіцист, краєзнавець, екскурсовод, лектор, актриса. Народилася 25.II.1945 р. в Одесі. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Автор та ведуча циклу телевізійних передач "Літературна карта України", літературних вечорів, концертів, моноспектаклів. Багато з них присвячено видатним людям, сторінки життя яких пов'язані з рідним містом. Автор книжок "Силуэты в романтическом ореоле" (2000), "Силуэты Одессы" (2004), "Письмо другу: воспоминания о А. Блещунове" (2004). Лауреат літературних конкурсів ім. К. Паустовського та І. Рядченка.

КОЛЕГАЄВА Ірина Михайлівна — д-р філол. наук (1992), проф. Фахівець з питань загальної і функціональної стилістики, лінгвістики цілого тексту, контрастивної лінгвістики та проблем вербальної комунікації. Народилась 9.III.1950 р. в Одесі. Закінчила факультет романо-германської філології (в той час іноземних мов) ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973), аспірантуру (1977). Захистила кандидатську дисертацію (1977). Працювала викладачем, професором, а з 1994 р. — завідувачем кафедри лексикології і стилістики англійської мови ОДУ. Призначена також на посаду декана з роботи з іноземними студентами (з 1998 р.). Головний редактор збірника "Записки з романо-германської філології" (з 1997 р.). Очолює регіональні філії міжнародних асоціацій IATEFL та TESOL, які поєднують українських викладачів української мови як іноземної. Автор понад 70 наукових праць.

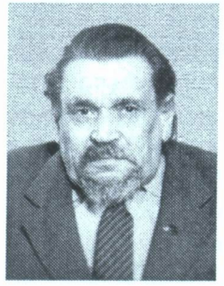

КОЛІСНИЧЕНКО Анатолій Іларіонович — прозаїк, критик, літературознавець. Народився 15.II.1943 р в с. Косаїово Гайсинського р-ну на Вінниччині. Навчався в Немирівському педагогічному училищі, в ОДУ ім. І. І.Мечникова. Працював учителем-вихователем на Запоріжжі, викладав в Одеському медичному інституті, завідував відділом обласного телебачення, був директором обласного відділення Укрлітфонду, головою правління Одеської організації Спілки письменників України. Нині

— кандидат філологічних наук, доцент ОНУ. Лауреат республіканської літературної премії ім. Юрія Яновського. Автор книг, новел і повістей: "Дві притчі одного дерева" (1967), "Хроніка Івана Скомороха" (1972), "Далекий голос зозулі" (1975), "Світло вершин" (1976), "Таємниця безсмертя" (1983), "Новели. Вибране" (1983); романів: "Птахи у відкритому морі" (1979), "Полум'я тополі" (1986), "Катарсис" (1990), "Двійник президента" (1993), "Енциклопедія блазня, або повстання і публічному домі" (1996), "Магнетична дама" (1998), монографії про Миколу Хвильового "Феноменологія генія і катастрофа кентавра" (1997–1998). За мотивами новел і повістей А. Колісниченка знято телевізійні художні фільми "Далекий голос зозулі" і "Женихи".

КОМАРОВ Микола Сергійович — д-р фіз.-мат. наук (1989), проф. (1996). Астроном. Народився 16.VI.1938 р. у Сестрорецьку (Ленінград). Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова, аспірантуру (1963). Захистив кандидатську дисертацію (1968). Працює в Астрономічній обсерваторії ОДУ (з 1960 р.). Займав посаду завідувача відділу (1968–1970). При його участі були збудовані спостережні бази у Туркменії, Вірменії, Бурятії, розроблені нові методи спостережень та обробки матеріалів, сконструйовані та збудовані спектрометри та ін. прилади. Організував експедиції для астрономічних досліджень поблизу Туапсе (1968), на Сахалін (1981), на Чукотку (1990) та ін. Створив школу досліджень фізики атмосфер холодних зір. Член Міжнародної астрономічної спілки, засновник та член Європейського та Одеського астрономічних товариств, Української астрономічної асоціації, спеціалізованих рад з захисту докторських і кандидатських дисертацій та декількох редколегій астрономічних видань. Нагороджений знаком "Изобретатель СССР". Автор понад 200 наукових праць, співавтор 10 авторських свідоцтв.

КОМПАНІЄЦЬ Іван Іванович — д-р іст. наук (1962), проф. (1965). Історик. Народився 23.III.1921 р. в Єлизаветграді. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1945). Працював в інституті історії Академії наук Укр.РСР (1949–1974), одночасно — в Головній редакції Української Радянської Енциклопедії (1959–1975), а з 1967 р. був

заступником головного редактора. Завідував кафедрою історії України Київського університету (1975). Лауреат Державної премії СРСР (1976). Автор багатьох наукових праць. Помер у 1975 р.

КОНІКОВ Євген Георгійович — д-р геол.-геогр. наук (1995), проф. (1996). Геолог, гідрогеолог. Народився 30.IV.1954 р. в Одесі. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). Працював інженером, молодшим науковим співробітником (1976–1980), старшим науковим співробітником, завідувачем сектору ПНДЛ–1, завідувачем ПНДЛ–1 (1982–1994). Захистив кандидатську дисертацію (1983). Займав посаду доцента (за сумісництвом) кафедри інженерної геології та гідрогеології (1993–1994), заступник декана геолого-географічного факультету (з 1994 р.). Член бюро наукової ради з інженерної геології Академії інженерних наук України, член експертної ради Міносвіти України "Проблеми моря та водних ресурсів" (1996), член спеціалізованих вчених рад з присвоєння наукових ступенів кандидата та доктора геолого-географічних наук, член Нью-Йоркської Академії наук (1995), член міжнародних асоціацій EUCC та EUROCOAST — Україна. Очолює міжнародну школу з методології прогнозування небезпечних геологічних процесів і явищ на підставі методів природного моделювання. Автор та співавтор багатьох наукових праць.

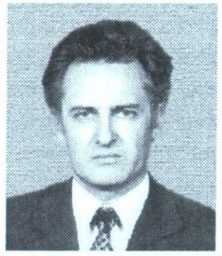
КОНОНОВИЧ Олександр Костянтинович — д-р наук (1883), проф. (1886). Астроном. Народився 12.II.1850 р. в Таганрозі. Закінчив ІНУ (1873). Був у відрядженні в Німеччині (1873–1876). Дійсний член Новоросійського товариства природознавців (1877). Захистив магістерську дисертацію (1880). Займав кафедру астрономії зі званням доцента, керував астрономічною обсерваторією. Був обраний екстраординарним (1883), а потім ординарним професором кафедри астрономії (1886). За період майже тридцятирічної його діяльності Астрономічна обсерваторія Новоросійського університету перетворилась на відомий науковий центр. Автор багатьох наукових праць. Помер у 1910 р.

КОНСТАНТИНОВ Алеко Іванович — болгарський письменник, публіцист. Народився 1.І.1863 р. у Свіштові (Болгарія). Закінчив юридичний факультет ІНУ (1885). Член (1885) та прокурор (1885–1886) Софійського апеляційного суду, помічник прокурора (1886–1888). Займався адвокатурою (з 1882 р.). Автор гумористичних нарисів "До Чикаго и назад" (1893), сатиричних оповідань "Бай Ганю" (1895). Перекладав твори О. Пушкіна, М. Лермонтова, М. Некрасова. Помер у 1897 р.

КОНТУШ Сергій Михайлович — д-р фіз.-мат. наук (1989), проф. (1989). Народився 16.Х.1937 р. у Льгові Курської обл. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Захистив кандидатську дисертацію (1966). Працював лаборантом Проблемної лабораторії фізики аеродисперсних систем (1959–1960). Закінчив аспірантуру (1963). Працював асистентом, старшим викладачем, доцентом кафедри теплофізики (1963–1985), завідувачем НДЛ–1 ОДУ (1985). З 1991 р. обіймає посаду завідувача кафедри фізики Одеської академії холоду. Належіть до наукової школи фізики аерозолів. Автор та співавтор багатьох наукових праць.

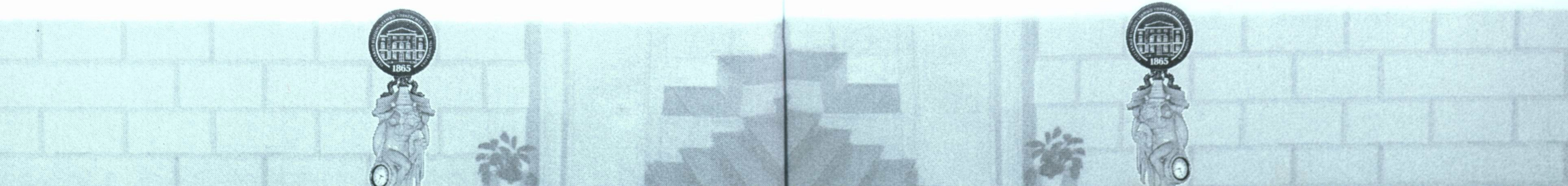
КОПАНСЬКИЙ Іван Семенович — нач. управління зовнішньоекономічних зв'язків Одеської облдержадміністрації. Народився 24.V.1950 р. в с. Фараонівка Саратського р-ну Одеської обл. Вступив до російського відділення філологічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Займав посаду головного спеціаліста в облдержадміністрації (1998). У 1999 р. став начальником відділу, керівником служби управління зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі облдержадміністрації. З 2000 р. — заступник начальника Головного управління зовнішніх економічних зв'язків, торгівлі та туризму обласної державної адміністрації — начальник управління зовнішньоекономічних зв'язків.

КОРМИЧ Людмила Іванівна — д-р іст. наук (1991), проф. (1991). Народилася 25.VП.1932 р. в с. Луг Велико-Березнянського р-ну Закарпатської обл. Закінчила історичний факультет (1975), аспірантуру (1978) ОДУ ім. І. І. Мечникова та університет внутрішніх справ МВС України (Харків). Працювала асистентом, старшим викладачем, а з 1981 р. доцентом ОДУ. Закінчила докторантуру Київського держуніверситету ім. Т. Г. Шевченка (1990). З 1992 р. — завідувач кафедри. У 1996 р. створила при ОДУ коледж права та муніципального управління для реалізації концепції ступеневої освіти. Член Всеукраїнської Академії наук національного прогресу (з 1996 р.). Веде активну громадську діяльність — очолює Одеську обласну організацію "Жінки України", є головою Південноукраїнського центру тендерних досліджень, членом наукової ради Одеської організації "Просвіта", членом виконкому громадської організації "Відродження регіону". Відмінник освіти України (1997). Нагороджена орденом княгині Ольги. Автор 75 наукових праць.

КОРНМАН Іван Євгенович — проф. (1920), д-р мед. наук (1913). Хірург, патологоанатом. Народився 17.12.1882 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1906). З 1907 р. працював асистентом у хірургічній госпітальній клініці, помічником прозектора кафедри паталогічної анатомії, одночасно з 1912 р. працював на кафедрі паталогічної анатомії Одеських вищих жіночих медичних курсів. З 1915 р. приват-доцент кафедри паталогічної анатомії. У роки Першої світової війні працював у закладах Російського товариства Червоного Хреста. Очолював кафедру загальної хірургії Одеського медичного інституту (1920–1930), одночасно був деканом (1923–1925), а потім проректором з учбової роботи (1926–1931). Був репресований. Після звільнення продовжував працювати в Одеському медичному інституті. З 1938 р. до кінця життя очолював кафедру хірургії дитячого віку. Розробляв питання паталогічної анатомії, лікування новоутворень, зробив детальний опис бубонної чуми за даними епідемії в Одесі 1910 р. Співавтор монографічного дослідження про патологічну анатомію чуми (1911). Помер у 1944 р.

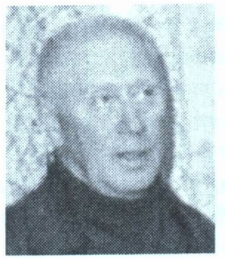

КОРОВИЦЬКИЙ Леонід Костянтинович — д-р мед. наук (1937), проф. (1940). Хірург. Народився у 1890 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1913). Його залишили в університеті, де він працював ординатором, асистентом та доцентом госпітальної терапії. З 1934 р. — завідувач клініки інфекційних хвороб. Очолював кафедру пропедевтики внутрішніх хвороб лікувального факультету (1942–1949), за сумісництвом був деканом лікувального факультету (1944–1946). Працював завідуючим кафедри інфекційних хвороб (1949–1968). Під час тимчасової окупації Одеси (1942–1944) був учасником підпільної антифашистської групи. Автор 108 наукових робіт, зокрема 10 монографій. Серед них "Малярия", "Клиника и лечение бруцеллеза", "Токсоплазмоз". Помер у 1976 р.

КОСТІН Олександр Васильович — д-р фіз.-мат. наук (1992), проф. (1992). Народився 13.XII.1932 р. у Москві. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова за фахом "математик, викладач математики" (1955), аспірантуру (1959). Працював на кафедрі математичного аналізу (1958–1977), а з 1977 р. на посаді завідувача кафедри вищої математики Одеського держуніверситету. Захистив кандидатську дисертацію (1962), набув звання доцента (1963). Наукову роботу веде в галузі асимптотичної теорії та теорії стійкості розв'язків звичайних диференціальних рівнянь. Нагороджений медаллю "Ветеран праці". Автор понад 60 статей.

КОСТЮК Володимир Миколайович — д-р філос. (1978) та екон. наук (1999), проф. Народився 22.I.1936 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет та заочно механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював на кафедрі філософії. Після захисту кандидатської дисертації працював доцентом кафедри філософії ОДУ (1978). Був професором, завідував кафедрою філософії (1974–1977). У 1978 р. переїхав до Москви, де працював завідувачем кафедри філософії Московського інституту електронної техніки. З 1983 р. — ведучий науковий співробітник Інституту системних досліджень РАН. Працює професором Інституту системного аналізу РАН. Очолює наукову школу логіки. Автор понад 200 наукових праць.

КОХРІХТ Фелікс Давидович — журналіст, чл. Спілки журналістів України, чл. Спілки театральних діячів України. Народився 28.XI.1938 р. в Одесі. Закінчив філологічний факультет (російське відділення) ОДУ ім. І. І. Мечникова (1996). Працював і працює у різних одеських виданнях: завідувачем відділу незалежної газети "Юг", першим заступником редактора газети "Слово", редактором журналу "Одесса", редактором одеського альманаху "Дерибасовская — Ришельевская". Голова Ради центру сучасного мистецтва. Допомагав у 60-80-ті роки художникам нонконформістам, організовував виставки, писав рецензії. Зібрав колекцію картин одеських художників-авангардистів. Один із організаторів Одеського джаз-клубу у 70-80-ті роки. Член Піклувальної Ради Добродійного Європейського центру "Гмілус Хесед".

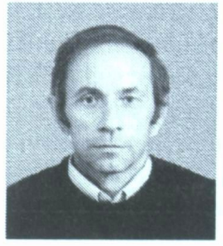
КОЦОВСЬКИЙ Анатолій Дмитрович — д-р медицини (1894), проф. (1920). Психіатр. Народився 19.VI.1864 р. в с. Тирново у Бессарабії. Закінчив природниче відділення ІНУ (1888), медичний факультет Харківського університету (1891). Працював ординатором Одеської психіатричної лікарні (1895–1897), потім Кишинівської губернської земської лікарні, з 1898 р. — директор Костюженської лікарні для душевно хворих Бессарабського земства. З 1916 р. — знову в Одесі, де був старшим лікарем психіатричної лікарні, одночасно приват-доцентом ІНУ. Завідував кафедрою психіатрії Одеських вищих жіночих медичних курсів (1917–1920). У 1920–1921 рр. — професор Одеського медичного інституту, одночасно професор психіатрії Одеського клінічного інституту, директор педологічного інституту. Йому належить пріоритет опису пеллагрозних психозів у Росії. У 1921 р. повернувся до Кишинева. Видавав "Бюлетень професійної спілки лікарів м. Кишинева" (1925–1930). Автор близько 40 наукових праць. Помер 27.II.1937 р.

КРАВЧЕНКО Лідія Георгіївна — вчитель. Народилася 29.IX.1937 р. у Керчі. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працювала вчителем вечірньої школи, ПТУ № 11, ПТУ № 9, ПТУ № 31. Вчитель історії і суспільно-політичних предметів. Стаж її роботи складає 46 років, член бюро райкому партії СДПУ(о) у м. Керчі. Нагороджена орденом "Знак Пошани" (1989), медаллю ім. А.С. Макаренка (1990), знаком "Відмінник освіти України".

КРАМЕР Юхим Наумович — д-р фіз.-мат. наук (1973), проф. (1975). Астроном. Народився 18.IX.1920 р. в с. Янківка Северинівської волості біля Одеси. У 1940 р. став студентом фізико-математичного факультету Одеського університету. Під час Великої Вітчизняної війни служив у будівельному батальйоні. Після війни закінчив університет (1949). Працював в астрофізичній лабораторії Фізико-технічного інституту Туркменської філії Академії наук СРСР (1949–1950). З 1951 р. — науковий співробітник Астрономічної обсерваторії ОДУ ім. І. І. Мечникова. У 1955 р. захистив кандидатську дисертацію. З 1956 р. завідувач Астрономічної обсерваторії Одеського університету. Працював доцентом (1966–1974), професором (1975–1994) кафедри астрономії ОДУ. До 1992 р. керував відділом дослідження метеорів і комет Астрономічної обсерваторії. Вивчав природу метеорної речовини і верхньої атмосфери Землі. Член міжнародного Астрономічного союзу. З 1994 р. мешкає у США. Автор понад 150 наукових статей, співавтор трьох колективних монографій, одержав три авторських свідоцтва.

КРАСЕХА Єрофей Никифорович — д-р геол. наук (1990), проф. (1992). Географ, грунтознавець. Народився 1.I.1940 р. в с. Хрясик Маневицького р-ну Волинської обл. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І.І. Мечникова (1969). Був інженером, старшим науковим співробітником, начальником ґрунтової експедиції кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів ОДУ (1969–1977). У 1980 р. захистив кандидатську дисертацію.

Працював старшим викладачем (1977–1981), доцентом (1981–1992). Професор (з 1992 р.) кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів ОДУ. З 1996 р. завідувач кафедри географії України. Основні напрямки роботи: просторова організація ґрунтового покриву, структури ґрунтового покриву, екологія ґрунтів та екологія землекористування.

КРАСНИЙ Юрій Петрович — д-р фіз.-мат. наук (1982), проф. (1982). Фізик-теоретик. Народився 26.VI.1937 р. у Севастополі. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959), аспірантуру (1962). Захистив кандидатську дисертацію з теоретичної фізики. Працював асистентом (1962–1969), доцентом (1969–1982) кафедри теоретичної фізики ОДУ, з 1982 до 1984 рр. — професором цієї кафедри. Очолював кафедру фізики Одеського технологічного інституту ім. М. В. Ломоносова (1984–1990), професор (1990–1993). У 1993 р. переїхав до Польщі. Працює професором на математичному факультеті Опільського університету. Автор понад 90 наукових праць.

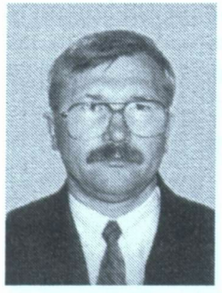

КРЕТ Никанор Матвійович — вчитель. Народився 10.VIII.1933 р в с. Шепилове Голованіського р-ну Одеської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю "Українська мова та література" (1956). Працював вчителем української мови та літератури, заступником директора з навчально-виховної роботи Стаханівської СШ Ширяєвського р-ну Одеської обл. (1956–1961). З 1961 р. працював у Косовському р-ні заступником директора з навчально-виховної роботи Вербовецької ЗОШ, Косівської школи-інтернату, директором Смоднянської санаторної школи-інтернату, інспектором райвно, директором Косівської СШ № 2, методистом РМК. З 1999 р. працює на посаді старшого наукового співробітника науково-дослідної лабораторії "Гуцульська етнопедагогіка і гуцулознавство" та методистом районного методичного кабінету. Нагороджений значком "Відмінник народної освіти" (1996).

КРИНИЦЬКИЙ Шалва Йосипович — д-р медицини (1917), проф. (1921). Патологоанатом. Народився 6(18).X.1884 р. у м. Кутаїс (тепер Кутаїсі). Закінчив медичний факультет ІНУ (1910). З 1910 р. працював прозектором кафедри патологічної анатомії Варшавського університету, який у 1915 р. був евакуйований у м. Ростов-на-Дону. У 1921–1961 рр. завідував кафедрою патологічної анатомії в Ростовському університеті (з 1930 р. — Ростовський медичний інститут). Одночасно очолював патологоанатомічне відділення 1-ї ростовської лікарні (1923–1961). В роки Великої Вітчизняної війни завідував кафедрою Куйбишівського медичного інституту. Вивчав патологоанатомічні зміни при захворюваннях. Був головою Ростовського товариства патологоанатомів. Автор більш 60 наукових праць. Помер у 1961 р.

КРОКОС Володимир Іванович — д-р геол. наук (1927), проф. (1927). Народився 26.VI.1889 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1912). Працював лаборантом, молодшим асистентом, читав доцентський курс в університеті (1912–1922). Працював в Одеському сільськогосподарському інституті (1922–1926). У 1927 р. переїхав до Києва, де завідував палеонтологічним відділом Геологічного інституту Академії наук Укр.РСР (1926–1936). З 1927 р. професор кафедри геології і палеонтології Київського інституту народної освіти та завідуючий цією ж кафедрою і декан геолого-географічного факультету Київського університету (1933). Удосконалив методику вивчення лесів і розробив схему їх стратиграфічного розчленування та районування. Автор понад 30 наукових праць, зокрема 2-ох монографій. Помер 23.XI.1936 р.

КРУГЛОВ Віктор Євгенович — проф. (1998). Народився 31.VIII.1945 р. під Варшавою. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967) та аспірантуру. Працював асистентом, старшим викладачем (1969–1976), доцентом (1976) кафедри математичної фізики. У 1973 р. захистив кандидатську дисертацію, пройшов стажування в Берлінському університеті (1979). Працював заступником декана (1973–1986), деканом (1988) механіко-математичного факультету ОДУ, директор створеного на його базі Інституту математики, економіки та механіки (з 1995 р.). Автор багатьох наукових праць.

КРУЧЕК Ірина Володимирівна — заст. міністра Міністерства праці та соціального захисту Автономної Республіки Крим (з 1994 р.). Народилася 4.X.1965 р. в м. Умань Черкаської обл. Закінчила юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1992). Працювала на посадах провідного спеціаліста, головного спеціаліста управління організацією пенсійного забезпечення Міністерства праці та соціального захисту Автономної Республіки Крим. Входила до складу авторського колективу збірника "Крим сьогодні — майбутнє".

КУДРЯКОВ Вячеслав Тихонович — д-р мед. наук (1944), проф. (1944). Інфекціоніст. Народився у 1895 р. Закінчив Новоросійській університет (1919). На протязі десяти років працював практичним лікарем у холерних бараках у Криму, завідував сільською лікарнею, працював у санітарно-бактеріологічній і клінічній лабораторії, ординатором міської лікарні. У 1929 р. переїхав до Казахстану, де очолив інфекційну лікарню в Алма-Аті. Завідував епідвідділом Санітарно-бактеріологічного інституту. У 1935 р. очолив кафедру інфекційних хвороб у Казахському медичному інституті (Алма-Ата). Кандидат медичних наук (1936), доцент (1936). У 1944 р. обраний завідувачем кафедри інфекційних хвороб Сталінобадського (пізніше Ашхабадського) медичного інституту. Очолював його до кінця життя. Першим діагностував амебіоз в Алма-Аті. Фундаментальне дослідження про фузоспірохетози було однією з найкращих робіт у світовій медичній літературі (1944). Помер 15.XI.1950 р.

КУЗНЄЦОВ Всеволод Полікарпович — д-р мед. наук (1949), проф. Невропатолог. Народився 10(22).XII.1889 р. у Ташкенті. Закінчив медичний факультет ІНУ (1914). Працював позаштатним ординатором нервової клініки медичного факультету університету. У 20-х роках — асистент кафедри нервових хвороб Одеського медичного інституту. Завідував нейрофізіологічною лабораторією Українського НДІ курортології в Одесі. Працював в Одеському психоневрологічному інституті. Опубліковані праці присвячені проблемам паркінсонізму, дослідженню вегетативної нервової системи. Помер у 1951 р.

КУЛІШ Микола Гурович — драматург, президент Вільної академії пролетарської літератури (ВАПЛІТЕ). Народився у 1892 р. в с. Чаплинка на Херсонщині. Навчався в ІНО. Працював редактором районної газети, шкільним інспектором Одеської губнаросвіти. Перший твір — драма "97" (1924 р.). Найбільш відомі п'єси: "Хулій Хурина", "Зона", "Народний Малахій", "Мина Мазайло". Співпрацював з театром Леся Курбаса. Загинув на о. Соловки (1937).

КУЛЬБАКІН Степан Михайлович — чл.-кор. Російської Академії наук (1919), акад. Сербської Академії наук, проф. (1905). Народився 28.VII.1873 р. в Тбілісі. Закінчив ІНУ (1897). Захистив магістерську дисертацію в ІНУ (1903). Професор Харківського університету, професор університету в Скоп'є (1920), університету в Белграді (1924). Автор праць з славістики. Помер у 1941 р.

КУЛЬЧИЦЬКИЙ Станіслав Владиславович — д-р іст. наук (1978), проф. (1986). Народився 10.I.1937 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Аспірант Інституту економіки АН Укр. РСР (1960–1963). Кандидатська дисертація (1963). Науковий працівник Одеського облдержархіву (1958). Старший науковий працівник Інституту економіки АН Укр. РСР (1973), завідувач відділу (1977). Заступник директора з наукової работи Інституту історії України НАН України (1977–1978; 1990). Академік-секретар Відділу історії, філософії і права НАН України (1983–1988; 1998). Голова Спілки архівістів України (1991–1999). Головний редактор "Історичних зошитів" Інституту історії України НАНУ (з 1991 р.), відповідальний редактор міжвідомчого наукового збірника "Проблеми історії України: факти, судження, пошуки". Лауреат премій Освітньої фундації ім. П.Яцика (Канадський Інститут українознавчих студій) за кращі історичні праці, опубліковані у 1990–1995 і 1996-2000 рр. Заслужений діяч науки і техніки України (1996). Автор 1040 друкованих праць, зокрема 29 монографій, підручників, довідників.

КУРАС Іван Федорович — акад. НАН України (1995). Народився 3.X.1939 р. у с. Немирівське Балтського р-ну Одеської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962), аспірантуру Київського державного університету (1967). До 1970 р. працював у Київському університеті. У 1970–1972 рр. — в Інституті історії партії ЦК КПУ, 1972–1983 рр. — в апараті ЦК КПУ. Працював науковим працівником Кіровоградського облдержархіву, старшим викладачем, доцентом, старшим науковим працівником, науковим секретарем інституту. Обіймав посади академіка-секретаря Відділення історії, філософії та права НАН України (1988–1993), віце-прем'єр-міністра з питань гуманітарної політики України (1994–1997). З 1983 — заступник директора, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України (1991). Віце-президент НАН України (1998). Очолював Республіканську комісію у справах депортованих народів Криму, Державну комісію з питань реорганізації у галузі науки. Член Комісії з державних нагород (з 1997 р.), член Координаційної ради з питань внутрішньої політики при Президентові України (1998). Народний депутат України (2002), секретар Української політичної консультативної ради (2003), голова наглядової ради НАК "Надра України" (2004), керівник робочої групи по розробці проекту Концепції розвитку гуманітарної сфери (за згодою) (2004). Заслужений діяч науки і техніки (1998). Нагороджений орденами Дружби народів (1986), князя Ярослава Мудрого 5 ступеня, Великий Хрест (1997, Італія), князя Гедемінаса 4 ступеня (1998, Литва). Лауреат державної премії України в галузі науки і техніки (1999, за серію монографій "Українська фалеристика та боністика"). Автор понад 200 наукових праць.

КУТАТЕЛАДЗЕ Іовель Григорович — акад. Академії наук Груз. РСР. Народився у 1887 р. Закінчив фармацевтичний факультет Новоросійського університету (1910). Працював на кафедрі фармації і фармакогнозії Новоросійського університету (до 1921 р.). Очолив кафедру фармації і фармакогнозії Тбіліського державного університету (1921). Очолив Тбіліський науково-дослідний хіміко-фармацевтичний інститут (1932). Його ім'ям названо Тбіліський науково-дослідний хіміко-фармацевтичний інститут (1964). Був членом вченої медичної ради Міністерства

охорони здоров'я Груз. РСР та головою Грузинського фармацевтичного товариства (1926). Нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, медалями. Помер в 1963 р.

КУХАРЕНКО Валерія Андріївна — д-р філол. наук (1972), проф. (1975). Фахівець з англійської стилістики. Народилася 27.XII.1928 р. в Одесі. Закінчила філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова (1949). Початок педагогічної діяльності (1950). Захистила кандидатську дисертацію (1955). Працювала викладачем, доцентом, деканом, завідувачем кафедри лексикології і стилістики англійської мови. Створила свою наукову школу лінгвостилістики тексту. Професор кафедри лексикології и стилістики англійської мови. Як стипендіат Фулбрайта (1980; 1988) викладала спецкурси з світової та російської літератури, лінгвістики тексту та українознавства в багатьох університетах США. Почесний доктор Норт Лейк Коледжа (США) (1955). Нагороджена Орденом Дружби народів (1988). Одержала премію ім. Б.Ф. Дерев'янка і звання "Людина року" (1998). Автор більше 130 наукових робіт.

КУЦЕНКО Альфред Миколайович — д-р фіз.-мат. наук (1993), проф. (1990). Народився 16.VШ.1933 р. в м. Луганськ. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1956). Викладач фізики в середній школі с. Борщі Котовського р-ну Одеської обл. (1956–1957). Працює в Одеському політехнічному інституті (з 1957 р.). Захистив кандидатську дисертацію (1964). Працював у Вищому технічному інституті (Камбоджа) і Національній школі інженерів (Республіка Малі) (1969–1972) на посадах доцента та завідуючого кафедри фізики, на Кубі (С'єн-Фуегос, Матансас) — консультантом завідуючого кафедри (1989). Доцент кафедри електроакустики й ультразвукової техніки (1972–1978), завідуючий кафедрою загальноосвітніх дисциплін (1978–1983) завідуючий кафедрою фізики (1983–1988), завідуючий кафедрою загальної і теоретичної фізики (1988-2000), професор кафедри фізики Одеського національного політехнічного університету (2000).

Заслужений діяч науки і техніки України (1989). Академік Академії наук вищої школи України (1997). Автор понад 200 праць.

КУШНІР Вячеслав Григорович — історик. Народився 25.I.1951 р. в с. Стримба, Кодимського р-ну Одеської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Працював вчителем історії, заступником директора школи з навчально-виховної роботи, методистом з виховної роботи в Іллічівському районному відділі народної освіти, старшим науковим співробітником (1979–1990). Кандидат історичних наук. Доцент кафедри археології та етнології ОНУ, заступник декана (з 2000 р.), в.о. декана історичного факультету (з 2003 р.). Голова міської громадської організації "Південна громада", Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім. Т.Шевченка, засновник і видавець періодичних видань "Історичне краєзнавство Одещини" (1992–1996), "Старожитності Причорномор'я" (1995), "Етнографія Півдня України" (1996). Нагорожений почесною грамотою Голови Одеської Обласної адміністрації, лауреат конкурсу газети "Вечерняя Одесса" "Люди дела" пам'яті Б.Ф. Дерев'янка. Автор ряду монографій.

ЛАДАН Людмила Володимирівна — засл. вчитель України (1996). Народилася 21.У.1947 р. Закінчила геолого-географічний факультет ОДУ ім. І.І. Мечникова (1971). Працювала вчителем географії в Долинській СШ №1 (1971–1983), Працює у Маловодянській СШ (з 1983 р.). Заступник директора з навчально-виховній роботи, директор. Відмінник освіти України (1992).

ЛАПТІЄНКО Катерина Максимівна — засл. вчитель України. Народилася 25.XII.1963 р. на Рівненщині. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1990). Трудову діяльність почала старшою піонервожатою Новопетрівської школи Одеської області (1983). Учитель української мови та літератури (1987–1992). Директор Новопетрівської загальноосвітньої школи I-III ступеня. (1992). Депутат селищної та районної рад, член виконкому Новопетрівської селищної ради, голова комісії з соціальних питань, районної ради директорів

шкіл, організатор районної акції "Випускники — рідній школі". Відмінник освіти України. Лауреат всеукраїнського конкурсу "Таланти твої, Україно".

ЛАСКАРЄВ Володимир Дмитрович — проф. (1903), чл. Сербської Академії наук та мистецтв. Народився 3.VII.1868 р. у містечку Бірюзі (тепер Воронезька обл.) Закінчив природничий відділ фізико-математичного факультету Новоросійського університету (1892). Працював лаборантом на кафедрі геології. Займав посаду приват-доцента ІНУ (1902). Очолював кафедру геології і палеонтології (1903). Отримав вчене звання магістра мінералогії та геології (1905). Був обраний позаштатним членом Українського геополітичного комітету (1918). Створив обгрунтований напрям (школу) у вивченні стратиграфії четвертинних відкладень. Першим здійснив геоморфологічне районування території Європейської Россії. Емігрував спочатку до Греції (1920), потім до Югославії. Автор біля 80 наукових робіт. Помер у Белграді 10. IV. 1954 р.

ЛАЦИНИК Юхим Якович — д-р мед. наук (1940), проф. Народився 4(16).I.1896 р. в Одесі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1920). Працював асистентом, потім — доцентом кафедри інфекційних хвороб Одеського медичного інституту (з 1926 р.). Очолював кафедру інфекційних хвороб Одеського інституту удосконалення лікарів (1945–1955). Помер в Одесі в 1971 р.

ЛЕБЕДЕНКО Наталія Петрівна — д-р філол. наук (1999), проф. (2000). Народилася 10. VIII.1950 р. у м. Болград Одеської обл. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за фахом викладач російської мови і літератури (1972). Працювала вчителем російської мови та літератури в Яковлевській СШ Роздільнянського р-ну Одеської області. Займала посади викладача, старшого викладача в Ізмаїльскому державному педагогічному інституті (1976). Доцент кафедри російської та зарубіжної літератури (1984). Очолювала кафедру філологічних наук у педагогічному інституті ім. Г.С. Сковороди у м. Переяслав-Хмельницький (1987–1996). Завідувач кафедри зарубіжної літератури Ізмаїльского державного гуманітарного університету. Автор понад 50 наукових праць.

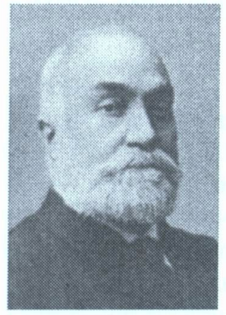

ЛЕБЕДЕНКО Олександр Михайлович — д-р наук (1996), проф. (1996). Народився 30.V.1951 у м. Рені Одеської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). Працював педагогом (з 1978 р.), заступником директора, директором школи. Займав посади викладача, старшого викладача, декана факультету Ізмаїльского державного педагогічного інституту (з 1980 р.). Захистив кандидатську дисертацію (1983). Доцент кафедри суспільних наук Переяслав-Хмельницького педагогічного інституту (1987). Ректор Ізмаїльского державного гуманітарного університету.

ЛЕБЕДЄВ Борис Іванович — д-р біол. наук (1970), проф. Фахівець з паразитології, екології та біогеографії Plathelminthes. Народився 10.IX.1941 р. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Вступив до аспірантури у м. Владивосток (1965). Захистив кандидатську дисертацію. Докторська дисертація (1970). Автор понад 140 наукових праць.

ЛЕБЕДЄВ Вячеслав Боніфатійович — проф. (1927). Відомий фізико-географ, гідролог, гідробіолог. Народився 12.III.1881 р. в Острозьку (тепер Воронезька обл.). Випускник природничого відділення ІНУ 1908 р. Закінчив спеціальні курси при Морській біологічній станції у м. Берген (Норвегія) (1909–1912). Магістр географії (1913), приват-доцент кафедри географії (1916) ІНУ. Доцент (1921), професор (1927) науково-дослідної кафедри геології та географії Одеського ІНО. Завідуючий кафедрою географії Інституту професійної освіти в Одесі (1930). Дослідник гідробіології Причорноморських лиманів та Одеської затоки. Секретар Новоросійського товариства дослідників природи. Автор ряду навчальних і методичних посібників з географії для середньої школи. Помер під час експедиції в районі Аральського моря у 1931 р.

ЛЕВИТСЬКИЙ Володимир Фавстович — акад. ВУАН (1925), д-р наук, проф. (1893). Народився 6.VI.1854 р. в с. Старостинці Вінницької обл. Закінчив юридичний факультет Новоросійського університету (1878). Викладав політичну економію у Демидівському ліцеї (Ярославль), політичну економію і поліцейське право у Харківському університеті (1893–1917). Професор Харківського сільськогосподарського інституту (1919–1930). Автор праць з політичної економії, історії господарства Росії, Франції та ін. країн, а також з аграрного питання в Росії та історії господарства Стародавнього світу. Помер у 1939 р.

ЛЕВИЦЬКИЙ Микола Артемович — д-р екон. наук, проф. (1987). Економіст, фахівець з проблем політичної економії і міжнародних політичних відносин. Народився 28.V.1928 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1953). Працював в Одеському інституті інженерів морського флоту лаборантом, завідувачем кабінета, асистентом кафедри політичної економії (1953–1961). Асистент, старший викладач, доцент Одеського кредитно-економічного інституту (1961–1970). Доцент Політехнічного інституту (1970–1974). Доцент, професор, завідувач кафедри політичної економії ОІМФу (1974–1992). Професор кафедри міжнародних відносин Одеського державного економічного університету (з 1992 р.). Академік Української академії економічної кібернетики. Автор більше 100 наукових праць.

ЛЕВІ Григорій Семенович — проф. (1939). Народився 13(25).I.1885 р. в Одесі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1911). Земський лікар у Подільській губ. (1911–1914). Ординатор дитячого відділення Одеської єврейської (потім 3-ї радянської народної) лікарні (1914–1922). Працював в Одеському медичному інституті (з 1922 р.). Очолював кафедру педіатрії (1932–1941; 1945–1959). Завідував кафедрою педіатрії в Одеському інституті удосконалення лікарів (1945–1955). Голова Одеського товариства педіатрів. Автор близько 100 наукових праць. Помер в Одесі в 1976 р.

ЛЕВЧЕНКО Михайло Олександрович — д-р філол. наук (1966), проф., чл. Спілки письменників СРСР (1960). Народився 4.X.1922 р. у с. Петрівка Пирятинського р-ну Полтавської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова у 1947 р. Викладав українську літературу в Криворізькому педінституті (1948). Працював у газеті. Захистив кандидатську дисертацію (1954). Викладав українську і російську літературу в Одеському університеті. Очолював кафедру російської літератури класичного періоду (1968–1987). Був заступником голови Одеської обласної філії письменників. Трагічно загинув 25.I.1989 р.

ЛЕВЧУК Володимир Володимирович — голова Овідіопольської районної держадміністрації (2000). Народився 8.II.1959 р. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1981). Працював асистентом кафедри історії України ОДУ (1981–1982), у комсомольських органах (1982–1991). Заступник керуючого Одеською філією молодіжного комерційного банку "Фіністбанк", директор Одеської філії СП "Єврокрим" (1992–1998). Закінчив Одеський економічний університет (1995). Працював начальником управління внутрішньої політики, заступником голови Одеської обласної держадміністрації (1998-2000). Член бюро Одеського обкому СДПУ(о). Секретар Одеського обласного комітету СДПУ(о) (з 2002 р.). Президент обласної федерації волейболу.

ЛЕВЯШ Ілля Якович — д-р іст. наук (1975), проф. Народився 22.VIII.1937 р. в м. Вінниця. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960), аспірантуру Інституту філософії АН СРСР (1968). Працював в Іркутському інституті народного господарства (1960–1970), в Куйбишевському політехнічному інституті (1971–1978). Завідував кафедрою філософії Миколаївського кораблебудівного інституту (1979–1982). Був професором Мінського технологічного інституту (1983–1989). Старший науковий співробітник Єврейського університету (Ієрусалим) (1990–1992). Професор Мінського лінгвістичного університету (з 1993 р.).

ЛЕЙКО Святослав Григорович — д-р фіз.-мат. наук, проф. (1998). Математик. Народився 1.I.1949 р. у с. Грабів Рівненської обл. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1972). Навчався в аспіратурі Одеського університету на кафедрі геометрії та топології (1973–1976). Захистив кандидатську дисертаію (1976). Працював лаборантом, старшим лаборантом кафедри геометрії механіко-математичного факультету ОДУ (1973), старшим викладачем кафедри (1974–1981), доцентом (1981–1988). Завідувач кафедри (з 1988 р.). Професор кафедри геометрії та топології ІМЕМ (1998). Виконував обов'язки заступника декана механіко-математичного факультету по роботі з іноземцями (1981–1983). Вчений секретар Спеціалізованої ради з фізико-математичних наук (математика) в ОДУ (1982–1986). Зарахований ординарним членом Американського математичного товариства (1995). Присуджено грант Міжнародної Соросівської програми підтримки освіти в галузі точних наук (1998).

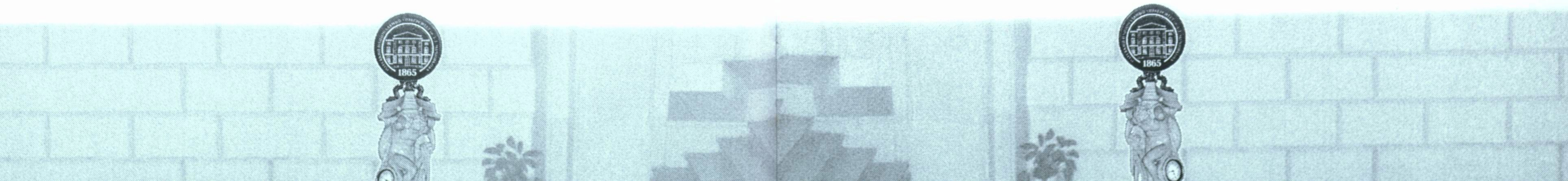
ЛЕЙТЕС Лев Рафаілович — проф. (1935). Народився 31.V(12.VI).1891 р. Закінчив медичний факудьтет ІНУ (1915). Ординатор у хірургічних відділеннях польових госпіталів (1916–1918). Ординатор, асистент, потім завідувач відділенням в Одеському дермато-венерологічному інституті ім. Е. С. Главче (1918). Завідував курсом урології Одеського медичного інституту (1927–1941). Керівник урологічного відділення Одеського дермато-венерологічного інституту ім. Е. С. Главче (з 1944 р.). Був головою Одеського урологічного товариства. Автор близько 90 опублікованих наукових праць, присвячених проблемам урології. Дата смерті невідома.

ЛЕРНЕР Микола Йосипович — літературознавець. Народився 19.II.1877 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет Новоросійського університету. Центральне місце у літературно-науковій діяльності М. Й. Лернера посідають його праці про О. С. Пушкіна. Також автор праць про П. Я. Чаадаєва, А. О. Григор'єва, Н. С. Лєскова та ін. Співробітничав у журналах "Русская старина", "Русский архив", "Исторический вестник", "Былое", "Столица и усадьба", у збірниках "Пушкин и его современники". Помер в 1934 р.

ЛИТОВЧЕНКО Олексій Федорович — д-р наук, проф. (1987). Народився 29.XI.1930 р. в с. Комінтернівське Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Працював в установах Управління гідрометслужби Казахстану, у Казахському науково-дослідному гідрометеорологічному інституті (1965–1966), у Казахському науково-дослідному інституті плодівництва і виноградарства (з 1966 р.). Одночасно викладав у Казахському університеті. Завідувач кафедри гідрології суходолу (1971–1977). Працював в Українському інституті інженерів водного господарства (Рівне) (1978–1988). Завідувач кафедри сільськогосподарської гідротехнічної меліорації, декан гідромеліоративного факультету Дніпропетровського сільськогосподарського інституту (з 1988 р.).

ЛІГІН Валер'ян Миколайович — д-р наук, проф. Народився 26.VI.1846 р. у Санкт-Петербурзі. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1868). Магістр прикладної математики (1872). Доктор прикладної математики, ординарний професор по кафедрі механіки (1879). Декан фізико-математичного факультету ІНУ (1884–1889). Міський голова (1895). Попечитель Варшавського учбового округу (1897). Обирався на посаду почесного мирового судді (1881). Голова Одеського відділу Російського технічного товариства (1882). Помічник міського голови і завідувач відділу міської управи з народної освіти (1889). Член Херсонської єпархіальної училищної ради (1889). Голова опікунської ради міських жіночих гімназій (1890). Член Одеського комітету опікунського про в'язниці товариства. Член Одеської особливої установи з портових справ. Голова Одеської установи по військовій комісії. Попечитель школи садівників Одеського відділу товариства садівництва. Член ради Товариства образотворчих мистецтв, Почесний член Одеського Товариства фізичного розвитку дітей. Голова постійної комісії з технічної освіти. Член ради Товариства піклування про хворих дітей. Член Товариства допомоги колишнім вихованцям Новоросійського університету та багатьох ін. товариств. Нагороджений орденами св. Станіслава 2 ступеня, св. Анни 1 ступеня. Надрукував 31 роботу і видав 5 перекладів. Помер у Франції (1900).

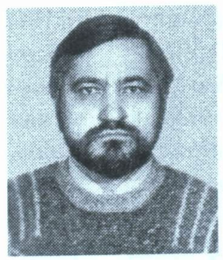

ЛУК'ЯНЕНКО Микола Григорович — чл.-кор. НАН України, д-р хім. наук (1983), проф. (1984). Хімік-органік. Народився 16.X.1947 р. в Одесі. Закінчив хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1970). Навчався в аспірантурі (1970–1974). Працював асистентом кафедри органічної хімії ОДУ (1974–1976). Захистив кандидатську дисертацію, обраний на посаду молодшого наукового співробітника Фізико-хімічного інституту АН Укр. РСР (1975). Обраний на посаду старшого наукового співробітника інституту (1977). Присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника за фахом "органічна хімія" (1980). Завідуючий відділу хімії макроциклічних комплексів (1982). Очолює відділ біоорганічної хімії (з 1984 р.). Доцент кафедри органічної хімії ОДУ (1983), професор цієї ж кафедри. Нагороджений Державною премією України за цикл наукових робіт "Макрогетероцикли: синтез, структура, властивості" в складі авторського колективу. Автор понад 300 наукових публікацій та великої кількості винаходів.

ЛУНЯЧЕНКО Анатолій Васильович — голова Одеського обласного суду. Юрист. Народився 27.II.1950 р. в с. Петрове Кіровоградської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). З 1976 р. — суддя Ширяївського районного суду. З 1981 р. — член судової колегії з кримінальних справ, з 1987 р. — заступник голови з цивільних справ, з 1988 р. — голова Одеського обласного суду. Суддя I класу.

ЛУР'Є Горацій (Горац) Саулович — д-р наук, проф. (1934). Терапевт. Народився 11(23).XII.1888 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення ІНУ (1911). Закінчив медичний факультет Харківського університету (1914). Працював лікарем у Донбасі. Аспірант Одеського медичного інституту (1922). Працював асистентом, приват-доцентом, доцентом (1924). Завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб санітарно-гігієнічного факультету Одеського медичного інституту (1934–1941). Професор-консультант в Одеському медичному інституті (1946–1949). Автор більш 70 опублікованих наукових праць. Більшість з них присвячено проблемі патології, діагностиці і лікуванню шлунково-кишкових захворювань. Помер в Одесі в 1966 р.

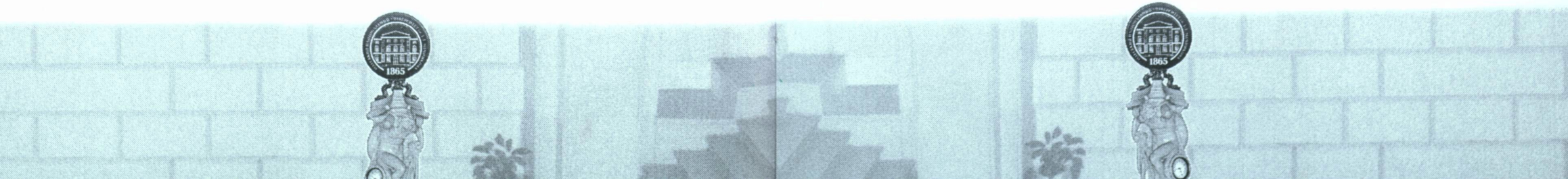

МАК Василь Тимофійович — д-р фіз.-мат. наук (1997), проф. (1997). Народився 25.I.1949 р. у Кам'янці-Подільському Хмельницької обл. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1972). Кандидат фізико-математичних наук (1976). Наукову діяльність розпочав в Інституті ядерних досліджень АН УРСР (1972). Працював у Хмельницькому технологічному інституті побутового обслуговування старшим викладачем і доцентом, потім в Одеському університеті (1975–1984). Обіймав посади старшого наукового співробітника, завідувача сектору НДЛ-3, доцента, професора, декана факультету бізнесу і менеджменту Інституту математики, економіки та механіки ОНУ (з 1998 р.). Автор 80 наукових праць, має 3 винаходи.

МАКАР Олександр Михайлович (Жвиф Семен Мойсеєвич) — заступник генерального прокурора УРСР (1922). Журналіст. Народився 13(25).II.1877 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1904). Закінчив медичний факультет Базельського університету (Швейцарія) (1909). Працював лікарем спочатку в Цюріху, потім у Сербії (1909). Зам. генерального прокурора УРСР (1922), член Верховного суду СРСР (1934–1939). Член колегії Народного комісаріату зв'язку (1930). Помер 8. VII. 1961 р.

МАЛІНІН Михайло Іванович — д-р цивільного права, проф. (1877). Народився в 1847 р. в м. Серпухів Московської губ. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1870). Магістр цивільного права, доцент юридичного факультету (1873). Екстраординарний професор, а згодом ординарний професор цивільного судочинства, секретар юридичного факультету (1877). Керівник Юридичного товариства при ІНУ (1879–1885). Суддя університетського суду (1878). Декан юридичного факультету (1882–1885). Помер 9.XII.1885 р.

МАЛОМУЖ Микола Петрович — д-р фіз.-мат. наук (1991), проф. (1992). Фізик-теоретик. Народився 21.VII.1948 р. у Кіровограді. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971). Навчався в аспірантурі ОДУ (1971–1974). Захистив кандидатську дисертацію (1974). Працював у науково-дослідницькому секторі ОДУ (1974–1977). Старший викладач кафедри теоретичної фізики (1977–1982), доцент цієї ж кафедри (1982–1992). Соросівський професор (1996). Автор понад 75 праць.

МАЛЯРОВ Володимир Володимирович — проф. (1970). Народився в 1914 р. Закінчив фізичний факультет ОДУ (1938) Працював в Одеському борошномельному та в індустріальному інститутах. Захистив кандидатську дисертацію з теоретичної фізики (1940). Завідуючий кафедрами фізики ОДУ, Одеського політехнічного інституту. Доцент (1957) та завідуючий кафедрою фізики Одеського інженерно-будівельного інституту (1958–1986). Керував лабораторією теплофізики. Член методичної ради з фізики Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР. Організував республіканський семінар з підвищення кваліфікації викладачів фізики середніх спеціальних учбових закладів УРСР на базі Одеського будівельного інституту (1973), Всесоюзну школу фізики елементарних частинок (Одеса, 1984), семінар АН СРСР з ядерної спектроскопії (1985). Створив в Одесі наукову школу з ядерної фізики. Заслужений працівник вищої школи України. Редактор посібника з механіки, методичних вказівок до лабораторних робіт з електрики, оптики та ядерної фізики, збірника циклу лекцій з атомної і ядерної фізики. Автор понад 80 наукових і методичних праць.

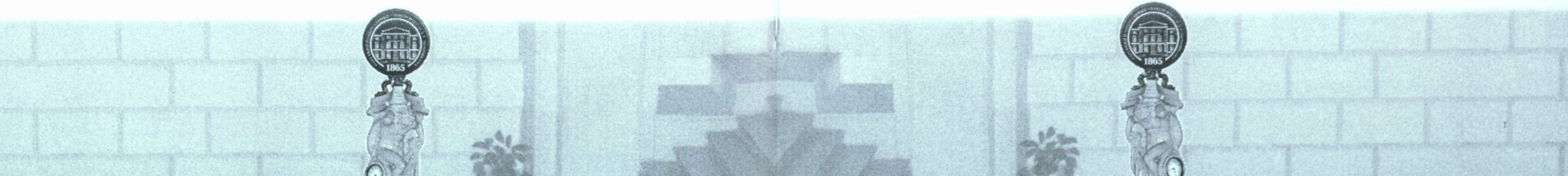

МАНДЕС Михайло Ілліч — д-р наук (1901), проф. Історик, літературознавець, мовознавець, мистецтвознавець, фахівець з класичної історії та словесності. Народився 31.IX.1866 р. в Одесі. Навчався на фізико-математичному факультеті ІНУ. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1891). Склав магістерські іспити (1893), захистив магістерську дисертацію (1898). Займав посади приват-доцента ІНУ по кафедрі класичної філології (1894), екстраординарного (1901), ординарного (1903) професора Історико-філологічного інституту кн. Безбородька по кафедрі грецької словесності (м. Ніжин). Читав спецкурси на історико-філологічному факультеті ІНУ. Обіймав посади приват-доцента ІНУ (1907), професора Одеських вищих жіночих курсів (1906–1920), старшого асистента (1915), екстраординарного професора та члена Ради Новоросійського університету (1919). Викладав в Інституті гуманітарних та суспільних наук, Інституті народного господарства і Художньому інституті (1920). Працював у жіночих і чоловічих гімназіях, комерційних училищах, театральних класах і торгівельно-промисловій школі. Викладав в Археологічному інституті (1921–1922). Завідував кафедрою теорії мистецтв і бібліотекою в Художньому інституті (1925–1930). Автор наукових праць з історії античної літератури та мистецтвознавства, учбових посібників з вивчення давньогрецької та латинської мов, історичних та історико-філологічних творів. Помер 18.IX.1934 р. в Одесі.

МАНУЙЛОВ Олександр Аполлонович — д-р наук, проф. Народився 28.II.1861 р. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1883). Науково-педагогічну діяльність почав у 1888 р. Очолював кафедру Московського університету (1901). Обіймав посади проректора (1905–1908) та ректора університету (1908–1911). Був міністром освіти Тимчасового уряду (1917). Брав участь у реформі правопису (1918), член правління Державного банку (1924). Викладав у вузах. Помер у 1929 р.

МАРГУЛІС Михайло Семенович — д-р медицини (1907), проф. (1918), засл. діяч науки РСФСР (1937). Народився в Одесі (1879). Закінчив природниче відділення

ІНУ (1899). Закінчив Московський університет (1902). Приват-доцент (1914), професор по кафедрі нервових хвороб Московського університету (1918). Завідував кафедрою нервових хвороб Центрального інституту удосконалення лікарів у Москві (1931). Головний невропатолог евакогоспіталю Новосибірської області (1941–1945). Автор понад 130 наукових праць. Помер 16.II.1951 р. у Москві.

МАРКЕВИЧ Олексій Іванович — д-р. наук (1888), проф. (1889). Історик. Народився 17.III.1847 р. у с. Смоші Прилуцького повіту Полтавської губ. Закінчив історичне відділення історико-філологічного факультету ІНУ (1869). Призначений у м. Таганрог вчителем гімназії (1869). Працював вчителем в Одеському комерційному училищі (1871), в Інституті шляхетних дівчат (1875–1876), Маріїнській жіночій гімназії (1875–1884) та ін. приватних жіночих гімназіях м. Одеси. Захистив магістерську дисертацію у Київському університеті св. Володимира (1879). Був затверджений магістром російської історії (1879). Працював в ІНУ (1880–1895). Обіймав посади приват-доцента (1880), екстраординарного (1889) та ординарного професора (1893) по кафедрі російської історії історико-філологічного факультету ІНУ. Захистив докторську дисертацію в університеті св. Володимира (1888). Читав загальний курс російської історії, спеціальні курси (біля 20) в ІНУ. Першим в ІНУ прочитав курс з історії України. Був дійсним членом Одеського товариства історії та старожитностей, Історико-філологічного товариства при ІНУ, Імп. Російського археологічного товариства, Історичного при Санкт-Петербурзькому університеті, Товариства Нестора Літописця при університеті св. Володимира, Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка, Церковно-археологічного при Київській духовній академії, дійсним членом наукових архівних комісій — Таврійської, Нижегородської, Костромської, Воронезької, Катеринославської. Був членом Одеського слов'янського благодійного товариства ім. св. Кирила і Мефодія та ін. численних благодійних товариств. Редагував журнал "Записки Крымского горного клуба", був почесним членом Херсонської громадської бібліотеки та ін. Нагороджений орденом св. Станіслава 3 (1881) та 2 (1895) ступенів. Отримав чини статського радника (1881) та дійсного статського радника (наприкінці 1890-х рр.). Помер 5.VI.1905 р. в Одесі.

МАРКЕЛОВ Григорій Іванович — акад. Академії наук Укр. РСР (1939), д-р мед. наук, проф. Народився у 1880 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1906). Один з організаторів (1932) та керівник (1930–1952) Одеського психоневрологічного інституту. Розробив класифікацію захворювань вегетативної нервової системи і запропонував методи дослідження хворих. Займався вивченням питань церебральної судинної гіпертонії і гіпотонії, змін вегетативного відділу нервової системи при малярії. Брав участь у створенні нової науки — біокібернетики. Досліджував реперкусивні явища паталогії нервової системи та реактивні вегетативні синдроми, семіотику і діагностику захворювань вегетативної нервової системи. Проводив дослідження в галузі оптико-вегетативної нервової системи. Засновник Одеської неврологічної школи. Заслужений діяч науки Укр.РСР. Автор понад 100 наукових праць. Помер у 1952 р.

МАРТИНОВСЬКИЙ Сергій Володимирович — д-р екон. наук (1981), проф. (1982). Народився 28.IX.1930 р. Закінчив Одеське морехідне училище (1950), ОДУ ім. І.І. Мечникова (1956). Асистент, викладач, старший викладач кафедри політекономії Одеського вищого інженерного морського училища (1956–1964). Старший викладач, доцент (1969–1980) та професор (1980–1982) кафедри політекономії Одеського інституту народного господарства. Автор понад 50 наукових праць.

МАСЛОВСЬКА Лариса Вікторівна — д-р фіз.-мат. наук (1993), проф. (1994). Математик. Народилася 19.III.1936 у с. Березівка Одеської обл. Закінчила фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958), аспірантуру по кафедрі математичного аналізу (1961). Працює на кафедрі обчислювальної математики (1961). Кандидат фізико-математичних наук (1967), доцент (1971), професор (1994). Читає курс "Чисельні методи" та спецкурси до методу скінчених елементів та розв'язуванню великих розріджених систем алгебраїчних рівнянь. Автор понад 60 наукових праць.

МАТВЄЄВ Сергій Миколайович — проф. (1926) Народився у Москві 22.IX.(4.1X).1881 р. Закінчив природниче відділення ІНУ (1903). Працював в Новобузькій учительській семінарії. Закінчив медичний факультет ІНУ (1908). Служив лікарем в Одеському земстві (1908–1909). Закінчив Харківський університет (1909). Служив лікарем у Тираспольському земстві (1909–1910). Лаборант при кафедрі медичної хімії Одеських вищих жіночих медичних курсів (1912–1916), асистент при кафедрі судової медицини (1916), приват-доцент по кафедрі судової медицини Одеського медичного інституту (1923), професор Одеського хіміко-фармацевтичного інституту (1926).

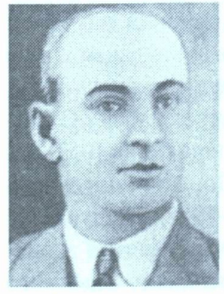

МАТКОВСЬКА Ірина Яківна — д-р філос. наук (1990), проф. (1993). Народилася 9.V.1928 р. в Азові Ростовської обл. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Працювала у Будинку-музеї Г. В. Плєханова, у Вищому морському училищі інженерів зі зброї Ленінграда (Ленінград, 1952–1957). Отримала звання кандидата філософських наук (1969). Викладач (з 1957 р.), доцент (з 1992 р.), професор (з 1993 р.) кафедри філософії та основ загальногуманітарного знання ОДУ. Віце-президент вітчизняного відділення Міжнародного наукового товариства по вивченню культури XVIII століття (1992–1996). Член комісії по вивченню творчості Гете та культури його часу при Науковій раді по історії світової культури РАН, Пушкінської комісії при Одеському Будинку вчених. Її ім'я занесено у Міжнародний словник фахівців з проблематики XVIII ст. Галузь наукових інтересів — це, головним чином, проблематика історії філософських течій XVIII ст. Підготувала через аспірантуру 16 кандидатів філософських наук. Автор більше 150 наукових праць, серед яких — 2 індивідуальні та 5 колективних монографій.

МАТУСІС Ісаак Абрамович — д-р мед. наук (1936), проф. (1940). Народився в Одесі 26.VI.1884 р. Закінчив Берлінський університет (1911). Склав державні іспити при ІНУ (1912). Позаштатний ординатор Одеської єврейської лікарні (до 1914 р.). Ординатор (1921), асистент, старший асистент, приват-доцент і завідувач кафедрою шкірних і венеричних хвороб (1929–1941, 1944–1951) шкірно-венерологічної клініки Одеського медичного інституту. Був деканом лікувального факультету, проректором клініки Одеського медичного інституту. Був начальником спеціалізованого госпіталю і головним консультантом-дерматовенерологом Південного фронту. Автор більш 60 наукових праць. Помер у 1955 р.

МЕДВЕДЄВА Олена Іванівна — проф. (1974). Народилася у 1928 р. Закінчила хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). Асистент кафедри органічної хімії Одеського технологічного інституту харчової промисловості (1952). Захистила кандидатську дисертацію (1960), отримала вчене звання доцента (1963). Захистила докторську дисертацію (1970). Завідувала кафедрою хімії в Одеському інженерно-будівельному інституті (1972). Член-кореспондент Української екологічної академії наук (1993). Отримала срібну медаль ВДНГ СРСР. Автор 270 наукових праць. Померла у 1996 р.

МЕЄРСОН Дарій Львович — д-р мед. наук (1936), проф. (1936). Народився 22.XII.1879 (3.I.1880) р. у Кишиневі. Навчався на природничому відділенні ІНУ (1900–1904), на медичному факультеті Юр'ївського університету (1904–1905, 1908–1909), на медичному факультеті ІНУ (1905–1908). Був позаштатним асистентом в ІНУ. Працював у Пастерівському інституті у І. І. Мечникова і О. М. Безредки, у клініці проф. Ф. Відаля (Париж), в пропедевтичній клініці у проф. П. О. Вальтера (1912). Директор Одеського НДІ туберкульозу (1921–1924). Організував і завідував кафедрою туберкульозу (1923–1955). Був начальником медичної частини і консультантом евакогоспіталів і працював у Ташкентському НДІ туберкульозу. Голова Одеського товариства фтизіатрів. Помер 22.XII.1958 р. в Одесі.

МЕЛИК-МЕГРАБОВ Авак Меграбович — д-р медицини (1920), проф. (1939). Народився 10(22).XII.1881 р. у Тифлісі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1909). Помічник прозектора при кафедрі фізіології медичного факультету ІНУ (1910). Асистент (1918) та приват-доцент (1920). Завідуючий кафедрою нормальної фізіології Одеського медичного інституту (1922–1953). Організатор і голова Одеського обласного товариства фізіологів, біохіміків і фармакологів. Автор близько 40 опублікованих наукових праць. Помер 24.VI.1955 р. в Одесі.

МЕЛІКОВ (МЕЛІКІШВІЛІ) Петро Григорович — чл.-кор. АН СРСР (1927), проф. (1885) Хімік-органік, агрохімік. Народився 29.VI.1850 р. у Тбілісі. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1872). Викладав у гімназії м. Тбілісі. Працював у хімічних лабораторіях в Німеччині (1873). Лаборант кафедри хімії ІНУ (1873). Магістерська (1881), докторська (1885) дисертація. Доцент кафедри агрономії (1884), екстраординарний професор цієї кафедри (1885), ординарний професор кафедри чистої хімії (1888). Нагороджений премією ім. М. В. Ломоносова. Заслужений професор ІНУ (1907). Декан фізико-математичного факультету Вищих жіночих курсів в Одесі. Ректор Тбіліського університету (1918). Помер 23.III.1927 р. у Тбілісі.

МЕЛЬНИК Степан Кирилович — д-р наук (1967), проф. (1969). Народився у 1913 р. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1939). Працював викладачем історії СРСР в Кишинівському педагогічному інституті (1940–1941). Викладач, ст. викладач кафедри марксизму-ленінізму Одеського вищого інженерного морського училища (1946–1953). Захистив кандидатську дисертацію (1950). Доцент, а потім завідувач кафедри марксизму-ленінізму (1953–1955). Завідувач кафедри історії КПРС та філософії Одеського кредитно-економічного інституту (1955–1958). Завідувач кафедри марксизму-ленінізму Одеського педагогічного інституту (1958–1964). Доцент кафедри історії СРСР ОДУ (1964–1965). Професор кафедри історії КПРС Одеського інституту народного господарства (1973–1989). Професор ОДУ (1989–1995). Нагороджувався почесними грамотами і медалями. Автор понад 70 наукових та науково-методичних праць. Помер у 1995 р.

МЕРКУЛОВА Надія Семенівна — Народилася 20.IV.37 р. Закінчила ОДУ ім. І.І. Мечникова (1964). Викладач української мови та літератури восьмирічної школи с. Шевченкове Червоноармійского р-ну Запорізькой обл. (1964–1966). Заступник директора Чапаєвской восьмирічної школи Миколаївського (Березанського) р-ну Миколаївской обл. (1966–1972). Учитель української мови та літератури в СШ № 2 м. Армянск (1972–1993). Заступник директора з учбово-виховної работи школи-ліцею № 2 (з 1993 р.). Учитель-методист (1997). Значок "Відмінник освіти України" (1998).

МИГАЙ Сергій Іванович — нар. артист РРФСР (1938). Народився 18.V.1888 р. у Могильові. Закінчив ІНУ та Одеське музичне училище по класу співу (1911). Соліст Большого театру СРСР (1911–1924). Соліст театру опери та балету (Ленінград, 1924–1927). Виступав у Москві та Ленінграді (1927–1941). Працював солістом у Всесоюзному радіокомітеті (1941–1948). Викладач Московської консерваторії (1948). Отримав звання професора Московської консерваторії (1952), нагороджений двома орденами Трудового Червоного Прапора та медалями. Помер у 1959 р.

МИРЕЛЬЗОН Лев Арієвич — д-р мед. наук (1936), проф. (1934). Психіатр. Народився 28.VI.(9.VII.)1890 р. у м. Кременчук Полтавської обл. Закінчив природниче відділення ІНУ (1912). Закінчив медичний факультет університету св. Володимира в Києві. Лікар (1916), ординатор (1921) Одеської психіатричної лікарні, асистент кафедри психіатрії Одеського медичного інституту (1923). Доцент (1930), професор (1934–1941) кафедри психіатрії Одеського медичного інституту. Начальник медичної частини евакогоспіталю, консультант Ташкентського окружного госпіталю. Професор кафедри психіатрії (1944–1947) і завідувач кафедри психіатрії (1947–1968) Одеського медичного інституту. Голова Одеського товариства невропатологів і психіатрів. Автор понад 70 наукових праць. Помер у 1972 р. в Одесі.

МИРОНЕНКО Олександр Миколайович — д-р філос. наук (1988), проф. (1994). Юрист. Народився 14.VIII.1942 р. в с. Покровка Веселинівського р-ну Миколаївської обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971). Захистив кандидатську дисертацію в Академії суспільних наук при ЦК КПРС (м. Москва, 1977). Один із засновників серії академічних видань першоджерел з історії українського права, державності і національної правничої думки (1987). Докторська дисертація (1988). Завідуючий відділу історико-політологічних досліджень держави і права України Інституту держави і права ім. В. Корецького НАН України (1988–1996). Голова секції Ради з координації фундаментальних правових досліджень НАН України (1988). Голова спецради з захисту кандидатських і докторських дисертацій (1989). Один з ініціаторів створення Української асоціації політологів (1991), Української академії політичних наук (1993). Голова Комісії з вивчення історії українського права при Президії НАНУ (1994). Один з основоположників наукового напрямку "Етнодержавознавство". Суддя Конституційного Суду України (з 1996 р.). Академік Української академії політичних наук. Член Спілки юристів України, Світового конгресу українських юристів, Міжнародної асоціації україністів, Української асоціації політологів, Міжнародної асоціації юристів, Міжнародної асоціації політичних наук, Фонду сприяння правовим і політичним реформам, Фонду підтримки наукових досліджень тощо. Головний редактор "Пам'яток політико-правової культури України", член редколегії журналу "Вісник Конституційного Суду України". Лауреат премій всесоюзних конкурсів "За кращу наукову роботу" (1977, 1981, 1989) та всеукраїнського конкурсу на краще юридичне монографічне видання (1998). Заслужений діяч науки і техніки України (1997). Автор близько 800 наукових статей та 40 книг, зокрема 12 монографій. Співавтор і науковий редактор 53 наукових видань.

МИХАЙЛИК Юрій Миколайович — поет. Народився 19.IX.1939 р. на ст. Ушумун, тепер смт. Магдагачинського р-ну Амурської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961). Працював у пресі. Твори: поетичні збірки "Північ — Південь" (1966), "Небо над хмарами" (1968), "Одного разу у вересні" (1985), "Таласа" (1989) та ін.; роман "Чесно й хоробро" (1988); повісті "Подвійний слід" (1981), "За химерних обставин" (1985). Здійснив інсценізацію "Повісті про санаторійну зону" М. Хвильового (поставлена у театрах Києва та Одеси).

МИХАЙЛЮК Іван Михайлович — засл. вчитель. Народився 1.V.1913 р. в с. Обухівка Братського р-ну Миколаївської обл. Закінчив хімічний факультет ОДУ (1941). Вчитель хімії і природознавства Обухівської семирічної школи Братського р-ну Миколаївської обл. (1932 –1933). Директор Вознесенської середньої залізничної школи № 23 Одеської залізниці (1938–1941). Директор Косівської середньої школи, директор Косівського дитячого будинку №2 (1946). Завідуючий Косівського райвно (1955–1963). Почесне звання "Заслужений вчитель школи УРСР" (1968). Нагороди: Орден трудового Червоного прапора, медалі "За боевые заслуги", "За победу над Германией".

МІЗЕЦЬКА Віра Ярославівна — д-р філол. наук (1992), проф. (1994). Народилася 27.IX.1955 р. у Єревані (Вірменія). Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1979). Технік, бібліотекар, старший бібліограф бібліотеки "ЧорноморНДІпроекту" (1973–1979). Лаборант, викладач-погодинник, штатний викладач та доцент кафедри лексикології та стилістики англійської мови ОДУ (1979). Кандидатська дисертація з лінгвістичних питань інсценізації (1983). Заступник декана з наукової роботи факультету романо-германської філології (1994–1996), член Спеціалізованої ради із захисту кандидатських дисертацій в ОДУ (1997–1998). Професор кафедри лексикології та стилістики англійської мови ОДУ (1994–1996). Професор кафедри військового перекладу та іноземних мов Одеського інституту сухопутних

військ (1996). Професор, завідувач кафедри іноземних мов Одеської національної юридичної академії (з 1998 р.). Член Спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій Харківського національного університету. Була названа жінкою року з присудженням відповідної медалі (1999). Нагороджена грамотами Міністерства оборони, керівництва ОДЮА (1999). Автор 67 наукових та науково-методичних праць.

МІШИН Валеріан Олександрович — д-р медицини (1919), проф. (1925). Народився 21.I. (2.II.)1886 р. в с. Ніцинске Пермської губ. Закінчив медичний факультет ІНУ (1911). Позаштатний і штатний ординатор, старший асистент, приват-доцент і доцент акушерсько-гінекологічної клініки ІНУ. Ординатор в Одеському міському пологовому будинку і Павлівському притулку Одеського товариства для піклування малюків і породілей. Захистив дисертацію на медичному факультеті ІНУ. Професор, завідувач кафедрою акушерства і гінекології Воронезького університету (1925–1931). Автор близько 50 наукових праць. Помер 28.II.1931 р. у Воронежі.

МОРІН Сергій Михайлович — проф. Зоолог. Народився 20.IX.1863 р. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1886). Асистент кафедри зоології, порівняльної анатомії та фізіології ІНУ. Діловод в Одеській міській управі (1889–1908), викладач в школі (1889–1918). Лаборант, асистент та старший асистент кафедри зоології ІНУ (1912–1920). Викладач природничих дисциплін (1920–1922), співробітник зоологічного музею (1923–1924), викладач, професор (1925–1930) в ІНО. Науковий співробітник ЗООБІНу (1931). Вивчав розподіл тварин у Чорному морі (1925,1927,1930,1938), земляних червів у чорноземах України (1934); досліджував фауну та зоогеографію павуків-косарів в Україні та за її межами (1888, 1922, 1930, 1934, 1937), розвиток річного рака (1886) та хитонів (1890). Працював на кафедрі зоології (1933), викладач кафедри зоології безхребетних тварин Одеського університету (1937). Помер у 1941 р.

МОРОЗ Валентин Леонідович — чл. Спілки письменників України (1965). Народився 31.VIII.1938 р. в м. Кіровограді. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював в редакціях газет та в редакції Одеського обласного радіо. Відповідальний секретар Одеської організації Спілки письменників України. Головний редактор журналу "Літературна Одеса" (1997). Нагороджений літературними преміями ім. П. Тичини та ім. Е. Багрицького. Твори: "Говоріть, колоски, говоріть" (1962), "Ми — земля", "Дерево на обрії", "Тінь дощу", "Білий-білий світ", "Крило трави", "Земле моя — доле моя", "У ритмі сонця", "Моя душа — як пташка на долоні", "Осінній сад" та ін.

МОЧУЛЬСЬКИЙ Василь Миколайович — д-р наук (1893), проф. Літературознавець, мовознавець. Народився 1.IX.1856 р. в с. Ананьївка Херсонської губ. (тепер с. Стрюково Одеської обл.). Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1878). Викладач російської та слов'янських мов, літератури і логіки в Одеській гімназії (1878). Приват-доцент кафедри російської словесності і мови історико-філологічного факультету ІНУ (1889). Захистив у Харківському університеті магістерську дисертацію (1889). Докторська дисертація (1893). Вивчав історію розвитку давньоруської писемності, теорію та техніку перекладу у слов'янських мовах. Отримав премію Імп. Російської Академії наук за магістерську дисертацію. Автор багатьох наукових праць. Помер у 1920 р. в Одесі.

НАРІМАНОВ Наріман Кербалай Наджаф Огли — голова РНК Азербайдж. РСР (1920). Народився 2.IV.1870 р. у Тбілісі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1908). Учитель, потім лікар (Баку, Тбілісі). Займався публіцистичною діяльністю. Організатор народної бібліотеки-читальні з літературою на рідній мові в Азербайджані (1894). Член соціал-демократичної організації "Гуммет" (1905). Голова комітету "Гуммет" і член Бакинського комітету РСДРП(б), редактор газети "Гуммет" (1917). Заві-

дувач Ближньосхідного відділу НКІС РРФСР, заступник наркому РРФСРЗ (1919). Голова Союзної Ради з РФСР, один з голів ЦВК СРСР (1922). Твори: драма "Неуство" (1894), комедія "Шамданбек" (1895), історична трагедія "Надиршах" (1899), роман "Бахадур і Сона" (ч. 1-2, 1896). Автор підручників та літературно-критичних статей. Помер у 1925 р.

НАХАПЕТОВ Віталій Миколайович — ген. дир. Одес. обл. держ. телерадіокомпанії (1996). Народився 10.V.1938 р. у м. П'ятигорськ Ставропольського краю Росії. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Учитель 8-річної школи в с. Холодна Балка Біляївського р-ну Одеської обл. (1960). Старший редактор Одеської студії телебачення, головний редактор Одеського телерадіокомітету, заступник голови Одеського телерадіооб'єднання (1965–1996). Переможець 4 телеконкурсів. Заслужений журналіст України (1998). Автор понад 2000 сценаріїв телепрограм.

НЕПОХИТНО (Стойко-Радиленко) Микола Михайлович — д-р наук. Астроном. Народився 2.V.1894 р. в Одесі. Закінчив ІНУ (1916). Працював в Астрономічній обсерваторії (1916–1920). Співробітник, директор Міжнародної термінової служби широт і Бюро довгот (м. Париж, 1924–1964), завідуючий Міжнародним бюро часу і Службою часу Паризької обсерваторії (1944–1964). Знайшов сезонні варіації швидкості обертання Землі (1936).чл.-кор. Польської Академії прикладних наук. Член багатьох міжнародних наукових товариств. Нагороджений преміями Паризької Академії наук, Бельгійської королівської академії наук, літератури й образотворчих мистецтв (1950), Французького астрономічного товариства ім. П. Ж. С. Жансена (1969).

НЕСТУРХ Михайло Федорович — д-р біол. наук, проф. Антрополог. Народився 23.II.1895 р. у Пскові. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1916). Закінчив аспірантуру при Інституті антропології Московського університету. Науковий співробітник цього інституту (1930). Одночасно працював у Музеї та на кафедрі антропології. Досліджував питання з антропології, приматології та загальної біології, екології, систематики та палеонтології приматів, еволюції людини. Один із засновників Музею антропології. Керував секцією антропологіїпри у Москоському товаристві дослідників природи. Член редколегії журналу "Советская антропология", збірника "Вопросы антропологии". Автор понад 120 наукових праць. Помер у 1979 р.

НОСИРЄВ Іполіт Васильович — д-р наук (1989), проф. (1989). Геолог. Народився 26.IX.1933 р. у с. Тюковка Байнурівського р-ну Воронезької обл. Закінчив геологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1956). Інженер-гідролог, керівник загону і керівник Північної петрографічної партії Киргизького геологічного управління. Науковий співробітник Інституту геології Академії наук Киргизії (1960–1965). Старший науковий співробітник Всесоюзного інституту мінеральної сировини (1965–1968). Доцент, професор ОДУ (1968). Захистив кандидатську дисертацію в Інституті геології, геохімії і мінералогії АН СРСР (1962). Був членом редколегії ряду наукових збірників і журналів. Автор понад 150 наукових праць. Помер 28.VII.1999 р. в Одесі.

ОВСЯНИКО-КУЛИКОВСЬКИЙ Дмитро Миколайович — д-р філол. наук (1877), проф. Народився у 1853 р. у Каховці. Закінчив ІНУ (1876). Працював у Петербурзі у видатного санскритолога проф. І. П. Мінаєва та на кафедрі порівняльного мовознавства при ІНУ (1877). Професор Казанського (1887), Харківського (1885–1905) університетів. Співробітник журналу "Вестник Европы" (1913- 1918). Помер у 1920 р.

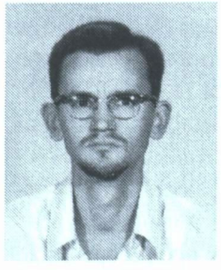

ОКС Антон Антонович — терапевт, проректор Одеського медичного інституту (1955–1962). Народився 11.IV.1891 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1914). Працював в лабораторії та терапевтичних відділеннях Одеського військового госпіталя (1918). Волонтер в очолюваній ним факультетській терапевтичний клініці Одеських вищих жіночих медичних курсів. Асистент Одеського медичного інституту у професора М.Д. Стражеско (1920). Старший асистент, потім приват-доцент (1922). Перейшов на посаду завідувача кафедри факультетської і госпітальної терапії педіатричного та санітарно-гігієнічного факультетів (1935–1969). Був деканом

педіатричного факультету (1938–1941; 1946–1953). Голова Одеського обласного товариства ендокринологів (1964). Автор понад 50 наукових праць. Помер у 1972 р.

ОКУНЕВСЬКИЙ Яків Леонтійович — д-р мед. наук. (1920), проф. (1931). Народився 11(23).XI.1877 р. в с. Карлівка. Закінчив природниче відділення ІНУ (1900). Закінчив Петербурзьку військово-медичну академію (1904). Працював у хімико-гігієнічній лабораторії Одеського військового госпіталю (1908–1912). Займав посади лікаря, асистента, старшого викладача на кафедрі гігієни, начальника самостійного курсу дезінфекції у Військово-медичній академії в Петербурзі (1912). Заслужений діяч науки РСФСР (1937). Автор понад 120 наукових праць. Помер 23. XI.1940 р.

ОЛІЙНИКІВ Олег Семенович — поет, прозаїк, публіцист., чл. Спілки письменників України (1991). Народився 14.I.1938 р. в м. Одесі. Закінчив Одеське морехідне училище. Служив у Північному флоті (в Заполяр'ї). Після демобілізації вступив на філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. По завершенні викладав українську літературу, мову та естетику в середніх навчальних закладах м. Одеси. Автор низки книжок різного жанру: "Під крилом шторму" (оповідання й повели, 1979 р.), "Солоні вітри" (повісті, 1988 р.), "Кінець отамана Чорного" (повісті, оповідання, 1990 р.) "Україна і Чорноморський флот" (історичне дослідження, 1992 р.), "Батьківщина понад усе" (вірші, 1998 р.), "Іскри незайманої думки" (вірші, 1998 р.). У творчості переважає морська тематика.

ОНИЩУК Олег Вікторович — д-р мат. наук (1989), проф. (1990). Математик. Народився 10.XI.1951 р. в м. Одесі. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). Навчався в аспірантурі при ОДУ (1974-1978). Захистив кандидатську дисертацію (1979). Обіймає посаду професора кафедри методів математичної фізики ОНУ (з 1990 р.).

ОРЖЕНЦЬКИЙ Роман Михайлович — акад. ВУАН (1919), д-р наук (1912), проф. (1918). Економіст, статистик. Народився 28.II.1863 р. в м. Житомирі. Навчався в Київському університеті на медичному факультеті (1880–1883). У 1883 р. перейшов на юридичний факультет ІНУ, який закінчив у 1887 р. До 1907 р. працював у державних установах м. Одеси: урядовцем для особливих доручень у судових справах (1891), за сумісництвом — викладачем у комерційній школі, у школі торгівельного мореплавства. В роки Першої російської революції (1905–1907) брав участь у профспілковому русі м. Одеси. Викладав політичну економію в Демидівському ліцеї (м. Ярославль) (1907–1910). Очолював оціночно-статистичне бюро Ярославського губернського земства (1910). Доктор економіки (1912), професор кафедри статистики Петроградського університету (1918). Після обранням академіком ВУАН переїхав до Києва (1919), де очолив кафедру статистики, а з 1920 р.- кафедру теоретичної економії Української Академії наук. Був головою Соціально-економічного відділу ВУАН, а також працював у Київському інституті народного господарства (1921–1922). Один з організаторів і керівників Київського товариства економістів, створеного в 1920 р. Керував виданням "Статистичного бюлетеня". Помер у 1923 р.

ПАВЛОВ Павло Миколайович — д-р хім. наук, проф. Народився 22.I.1872 р. на хуторі Ричковський Донського округу Області Війська Донського (зараз Ростовської обл.). Закінчив природознавче відділення фізико-математичного факультету ІНУ з дипломом першого ступеня (1898). Наставник математики і природознавства в учительській семінарії в Новому Бузі Херсонської губ. (1900–1902). На початку 1902 р. був переведений до жіночої гімназії в м. Катеринослав (тепер Дніпропетровськ). Працював викладачем хімії і природознавчої історії в реальному училищі св. Павла в м. Одесі (1902). Захистив магістерську дисертацію та став приват-доцентом (1913). Професор Новоросійського університету (1917). Захистив докторську дисертацію (1918). Завідував кафедрою фізичної і колоїдної хімії Одеського держуніверситету (1919–1953). Очюлював кафедри фізичної хімії ряду

інститутів, які виникали на базі університету (1920–1933). Організував першу в Одесі фізико-хімічну лабораторію (1915). Протягом всієї науково-педагогічної діяльності працював на різних виробництвах Одеси. Був головою хімічної секції Одеського міського Будинку вчених. За 50 років наукової діяльності в галузі фізичної і колоїдної хімії вчений надрукував більше 80 наукових праць, які містять експериментальні і оригінальні теоретичні дослідження. Був нагороджений медаллю "За доблестный труд в Великой Отечественной войне". Помер 12.XI.1953 р.

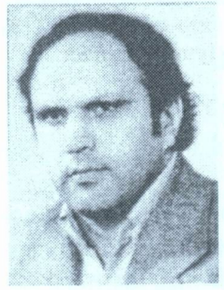

ПАВЛОВСЬКИЙ Гліб Олегович — журналіст, політтехнолог. Народився 5.III.1951 р. Одесі. Навчався на історичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968–1973). З 1972 р. друкувався у "самвидаві". В 1975 р. переїхав до Москви. Співредактор вільного московського журналу "Поиски" (1978–1980), учасник кількох неформальних опозиційних груп. За антирадянську діяльність був відправлений на заслання в Комі АРСР. У 1985 р. він повернувся до Москви. Один із засновників першої легальної політичної структури — "Клуба соціальних ініціатив" (1987). Публікується в журналі "Век XX и мир". Короткий перелік інформаційних проектів, до яких має відношення Г.О. Павловський, виглядає так: фонд ефективної політики, інформаційне агентство "Постфактум", агентство соціальної інформації "Русский институт", "Русский журнал", журнали "Век XX и мир", "Среда", "Пушкин", "Интеллектуальный форум", офіційний сайт фонда "Общественное мнение", сітьовий інформаційний канал "Выборы в России" та ін. Здійснює багато варіантів швидкого реагування на різні сторони життя.

ПАЛАУЗОВ Володимир Миколайович — д-р карного процесу (1885), проф. (1884). Народився 12.V.1851 р. в Одесі. Навчався на юридичному факультеті ІНУ (1868–1872). Залишений при університеті для приготування до професорського звання (1873). Магістерська дисертація була представлена у 1877 р., але війна за звільнення слов'ян зажадала від В. М. Палаузова, болгарина за походженням, служби в Болгарії, де він відіграв видатну роль у справі устрою цивільного управління,

особливо його судового відділу. Обіймав посаду депутата від Одеси у перших національних зборах Болгарії. Після повернення до Росії захистив дисертацію на звання магістра карного права (1878). У 1880 р. був обраний доцентом карного процесу. Екстраординарний професор (1884), ординарний професор (1886) карного процесу. Автор багатьох праць з карного права і процесу. Помер 13.I.1920 р.

ПАЛІЄНКО Микола — поет, чл. Спілки письменників України (1976), чл. Спілки журналістів (1963). Народився 3.X.1944 р. у с. Семенівка Арбузинського р-ну на Миколаївщині. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова, Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. О. М. Горького. Довгий час працював у сільській редакції Одеського обласного радіо, а нині — літературний консультант Одеської організації Спілки письменників України, очолює обласне літературне об'єднання ім. Є. Бандуренка. Автор поетичних книжок "Лукашева сопілка" (1972), "Щедриця" (1975), "Зелені космодроми" (1979), "Тяжіння поля" (1984), "Заповідаю долю" (1988), "Зоря Шевченка" (1998) та ін. Лауреат республіканської літературної премії ім. Макара Посмітного, яку присуджено за поему "Заповідаю долю".

ПАЛІЙЧУК Марія Серафимівна — відмінник освіти України (1998). Народилася 1.XI.1948 р. в с. Широка Гребля Хмільницького р-ну Вінницької обл. Закінчила географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працювала вчителем географії Путилівської СШ Чернівецької обл., вихователем Кутської спецшколи-інтернату, в Косаківській СШ Косовського р-ну вихователем, заступником директора, директором (з 1996 р.). Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (1999).

ПАЛЛАДІЙ Ольга Миколаївна — відмінник освіти України, засл. працівник освіти України. Народилася 18.IX.1942 р. у Чкалівській обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1965). Трудову діяльність почала у 1965 р. вчителем фізики, працювала заступником директора, директором шкіл м. Одеси. З 1989 р. — директор Рішельєвського ліцею м. Одеси. Нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти України, Почесною відзнакою голови облдержадміністрації. Лауреат міжнародного конкурсу "Золота Фортуна".

ПАНКРАТОВА Ганна Михайлівна — акад. Академії наук СРСР (1953), Академії наук Білорус.РСР (1940). Народилася 1(16).II.1897 р. в Одесі. Закінчила історичний факультет Новоросійського університету (1917). Працювала на партійній роботі в Україні та на Уралі (1920–1921). Закінчила Інститут червоної професури (1925). Викладала в Академії комуністичного виховання, Військово-політичній академії, у Московському та Саратовському університетах та ін. вузах (1926–1930). З 1939 р. працювала в Інституті історії АН СРСР. Головний редактор журналу "Вопросы истории" (1953–1957). Очолювала Національний комітет істориків СРСР (1955–1957), була головою Асоціації сприяння ООН в СРСР, членом багатьох академій наук Європи. Обиралася депутатом Верховної Ради СРСР. Нагороджена орденами та медалями. Автор понад 200 наукових праць. Померла 23.X.1957 р.

ПАНЧЕНКО Володимир Григорович — засл. еколог Російської Федерації. Народився 28.II.1941 р. в м. Кривий Ріг. У 1959 р. вступив на біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. У 1965–1966 рр. працював завідувачем Болонським пунктом спостережень Амурського відділення ТІНРО. Кандидат біологічних наук. З 1966 р. працював в Окському державному заповіднику. Завдяки його обґрунтуванню на узбережжі Каспію був створений Красноводський заповідник. Ведучий науковий співробітник цієї наукової установи і майже за 35 років невтомної праці багато зробив для перетворення її в Окський біосферний заповідник. Тут він почав практично займатися проблемою утримання та розведення журавлів в умовах розплідника. За

видатні успіхи у справі штучного розведення журавлів В.Г. Панченка було нагороджено золотою медаллю ВДНГ СРСР. Ведучий виконавець міжнародного екологічного проекту "Стерх", який дозволив зберегти цих птахів від зникнення. Автор понад 70 публікацій з екології качиних птахів. Помер у 2000 р.

ПАНЧЕНКО Володимир Євгенович — д-р філол. наук (1998), чл. Спілки письменників України (1979). Народився 2.IX.1954 р. у с. Демидівка Любашівського р-ну Одеської обл. Навчався в ОДУ ім. І. І.Мечникова (1970–1975), в аспірантурі (1975–1978), захистив кандидатську дисертацію (1979). Голова підкомісії з питань книговидання та культурології і пропаганди. Голова Комісії з питань культури та духовного відродження. Асистент кафедри російської мови для іноземних студентів (1978), асистент, ст. викладач, доцент кафедри радянської літератури і літератури народів СРСР ((1979), доцент кафедри української літератури філологічного факультету Кіровоградського державного педагогічного інституту ім. Пушкіна (1984). Секретар Кіровоградської обласної організації Спілки письменників України (1985–1991), доцент кафедри української літератури (1994), зав. кафедрою зарубіжної літератури Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В.Винниченка (1998). Голова Кіровоградської обласної організації Української соціал-демократичної партії. Лауреат премій ім. В.Винниченка, "Благовіст" (1996) та ім. О.Білецького (1998). Автор понад 300 праць, зокрема, монографій: "Енергія пошуку" (1983), "Віч-на-віч з епохою" (1987), "Юрій Яновський" (1988), "Магічний кристал" (1995), "Євангеліє чужих піль" (1996, співав.), "Будинок з химерами" (1998), підручник "Українська література для 11 класу" (співав.). Автор сценарію фільму "Голгофа Володимира Винниченка".

ПАНЧУК Володимир Євгенович — д-р фіз.-мат. наук (1990), проф. (2003). Народився 3.VIII.1946 р. в м. Шауляй Литовської РСР. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969). Працювати почав в Астрономічній обсерваторії університету на посаді заступника начальника Станції оптичних спостережень штучних супутників Землі (1968). Навчався в очній аспірантурі кафедри астрономії ОДУ (1971–1973). Старший лаборант, молодший науковий співробітник, учений секретар, провідний науковий співробітник, завідувач лабораторією, головний науковий співробітник Спеціальної астрофізичної обсерваторії Академії наук СРСР (потім САО РАН) (1974). Захистив кандидатську дисертацію (1978). Отримав учене звання старшого наукового співробітника (1987). Завідувач кафедри оптики і спектроскопії Ставропольського державного університету (з 1985 р.). Заслужений діяч науки Російської Федерації (1999). Автор 180 наукових праць.

ПАРІЄНКО Галина Корнилівна — д-р іст. наук (1990), проф. (1992). Народилася 1.XII.1944 р. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). У 1971–1973 рр. — вихователька дитячого садка, старший лаборант кафедри Одеського інженерно-будівельного інституту (1973–1974), викладач (1974–1976), завідувач кабінету історії КПРС (1976), асистент ОІБІ (1977–1978), аспірантка Одеського університету (1978–1981), старший науковий співробітник (1985–1987), асистент, доцент, професор кафедри Одеського економічного університету (з 1981 р.). Автор понад 50 наукових і науково-методичних праць.

ПАРНО І. К. — засл. вчитель Молд. РСР, засл. діяч науки і техніки Молд. РСР. Закінчив Одеський університет. Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора та Знаком Пошани.

ПАСТЕРНАК Леонід Йосипович — акад. Петербурзької Академії мистецтв. Художник, графік, педагог. Народився у 1862 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ІНУ. Починав як художник-карикатурист, друкувався в одеському журналі "Оса". Навчався у Мюнхенській академії живопису. Викладав у Москві у власній школі малювання. Один з видатних ілюстраторів класики, вніс вагомий вклад у розвиток російської книжкової графіки. За особистим проханням Л. Толстого був першим

ілюстратором його роману "Воскресение". Автор книги "Рембрандт и еврейство в его творчестве". У 1921 р. емігрував до Німеччини. Помер 31.V.1945 р. в Оксфорді (Великобританія).

ПАШАЛИ Петро Миколайович — юрист, один з організаторів Одеського міського відділу юстиції (1972). Народився у 1926 р. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Учасник Великої Вітчизняної війни. У 1968 — 1972 рр. працював заступником голови Одеського обласного суду. Нагороджений орденами Великої Вітчизняної війни, Слави 3 ступеня, орденом "Знак Пошани" та медалями. Помер у 2002 р.

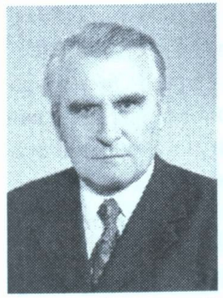
ПЕРШИНА Заїра Валентинівна — д-р іст. наук (1977), проф. (1979). Народилася 23.II.1925 р. в Одесі. Навчалась у Першому державному юридичному інституті, що діяв в евакуації в Алма-Аті (1943–1944). Закінчувала навчання на історичному факультеті ОДУ ім. І.І. Мечникова (1944–1949), потім в аспірантурі на кафедрі історії СРСР ОДУ (1949–1952). Захистила кандидатську дисертацію (1953). У 1952 р. почала роботу на історичному факультеті ОДУ на посаді старшого викладача, а потім доцента. Декан факультету (1966–1984). Очолювала кафедру історії УРСР, історіографії та джерелознавства (1980–1990). Професор кафедри історії України (1990). Багато років була членом Республіканської наукової ради з проблем "Основні закономірності вітчизняної історії дожовтневого періоду", головою Одеської секції Наукової ради з проблем "Історія історичної науки" при Відділенні історії АН СРСР, членом конкурсної комісії Мінвузу СРСР з присудження Державних премій з історичних наук. Член Академії історії і філософії природничих і технічних наук (Одеса). Фундатор Одеської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (1966) і до 1974 р. голова її правління. Ректор Народного університету історичних знань (1967–1973), член президії обкому Союзу працівників вищої школи і наукових установ (1955–1965). Обиралася депутатом Одеської міської ради. Їй присуджено почесне звання заслуженого працівника вищої школи України (1985). З. В. Першина — перша в історії Одеського університету жінка-історик, яка мала ступінь доктора наук. Автор понад 200 друкованих праць. Померла 19.V.2002 р. в Одесі.

ПЕТРЕНКО-КРИТЧЕНКО Павло Іванович — чл.-кор. АН СРСР (1932), д-р хім. наук (1899), проф. (1900). Хімік-органік. Народився 9.VII.1866 р. у Херсоні. Навчався в ІНУ (1884–1888). Перебував у науковому відрядженні у Німеччині (1891–1893). Захистив магістерську дисертацію (1897). Читав курс і вів практичні заняття в Одеському медичному інституті (до 1920 р.), викладав хімію в Одеському робітничому університеті (1920–1923), читав курс органічної хімії в сільськогосподарському інституті (1923–1935). Був засновником Інституту прикладної хімії і радіології (1921), науково-дослідної кафедри хімії при Вищому технікумі прикладної хімії (1923). У 1930 р. після реорганізації ІНО брав активну участь у створенні Фізико-хіміко-математичного інституту. Після відновлення Одеського університету очолив в ньому кафедру органічної хімії (1933–1940). У 1934–1936 рр. був головою Одеського відділу Всесоюзного хімічного товариства ім. Д. І. Менделєєва. Помер 21.I.1944 р. в Одесі.

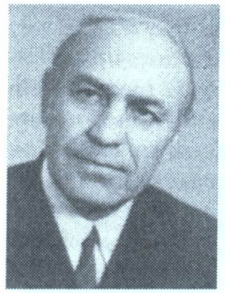
ПЕТРІАШВІЛІ (ПЕТРІЄВ) Василь Мойсеєвич — д-р хім. наук (1877), проф. (1878). Народився 25.IV.1845 р. у с. Циласкурі неподалік від Тбілісі. Закінчив ІНУ у 1870 р. Захистив дисертацію на ступінь магістра (1874). Доцент кафедри технічної хімії (1875). У 1878–1881 рр. стажувався за кордоном, у Парижі працював у лабораторіях Сорбони. З 1881 р. почав займатися питаннями фізичної хімії, приділяв велику увагу не тільки рішенню теоретичних питань, але й тісно пов'язував їх з виробничими проблемами. Його праця "Производство уксуса" стала цінним практичним посібником для виробництва. Живучи все життя в Одесі, не поривав зв'язків із Грузією, залишив прекрасні посібники грузинською мовою з виноробства, молочного господарства. За ці праці Кавказьке товариство сільського господарства обрало його в 1902 р. своїм почесним членом. Був одним з найактивніших співробітників журналу "Вестник виноделия", який видавався з 1895 р. в Одесі. З 1898 р. був одночасно і завідувачем Одеської міської лабораторії, що вела боротьбу з фальсифікацією продуктів харчування. У 1905 р. його обрали деканом фізико-математичного факультету, а в 1907 р. він виконував обов'язки ректора Новоросійського університету. Помер 26.VII.1908 р. у Карлсбаді (тепер Карлові Вари).

ПЕТРОВ Григорій Матвійович — д-р фіз.-мат. наук (1988). Астроном. Народився 30.XI.1924 р. в с. Каніж Новомиргородського р-ну Кіровоградської обл. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). Працював лаборантом Астрономічної обсерваторії університету. Старший лаборант, завідувач лабораторії астрометричних спостережень, вчений секретар, головний науковий співробітник Миколаївської астрономічної обсерваторії (1952). Захистив кандидатську дисертацію (1959). Старший науковий співробітник (1963). Засновник і науковий керівник високоширотної експедиції до о. Шпицберген для спостереженння положень зірок (1974–1977). Член Міжнародної астрономічної спілки (з 1967 р.). Нагороджений орденом "За заслуги" 3 ступеня (2001), медаллю "За доблесну працю в ознаменування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна" (1970), бронзовою медаллю ВДНГ СРСР (1978). Отримав Державну премію СРСР в області науки за цикл праць по створенню релятивістської теорії рухів внутрішніх планет Сонячної системи (з співавторами) (1982). Автор понад 80 наукових статей.

ПЕТРОВ Сергій Анатолійович — д-р біол. наук (1992), проф. Біохімік. Народився 6.IV.1951 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І.І. Мечникова у 1972 р. Навчався в аспірантурі Інституту біології південних морів за спеціальністю "біохімія" (1972–1975), захистив кандидатську дисертацію (1979). Розпочав новий напрямок біохімії — дослідження некоферментних функцій катаболітів тіаміну у тваринному організмі. Автор понад 100 праць.

ПЕТРОВИЧ Віктор Бранкович — д-р екон. наук (1974), проф. (1975). Народився у 1923 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова у 1952 р. З 1953 р. протягом майже 25 років працював асистентом, старшим викладачем, доцентом, професором кафедри політичної економії Одеського кредитно-економічного інституту (потім інститут народного господарства, тепер економічний університет), вечірнього його факультету (1959–1968). Старший науковий співробітник ОІНГу (1968–1970), декан обліково-економічного факультету (1970–1972), проректор з навчальної роботи (1972–1977), ректор Одеського державного педагогічного інституту (1977). Помер у 1984 р.

ПИСАРЖЕВСЬКИЙ Лев Володимирович — акад. ВУАН (1925), акад. АН СРСР (1930), д-р хім. наук (1913), проф. (1904). Народився 14.II.1874 р. в Кишиневі. Закінчив ІНУ у 1896 р. Асистент, потім доцент кафедри неорганічної хімії ІНУ (до 1904 р.). Професор, завідувач кафедри неорганічної хімії Юр'ївського (Тартуського) університету (1904–1908), професор кафедри неорганічної хімії Київського політехнічного інституту (1908–1911). Викладав неорганічну та аналітичну хімію на Вищих жіночих курсах у Петербурзі (1911–1912). Професор Гірничого та Хіміко-технологічного інститутів у Катеринославі (Дніпропетровську) (1913–1932). Одночасно керував відділом електронної хімії, потім був директором Тбіліського науково-дослідного хімічного інституту (1929–1931). Директор (1927) створеного за його ініціативою Українського інституту фізичної хімії (з 1938 р. — Інститут фізичної хімії АН УРСР ім. Л.В. Писаржевського). Заклав основи сучасної електронної теорії гетерогенного каталізу. Лауреат Ленінської премії (1930). У 1964 р. Рада Міністрів УРСР встановила премію ім. Л.В. Писаржевського за видатні роботи з механізму хімічних реакцій. Автор понад 90 наукових праць. Помер у 1938 р.

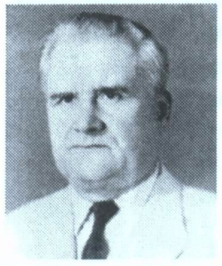
ПЛАВИЧ Володимир Петрович — д-р філос. наук (1991), проф. (1993). Народився 3. XII. 1948 р. у Сумах. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976), аспірантуру (1979). Кандидат філософських наук (1980). Працював в Одеському державному політехнічному інституті — асистентом, старшим викладачем, доцентом (з 1980 р.). Зарахований на стаціонар докторантури філософського факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (1988). Член Спеціалізованих рад із захисту дисертацій при Одеській національній юридичній академії з політичних проблем міжнародних систем і глобального розвитку та Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського з філософії. Голова регіонального відділу Міжнародної академії технічної освіти. З вересня 1998 р. працює на посаді завідувача кафедри загально-правових дисциплін та міжнародного права економіко-правового факультету ОНУ ім. І. І. Мечникова. Академік Міжнародної академії технічної освіти (МАТО) (1996). Автор понад 100 наукових праць.

ПЛОТКІН Григорій Давидович — поет, драматург, чл. Спілки письменників України (1934). Народився 22. XII. 1917 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет ОДУ (1938). Відповідальний секретар Одеської письменницької організації (1936–1941). Учасник Другої світової війни. Мав урядові нагороди. Автор поетичних збірок: "Свіжий вітер", "Шовк" (1934), "Народження весни" (1936), "Книга лірики" (1937), "Подолання простору" (1940), "Защитники Родины", "Вогонь на винищення" (1942), "Лінія вогню" (1948), "Пісня про щиру любов" і також книжок: "Пісні та вірші", "Вісники свободи", "Делі — недалеко", "Слово солдата"; п'єс: "Серце солдата" (1944), "Біля рідного причалу" (1969), "Каштани Києва" (1972), "Втрачений горизонт", "Коли розлучаються двоє" та ін. Помер у 1986 р.

ПЛОТНІКОВ Віктор Олександрович — д-р наук (1981), проф. (1982). Математик. Народився 5.I.1933 р. у Ленінграді. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Працював в ОДУ завідувачем кафедри обчислювальної математики (1972), завідувачем кафедри оптимального керування (з 1996 р. оптимального керування та економічної кібернетики) (з 1974 р.), деканом механіко-математичного факультету (1987–1988). Отримав звання "Соросівський професор" (1997). Академік Академії економічної кібернетики України. Автор понад 100 наукових праць.

ПОГРЕБНЯК Іван Іванович — д-р біол. наук (1965), проф. (1965). Ботанік, альголог. Народився 22.IX.1908 р. у с. Добровеличківка Кіровоградської обл. Закінчив педагогічний технікум (1927), біологічний факультет Одеського інституту професійної освіти (1931), аспірантуру ОДУ (1931–1934). Одночасно працював у середній школі № 4 м. Одеси (1931–1932) та був викладачем робітфаку Одеського інституту професійної освіти. Захистив кандидатську дисертацію (1936), працював доцентом кафедри ботаніки (1939–1940). З вересня 1940 р. по липень 1941 р. виконував обов'язки завідувача кафедри ботаніки Чернівецького держуніверситету, але повернувся до Одеси на посаду доцента і евакуювався з університетом. Після повернення з евакуації у 1944 р. був доцентом кафедри систематики та морфології рослин (до 1965 р.). Очолював кафедру до 1978 р., доки кафедра морфології і систематики рослин і кафедра фізіології рослин не були об'єднані у кафедру ботаніки. Очолював відділ флори і рослинності Ботанічного саду (1946–1951). Протягом 30 років завідував кафедрою ботаніки ОДУ ім. І. І. Мечникова, ряд років був деканом біологічного факультету. Очолював Одеське відділення Українського ботанічного товариства. Нагороджений орденами "Знак Пошани" та Трудового Червоного Прапора, медаллю "За самоотверженный труд в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг." Автор близько 100 наукових праць. Помер 12.IX.1982 р. в Одесі.

ПОДРЄЗОВА Марина Олексіївна — директор НБ ОНУ ім. І. І. Мечникова (1999). Заслужений працівник культури України (2002). Народилася в м. Тбілісі. Закінчила біологічний факультет ОДУ ім. І.І. Мечникова (1973) та факультет бібліотекознавства та бібліографії Київського інституту культури (1991). В НБ ОНУ почала працювати на посаді бібліотекаря. За роки роботи в бібліотеці опанувала кілька спеціальностей — бібліотекаря, методиста, бібліографа. Займала посади — завідуючої сектором класифікації (1980), завідуючої відділів науково-бібліографічної роботи (1985), науково-методичної роботи, заступника директора з наукової роботи (1989). Марина Олексіївна — досвідчений фахівець. За роки її керівництва Наукова бібліотека ОНУ перетворилася в потужний інформаційний центр, що має значну базу даних і забезпечує використання світової мережі і банків даних. Значно розширився спектр бібліотечних послуг та удосконалилися форми обслуговування читачів. Активно ведеться наукова робота, яка спрямована на вивчення і розкриття фонду бібліотеки і його іменних колекцій, дослідженню і популяризації праць вчених ОНУ, видання інформаційних бібліографічних покажчиків. Вона ініціатор нововведень щодо реорганізації структури НБ. Входить до складу науково-методичної комісії Міністерства освіти і науки України, голова науково-методичної секції по гуманітаризації освіти та виховній роботі серед студентської молоді. Очолює методичне об'єднання вузівських бібліотек півдня України. Нагороджена Подякою Міністерства культури і мистецтва України (1999), знаком "Відмінник освіти"(1999), почесною відзнакою голови Одеської обласної державної адміністрації (2001), почесною нагородою "Свята Софія" (2002), грамотами Міністерства освіти і науки, Обласної адміністрації, Одеської міської ради. Автор ряду бібліографічних покажчиків та наукових статей.

ПОЛІЩУК Дмитро Іванович — д-р фіз.-мат. наук (1973), проф. (1988). Фізик. Народився 22.II.1920 р. у с. Адамівка Любашівського р-ну Одеської обл. У 1937 р. вступив на фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова, навчання перервала війна. З лип. 1941 р. воював на фронтах Великої Вітчизняної війни. Демобілізувався у жовтні 1945 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1947), залишився працювати молодшим науковим співробітником НДІ фізики (1947–1948), аспірантом (1950–1953). У 1951 р. захистив кандидатську дисертацію. До 1953 р. працював старшим викладачем кафедри загальної фізики ОДУ ім. І. І. Мечникова, потім до 1963 р. — доцентом. У 1956–1968 рр. — заступник декана, потім — декан фізико-математичного факультету. У 1963 — 1988 рр. працював завідувачем кафедри загальної фізики, у 1970 — 1982 рр. — проректором з учбової роботи ОДУ. У 1973 р. захистив докторську дисертацію та отримав вчене звання доктора фізико-математичних наук і професора по кафедрі загальної фізики. З 1988 р. професор кафедри загальної фізики ОДУ. За участь у війні нагороджений орденами Слави 3 ступеня, Червоної Зірки, Вітчизняної війни 1 ступеня, медалями. Заслужений працівник освіти України (1990). Автор понад 200 наукових праць. Помер 16.VIII.2002 р.

ПОПОВ Геннадій Михайлович — д-р техн. наук (1986). Народився 18.VIII.1933 р. в м. Новокузнецьк. У 1951–1956 рр. навчався на фізико-математичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював в Астрономічній обсерваторії університету спочатку лаборантом, а потім науковим співробітником, займаючись астрономічною оптикою. У 1958 р. перейшов на роботу в Кримську астрофізичну обсерваторію Академії наук СРСР, де очолив оптичну майстерню. У 1960 р. вступив до аспірантури Державного оптичного інституту в Ленінграді, кандидат технічних наук (1965). У 1973 р. — старший науковий співробітник. У 1974–1983 рр. працював над проектуванням і контролем оптики зоряного космічного телескопа "Спика". Продовжує працювати в Кримській астрофізичній обсерваторії Міністерства освіти і науки України на посаді провідного наукового співробітника. Має понад 70 наукових публікацій, в т. ч. монографії "Концентричні оптичні системи і їх застосування в оптичному приладобудуванні" (1969), "Асферичні поверхні в астрономічній оптиці" (1980), "Сучасна астрономічна оптика" (1988) і 2 свідчення про винаходи.

ПОПОВ Леон Христофорович — лікар, учасник революційних подій, один із засновників радянського Червоного Хреста. Народився 4(16).IX.1881 р. в Акермані (тепер Білгород-Дністровський). У 1901 р. вступив на природниче відділення ІНУ, був виключений з університету за революційну пропаганду. У 1903–1910 рр. продовжив навчання на медичному факультеті ІНУ. З 1904 р. — член КПРС, у 1906–1909 рр. — секретар більшовицького осередку університету. Працював лікарем у с. Татарбунари та в селах Ананіївського повіту. Після початку першої світової війни — лікар лазаретів Червоного Хреста. У травні 1917 р. обраний головою комітету Червоного Хреста Західного фронту, редагував фронтову газету. У 1918 р. очолював комітет із реорганізації Червоного Хреста. Помер від висипного тифу у 1919 р.

ПОПОВИЧЕНКО Олександр Сергійович — заст. голови облспорткомітету Одеської облдержадміністрації (1995). Народився 29.IX.1952 р. У 1974 р. вступив до біологічного факультету ОДУ ім. І.І. Мечникова. З 1980 р. працював завідувачем відділу фізкультурно-масової роботи облради ДСТ "Колос" (Одеса). У структурі облдержадміністрації працює з 1992 р. — спочатку заступником начальника управління у справах молоді, фізкультури й спорту, а з 1995 р. — заступником голови облспорткомітету. Керує роботою обласного центру інвалідного спорту "Інваспорт". Нагороджений Почесною грамотою Одеської облдержадміністрації.

ПОПРУЖЕНКО Михайло Георгійович — чл.-кор. Болгарської Академії наук (1923), дійсний чл. Академії (1941), д-р наук (1899), проф. (1908). Народився 25. VII. 1866 р. в Одесі. У 1883–1888 рр. навчався на історико-філологічному факультеті ІНУ, який закінчив із двома золотими медалями за студентські наукові роботи й ступенем кандидата. У 1888 р. залишений при університеті стипендіатом для підготовки до професорського звання на кафедрі слов'янської філології. У 1894 р. захистив магістерську дисертацію. У 1896 р. очолював Одеську публічну бібліотеку (нині Наукова бібліотека ім. М. Горького). З 1891 р. — приват-доцент ІНУ по кафедрі слов'янської філології, екстраординарний професор (1908), ординарний професор (1909), заслужений професор (1916) ІНУ. Емігрував до Болгарії. З 1920 по 1941 рр. — професор історії російської літератури Софійського університету. Був дійсним членом наукових товариств: Одеського історії та старожитностей, Історико-філологічного при ІНУ, Одеського слов'янського ім. св. Кирила та Мефодія, Одеського бібліографічного при ІНУ, Одеського сербського.Член Болгарського археологічного інституту (1928), Македонського наукового інституту в Празі (1934). Крім низки високих нагород Російської імперії, отримав сербський орден св. Савви 3 ступеня (1911). Помер у 1943 р. у Болгарії.

ПОСТІКА Ігор Володимирович — д-р юрид. наук (1991), проф. (1991). Правознавець-криміналіст. Народився 19.III.1931 р. в м. Урюпінську Волгоградської обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Кандидатська дисертація (1970). Читав лекції в Сегедському університеті та у Вищій школі офіцерів міліції (Угорщина, 1981), Берлінському та Єнському університетах (Німеччина, 1986), залучався до консультацій Інститутом проблематики злочинності Прокуратури Польщі і юридичним факультетом Софійського університету (Болгарія). Працював в Одеській науково-дослідній криміналістичній лабораторії Міністерства юстиції СРСР (потім науково-дослідній лабораторії судової експертизи Міністерства юстиції УРСР) на посадах лаборанта, молодшого експерта, експерта, старшого експерта (1954–1967). Викладач кафедри криміналістики юридичного факультету ОДУ (1967–1969), старший викладач кафедри

криміналістики ОДУ (1969–1971), доцент кафедри кримінального права, процесу і криміналістики ОДУ (1971–1991), проф. кафедри кримінального процесу і криміналістики і проректор з наукової роботи Юридичного інституту ОДУ (1991–1997). Проректор з наукової роботи і професор кафедри криміналістики Одеської національної юридичної академії (з січня 1998 р.), член Вченої ради Одеської національної юридичної академії, Вченої ради Одеського науково-дослідного інституту судової експертизи, Координаційної ради з фундаментальних правових досліджень при Інституті держави і права НАН України. Член редколегії міжвідомчого науково-методичного збірника "Криміналістика і судова експертиза", заступник головного редактора збірника наукових праць "Актуальні проблеми держави і права". Був членом робочої групи з розробки Закону України "Про судову експертизу". Академік Української академії національного прогресу.

ПОТАПЕНКО Ігнатій Миколайович — рос. письменник. Народився 17.V.1856 р. Навчався у Новоросійському університеті. Почав друкуватися з 1881 р. Автор повісті "На действительной службе" (1890), романа "Не герой" (1891) та ін. Помер у 1929 р.

ПОТАПОВ Анатолій Петрович — голова Арцизької районної державної адміністрації. Народився 5.I.1947 р. Закінчив Херсонський сільськогосподарський інститут за фахом "гідромеліорація" (1983). У 1989 р. вступив до Одеського інституту політології та соціального управління, у 1992 р. закінчив повний курс трирічного відділення ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю "Теорія соціально-політичних відносин". Одночасно він працював головою Біляївської районної Ради народних депутатів. З 1994 р. був заступником начальника обласного управління, а потім Головного управління сільського господарства і продовольства Одеської облдержадміністрації.

ПОЯРКОВ Віктор Олексійович — директор навчально — наукового педагогічного комплексу м. Кіровоград. Народився 31. V. 1946 р. у с. Толкачівка Прилуцького р-ну Чернігівської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). З 1971 р. працював у Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування інженером-програмістом, асистентом кафедри автоматизації виробничих процесів, директором обчислювального центру. Кандидат технічних наук (1985 р.). Доцент кафедри прикладної математики і обчислювальної техніки (1985 р.), доцент кафедри автоматизації виробничих процесів, завідуючий кафедрою обчислювальної техніки та прикладної математики, декан факультету довузівської підготовки. У серпні 1988 р. започаткував фізико-математичну школу №28 при Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування, яку очолив в якості директора. У 1991 р. фізико — математична школа №28, СШ №8 та Навчально — виробничий комбінат було об'єднано в єдиний інтегрований заклад Навчально — науковий педагогічний комплекс. У 1990–1995 рр. — член Ради федерації незалежних профспілок України, член ЦК галузевої профспілки працівників освіти та науки України. Впродовж 1990–2001 рр. обирався депутатом Кіровоградської міської ради. На даний час працює директором Кіровоградського навчального педагогічного комплексу. Отримав медаль "За трудову відзнаку" (1986), знак "Відмінник народної освіти УРСР" (1992), Заслужений вчитель України (1998).

ПРЕМЯНОВ Красимир — народний депутат у Великому Народному Зібранні (Конституційне Зібрання Республіки Болгарія) (1990), народний депутат Парламенту, член комітетів по зовнішній політиці та законодавчій діяльності (1990 — 1997). Народився 27. І. 1955 р. в м. Бургасі (Болгарія). Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976), Російську Академію управління (1993). У 1976–1977 рр. працював у Варненському обласному суді — молодшим суддею, у 1977–1989 рр. займав різні посади: секретар і перший секретар Міського, Обласного та Центрального комітетів Димитровської спілки Молоді, Член Виконкому міської та обласної ради, Член військової ради прикордонних військ, Член Колегіуму Міністерства Оборони Болгарії. Член Комісії по підготовці проекту Нової Конституції Болгарії, один з її авторів. Член Софіївської колегії адвокатів (1994), голова федерації "Відкритий форум" (1997), голова Болгаро-грецького юридичного клубу (2003). З 1990 р. — член Центрального Керівництва Соціалістичної партії Республіки Болгарії, також займав посаду заступника голови. Автор багатьох публікацій, книг "Інтерв'ю" та "Не продавати так легко Болгарію".

ПРЕНДЕЛЬ Олександр Ромулович — проф. (1936). Зоолог, гідробіолог, паразитолог. Народився 28.III.1888 р. в Одесі. Вчився у четвертій класичній чоловічій гімназії і закінчив її у 1906 р., тоді ж вступив на природниче відділення фізико-математичного факультету Новоросійського університету. У 1910 р. закінчив університет з дипломом першого ступеня. Працював на кафедрі зоології та порівняльної анатомії лаборантом (1912–1915), молодшим та старшим асистентом (1917–1922). З 1922 до 1930 р. — старший асистент (викладач) кафедри загальної біології Одеського медичного інституту. Потім — завідувач кафедри загальної біології Медично-аналітичного (пізніше Фармацевтичного) інституту, спочатку у званні доцента (1932–1935), а потім — професора. У фармацевтичному інституті був завідувачем кафедри зоології і паразитології (до 1941 р.). Одночасно з 1924 до 1932 р. був співробітником науково-дослідницької кафедри біології Інституту народної освіти, що був реорганізований пізніше у Зоологічний інститут. Після війни (1947–1948) працював за сумісництвом в Учительському інституті доцентом (1932–1935).Ступінь кандидата наук та звання професора були присуджені ВАК за сукупністю праць як наукових, так і народногосподарських. Працював за сумісництвом у малярійному відділі Одеського бактеріологічного інституту (1923–1941). Брав безпосередню участь у боротьбі з малярією на півдні України та у влаштуванні протималярійної станції Одеси. Під час тимчасової окупації працював (1942-1944) професором Одеського університету на кафедрі загальної біології та зоології. Після звільнення міста очолив кафедру гідробіології Одеського університету (1944–1964). Отримав диплом кандидата наук та затвердження звання (1947). Завідував кафедрою зоології хребетних (1944–1946), працював за сумісництвом в Учительському інституті (1947–1948). У 1964 р пішов на пенсію, але працював ще почасово чи частково (до 1967 р.) як професор-консультант.Володів шістьма мовами. Наукові інтереси виявилися у проведенні досліджень на півдні України, у Молдові та Криму. У басейні Дністра та інших районах він вивчав біологію і екологію п'явок, губок, гельмінтів і особливо малярійного та інших комарів. І хоча наукову працю він по-

чав у галузі зоології та гістології, потім багато уваги приділяв зоопаразитології.Керував авіахімічними роботами (1932–1936) по боротьбі з лялька ми малярійного комара в Україні у районі Дніпра, Інгульця, Інгула, Південного Бугу та Кодими. Після ліквідації малярійного комара в Україні багато уваги приділяв вивченню гельмінтів місцевих гризунів та свійських тварин. Він розробляв різні питання медичної ентомології, довгий час був науковим консультантом з паразитології у санітарно-епідеміологічному загоні Одеського військового округу. Був відомим фахівцем в галузі прикладної ентомології та гельмінтології. Керував науковим студентським товариством, організовував студентські наукові конференції. При його активній участі було надруковано кілька збірників студентських праць. Був членом товариства "Знання", Всесоюзного гідробіологічного товариства, членом ради Одеського Будинку вчених та Наукової бібліотеки університету.Він надрукував 75 наукових робіт, до 200 бібліографічних статей у реферативному журналі. Його книга "Малярія" була передрукована 5 разів. Помер Олександр Ромулович Прендель 8.I.1970 р., похований на другому християнському кладовищі в Одесі.

ПРЕНДЕЛЬ Ромул Олександрович — д-р мінералогії (1897), проф. (1897). Геолог, мінералог, кристалограф. Народився 8.II.1856 р. у м. Хотинь Бессарабської губ., але офіційно його народження було зареєстровано в Одесі. Закінчив університет зі ступенем кандидата природничих наук (1873) і був залишений при кафедрі геології для підготовки до професорського звання. У 1875 р. склав магістерський іспит. У 1875–1876 рр. здійснив експедиційні роботи в Криму по вивченню крейдяних, еоценових і сарматських формацій. Крім того, він вперше застосував мікроскопічний метод для вивчення кристалічних порід (діориту) кримської гори Кастель. Приват-доцент кафедри мінералогії (1884), читав лекції з кристалофізики і кристалохімії. У Петербурзькому університеті захистив дисертацію на ступінь магістра мінералогії і геології (1887). У 1888 р. проводив кристалографічні дослідження в лабораторіях Відня та Мюнхена. В 1891 р. був призначе-ний екстраординарним професором по кафедрі мінералогії ІНУ. Засновник метеоритики. Завідував геологічним, палеонтологічним і мінералогічним кабінетами ІНУ (1902). Член Імператорського мінералогічного товариства в Петербурзі, Московського товариства дослідників природи, Новоросійського товариства природознавців. Один із засновників в Одесі Кримського гірського клубу. Автор 46 наукових праць. Помер 28.VI.1904 р. в Полтавській губ.

ПРІСОВСЬКИЙ Євген Миколайович — д-р філол. наук (1987), проф. (1990). Народився в Одесі 2.V.1933 р. У 1951 р. вступив на українське відділення філологічного факультету Київського університету ім. Т. Г. Шевченка, в 1953 р. перевівся до ОДУ ім. І. І. Мечникова, який закінчив у 1956 р. З 1967 р. викладає українську літературу на філологічному факультеті ОДУ, захистив кандидатську дисертацію (1965), доцент кафедри української літератури (1973), завідувач кафедри української літератури (з 1988 р.). Професійну діяльність вченого сполучає з громадською роботою. Тривалий час брав участь у роботі товариства "Знання", у наш час плідно працює у Одеському центрі української культури, є членом Одеського обласного Конгресу української інтелігенції.

ПРОКОПЕНКО Олександр Адольфович — секретар Одеської міськради. Народився 12.X.1953 р. в Полтаві. Навчався у Одеському політехнічному інституті (1971–1976), кандидат технічних наук (1990). Закінчив Юридичний інститут ОДУ ім. І. І. Мечникова (1997). З 1976 р. — науковий працівник Українського НДІ верстатів та інструментів. З 1992 р. — заступник голови Одеської міськради народних депутатів. З 1998 р. — секретар Одеської міськради. Автор (співавтор) 30 винаходів, 15 наук. статей.

ПРОЦЕНКО Олег Дмитрович — д-р екон. наук (1973), проф. Народився 27.X.1932 р. в Києві. Закінчив Одеський університет (1956). Працював у Новосибірському інституті інженерів водного транспорту на кафедрі математики (1956–1960). Вступив до аспірантури на кафедру планування народного господарства Московського державного економічного інституту (1960). Захистив кандидатську дисертацію (1964). Працював старшим викладачем кафедри економічної кібернетики Московського інституту народного господарства ім. Г.В. Плєханова. Завідував лабораторією застосування математичних методів в економічних дослідженнях ЦЕНДІ Держплану РРФСР (1965–1966). Завідував відділом, був заступником директора Нау-

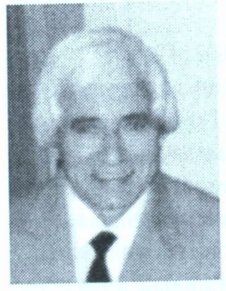
ково-дослідного інституту економіки і організації матеріально-технічного постачання при Держпостачі СРСР (1966–1980). Головний конструктор АСК "Кольормет", заступник головного конструктора АСК Держпостачу СРСР. Доцент (1968), старший науковий співробітник (1971), професор Академії народного господарства при Уряді Російської Федерації (1978). Директор програми "Топ-менеджер" академії (1980), проректор академії (1994). З 1998 р. — директор Вищої школи "Інститут менеджменту і маркетингу". Головний редактор журналу "Российское предпринимательство". Дійсний член Міжнародної академії менеджменту, Академії управління, Міжнародної академії регіонального співробітництва, Академії місцевого самоуправління, Міжнародної академії інформатизації, Академії природничих наук, Академії медико-технічних наук, віце-президент Академії проблем безпеки, оборони та правопорядку. Почесний доктор університету Барселони. Член ради університетів Білефельду та Магдебургу з реалізації німецької програми МВА. Науковий керівник російсько-баварського центру менеджменту. Член експертної ради ВАК. Автор понад 130 праць.

ПТАЩЕНКО Олександр Олександрович — д-р наук (1987), проф. (1988). Фізик. Народився 10.I.1940 р. у с. Журавка Миколаївського р-ну Одеської обл. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961). Аспірант ОДУ (1961–1965), захистив кандидатську дисертацію (1968). Працював асистентом (1963), старшим викладачем (1967), доцентом (1970) кафедри фізичної електроніки ОДУ. З 1988 р. — професор кафедри фізики твердого тіла та твердотільної електроніки ОНУ. Керує науково-дослідницькою групою. Автор понад 100 наукових праць, учбових посібників для студентів, у т. ч. "Нелінійна фізика: основні поняття та ідеї".

ПУРИШКЕВИЧ Володимир Митрофанович — політичний діяч. Народився 12.VIII.1970 р. в Кишиневі. З відзнакою закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1895). З 1901 р. працював при Головному управлінні у справах друку Міністерства внутрішніх справ. Автор низки поезій, публіцистичних творів. Один із засновників монархічної організації "Союз Русского Народа", після розколу якого очолив чорносотенний "Союз Михаила Архангела". Депутат II та III Державних Дум

від Бессарабської губернії, та IV Держдуми від Курської губернії. Набув популярності своїми погромними, антисемітськими промовами з думської трибуни. В роки I Світової війни вимагав "сильної влади", необхідної для доведення війни "до переможного кінця". У грудні 1916 р. разом з князем Ф.Юсуповим та великим князем Дмитром Павловичем організував вбивство Г.Распутіна. Після Лютневої революції 1917 р. виступав проти Тимчасового уряду, ратував за відновлення монархії. У жовтні 1917 р. очолив контрреволюційну змову у Петрограді. Був засуджений радянським судом у січні 1918 р., але 1 травня був амністований. Потім поїхав на південь, співпрацював з "білими", у Ростові-на-Дону видавав монархічний журнал "Благовест". Помер від тифу у 1920 р.

ПУСТИЛЬНИК Ізольд Бенціонович — д-р фіз.-мат. наук (1994). Народився 17.III.1938 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Працював в Одеській астрономічній обсерваторії і Головній (Голосіївській) астрономічній обсерваторії Академії наук Укр.РСР (1960–1961), у відділі фізики зірок Інституту фізики й астрономії Академії наук Естон. РСР (м. Тарту) (1964). Захистив кандидатську (1968) дисертацію. Національний представник Естонії в Європейській організації "Euroscience", член Міжнародної астрономічної спілки (Комісії 41 і 42), Європейського астрономічного товариства, Європейського товариства астрономії в культурі SEAC, співредактор журналу "Central European Journal of Physics", член правління Євроазіатського міжнародного астрономічного товариства, член редколегії журналу "Astronomical and Astrophysical Transactions". Автор та співавтор понад 100 наукових праць.

ПЯСКОВСЬКИЙ Дмитро Володимирович — проф. (1946). Народився у 1891 р. в Києві. У 1916 р. закінчив ІНУ. Почав викладати у вищих учбових закладах, починаючи з 1919 р. Був членом Центральної ради Всесоюзного астрономо-геодезичного товариства. Професор Київського університету (1946). Автор багатьох книг та публікацій, серед яких: "Определение силы тяжести в Московской области" (1929), "Определение силы тяжести в Кузнецком бассейне" (1934), "Фотография в астрономической практике" (1936), "Развитие астрономии в Киевском университете" (1955) та ін.

РАБИНОВИЧ Адольф Йосипович — чл.-кор. Академії наук СРСР (1933). Народився 5.IV.1893 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1915). Працював лаборантом на заводі до 1917 р. У 1918–1920 рр. навчався в аспірантурі на кафедрі фізичної хімії університету. Захистив магістерську дисертацію. У 1922 р. працював завідувачем кафедри хімії робітничого технікуму. У 1923 р., переїхавши до Москви, почав працювати в Хімічному інституті (тепер Фізико-хімічний інститут ім. Л.Я. Карпова). З 1930 р. за сумісництвом працював професором Московського університету. Був одним з організаторів конференцій з фізичної хімії та засновників "Журнала физической химии".

РАБИНОВИЧ Юрій Германович — проф. (1920). Народився 13.III.1886 р. в Одесі. У 1904 р. вступив на математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ. Другий і третій навчальний роки провів у Німеччині: вчився у Геттінгенському та Мюнхенському університетах. Закінчив ІНУ (1911). Склав магістерські іспити в ІНУ і переїхав до Казані, де у 1913 р. став приват-доцентом Казанського університету. Того ж року захистив магістерську дисертацію. У 1918 р. був призначений екстраординарним професором кафедри чистої математики. На початку 1919 р. повернувся до Одеси, обійнявши посаду доцента кафедри прикладної математики Новоросійського університету. Професор університету, ІНО (1920–1921). Був членом Математичного відділення Новоросійського товариства природознавців, Казанського фізико-математичного товариства. У 1920–1921 рр. працював у Фізико-математичному інституті. У 1921–1922 рр. завідував кафедрою прикладної математики, в 1922 р. — також кабінетом механіки. У 1922 р. виїхав з СРСР, оселився у США. У 1923–1926 рр. був джонстонівським стипендіатом з математики в університеті Джона Хопкінса (Балтімор, Меріленд). У ці роки змінив прізвище на G.Y. Rainich. З 1926 р. почав працювати на математичному факультеті Мічіганського університету асистентом професора (1926–1930), доцентом (1930–1934), професором (1934–1956). У 1956 р. вийшов на пенсію, дістав звання заслуженого професора у відставці. Впродовж багатьох років очолював комітет з докторантури математичного факультету, в 1933–1936 рр. був членом ради Американського математичного товариства. Автор понад 50 наукових праць. Помер у 1968 р.

РАДУЛ М. М. — чл.-кор. Академії наук Молд. РСР. Закінчив Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова. Був Наркомом (міністром) освіти Молдавії та директором Інституту економіки Академії наук Молд. РСР. В 1944 р. — заступник голови Раднаркому (віце-прем'єр) Молд. РСР. Ним здійснено економічне районування Молдавії. Нагороджений двома орденами "Знак Пошани".

РАЙМІСТР Яків (Янкель) Меєрович — проф. Одеського клінічного інституту (1920). Народився 1(13).I.1872 р. в Одесі. У 1892 р. закінчив 2 одеську гімназію і вступив на природниче відділення ІНУ. Закінчивши курс наук в університеті з дипломом першого ступеня, вступив на медичний факультет університету св. Володимира в Києві. У 1899 р. став лікарем. У 1899 –1900 рр. спеціалізувався по нервових і щиросердечних хворобах у клініках Петербурзької військово-медичної академії і Петербурзького Єленінського інституту. У 1900–1901 рр. служив в Одеській міській психіатричній лікарні, спочатку як лікар допущений до занять, а потім як позаштатний ординатор. У тому ж 1903 р. став завідувати амбулаторією по нервовим і щиросердечним хворобам в Одеській єврейській лікарні. У грудні 1904 р. призваний на війну як лікар і пробув у Манчжурії до квітня 1906 р. За діяльність на російсько-японській війні нагороджений орденом Станіслава 3 ступеня. З травня 1906 р. до кінця життя завідував нервовим відділенням Одеської єврейської лікарні. Крім того, у 1918 р. був допущений до читання лекцій на історико-філологічному факультеті Одеських вищих жіночих курсів як сторонній викладач. Автор монографії "Насильницькі стани. Їх походження і лікування" (Одеса, 1916). Описав зміни спинного мозку при пухлинах задньої черепної ямки. Йому належить пріоритет в опису епідемічного енцефаліту. Помер у 1922 р.

РАКИТСЬКА Тетяна Леонідівна — д-р хім. наук (1984), проф. (1985). Хімік. Народилася 10.III.1945 р. у м. Вознесенськ Миколаївської обл. У 1963 р. вступила в Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова на хімічний факультет. Старший лаборант лабораторії фізико-хімічних методів дослідження каталізаторів (група гомогенного каталізу) Інституту хімічних наук Академії наук Казахстану (1969). Кандидатська дисертація (1972). Повернулася до Одеси. Старший науковий співробітник (1976–1978), асистент (1978–1979), доцент (1979–1985) кафедри хімічних методів захисту навколишнього середовища ОДУ. Разом з науково-практичною діяльністю розпочала педагогічну роботу на посаді асистента кафедри (1978), доцента (1982), професора (з 1985 р.). Перша жінка-професор в історії хімічного факультету ОНУ. Протягом багатьох років (до грудня 1997 р.) очолювала науково-методичну комісію на факультеті. Керівник робочої групи "Сорбційно-фільтруючі матеріали і каталізатори" секції "Техніка безпеки, гігієна та екологія у зварювальному виробництві" при Координаційній раді по зварюванню. У різні роки була експертом Міносвіти наукових проектів з екології. Член Спеціалізованої ради з захисту докторських дисертацій (1988). Академік Академії інженерних наук України (1992). Член редакційної колегії (відповідальний секретар) наукової збірки "Труды Института органического катализа и злектрохимии АН КазССР" (1970–1975), з 1995 р. член редколегії та науковий редактор (з 2002 р.) журналу "Вісник ОНУ. Хімія". Член експертної ради з природничих наук і математики при Державній акредитаційній комісії України. Досягнення в галузі розробки каталізаторів та впровадження у виробництво відзначено бронзовою медаллю ВДНГ СРСР (1974) та знаком "Изобретатель СССР" (1975). Теоретичні досягнення узагальнено у двох монографіях, огляді, в 170 статтях. Оригінальність наукових досліджень підтверджено 40 авторськими свідоцтвами за винаходи, патентами України та Росії.

РЕПЯХОВ Василь Михайлович — д-р наук (1886), проф. (1896). Зоолог. Народився у 1852 р. у Симбірську. Закінчив відділення природничих наук фізико-математичного факультету ІНУ (1873). У 1874 р. його було залишено на два роки при кафедрі зоології, у 1876 р. обрано зберігачем зоотомічного кабінету. У 1881 р. захистив магістерську дисертацію з зоології і став приват-доцентом. У 1882 р. був обраний штатним доцентом кафедри зоології ІНУ. Після захисту дисертації у тому ж році його призначено екстраординарним професором зоології. У 1884–1885 рр. він знаходився у відрядженні за кордоном з науковою метою. Працював на зоологічних станціях у Трієсті, Виллафранці та Неаполі, а також у Марселі. Відвідував зоологічні інститути у Відні, Страсбурзі та Бреславі. У 1887 р. працював на Неаполітанській зоологічній станції. Перший науковець-біолог, що порушив питання про створення "теоретичної біології". У 1900 р. читав курс зоології на медичному факультеті Новоросійського університету. Автор ряду наукових праць російською та німецькою мовами. Помер 13.IX.1905 р. в Одесі.

РИЛЄЄВ Василь Петрович — засл. діяч мистецтв України (2002), чл. Спілки журналістів України, чл. Спілки фотохудожників України, нач. Управління культури Херсонської облдержадміністрації. Народився 29 V. 1944 р. у с. Перевоз Ржаксинського р-ну Тамбовської обл. Закінчив історичний факультетт ОДУ ім. І. І. Мечникова (1972). У 1963 — 1966 рр. працював слюсарем-дизелістом на Херсонському судноремонтноу заводі ім. Куйбишева. Починаючи з 1966 р., працював у комсомольських і партійних органах м. Херсона. У 1991 — 1995 рр. був директором Державного архіву Херсонської області. У 1995 р. завідував фінансово-господарським відділом Херсонського облвиконкому, завідуючим господарським відділом Херсонської облдержадміністрації (1995–1996). Заступник голови (1996–1998), начальник Херсонського обласного управління Пенсійного фонду України. Перший заступник начальника Управління культури Херсонської облдержадміністрації (1998–2000), з 2000 р. — начальник управління. Голова обласної організації Спілки фотохудожників України. Художник Міжнародної Федерації фотомистецтв. Автор циклу передач про видатних діячів культури та мистецтва Херсонщини.

РІЗНИКОВА Ярослава Олексіївна — заст. нач. управління у справах національностей і міграції Одеської обласної держадміністрації (з 2001 р.). Народилася 13.IV.1969 р. У 1986 р. Вступила на історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. З 1993 р. працювала старшим лаборантом кафедри археології та етнології України. З 1996 р. — головний спеціаліст управління у справах національностей та міграції Одеської облдержадміністрації. а потім завідуюча відділу міграції.

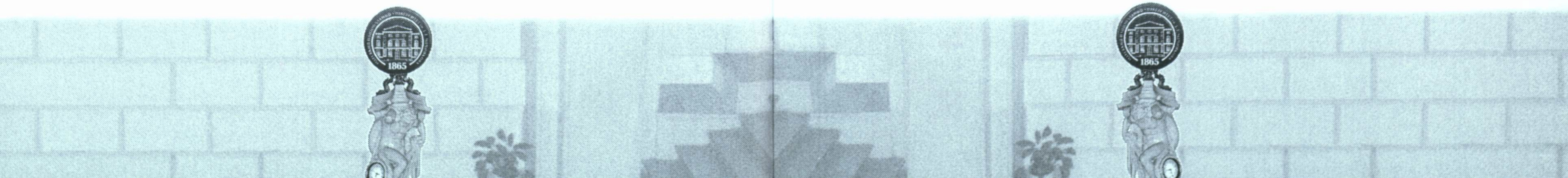
РІШАВІ Людвиг Альбертович — д-р біол. наук (1886), проф. (1879). Ботанік. Народився 25. VIII.1851 р. в м. Немиров Подільської губ. У 1868 р. вступив до Київського університету на природниче відділення фізико-математичного факультету, потім перевівся до ІНУ (1872), який закінчив зі ступенем кандидата. Шість років працював консерватором ботанічного кабінету, захистив магістерську дисертацію (1878). Працював професором Варшавського університету (1879–1884). Після повернення до Одеси працював спочатку приват-доцентом. Керував кафедрою ботаніки (1885–1893) і майже одночасно (1886–1895) Ботанічним садом. Значну увагу приділяв громадській роботі. У 1895–1905 рр. читав науково-популярні лекції у Новоросійському товаристві природознавців, керував Одеським відділенням Російського товариства садівництва. Помер 16.I.1915 р. в Одесі.

РОЗЕНБЛІТ С. Я. — заст. нач. слідчого управління Головної військової прокуратури СРСР. Криміналіст. Закінчив юридичний факультет ІНУ. В якості слідчого брав участь в роботі Міжнародного військового трибуналу в Нюрнберзі. Був помічником Головного обвинувача при Міжнародному військовому трибуналі в Токіо під час суду над японськими військовими злочинцями. Автор підручників "Криминалистика для военных юристов" та "Показания свидетелей подсудимых в международном уголовном процессе".

РУБЕНЧИК Лев Йосипович — чл.-кор. Академії наук Укр.РСР (1939), д-р біол. наук (1933), проф. (1927). Народився 3.IV.1896 р. в Одесі. Закінчив Одеський ІНО (1922), в якому працював до 1927 р. Професор Одеського (1927–1933), а у 1941–1956 рр. — Київського університетів. З 1944 до 1972 р. — завідувач відділу загальної та мікробіології ґрунту Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного. З 1974 р. — науковий консультант того ж відділу. Перший завідувач кафедри мікробіології Одеського державного університету (1933). Важливі праці у вивченні геохімічної діяльності бактерій цикла сірки (на його честь була названа одна з бактерій цієї групи). Разом із співробітниками відділу загальної і ґрунтової мікробіології Інституту мікробіології і вірусології Академії наук Укр. РСР протягом ряду років розробляв проблему взаємовідносин ґрунтових бактерій з вищими рослинами. Підсумком цих досліджень була монографія "Азотобактер і його використання у сільському господарстві". Своїми дослідженнями створив реальну основу для використання мікроорганізмів як біологічних індикаторів. Результати цих досліджень узагальнені у книзі "Мікроорганізми — біологічні індикатори", яка була нагороджена премією ім. Д. К. Заболотного (1973). З групою співробітників був нагороджений премією Ради Міністрів СРСР за виконання праць по з'ясуванню причин створення агресивного середовища при будівництві Київського метрополітену (1983). Автор і співавтор більш 180 наукових праць і авторських свідоцтв. Помер 14.XII.1988 р. у Києві.

РУБІНШТЕЙН Дмитро Леонідович — проф. (1926). Один із засновників фізико-хімічного вивчення біологічних процесів. Народився 26.V(VII).1893 р. Після закінчення природничого відділення Новоросійського університету (1917) був залишений для підготовки до професорського звання при кафедрі зоології і порівняльної анатомії. У 1920 р. обраний медичним факультетом асистентом при кафедрі зоології. У 1922 р. став приват-доцентом, а в 1926–1931 рр. — професором, завідувачем кафедри біології Одеського медичного інституту. Автор близько 80 наукових праць, присвячених проблемам іонної фізіології, вченню про проникність, теорії біоелектричних потенціалів, фізикохімії еритроцита. Помер у 1950 р.

РЯДЧЕНКО Сергій Іванович — письменник, чл. Спілки письменнників України (1988). Народився у 1952 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова, ф-т романо-германської філології. Закінчив Вищі курси сценаристів і режисерів Держкіно СРСР. Автор роману "Полоса препятствий", збірки оповідань "Время мира" та ін. У 2001 р. став лауреатом муніципальної літературної премії ім. К. Паустовського за книгу "Приземление".

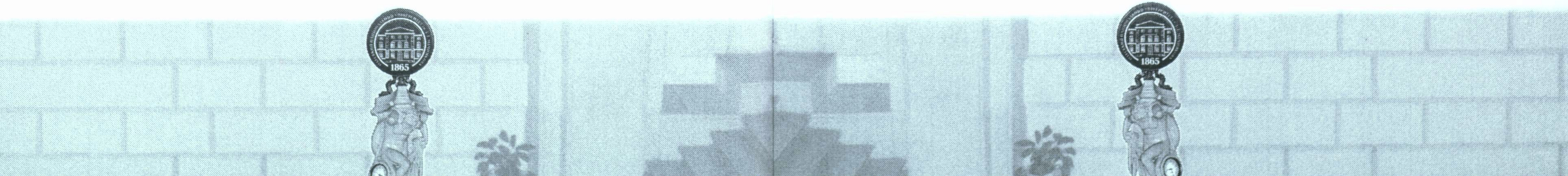

САВЧУК Микола Опанасович — чл.-кор. Академії наук Укр. РСР (1948), проф. (1937). Зоолог безхребетних. Народився 16.XII.1899 р. в с. Зубовщина Ізяславського повіту Волинської губ. (тепер Хмельницька обл.). Закінчив історичний факультет Одеського ІНО (1930). У 1931 р. екстерном склав іспити за біологічний факультет та вступив до аспірантури Одеського науково-дослідного інституту біології. У 1930–1934 рр. працював викладачем філософії в одеських інститутах: медичному, технологічному інституті консервної промисловості, сільськогосподарському. З 1934 р. почав роботу в ОДУ: асистентом, а після захисту кандидатської дисертації (1935) — доцентом кафедри зоології безхребетних. Став завідувачем кафедри, одночасно керував кафедрою філософії Одеського технологічного інституту консервної промисловості (1937–1939). У кінці 1937 р. його призначено виконуючим обов'язки ректора та проректором з учбової роботи ОДУ, ректором університету (1939). Організаторські здібності його як ректора особливо яскраво проявилися під час Великої Вітчизняної війни та в перші післявоєнні роки: йому вдалося організувати дві евакуації університету: у Майкоп, де було проведено два випуски студентів (1941, 1942), та в Байрам-Алі (Туркменія), де університет працював до 1944 р. Доклав багато зусиль щодо відновлення матеріальної бази, педагогічного та наукового потенціалу університету після повернення з евакуації. Вже в 1946 р. в університеті відкрито три нових факультети: геолого-грунтовий, юридичний та економічний. У 1940 р. на базі власних експериментальних досліджень видав підручник "Розвиток тваринних організмів". Враховуючи відсутність вітчизняного посібника по мікро-техніці, випустив підручник "Праця з мікроскопом", підручник "Зоологія безхребетних". Іншим напрямком наукових пошуків було вивчення проблем краєвої паразитології. Будучи у післявоєнні роки головою Одеського відділення Українського товариства паразитологів, він намагався об'єднати зусилля біологів, ветеринарів та медиків у пошуках засобів профілактики та боротьби з паразитами людини та сільськогосподарських тварин. З цією метою у шістдесяті роки домігся відкриття біологічної наукової лабораторії. Працював ректором ОДУ до 1949 р., коли його було призначено міністром освіти України. Заслужений діяч науки України (1965). Його наукова та педагогічна робота відзначена двома орденами Трудового Червоного Прапора та медалями. Помер у 1976 р.

САЗОНОВА Валентина Федорівна — д-р хім. наук (1995), проф. Народилася 8. IV.1943 р. у Владимирі. У 1960 — 1965 рр. навчалася на хімічному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова. Трудову діяльність почала у Всесоюзному науково-дослідному інституті ставного рибного господарства на посаді молодшого наукового співробітника лабораторії гідрохімії. Пройшла стажування в Інституті біології внутрішніх вод Академії наук СРСР. У 1967 р. повернулася до Одеси і була прийнята на роботу в ОДУ на посаду старшого лаборанта кафедри фізичної хімії. Захистила кандидатську дисертацію (1981). Після закінчення аспірантури працювала асистентом кафедри фізичної хімії. У 1982 р. її обрали доцентом кафедри фізичної хімії. Автор 130 наукових праць, в т. ч. 4 винаходів.

САМОЙЛОВ Олександр Пилипович — лауреат Ленінської премії (1930), засл. діяч науки РРФСР. Народився в 1867 р. в Одесі. Навчався в ІНУ. Працював в лабораторіях Павлова та Сєченова. Основоположник радянської експериментальної електрокардіографії. Першим в Росії зареєстрував електрокардіограму хворого серця. Організатор перших кардіологічних лабораторій в Москві та Казані. Помер у 1930 р.

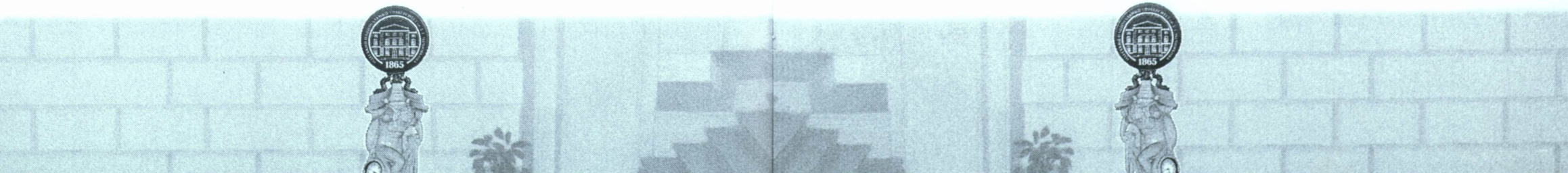
САМОЙЛОВ Федір Олександрович — зав. каф. (1988). Історик. Народився 12.XII.1947 р. в м. Одесі. В 1971 р. з відзнакою закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю "Історик, викладач історії та суспільствознавства". Кандидат історичних наук (1981), доцент (1986). Після закінчення історичного факультету ОДУ працював вчителем історії, з 1974 р. — асистент, старший викладач, доцент кафедри історії СРСР ОДУ. В 1982–1988 рр. — заступник декана історичного факультету ОДУ. Завідував кафедрами історії СРСР (1988–1991), історії Росії та СРСР (1991–1996). З 1996 р. по даний час — завідувач кафедри нової та новітньої історії ОНУ ім. І. І. Мечникова. Сфера наукових інтересів — соціально-економічний та культурний розвиток Росії та України, історія Одеси та Одещини другої половини XIX–початку XX ст. Член Президії Одеського обласного відділення Спілки краєзнавців, Вчених Рад університету та факультету, Спецради по захисту кандидатських дисертацій при історичному факультеті ОНУ, редколегії наукового видання "Записки історичного факультету". Автор, автор-укладач 5 книг та навчальних посібників, опублікував понад 120 ін. наукових праць у вітчизняних та зарубіжних виданнях.

САМОЙЛОВА Тетяна Львівна — історик, археолог. Народилася 7.II.1947 р. в м. Петропавловськ-Камчатський в сім'ї військовослужбовця. В 1971 р. закінчила історичний факультет Одеського державного університету. Кандидат історичних наук (1984), старший науковий співробітник (2001). З 1974 р. працювала в Одеському археологічному музеї спочатку як науковий співробітник, а потім, до 1989 р., завідувачкою відділу фондів. З 1989 р. і по теперішній час працює завідувачкою відділу археології Північно-Західного Причорномор'я Інституту археології НАНУ. Фахівець з античної археології і історії Північного Причорномор'я, начальник Білгород-Тірської археологічної експедиції Інституту археології НАНУ. Понад 10 років брала участь в розкопках античного міста Ольвії, пам'яток черняхівської культури регіону. Автор монографії "Тира в VI-I вв. до н.э.", понад 70 наукових статей, 4 науково-популярних робіт і співавтор монографії "Археологічні пам'ятки Тилігуло-Дністровського межиріччя". З її ініціативи розроблені програми музеєфікації античної Тіри, є одним з учасників розробки державної програми реставрації і використовування середньовічної Білгород-Дністровської фортеці, затвердженої Кабінетом Міністрів України. Ініціатор спільних з фахівцями Греції, Данії, Румунії наукових археологічних, популяризаторських та реставраційних проектів. Бере участь в роботі Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць, як член Українського Національного Комітету.

САПЄГІН Андрій Опанасович — акад. АН УРСР (1929), д-р біол. наук (1914), проф. (1917). Народився 29.XI.1888 р. у м. Вознесенськ Єлісаветградського повіту Херсонської губ. У 1902 р. став студентом Петербурзького лісного інституту. У 1903–1907 рр. він продовжив навчання на природничому відділенні фізико-математичного факультету ІНУ. У 1905–1910 рр. працював у Ботанічному саду ІНУ. У 1906 р. виконував обов'язки асистента при ботанічному кабінеті. Асистент, приват-доцент (до 1910 р). У 1911 р. захистив магістерську дисертацію. Першим на півдні Росії почав читати у курс генетики і проводити цитологічний практикум для студентів університету (1912). У 1912–1913 рр. керував роботою Ботанічного саду університету і за дорученням комітету одеського дослідного поля Товариства сільського господарства Південної Росії почав селекцію пшениць. Професор Одеського університету (1917–1922). Директор Одеської селекційної станції, яка увійшла як провідний відділ до складу Одеської обласної сільськогосподарської дослідної станції (1918). У 1918 р. перейшов на роботу до Одеського сільськогосподарського інституту, де працював на посаді професора, керівника науково-дослідної роботи кафедри рослинництва, а з 1926 до 1928 р. і кафедри генетики. Ректор інституту (1919–1921). Одночасно (1923) директор Обласної сільськогосподарської дослідної станції. Директор новоутвореного селекційно-генетичного інституту (1928). Працював головою Одеського обласного управління з сільськогосподарської дослідної справи (1924). Основні його зусилля були спрямовані на створення нових сортів пшениць і ячменю. Одним із перших здійснив міжвидові схрещення твердої і м'якої пшениць і одержав високоурожайні, стійкі до посухи і захворювань сорти. Уперше на півдні України почав селекцію ярого ячменю. Обраний дійсним членом ВУАН (1929). Заступ-

ник директора з наукової роботи Українського генетико-селекційного інституту в Одесі (1931–1933), а у 1933–1939 рр. — на тій же посаді в Інституті генетики Академії наук СРСР у Києві. Одночасно (1934–1946) був завідувачем відділу генетики і селекції рослин Інституту ботаніки Академії наук Укр. РСР і відділу філогенетики Інституту генетики Академії наук СРСР (1935–1940). В евакуації у 1942 р. очолював комісію при Президії Академії наук Укр. РСР з мобілізації ресурсів Башкирії і Південного Уралу. З 1940 до 1946 р. завідував лабораторією органогенезу рослин Інституту фізіології рослин Академії наук Укр. РСР, а з 1944 р. до кінця життя очолював Інститут ботаніки Академії наук Укр. РСР. Віце-президент Академії наук Укр. РСР (1939–1945). Заслужений діяч науки Украни (1943). У 1944 р. нагороджений орденом Леніна, а у 1945 р. — медаллю "За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні". Автор понад 140 наукових праць. Помер у 1946 р.

САРАДЖИШВІЛІ (Сараджев) Петро Михайлович — акад. Академії медичних наук СРСР (1963), д-р мед. наук (1936), проф. (1938). Народився 9(21).V.1894 р. в Кутаїсі. Навчався на медичному факультеті ІНУ (1912–1917). З 1933 р.- завідувач кафедри нервових хвороб Тбіліського медичного інституту. З 1937 р. — завідувач кафедри нервових хвороб Тбіліського інституту удосконалення лікарів. У 1958 р. організував і очолив Інститут клінічної й експериментальної неврології Міністерства охорони здоров'я Груз. РСР. Основоположник грузинської школи нейрохірургів. Заслужений діяч науки Груз. РСР (1946). Автор близько 250 наукових праць. Помер 22.II.1984 р.

СЕВАСТЬЯНОВ Всеволод Денисович — д-р біол. наук (1980), проф. (1982). Народився 6.VI.1929 р. в Чемерівці Кам'янець-Подільської (тепер Хмельницької) обл. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1953), працював на кафедрі зоології безхребетних на посаді лекційного асистента. Після захисту кандидатської дисертації (1956) — старший викладач, з 1961 р. — доцент, у 1976–1986 рр. — завідувач кафедри зоології безхребетних ОДУ, професор кафедри зоології. У 1986 –1990 рр. — завідувач кафедри зоології та гідробіології, утвореної після злиття кафедр зоології безхребетних, зоології хребетних та гідробіології. З липня 1990 р. в зв'язку з відновленням самостійності кафедри

гідробіології — завідувач кафедри зоології ОДУ. Виявив в природі та дав опис 175 нових для науки видів кліщів. В 1980 р. як співавтору двох томів тритомного "Определителя обитающих в почве клещей", присуджена Державна премія СРСР. Він автор 150 наукових праць.

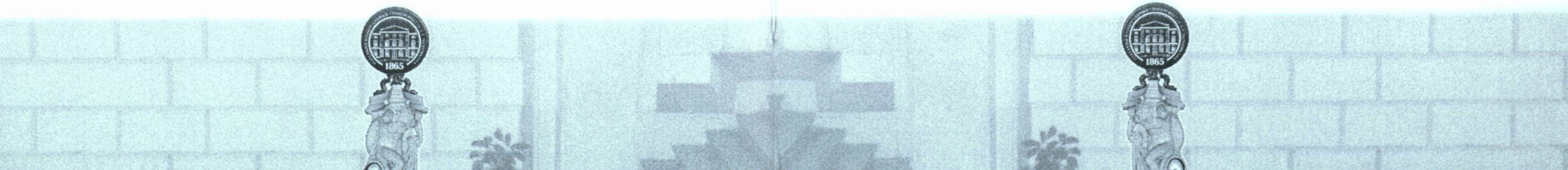

СЕМЕНОВ Василь Федорович — д-р екон. наук (1996), проф. (1997). Народився 23.II.1946 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). У 1974–1988 рр. — асистент, старший викладач, доцент кафедри економічної географії, у 1988–1995 рр. — доцент кафедри народногосподарського планування та розміщення продуктивних сил Одеського інституту народного господарства, у 1995–1996 рр. — доцент. З 1997 р. — професор кафедри екології, розміщення продуктивних сил та технології. В 1986–1994 рр. — завідувач підготовчого відділення, з 1994 р. — декан спеціального факультету перепідготовки кадрів Одеського економічного університету. Автор понад 80 наукових та науково-методичних праць.

СЕМЕНЮК Ліна Авер'янівна — д-р біол. наук (1963), проф. (1965). Народилася 6.IV.1910 р. в с. Велико-Ольчедей Подільської губ. У 1928 р. вступила на рабфак при ІНО в Одесі, у 1933 р. інститут був перетворений на ОДУ. Після закінчення університету (1937), вступила до аспірантури (1937–1940), захистила кандидатську дисертацію. З 1947 р. працювала доцентом кафедри фізіології людини та тварин, а з 1965 р. — професором кафедри. Має 100 друкованих наукових робіт. У період Великої Вітчизняної війни приймала участь у партизанському русі, нагороджена медаллю "За оборону Одеси" й медалями "20 і 30 років Перемоги в Великій Вітчизняній війні". Померла 10.VIII.1987 р. в Одесі.

СЕНДЕРОВИЧ Савелій Якович — проф. (1977). Народився у 1935 р. в Одесі. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958). Працював робітником на заводі, вчителем. Друкувався в журналі "Вопросы литературы" та ін. філологічних виданнях. У 1974 р. емігрував до США. Професор факультету російської літератури та середньовічної культури Корнуельского університету. Автор багатьох досліджень

з російської літератури: "Георгий Победоносец в русской культуре", "Тысячелетняя судьба Георгия Победоносца в русской культуре и литературе" та ін.

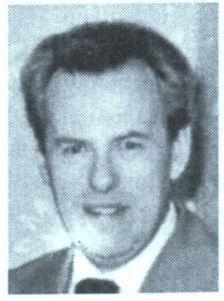
СЕРДЮК Віктор Васильович — д-р. фіз. наук (1972), проф. (1974). Народився 17. III. 1934 р. в Харкові. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова у 1956 р. З 1959 до 1962 р. — аспірант кафедри експериментальної фізики ОДУ ім. І. І. Мечникова. Пройшов шлях від старшого лаборанта (1956–1957), асистента (1957–1959), старшого викладача (1959–1964), доцента (1964–1968), завідувача кафедри експериментальної фізики (1968–1994), декана фізичного факультету (1967–1975) до ректора університету (1975–1987). У 1976–1987 рр. очолював правління Одеської обласної організації товариства "Знання". За активну наукову і педагогічну роботу був нагороджений орденом "Знак пошани" (1976), званням заслуженого працівника вищої школи Української РСР (1984). Відомий організатор науки. Під його керівництвом в середині 70-х років сформувалась Одеська наукова школа дослідників з фізики напівпровідників. Міністерством освіти Угорщини йому було присвоєно звання почесного доктора природничих наук. Автор понад 250 наукових праць, 10 авторських свідоцтв. Помер у 1994 р.

СИМИРЕНКО Лев Платонович — видатний укр. помолог, меценат. Вчений садівник, основоположник вітчизняного промислового садівництва. Народився 6 (18).II.1855 р. в с. Мліїв Київської губ. Закінчив відділення природничих наук фізико-математичного факультету ІНУ (1879). Кандидат природничих наук (1880). Власник цукрового заводу. У 1887 р. заснував матковий колекційний сад і помологічний розплідник із кращою в Росії колекцією яблуневих дерев, з яким пов'язана вся його подальша професійна та наукова діяльність. Почесний Член Французького помологічного товариства, член-кореспондент Бельгійського товариства садівників, потомственний почесний громадянин Одеси. Нагороджений Великою золотою медаллю Французького національного помологічного товариства (1894), Великою золотою медаллю Всеросійського імператорського товариства садівництва (1908). Автор фундаментальних наукових праць: "Генеральний каталог плодовых деревьев" (К., 1902), "Крымское промышленное плодоводство " (М., 1912), "Помология": В 3 т. (К., 1961). Помер (трагічно загинув) 6.I.1920 р. в с. Мліїв Черкаської обл.

СІВАЧЕНКО Ігор Юрійович — д-р. екон. наук (1980), проф. (1981). Географ, фахівець з проблем регіональної економіки та підприємництва. Народився 24.XII.1926 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1949). В 1949–1950 рр. — бібліограф Наукової бібліотеки ОДУ. У 1950–1951 рр. — викладач технікуму культпросвітпрацівників. У 1952–1961 рр. — старший викладач кафедри політекономії, у 1961–1964 рр. — старший викладач, в. о. доцента кафедри економічної географії Одеського інституту народного господарства, у 1964–1972 рр. — доцент кафедри політичної економії, у 1972–1974 рр. — старший науковий співробітник кафедри, у 1974–1976 рр. — доцент кафедри філософії та наукового комунізму, у 1981–1991 рр. — завідувач кафедри народногосподарського планування, з 1991 р. — професор кафедри регіональної економіки та підприємництва Одеського національного економічного університету. Академік Інженерної академії України (1997). Нагороджений почесними грамотами та державними нагородами. Автор близько 100 наукових та науково-методичних праць.

СІГАЛ Ізраіль Хаімович — д-р. техн. наук, проф. Народився 17.IV.1938 р. в Херсоні. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Головний науковий співробітник Обчислювального центру Російської Академії наук. Член — кореспондент секції інформатики та кібернетики Російської академії педагогічних наук (з 2000 р.).

СИЛАНТЬЄВА Валентина Іванівна — д-р філол. наук (2002), проф. Літературознавець, фахівець з філології. Народилась у 1948р. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І.І.Мечникова (1971). Працювала у Котовському районі Одеської області вчителькою, заступником директора з навчальної роботи у Новоселівській середній школі, вчителем Одеської школи № 25. Викладач кафедри російської літератури ОДУ (1977). Завідує кафедрою зарубіжної літератури на факультеті романо-германської філології ОНУ (з 2001р.). Теоретик в області мистецтва перехідних історичних епох. Автор ряду статей, наукових доповідей, монографії "Художественное мышление переходного времени: литература и живопись" (2000), двох поетичних збірок — "Стихи филолога", "Моё насмешливое счастье".

СКЛЯРЕНКО Віталій Григорович — чл.-кор. НАН України (1992). Фахівець з літератури, мовознавства, мистецтвознавства. Народився 14.VIII.1937 р. в с. Новомиколаївка Кіровоградської. обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). З 1963 р. працює в Інституті мовознавства Академії наук Укр. РСР (тепер Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України) заступником директора (з 1987 р.), потім директором. Член Ради з питань мовної політики при Президентові України (1998).

СКОРИЧЕНКО-АМБОДІК Григорій Григорович — д-р. медицини (1891), проф. (1895). Фахівець з історії медицини. Народився у 1858 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1880). Вищу медичну освіту одержав у Петербурзькій Військово-медичній академії (1883). З 1894 р.- приват-доцент, а в 1895–1909 р. — завідувач кафедри історії та енциклопедії медицини Петербурзької Військово-медичної академії. Автор фундаментальної історії академії. Перший професор історії медицини в Росії. Помер 4.XI.1928 р. в Ленінграді.

СКРИПНИК Микола Онисимович — д-р. іст. наук (1987), проф. (1989). Фахівець з історії державності та політичних партій, краєзнавець. Народився 13.VII.1937 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1965). Працював асистентом, старшим викладачем, доцентом університету. З 1976 р. — завідувач кафедри історії України Одеського національного економічного університету. Член Спеціалізованої вченої ради ОНУ з захисту дисертацій, з 1970-х рр. — член науково-методичної ради гуманітарних кафедр Одеси та регіону, відмінник освіти України. Автор близько 120 наукових і науково-методичних праць. Один з постійних авторів колективних праць з історії міста.

СКРОЦЬКИЙ Аркадій Іванович — проф. (1929). Педіатр. Народився у 1882 р. в Одесі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1907). У 1908 р. — штатний ординатор дитячої клініки ІНУ, у 1910 р. — асистент, у 1915 р. — старший ассистент, у 1925 р. — приват-доцент, а в 1929 р. — професор. З 1928 р. — беззмінний голова Одеського товариства дитячих лікарів. У 1928–1954 рр. — завідувач кафедри дитячих хвороб Одеського медичного інституту. У 1944–1945 рр. — декан педіатричного факультету Одеського медичного інституту. Автор біля 50 друкованих наукових праць, що присвячені проблемам боротьби з дитячими хворобами, курортології та позакурортному грязелікуванню, діагностиці і лікуванню ревматизму та туберкульозу. На честь нього на будівлі клініки, яку він очолював, встановлено меморіальну дошку. Помер у 1957 р.

СЛАБЧЕНКО Михайло Єлісейович — акад. ВУАН (1929), д-р. наук, проф. (1920). Укр. історик, історик права, економіст. Народився 27.XI.1882 р. у Нерубайських хуторах під Одесою. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1910). Працював викладачем приватної гімназії Ковриги, в редакції "Южнорусского мелиоративного бюллетеня", хронікером "Одесского листка". Навчався у Військово-юридичній академії у Петрограді (1917–січ. 1918 р.). Після повернення до Одеси став редактором (з трав. 1918 р. — головним) демократичної україномовної газети "Вільне життя". Наприкінці 1918 — протягом 1919 р. активно займався публіцистичною діяльністю. У 1904–1919 рр. займався політичною діяльністю. З 1920 р. повернувся до наукової і викладацької діяльності. Приват-доцент ІНУ по кафедрі російської історії (1920), професор соціології у створеному на базі університету Інституті гуманітарно-суспільних наук (1920–1921), з 1921 р. — на факультеті професійної освіти ІНО. Декан факультету професійної освіти (1923–1924). Викладав курси давньої і нової історії України, історії класової боротьби в Україні, соціологічний курс історії розвитку суспільства. Очолював Одеську секцію (філія) Харківської науково-дослідної кафедри української культури (1926–1930). У 1921–1922 рр. працював на посаді професора Археологічного інституту, викладаючи курс історико-економічного побуту населення України. У 1920–1923 рр. — заступник завідувача, а у 1923–1924 рр. — завідувач Одеського губернського архівного управління. Доктор історії української культури за наукові заслуги (1928 р.), обрано дійсним членом (академіком) ВУАН за спеціальністю "історичні науки" (29 черв.1929 р.). Член Одеського бібліографічного товариства (1911–1922), Українського бібліографічного товариства (1923–1930), Одеської комісії краєзнавства (1923–1930), а з 1926 р. — Київського товариства Нестора Літописця, Комісії по вивченню історії західно-російського та українського права, Одеського наукового при ВУАН товариства, Одеської філії Всеукраїнської наукової асоціації сходознавства. 20 січ. 1930 р. його було заарештовано у справі про "Спілку визволення України", а 19 квіт. 1930 р. засуджено у Харкові Верховним судом УРСР до шести років позбавлення волі. Після звільнення (1936) жив у м. Кіровську (Ленінградської обл.), працював бухгалтером тресту "Апатити". У 1937 р. повторно засуджений на десять років. За амністією у 1944 р. звільнено, оселився на Астраханщині. У 1947 р. переїхав до Первомайська (Миколаївська обл.), де працював шкільним учителем, викладав іноземні мови. У 1949 р. звільнений із школи і залишився без роботи. Останні роки доживав у Харкові. Помер 27.IX.1952 р. У 1959 р. реабілітований. У 1990 р. загальні збори Академії наук Укр.РСР поновили М. Є. Слабченка у складі дійсних її членів. Автор близько 250 наукових та науково-популярних праць.

СЛАВІН Лев Ісаєвич — письменник, драматург. Народився 27.X.1896 р. в Одесі. У 1916 р. навчався в ІНУ. Учасник першої світової та громадянської воєн. Друкувався з 1922 р. Разом з І. А. Ільфом, Э. Т. Багрицьким та Ю. К. Олешею організував в Одесі гурток "Колектив поетів". З 1924 р. жив у Москві. Перший великий добуток — роман "Спадкоємець" (1930). П'єса "Інтервенція" (1932) поставлена в Театрі ім. Євг. Вахтангова у 1933 р., екранізована у 1968 р. режисером Г.І.Полокою. За його сценаріями поставлені фільми "Приватне життя Петра Виноградова" (1935), "Син Монголії" (1936), "Повернення Максима" (1937) та ін. У 1939 р. — військовий кореспондент на Халхин-Голі, у 1941–45 рр. був військовим кореспондентом газети "Червона Зірка", "Вісти". За повістю "Мої земляки" знято фільм "Два бійці" (1943). Автор п'єс "У тіні квітучого дерева" (1943), "Сильне почуття" (1954), "Тихий дідок" (1962), творів "Портрети та записки" (1965), "Розповіді" (1966), "Мій чуттєвий друг" (1973), роману "Арденські пристрасті" (1976). Написав спогади про І. Е. Бабеля, А. П. Платонова, Вс. В. Іванова, М. А. Свєтлова та ін. Нагороджений орденами "Знак Пошани", "Червоної Зірки", монгольським орденом "Полярна Зірка", медалями. Помер 4.IX.1984 р. в Одесі.

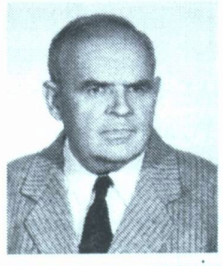
СЛЕЖЯВИЧУС Миколас Карлович — юрист, політик. Народився 9.II.1882 р. Закінчив ІНУ. Учасник революційних подій 1905–1907 рр. в Одесі. Редактор литовських газет, прем'єр-міністр Литовської республіки (1919). Прихильник відділення Литви від революційної Росії. Голова ЦК Спілки литовських селян (1922). Один з організаторів збройної боротьби проти Радянської влади в Литві. У 1926 р. — міністр юстиції, іноземних справ і прем'єр-міністр Литви. Помер 11.XI.1939 р.

СЛЕШИНСЬКИЙ Іван Владиславович — д-р. наук (1889), проф. (1893), чл.- кор. Краківської Академії наук. Народився 29.VI.1854 р. в с. Лисянка на Київщині. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1875). У 1883 р. обраний приват-доцентом чистої математики, почав викладати вищу алгебру. Далі основним його предметом було диференціальне числення. У 1886 р. прочитав в університеті спеціальний курс з теорії еліптичних функцій, а у 1889 р. — з теорії функцій комплексної змінної. За 25 років праці в ІНУ прочитав, крім згаданих вище, курси теорії ймовірностей, теорії чисел, елементарної математики та її методики викладання. Викладаючи в університеті, продовжував читати математику в середніх учбових закладах Одеси, працював у редакції ВОФЗМ і у видавництві "Матезіс", викладав на Вищих жіночих курсах (1906–1911). У 1909 р. вийшов у відставку. У 1911 р. переїхав до Кракова, де став заслуженим професором філософського факультету Ягеллонського університету, а з 1919 р. — ординарним професором математики і логіки. У 1924 р. пішов на пенсію за своїм бажанням. З 1925 р. — заслужений професор. Член Математичного відділення Новоросійського товариства природознавців (1883), член Математичного товариства у Москві (1894), Філософського товариства у Кракові і Польського математичного товариства. За заслуги у науковій і громадській діяльності нагороджений орденами св. Станіслава, св. Анни. Автор двотомної "Теорії доведень" (1925,1929) і "Теорії визначників" (1926). Помер у 1931 р. у Кракові.

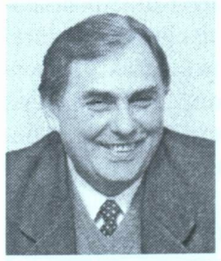

СЛЮСАР Арнольд Олексійович — д-р. філол. наук (1993), проф. (1996). Літературознавець. Народився 6.IV.1930 р. у с. Степанівна Комінтернівського р-ну Одеської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Отримав диплом викладача російської мови і літератури з відзнакою, працював вчителем, а далі директором школи у с. Сичавка. У 1963 р. зарахований до заочної аспірантури при кафедрі російської літератури ОДУ. У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1967 р. — викладач кафедри російської літератури ОДУ. У 1981–1987 рр. — декан філологічного факультету, у 1988 р. — завідувач кафедри

російської літератури. Керував науковим семінаром літературознавців філологічного факультету, був головою наукової Пушкінської комісії при Одеському Будинку вчених, членом редколегії "Історико-літературного журналу", що видавався в ОДУ. Автор наукових праць теоретичного характеру: про поетику композиції, про художню цілісність літературного твору та циклу. В основному праці зосереджені на літературному процесі першої половини XIX ст., досліджувались твори російських і українських письменників цього періоду з точки зору їх художньої цілісності, жанрових особливостей і психологізму. Помер у 2000 р.

СЛЮСАРЕНКО Олександр Миколайович — д-р біол. наук (1994), проф. (1995). Народився 7.II.1952 р. в м. Черкаси. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). У 1974–1976 рр. — співробітник Українського НДІ консервної промисловості, відділу сільського господарства в Одесі (старший лаборант, молодший науковий співробітник). У Селекційно-генетичному інституті, відділі фітопатології і ентомології в Одесі (старший лаборант, молодший науковий співробітник) (1976–1986). У 1986 — 1995 рр. працював у Краснодарському НДІ сільського господарства (завідувач лабораторії селекції пшениці на імунітет). У 1995 р. — в ОДУ, на кафедрі мікробіології і вірусології (професор кафедри). У 2000 р. — ОНУ, кафедра ботаніки (професор кафедри). З 2002 р. — директор Ботанічного саду ОНУ. Автор понад 50 наукових праць.

СМИНТИНА Валентин Андрійович — д-р фіз.-мат. наук (1988), проф. (1992 р.). Ректор Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова (з 1995 р.), академік АН ВШ України (з 1996 р.). Фізик. Народився 8.IX.1948 р. в с. Вишневе Татарбунарського р-ну Одеської обл. Закінчив з відзнакою фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971), аспірантуру при кафедрі експериментальної фізики (1974). Працював молодшим, старшим, провідним та головним науковим співробітником (1974–1991). Кандидат фізико-математичних наук (1977), заступник декана фізичного факультету ОДУ з наукової роботи (1981–1984). В Інституті напівпровідників Академії наук України захистив докторську дисертацію (1988). Науковий ке-

рівник науково-дослідної лабораторії сенсорної електроніки і технології (з 1990 р.), професор кафедри експериментальної фізики (1990–1994), завідувач кафедри експериментальної фізики (з 1994 р.). Проректор з міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічної діяльності (1992–1995). З 1995 р. — ректор університету. За час роботи В.А.Сминтини на посаді ректора університет за деякими основними показниками діяльності піднявся на 3-4 місце серед класичних університетів України. Під керівництвом ректора сформовані три нових факультети — економіко-правовий, філософський та довузівської підготовки та три навчально-наукові центри, інститут, коледж та технікум. Загальна кількість студентів та слухачів зросла майже вдвічі — з 9500 до 21000 осіб, серед яких біля 800 іноземних громадян. Суттєво підвищився науковий потенціал професорсько-викладацького складу університету. Кількість докторів наук зросла з 95 до 168 чоловік, а кандидатів наук — з 450 до 800 чоловік. Майже вдвічі зросла кількість значних навчальних підрозділів університету. Зараз навчальний процес забезпечують 4 інститути, 10 факультетів, 2 навчально-наукових центри, технікум, коледж. Підготовка фахівців здійснюється за 20-ма напрямками та 42-ма спеціальностями. У 2000 р. за високі досягнення університет нагороджено Почесною грамотою Кабінету Міністрів України. Указом Президента України ОДУ надано статус національного (11.IX.2000). За вагомий внесок у розвиток вищої школи ОНУ ім. І. І. Мечникова запрошено до підписання Болонської Хартії університетів. Акт підписання відбувся 18.IX.2003 р. в університеті м. Болонья (Італія). Під керівництвом В.А. Синтини вперше в Україні розроблено концепцію, розпочато і налагоджено роботу розгалуженої мережі навчально-наукових центрів у Миколаєві, Первомайську, Іллічівську, Херсоні, Южному, Білгород-Дністровському, Теплодарі, Ізмаїлі. ОНУ серед українських вузів першим прийнятий до Всесвітньої Асоціації університетів, а також є членом Європейської та Євразійської асоціації університетів. В.А. Сминтина широко відомий серед науковців у галузі фізики напівпровідників. Наукові інтереси пов'язані з вивченням механізмів електронно-молекулярних процесів на поверхні та межі розподілу напівпровідників, що поклало початок новому напрямку досліджень у цій галузі. Під його керівництвом сформувалася активна група науковців, на основі якої було створено НДЛ "Сенсорної електроніки і технології", розроблені газові сенсори нового покоління. Він керує виконанням міжнародних наукових програм з участю вчених Італії, Франції, Німеччини, Великобританії, Нідерландів, Бельгії, Фінляндії. Він — дійсний член (академік) Академії наук вищої школи України (з 1996 р.) та декількох галузевих академій, академік-засновник Міжнародної академії комп'ютерних наук та систем, заступник голови Ради Південного центру НАН України, член європейського комітету "EUROSENSOR", національний координатор та член європейської ради з програм "NEXUS", експерт Комітету з державних премій України, член Європейського та Українського фізичних товариств (віце-президент останнього). Голова спеціалізованої ради з захисту докторських дисертацій, головний редактор журналу "Вісник ОНУ" та періодичних наукових видань "Фотоелектроніка", "Sensors electronics & microsistem technology". Консультант-координатор Гуманітарної міжнародної асоціації "Італія-Україна". Член Всесвітньої асоціації президентів університетів та асоціації ректорів України. Член Наукової ради з сенсорних систем при Президії НАН України та Наукової ради з фізики напівпровідників НАН України. Почесний громадянин м. Очакова (1996), почесний професор Херсонського державного технічного університету (1998), почесний член Сенату Академічного Сегедського університету. Заслужений діяч науки і техніки України (2000). Нагороджений золотою медаллю "10 років незалежності" 1 ступеня (2001), кавалер ордена "За заслуги" 3 ступеня (2004), релігійними нагородами: орденом "200-річчя Різдва Христова" 2 ступеня, орденом "Святого Володимира" 4 ступеня (2005). Нагороджений золотою медаллю Товариства сприяння промисловості (2002, Франція), орденом "Золотого Хреста Святих Петра і Павла" (2003, Ватикан) та ін. Автор понад 300 наукових праць, має 12 авторських свідоцтв на винаходи.

СМИНТИНА Олена Валентинівна — д-р іст. наук (2003), проф. (2004). Історик, археолог, фахівець в галузі інвайронментальної історії. Народилась 28.VII.1972 р. в м. Херсон. Закінчила із золотою медаллю середню школу № 56 м. Одеси та вступила на історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1989). Обирає нову та мало досліджену у вітчизняній науці проблему взаємодії природи і суспільства на ранніх етапах історії людства. Основні результати її наукових розробок у студентські роки були апробовані на міжнародних конференціях студентів і молодих вчених та опубліковані. В 1991 р. вийшла перша наукова робота, яка присвячена проблемам періодизації історії первісного суспільства. Всту-

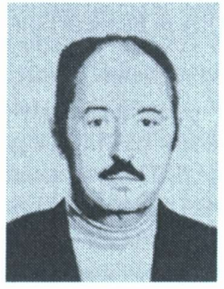
пила до аспірантури (1994). Захистила кандидатську дисертацію (1997). Трудову діяльність розпочала лаборантом в лабораторії археології й етнографії степової України ще будучи студенткою 3 курсу (1992). Навчання в аспірантурі поєднувала з викладацькою діяльністю на посаді асистента кафедри археології та етнології України. Після захисту кандидатської дисертації працювала на цій же кафедрі на посадах старшого викладача (1997–1998) та доцента (1998–2000), а у 2000 р. отримала вчене звання доцента. Розробила серію оригінальних фундаментальних та спеціальних курсів для студентів історичного факультету, які не мають аналогів у пострадянському освітянському й науковому просторі. Завідуюча кафедри археології та етнології України історичного факультету ОНУ (з 2000 р.). Викладацьку та організаційну діяльність поєднує з активною науковою роботою. Предметом наукового пошуку стали питання, які не розроблялися у колишній радянській науці та залишаються сутнісно новими й сьогодні. Розглядаючи дописемний етап розвитку людства як невід'ємну частку проблемного поля історичної науки, обстоює плідність екологічного підходу до інтерпретації історико-культурних процесів первісної доби. Чи не вперше у вітчизняній історичній науці звертається до концептуалізації просторових рамок історико-археологічного дослідження, аналізуючи пізнавальний потенціал понять географічної зони, ландшафту, екологічної ніші та пропонуючи теорію жилого простору як територіальної одиниці, в рамках якої застосування палеоекологічного підходу до реконструкції давньої історії виявляється найбільш плідним. Це дозволяє по-новому підійти до визначення ступеня залежності від природного середовища базових компонентів культури ранньопервісних мешканців території сучасної України. Плідно співпрацює з закордонними науковими і освітянськими установами. Брала участь у виконанні проектів "Скіфія до скіфів" (INTAS), "Одеса в Європі — Європа в Одесі" (TEMPUS), стажувалась у Центральноєвропейському університеті (м. Будапешт, Угорщина) та університеті м. Екзетер (Велика Британія). Організатор та керівник наукових секцій на міжнародних конгресах у Португалії, Греції, Росії, Німеччині. За її безпосередньою участю на базі очолюваної нею кафедри регулярно проводяться міжнародні наукові конференції, зокрема, унікальний в своєму роді Міжнародний конгрес "Археологія та етнологія Східної Європи: крок молоді у XXI ст." (2002), в роботі якого взяли участь близько 200 учасників з 12 країн світу. Заступник голови Спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій, яка працює при історичному факультету Одеського національного університету (з 2004 р.). Працює в редколегіях наукових видань "Записки історичного факультету" та "Археологія та етнологія Східної Європи: матеріали і дослідження", "Вісник ОНУ. Серія історичних наук". За її ініціативою та під її науковою редакцією вийшов друком спеціальний випуск з серії "British Archaelogical Reports". Дійсний член Європейської Асоціації археологів (з 1999 р.), національний координатор діяльності Товариства дослідників Центральної Євразії (з 2000 р.), член Європейського Товариства інвайронментальної історії (з 2001 р.), член Всесвітнього археологічного конгресу (з 2003 р); індивідуальний член Міжнародного Географічного товариства (з 2004 р). Автор близько 130 друкованих праць, серед яких 3 монографії, 1 навчальний посібник, рекомендований Міністерством освіти України, 10 методичних розробок, більше 70 статей у провідних вітчизняних та закордонних фахових виданнях, 7 статей у енциклопедичних виданнях СІЛА та Великої Британії.

СМОЛЬСЬКА Аделаїда Костянтинівна — д-р. філол. наук (1993), проф. (1994). Відомий славіст. Народилася 22.XII.1927 р. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). У 1950–1953 рр. навчалася в аспірантурі при кафедрі російської мови Одеського педагогічного інституту. З 1953 р. працювала старшим викладачем кафедри російської мови педінституту в м. Станіслав (Івано-Франківськ). У 1956 р. захистила в ОДУ кандидатську дисертацію. З 1956 р. — старший викладач, з 1963 р. — доцент кафедри російської мови ОДУ. У 1965–1968 рр. викладала російську мову в Белградському університеті (Югославія). У 1968 р. — доцент кафедри загального і слов'янського мовознавства в ОДУ. У 1976–1978 рр. викладала російську мову у Пловдівському університеті (Болгарія). За розвиток наукових і культурних зв'язків між Україною і Болгарією урядом Болгарії нагороджена медаллю "1300 років Болгарії". Автор понад 130 наукових праць. Померла 10.VI.2004 р.

СНІЖКОВ В'ячеслав Павлович — д-р мед. наук (1945), проф. (1946). Хірург. Народився 13(25).II.1882 р. на станції Краматорська Донецької залізниці Катеринославської губ. Закінчив медичний факультет ІНУ (1908). У 1909 р. — позаштатний, а у 1915 р. — штатний лаборант кафедри хірургічної патології медичного факультету ІНУ, потім — асистент. У 1923–1932 рр. — доцент Одеського медичного інституту. У 1946–1950 рр. — завідував кафедрою хірургії дитячого віку цього ж інституту. Автор близько 20 наукових праць, у т.ч. монографії про клініку слюнокамінної хвороби і підручника по десмургії. Помер у 1959 р.

СОКОЛЯНСЬКИЙ Марк Георгійович — д-р філол. наук (1982), проф. (1984). Літературний критик, театрознавець. Народився 28.VII.1939 р. у Ленінграді. У 1960 р. закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. У 1962 р. розпочав викладацьку роботу в університеті на кафедрі історії зарубіжних літератур. Захистив кандидатську дисертацію (1964), старший викладач кафедри історії зарубіжних літератур (1965). Вчене звання доцента отримав у 1968 р. Голова Пушкінської комісії при Одеському Будинку вчених (1985–1993). Член бюро міжнародної шекспірівської комісії, член Європейського шекспірівського товариства та Міжнародної федерації театрознавчих досліджень, член редколегій багатьох наукових журналів різних країн. Науковий координатор Олексіївських читань в Одесі, член Спілки театральних діячів України. Після 1993 р. живе у ФРН, читає лекції в різних університетах Європи та Америки. Підтримує постійні наукові зв'язки з Одеським університетом, українськими науковими установами, видавництвами та періодичними виданнями. Автор понад 200 наукових праць. Як театральний критик надрукував більше 100 рецензій та оглядів у газетах та журналах.

СТОЙКО Микола Георгійович — д-р мед. наук (1938), проф.(1939). Хірург. Народився 2(14).II.1881 р. в Сімферополі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1909). Після закінчення — ординатор на кафедрі госпітальної хірургічної клініки ІНУ, потім — асистент клініки. З 1914 р. працював в Ялті. У 1924 р. — завідувач хірургічним відділенням Ялтинського інституту туберкульозу. З 1933 р. очолював хірургічне відділення Головного інституту туберкульозу (Москва). Одночасно у 1939–1951 рр. — професор кафедри туберкульозу Головного інституту удосконалення лікарів. Лауреат Державної премії СРСР (1950). Один з основоположників фтизіохірургії в СРСР, створив свою школу фізіохірургів. Помер 17.II.1951 р.

СТОЙКО-РАДИЛЕНКО Микола Михайлович — д-р фіз.-мат. наук (1931). Астроном. Народився 2.V.1894 р. в Одесі. У 1912 р. вступив на математичне відділення ІНУ. У 1914–1916 рр. працював вільним стажером в Одеській обсерваторії. Закінчив ІНУ у 1920 р. На протязі трьох років викладав математику в ліцеї м. Плевні (Болгарія). У 1924 р. переїхав до Парижу. Працював у Міжнародному бюро часу (1924–1964). З 1929 р. — астрономом-помічник Паризької обсерваторії. Член-кореспондент Академії наук в Варшаві, член-кореспондент Бюро довгот у Парижі (1938). Керівник досліджень в Національному фонді наук (1939–1945). Одночасно працював в Паризькій обсерваторії. Вивчав рух полюсів Землі. Відкрив сезонну нерівномірність оберту Землі, створив шкалу квазірівномірного часу, яка використовувалась в науці та техніці до моменту створення атомної шкали часу. На початку 60-х рр. ввів у практику інтегрований атомний час, який став основою діючого зараз Міжнародного атомного часу — ТАІ. Кавалер ордена Почесного легіона Франції (1951). Відзначений багатьма науковими нагородами Паризької Академії наук — премією ім. Лаланда (1930), премією ім. Дамузо (1932, 1947), Королівської Академії наук Бельгії — премією ім. Гурмана (1956). Помер у 1964 р.

СТАНКО Володимир Никифорович — д-р іст. наук (1983), проф. (1989). Історик, археолог. Народився 19.II.1937 р. в с. Терновка (Миколаївська обл.). Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). З 1960 р. працював науковим співробітником, а згодом заступником директора Одеського державного археологічного музею АН УРСР. У 1965 р. вступив до аспірантури Інституту археології АН УРСР, яку достроково закінчив у 1967 р., захистивши дисертацію. У 1968 р. повернувся до Одеси і працював старшим викладачем та доцентом кафедри історії стародавнього світу та середніх віків історичного факультету ОДУ. У 1976–1989 р. очолював Відділ археології Північно-Західного Причорномор'я Інституту археології АН УРСР. У 1987 р. поновив читання лекцій на історичному факультеті ОДУ. У 1993 р. очолив кафедру археології та етнології України. Декан історичного факультету ОДУ (1994-2004). З 2004 р. працює завідуючим лабораторією "Історії Південної України" та професором кафедри історії України Миколаївського державного університету ім. В. О. Сухомлинського. Дійсний член Російської народної академії наук та Російського археологічного товариства (1995), член Проводу Всеукраїнського та член президії обласної філії Товариства охорони пам'яток історії та культури, науковий керівник міжнародного проекту в рамках програми INTAS. Веде активну видавничу діяльність. З 1989 р. постійний член редколегії журналу "Археологія". За його підтримки виходять друком: "Історичне краєзнавство Одещини" (1992), "Старожитності Причорномор'я (1994), "Етнографія півдня України" та "Записки історичного факультету ОДУ" (1996), "Археология и этнология Восточной Европы: Материалы и исследования" (1997). Автор понад 130 наукових праць.

СТОЙКО Микола Георгійович — д-р мед. наук (1938), проф.(1939). Хірург. Народився 2(14).II.1881 р. в Сімферополі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1909). Після закінчення — ординатор на кафедрі госпітальної хірургічної клініки ІНУ, потім — асистент клініки. З 1914 р. працював в Ялті. У 1924 р. — завідувач хірургічним відділенням Ялтинського інституту туберкульозу. З 1933 р. очолював хірургічне відділення Головного інституту туберкульозу (Москва). Одночасно у 1939–1951 рр. — професор кафедри туберкульозу Головного інституту удосконалення лікарів. Лауреат Державної премії СРСР (1950). Один з основоположників фтизіохірургії в СРСР, створив свою школу фізіохірургів. Помер 17.II.1951 р.

СТОЙКО-РАДИЛЕНКО Микола Михайлович — д-р фіз.-мат. наук (1931). Астроном. Народився 2.V.1894 р. в Одесі. У 1912 р. вступив на математичне відділення ІНУ. У 1914–1916 рр. працював вільним стажером в Одеській обсерваторії. Закінчив ІНУ у 1920 р. На протязі трьох років викладав математику в ліцеї м. Плевні (Болгарія). У 1924 р. переїхав до Парижу. Працював у Міжнародному бюро часу (1924–1964). З 1929 р. — астрономом-помічник Паризької обсерваторії. Член-кореспондент Академії наук в Варшаві, член-кореспондент Бюро довгот у Парижі (1938). Керівник досліджень в Національному фонді наук (1939–1945). Одночасно працював в Паризькій обсерваторії. Вивчав рух полюсів Землі. Відкрив сезонну нерівномірність оберту Землі, створив шкалу квазірівномірного часу, яка використовувалась в науці та техніці до моменту створення атомної шкали часу. На початку 60-х рр. ввів у практику інтегрований атомний час, який став основою діючого зараз Міжнародного атомного часу — ТАІ. Кавалер ордена Почесного легіона Франції (1951). Відзначений багатьма науковими нагородами Паризької Академії наук — премією ім. Лаланда (1930), премією ім. Дамузо (1932, 1947), Королівської Академії наук Бельгії — премією ім. Гурмана (1956). Помер у 1964 р.

СТОРОЖЕНКО Елеонора Олександрівна — д-р. фіз.-мат. наук (1980), проф. (1981). Математик. Народилася 5.XI.1928 р. в Одесі. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Після закінчення аспірантури у 1955 р. працювала на кафедрі математичного аналізу, а з 1975 р. очолює цю кафедру. У 1971 р. захистила кандидатську дисертацію, у 1963 р. набула вченого звання доцента кафедри математичного аналізу. У 1971 р. за досягнення в розвитку науки нагороджена медаллю "За трудову відзнаку". За тривалу сумлінну працю — медаллю "Ветеран праці" (1985). У 1990 р. присуджено почесне звання заслуженого працівника народної освіти УРСР. Автор понад 50 праць.

СТРАТОНОВ Всеволод Володимирович — проф. (1918). Астроном. Народився 17. IV.1869 р. в Одесі. Закінчив ІНУ (1891). Рік працював в Одеській обсерваторії, потім був відряджений до Пулково. У 1894 р. переведений до Ташкентської обсерваторії. У 1894–1904 рр. — найбільш плідний період в діяльності. У 1904 р. через хворобу очей вимушений залишити Ташкентську обсерваторію і взагалі роботу астронома-спостерігача, переїхав на Кавказ, де став чиновником для особливих доручень намісника Кавказу. У 1911 р. відкрив свій банк. У 1918 р. — професор, декан фізико-математичного факультету Московського університету, одночасно завідував фізико-математичним відділенням Головної державної бібліотеки Москви. Восени 1922 р. виїхав з Росії до Німеччини. У Берліні разом з кількома професорами організував Російський науковий інститут. У 1923 р. переїхав до Праги, де жив і працював до кінця днів. Автор кількох науково-популярних та учбових книг з астрономії. У 1910 р. за книгу "Сонце" він отримав премію Російського астрономічного товариства. Трьома виданнями вийшов його підручник "Космографія", двома виданнями — книга "Будова світу". У 1919 р. вийшла друком його книга "Зірки", яка принесла ще одну премію Російського астрономічного товариства. Помер у 1938 р.

СТРЕЛЬЦОВ Євген Львович — д-р юрид. наук (1992), проф. (1993). Фахівець з кримінального права та процесу. Народився 18.VIII.1949 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Зарахований до аспірантури при Харківському юридичному інституті. Кандидатська дисертація (1981). У 1969—1981 р. працював на слідчій та керівній роботі в органах МВС. У 1981–1982 рр. працював старшим викладачем кафедри кримінального права, процесу і криміналістики юридичного факультету ОДУ, доцентом кафедри (1982–1993), професором кафедри криміналь-ного, кримінально-виконавчого права і криміно-логії (1993), завідувачем кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики (1998). У 1993 р. призначений першим проректором Юридичного інституту при ОДУ, обіймав цю посаду до 1997 р. У 1998 р. — проректор з навчальної роботи ОДУ. Заслужений діяч науки і техніки України (2002), Фулбрайтівський стипендіат (США) (1998), стипендіат Німецького департаменту міжнародних обмінів (2001). Читав лекції в університетах Німеччини, США, Канади. Член Міжнародної асоціації кримінального права (Париж) та міжнародної асоціації кримінологів (Москва). Консультант Верховної Ради України, член експертної ради з юридичних та політичних наук ВАК України, віце-президент Асоціації українських юридичних шкіл (факультетів), головний редактор журналу "Правова держава". Нагороджений двома медалями "За бездоганну службу в органах МВС", "70 років Збройних Сил СРСР", трьома нагрудними знаками: "Відмінник освіти України", "За активну роботу у Всесоюзному товаристві "Знання", "Відмінник МВС". Автор понад 140 наукових праць.

СТРЕЛЬЦОВА Олена Олексіївна — д-р хім. наук (1997), проф. Фахівець з фізичної хімії. Народилася 5.X.1947 р. у Сімферополі. Закінчила хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1972), працювала на кафедрі фізичної хімії інженером НДС, а потім — старшим лаборантом. У 1977 р. вступила до аспірантури за спеціальністю "фізична хімія". У 1980 р. — асистент кафедри фізичної хімії хімічного факультету ОДУ. У 1983 р. захистила кандидатську дисертацію, переведена на посаду доцента кафедри фізичної хімії. У 1984 р. отримала звання доцента по кафедрі фізики. У 1982–1984 рр. — керівник теми для Монінської фабрики первинної обробки вовни. У 1985–1986 рр. — співвиконавець ряду тем для Одеського лакофарбового заводу, розробляла технічну документацію, проводила патентні дослідження, брала участь у проведенні експериментів, аналізу та узагальненні результатів НДР, складанні науково-технічних звітів, розробляла та впроваджувала на підприємствах нові методи очистки стічних вод. Протягом більше 25 років — вчений секретар Одеського обласного правління Хімічного товариства ім. Д. І. Менделєєва. Розроблені засоби флотаційної очистки стічних вод, забруднених ПАР, захищені дев'ятьма авторськими свідоцтвами СРСР та одним патентом Російської Федерації.

СТУКС Герберт Германович — д-р мед. наук (1954), проф. (1935). Педіатр. Народився 4.I.1889 р. в Одесі. У 1907 р. вступив на медичний факультет ІНУ. Закінчив університет зі ступенем лікаря з відзнакою. З 1913 р. до мобілізації у вересні 1914 р. — лікар в Одеській новій міській лікарні. У 1918 р. повернувся на службу в лікарню. У 1919 р. — штатний ординатор клініки дитячих хвороб ІНУ, потім — асистент Одеського медичного інституту. У 1930 р. завідувач відділу соціальної гігієни і соціальної патології Одеського інституту охорони материнства і дитинства, у 1932 р. — заступник директора з наукової частини інституту (у 1934 р. інститут став філіалом Українського інституту охорони материнства і дитинства). У 1935–1941 рр. — завідувач кафедри педіатрії Кримського медичного інституту. У 1945–1946 рр. очолював кафедру дитячих хвороб у Кубанському медичному інституті, а з 1946 р. до кінця життя очолював кафедру госпітальної педіатрії Томського медичного інституту. Беззмінний голова Томського філіалу Всеросійського товариства дитячих лікарів. Багато уваги приділяв проблемам ревматизму у дітей, боротьбі з туберкульозом та поліомієлітом у дітей. Вперше діагностував у Томську епідемічну міалгію (хвороба Борихольма) — один з перших спалахів ентеровірусних хвороб в СРСР. Автор понад 130 наукових праць. у т. ч. двох монографій: "Пневмония в детском возрасте" (1948) і "Ветряная оспа" (1958). Помер у 1963 р.

СУЛТАНОВ Алекпер-паша огли — юрист, дипломат. Народився 21.III.1869 р. в м. Нахічевань. У 1887 р. вступив на юридичний факультет ІНУ, який закінчив у 1891 р. Працював в Карській області (тепер на території Турції) та в Нахічевані — захисником, нотаріусом, перекладачем. У 1920–1921 рр. — повноважний посол Азербайджана в Батумі. У 1922–1928 р. працював народним нотаріусом в Баку. З 1932 р. служив у відділі словників Азербайджанського державного науково-дослідного інституту, брав безпосередню участь в створенні мовних словників, в т. ч. першого в Азербайджані словника юридичних термінів. Репресований у 1937 р.

СУЛТАНОВ Джумшуд-паша Ісмаїл бек огли — юрист, громадський діяч. Народився у 1849 р. в м. Нахічевань. У 1870–1874 рр. навчався на юридичному факультеті ІНУ. У студентські роки брав активну участь в організації та проведенні студентського лекторія. Після закінчення ІНУ працював як професійний юрист в Нахічевані та Єревані, дослужився до посади помічника губернського окружного судді. Є одним з перших творців театру в Нахічевані (1886), підготував "Азербайджансько-російський словник" (3 тис. слів).

СУЛЬКО Віктор Семенович — історик, фахівець з українознавства і політології. Народився 9.IV.1941 р. у с. Сковородки Старокостянтинівського р-ну, Хмельницької обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969). У 1969–1972 рр. навчався в аспірантурі при ОДУ. У 1972–1987 рр. працював у Рівненському державному педагогічному інституті викладачем, старшим викладачем, доцентом. У 1979 р. захистив кандидатську дисертацію, отримав вчений ступінь кандидата історичних наук. У 1982 р. присвоєно вчене звання доцента. У 1987–1999 рр. працював у Тернопільській медичній академії на посадах проректора, завідувача кафедри філософії і українознавства. З 1999 р. — проректор з міжнародного співробітництва

та зв'язків з громадськістю у Рівненському державному гуманітарному університеті. З 1989 року включився в активне політичне життя. Вступивши до лав Народного руху України, обирався майже на всі з'їзди НРУ. Входив у центральні органи цієї партії. За високу педагогічну майстерність і наукову діяльність, виховання педагогічних кадрів у 2001 році нагороджений почесним знаком міністра освіти "Відмінник освіти України". Автор понад 50 наукових праць.

СУРІЛОВ Олексій Васильович — д-р юрид. наук (1966), проф. (1967). Фахівець з теорії і історії держави і права, з міжнародного права. Народився 17.III.1928 р. У 1945 р. вступив на юридичний факультет Львівського державного університету, з 1947 р. продовжив навчання на юридичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова, який закінчив достроково у 1949 р., потім вступив до аспірантури ОДУ на кафедру теорії та історії держави і права. Після закінчення аспірантури у 1952 р. залишився на роботі старшого викладача. У 1953 р. захистив кандидатську дисертацію. Після закриття юридичного факультету ОДУ у 1954 р. перейшов на посаду виконуючого обов'язки доцента Одеського кредитно-економічного інституту. У 1955 р. пройшов за конкурсом на посаду старшого викладача до Всесоюзного юридичного заочного інституту (ВЮЗІ), де працював до 1959 р. спочатку в Одеському, а потім в Кишинівському філіалах. У 1959 р. Кишинівський філіал ВЮЗІ був перетворений на юридичний факультет Кишинівського університету, де працював спочатку доцентом, а згодом — завідувачем кафедри державно-правових дисциплін. У 1968 р. очолив кафедру теорії та історії держави і права ОДУ. З 1997 р. — часу перетворення Юридичного інституту ОДУ в Одеську державну юридичну академію — і до 1999 р. — обіймав посаду завідувача кафедри теорії держави і права. З 1980 р. приділяв багато уваги проблемам захисту природного середовища і екологічної правосвідомості. Заслужений діяч науки і техніки України, член Постійної палати Міжнародного Третейського суду в Гаазі. Автор біля 90 праць з питань теорії та історії держави і права, автор шести гостросюжетних (авантюрних) історичних романів, у яких відтворена епоха кінця XVIII–початку XX ст. Це трилогія про засновників Одеси: Дерібаса, Рішельє, Воронцова. Помер у 1999 р.

СУШИНСЬКИЙ Богдан Іванович — прозаїк, поет, публіцист, чл. Спілки письменників України (1973). Народився 10.IV.1946 р. в м. Самбор Львівської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969). Під час навчання в університеті почав друкуватися в республіканських журналах та альманахах. У 1967 р. дебютував, як журналіст. Тривалий час перебував па журналістській роботі — кореспондентом, завідуючим відділом культури, заступником редактора одеської обласної молодіжної газети "Комсомольська іскра". З 1996 р. — член Національної та обласної рад Конгресу української інтелігенції, один із засновників (1998) Чорномор-Дністровського коша (полку) Українського козацтва (Овідіопіль), обирався заступником голови Літфонду Спілки письменників України, член президії Ради Спілки письменників України, заступник голови (1987–1990), а з 1990 р. — голова правління Одеської обласної організації Національної Спілки письменників України. У 1996 р. — головний редактор альманаху "Південна ліра". У 1995 р. обраний дійсним членом Міжнародної академії наук, освіти, індустрії та мистецтва при ЮНЕСКО (США) та президентом Південноукраїнського центру цієї академії. Творчість відзначена рядом літературних премій: лауреат Міжнародної літературної премії ім. О. Дюма (1993) та Міжнародної літературної премії Українського козацтва "Лицарське перо" (1998), а також премій ім. Е. Багрицького (1972), республіканської премії ім. М. Трублаїні (1981), ім. професора В. Аверіна, республіканської премії ім. М. Посмітного, Міжнародної премії ім. І. Мазепи (1999), премії на закритому Республіканському конкурсі видавництва "Молодь" на кращий твір про молодого сучасника (1971), газети "Літературна Україна (1974), журналів "Молодая гвардия" (1980), "Дніпро" (1983), "Барвінок" (1984) та ін. Автор романів: "Через міст над бистриною" (1980), "На тій землі за пагорбом" (1981), "Голос ріки безіменної" (1985), "Білий кінь у сивій долині" (1986), "Морава" (1984), "У човні посеред Всесвіту" (1984), "Меч й посох" (1981). Автор циклу романів про Другу світову війну: "Последний из группы Беркута" (1993), "Похищение Муссолини", "Черный легион" (1995), "Ветер богов" (1995), "Заговор обреченных" (1995), "Странники войны", творів присвячених історії України, її козацтву: "На острие меча" (1994), "Французский поход" (1994), "Костры Фламандии" (1994), "Путь воина" (1994), філософсько-психологічного роману "Три дня в Париже с любимой жен-

щиной" (1998), публіцистичних книжок: "Генерал Власов — отверженный и проклятий" (1996), "Штаб переворота — гостиница "Москва" (1996), "И вечный путь к вершине" (1996), "Вервольф — ставка фюрера" (1996) та історичного есе "Козацькі вожді України. Історія України в образах її вождів та полководців XV-XIX століть" (1998). У 1998-1999 рр. в періодиці опубліковано роман "Лицарський хрест", з'явилися пригодницькі романи "Лавровый венок для смертника" та "Скитальцы шальных океанов", збірки повістей та оповідань "Кладка" (1972), "Тепле каміння" (1974), "Літо житніх дощів" (1976), "Лето хлебных дождей"(1977), "Ріка опівночі" (1978), повісті: "Танець степового коня" (1983), "З розвідки не повернувся" (1985), "За лінією життя" (1988), "Зоряний берег" (1989), "Візьми мене з собою, "Ріка далеких мандрів" (1991), "Забуті острови" (1991), "Магелане" (1992), фантастико-пригодницька повість "Забуті письмена" (1983). Останнім часом виступає як поет, вірші друкувалися в альманасі "Боян" (Київ), газеті "Літературна Україна", в багатьох інших обласних та республіканських періодичних виданнях, кілька віршів покладено на музику і виконуються співаками, автор сценарію телефільму "Козацький полководець Франції".

ТАНАТАР Севастьян Мойсейович — д-р хім. наук (1891), проф. (1897). Хімік-неорганік. Народився 7.X.1849 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ у 1872 р. зі ступенем кандидата природничих наук. Два роки займався хімією і технологією у Німеччині. Повернувшись, почав наукову діяльність у хімічній лабораторії ІНУ, яка продовжувалася понад сорок років. Одночасно викладав хімію в реальному училищі св. Павла. У 1880 р. захистив магістерську дисертацію. У 1880–1884 рр. працював позаштатним лаборантом (асистентом) хімічної лабораторії, у 1884–1888 рр. — штатним лаборантом (асистентом). З 1888 р. — приват-доцент кафедри хімії. У 1897–1899 рр. працював екстраординарним професором, з 1903 р. — ординарним професором, доктором хімії, завідував хімічним кабінетом відділу неорганічної хімії і кількісного аналізу. З цього часу почав дослідження в галузі неорганічної та фізичної хімії. Розробив нові способи виготовлення азотистоводневої кислоти через взаємодію хлористого азоту з гідразином (1899), окисленням солей гідразину і гідросиламіну (1902). Через електроліз він добув солі надборної і надвугільної кислоти (1898–1899), відкрив сполуки пероксиду водню з карбонатом натрію (1899), сульфатом натрію (1901) та ін. солями, а також з органічними речовинами, в т. ч. з сечовиною (гіпероль) (1908). У 1898–1899 рр. визначив теплоємність берилів. Разом з І. Волянським і С. Петровим вивчив реакції і властивості талію та ітрію. За участю Л. Писаржевського та Б. Клименка провів термохімічні дослідження деяких реакцій у спиртовому розчині (1897). Для з'ясування деяких питань теорії розчинів разом з учнями (1895) виміряв депресії, які викликають електроліти у бінарних сумішах. Пізніше була видана робота "Теорія розчинів" (1895). Під час першої світової війни звернувся до практичних питань, зайнявся дослідженнями протигазів, пошуками джерел дуже важливого у військовий час йоду, брав участь у роботі військово-промислового комітету, одночасно продовжив фізико-хімічні дослідження, читав лекцій в різних одеських наукових установах, де викладалася хімія, читав лекції на Вищих жіночих медичних курсах, стоматологічних курсах, курсах для робітників, у народному університеті, багато працював у Товаристві природознавців, Товаристві сільського господарства Півдня Росії, в Технічному товаристві. У 1906 р. обраний проректором ІНУ, але тяжився адміністративною роботою і тому через короткий час відмовився від посади заради роботи в лабораторії. Автор близько 130 праць. Помер 30.X.1917 р.

ТАРАНЕНКО Валерій Дмитрович — д-р біол. наук (1986), проф.(1994). Біолог-фізіолог. Народився 27.X.1939 р. у с. Друга Андріївка Іванівського р-ну Одеської обл. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961). У 1962 р. зарахований лекційним асистентом на кафедру нормальної фізіології Одеського медичного інституту ім. М. І. Пирогова, виконував експериментальну роботу по вивченню електричної активності ізольованих відділів кори головного мозку. У 1966 р. захистив кандидатську дисертацію та був зарахований на посаду асистента кафедри. У 1972 р. обраний на посаду доцента кафедри нормальної фізіології. У 1978 р. — завідувач кафедри фізіології людини та тварин ОДУ. У 1987 р. призначений деканом біологічного факультету ОДУ. У 1994 р. отримав почесне звання Соросівського професора. У 1997 р. нагороджений Почесною грамотою голови обласної адміністрації від імені Президента України. Протягом майже 20 років очолював Одеське фізіологічне товари-

ство України, був членом Центральної ради товариства, членом товариства біофізиків та нейрофізіологів. Автор понад 150 наукових праць, декількох винаходів та раціоналізаторських пропозицій. Помер 31.I.1999 р. в Одесі.

ТАРАСЕВИЧ Лев Олександрович — акад. ВУАН (1926), д-р мед. наук (1902), проф. (1918). Мікробіолог, патолог, імунолог. Народився 14.II.1868 р. у Тирасполі. Закінчив ІНУ у 1891 р., потім вчився у Військово-медичній академії у Петербурзі. Завершив медичну освіту в Парижі (1897), працював у Київському університеті (1898–1900), у Пастерівському інституті в Парижі (1900–1902). Викладав у ІНУ (1907–1911), професор Вищих жіночих курсів у Москві і медичного факультету Московського державного університету (1918–1924), організатор першої в Росії станції з контролю бактеріальних препаратів (1918). Заснував та очолював Державний інститут народної охорони здоров'я ім. А. Пастера (1920–1927), очолював Вчену медичну раду здоров'я Наркомздраву РРФСР (1918–1927), багато і плідно працював у галузі медичної мікробіології, епідеміології та імунології, вивчав походження гемолізинів, розробляв питання протиінфекційної вакцинації, був організатором вакцинації проти черевного тифу та холери в період першої світової війни, сприяв впровадженню вакцинації проти туберкульозу. Ім'я Л. О. Тарасевича було присвоєно Державному науково-дослідному інституту стандартизації та контролю медичних біологічних препаратів у Москві. У 1908 р. вийшов підручник Л. О. Тарасевича "Начальний курс общей патологии". У 1912 р. під його редакцією з передмовою І. І. Мечникова вийшов тритомний підручник "Медицинская микробиология". Помер у 1927 р.

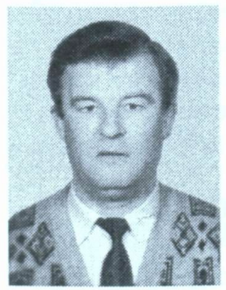
ТЕПЛИЦЬКА Раїса Бенціонівна — д-р фіз.-мат. наук (1993). Народилася 13.11.1926 р. в Одесі. Закінчила фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1949). Працювала в астрономічних обсерваторіях Львівського та Одеського університетів (1949–1963). Читала лекції в ОДУ. Захистила кандидатську дисертацію (1960). Працювала в Інституті сонячно-земної фізики Сибірського відділення Академії наук СРСР (тепер РАН) (1963). Приймала активну участь у створенні Саянської

сонячної обсерваторії інституту. Член багатьох міжнародних астрономічних товариств. Автор та співавтор понад 100 наукових праць.

ТЕРЬОХІНА Лариса Анатоліївна — заст. нач. Управління освіти Одеської облдержадміністрації. Народилася 10.IX.1951 р. Закінчила німецьке відділення факультету романо-германської філології ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). Працювала в Науковій бібліотеці ОДУ бібліотекарем (1974). З 1984 р. перейшла до архіву Одеського університету та очолила його. Переведена на роботу в Управління внутрішніх справ в Одеської області до експертно-кримінального відділу на посаду інспектора-дактилоскопіста (1985). Начальник відділу загальної середньої освіти Управління освіти облдержадміністрації (1988). Заступник начальника Управління освіти і науки обласної державної адміністрації (з 2001 р.). Нагороджена Почесним знаком "Відмінник Освіти України" (1992).

ТИТАРЕНКО (ІВАНИШИН) Марія Миколаївна — відмінник освіти. Народилася 28.XI. 1957 р. в с. Шешори Косівського р-ну Івано-Франківської обл. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І.І. Мечникова за спеціальністю "українська мова і література" (1983). Педагогічну діяльність розпочала вихователем дитсадка колгоспу "Україна" Миколаївського р-ну Одеської обл. (1976). З 1978 р. працює вчителем української мови і літератури в Косівському р-ні на Івано-Франківщині, спочатку в Брустурівській школі, а з 1979 р. в Шешорській ЗОШ I-II ступенів. Нагороджена значком "Відмінник народної освіти" (1991). Має звання "вчитель-методист" (1993).

ТИХОНЕНКО Микола Якович — д-р наук (1994), проф. (1999). Математик. Народився 26. IV. 1942 р. на хуторі Чапаєва Біляївського р-ну Одеської обл. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). У тому ж році за рекомендацією Вченої ради механіко-математичного факультету став аспірантом при кафедрі математичної фізики. Закінчив аспірантуру у 1968 р., залишений на роботі в ОДУ асистентом кафедри математичного аналізу (1968), старшим викладачем цієї ж кафедри (1970). Захистив кандидатську дисертацію (1970), призначений заступником декана механі-

ко-математичного факультету ОДУ (1970), доцентом кафедри математичного аналізу (1971–1985). Доцент кафедри обчислювальної математики (1985). На посаді декана механіко-математичного факультету з 1976 до 1987 рр. Відзначений орденом "Знак пошани" (1981). Автор понад 100 наукових праць.

ТІКТІН Георгій Ісаакович — д-р екон. наук (1941), проф. (1935). Юрист, економіст. Народився у липні 1880 р. в Одесі. Закінчив Рішельєвську гімназію в 1898 р. Після закінчення гімназії вступив на юридичний факультет Новоросійського університету. Розпочав педагогічну діяльність у 1906 р. Викладав законодавство та політекономію в училищі торгівельного мореплавства (1907–1922), фінансове право, політекономію та статистику на Вищих жіночих курсах м Одеси (1910–1920). Отримав ступінь магістра політичної економії та фінансового права та був зарахований приват-доцентом кафедри фінансового права Новоросійського університету (1917). Працював у політехнічному інституті доцентом кафедри фінансової науки економічного факультету (1918). Через рік він став одним з фундаторів Одеського інституту народного господарства. З перших днів його існування — професор кафедри науки про фінанси та декан факультету зовнішньо-торгівельних відносин (з 1923 р. реорганізованого в економічний факультет). Одночасно працював в Одеському сільськогосподарському інституті (1922–1923) та у робітничому університеті (1930–1934). Завідував кафедрою фінансів та обліку економічного факультету Інституту харчової промисловості та Інституту інженерів водного транспорту (1931). У першому — був ще й деканом економічного факультету. Одночасно почав працювати завідувачем кафедри фінансів, грошей та кредиту в Одеському кредитно-економічному інституті. Штатний професор економічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1933–1935). У серпні 1941 р. евакуювався до Саратова, працював там у кредитно-економічному інституті. Був запрошений на посаду штатного професора Московського планового інституту до Самарканду (1942). Працював у Ленінградському плановому інституті (1943–1944). Повернувся до Одеси на посаду завідувача кафедри політекономії ОДУ ім. І. І. Мечникова (1944), але через хворобу не зміг розпочати роботу. Член Одеської міської ради, голова її бюджетної комісії (1925–1945). Автор понад 30 наукових праць. Помер у січні 1945 р.

ТОЛСТИХ Валентин Іванович — д-р філос. наук (1972). Спеціаліст у галузі соціальної філософії, етики, естетики. Народився 28.II.1929 р. в Баку. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952), аспірантуру по кафедрі філософії (1955). Викладав філософію у вузах Одеси та Москви (1956–1970). З 1970 р. працює в Інституті філософії АН СРСР (тепер РАН) старшим, ведучим, а згодом головним науковим співробітником. Є укладачем, редактором та співавтором багатьох колективних монографій та збірок, в т. ч. "Культура чувств" (1968), "Наука и нравственность" (1969), "Искусство нравственное и безнравственное" (1971), "Мода: за и против" (1971), "Духовное производство" (1981), "Производство как общественный процесс" (1986), "Освобождение духа" (1991), "Марксизм: pro и contra" (1992).

ТОЛСТОЙ Михайло Михайлович — меценат. Народився у 1863 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1885). З 1890 по 1917 р. обирався почесним мировим суддею по Одеському повіту. У 1893 р. очолював Одеський міський з'їзд мирових суддів, у 1902 р. його обирали почесним мировим суддею Одеського округу. Організатор станції швидкої допомоги в Одесі. Помер у 1927 р.

ТОЧИДЛОВСЬКИЙ Ігнатій Якович — д-р наук (1924), проф. (1912). Метеоролог, кліматолог, геофізик. Народився 1.VI.1871 р. в с. Прохорове Тираспольського повіту Херсонської губ. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1893). Після закінчення університету зарахований лаборантом при фізичному факультеті. Одночасно завідував господарською частиною геофізичної лабораторії. Викладав фізику і математику в середніх учбових закладах Одеси (1898–1922). Працював штатним спостерігачем Магніто-метеорологічної обсерваторії ІНУ (1906–1910). Одночасно склав магістерський іспит і був зарахований на посаду приват-доцента кафедри фізики і фізичної географії університету (1907). Захистив магістерську дисертацію (1912). Був обраний екстраординарним професором кафедри фізики і фізичної географії (1917). Був одним з організаторів створення Одеського сільськогосподарського інституту (1918)

та першим його директором (1918–1922). Професор фізики і метеорології цього інституту (1923–1932). Одночасно викладав фізику в Одеському вечірньому університеті (1927–1931). Директор Одеської геофізичної обсерваторії (1917–1942). Автор понад 62 наукових праць. Помер у 1942 р.

ТРЕТЬЯК Олександр Іванович — д-р мат. наук (1993), проф. Народився 18.IX.1947 р. у Тирасполі (Молдова). Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю математика, обчислювальна математика (1970). Навчався в аспірантурі при ОДУ (1970–1973). Захистив докторську дисертацію в Інституті математики НАН України (1993). Працював професором кафедри оптимального управління та економічної кібернетики Інституту математики, економіки та механіки ОНУ ім. І. І. Мечникова, (до 2004 р.). З вересня 2004 р. — професор ПДПУ ім. Ушинського.

ТРОНСЬКИЙ (ТРОЦЬКИЙ) Йосип Миколайович (Мойсейович) — д-р філол. наук (1941). Народився 28.V.1997 р. в Одесі. Закінчив історико-філологічний факультет Новоросійського університету із золотою медаллю (1919). Після закінчення університету був залишений при кафедрі римської словесності. Викладав класичні мови в ІНО та в Археологічному інституті (1921). У 1923 р. переїздить до Петрограда. З цього ж часу він — нештатний науковий співробітник науково — дослідного Інституту порівняльної історії літератур та мов Заходу та Сходу при факультеті суспільних наук Ленінградського державного університету. Співробітник Ленінградського відділення Центрархіву і Російської Публічної Бібліотеки. Доцент факультету мовознавства і історії матеріальної культури ЛІФЛІ і ЛДУ (1926–1929). З 1932 р., після реорганізації роботи Вищої школи, була організована перша радянська кафедра класичних мов та літератур. З першого дня заснування в число її викладачів ввійшов Й.М. Тронський: спочатку за сумісництвом, а з 1935 р. як постійний штатний співробітник. Був затверджений на посаді виконуючого обов'язки завідуючого кафедрою класичної філології ЛДУ (1943). Співробітник (за сумісництвом) Інституту мови та мислення (Інститут мовознавства АН СРСР), в якому з перервою в 5 років (1952–1957) працював до кінця життя.

ТРОСТАНЕЦЬКИЙ Мойсей Маркович — д-р мед. наук, проф. Анатом. Народився 7.VII. 1886 р. в Єлисаветграді (тепер м. Кіровоград). Закінчив медичний факультет ІНУ (1911). Після закінчення університету працював ординатором лікарні в м. Єлисаветграді. З 1917 р. — прозектор кафедри нормальної анатомії Катеринославських вищих жіночих курсів (з 1918 р. — Катеринославський університет). Завідував кафедрою нормальної анатомії Катеринославського (Дніпропетровського) медичного інституту, а потім, у зв'язку з його евакуацією і злиттям — Ставропольського медичного інституту (1923–1941). Очолював кафедру нормальної анатомії 4-го Московського медичного інституту в м. Фергані (1942). Знову завідував кафедрою анатомії Дніпропетровського медичного інституту та одночасно був директором цього інституту (1943–1947). Керував кафедрою нормальної анатомії Карагандинського медичного інституту (1953). Автор близько 40 наукових праць. Помер 27.II.1957 р.

ТУЛІНА Тетяна Олександрівна — д-р філол. наук (1976), проф. (1978). Мовознавець. Народилася 7.IX.1925 р. у с. Ісаєво Миколаївського р-ну Одеської обл. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1949). Після закінчення університету працювала у школах м. Одеси (1949–1951), у Миколаївському педагогічному інституті (1951–1954). З 1954 по 1957 рр. навчалася в аспірантурі при кафедрі російської мови ОДУ. Захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук (1964). З 1957 до 1986 р. працювала на кафедрі російської мови ОДУ на посаді асистента, старшого викладача (1961–1965), доцента (1965–1978), професора (1978–1986). З 1986 р. працює на посаді професора кафедри російської мови (тепер кафедра загального та російського мовознавства) Черкаського університету ім. Богдана Хмельницького. З 1977 по 1978 рр. працювала у Франції, в університеті Тура, викладачем російської мови. Автор 135 наукових праць.

ТУРЧАНІНОВ Олександр Сергійович — д-р мат. наук (1943), проф. (1943). Народився 26.II.1890 р. у м. Тавастчус (Фінляндія). Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1913). Працював викладачем математики у середніх учбових закладах м. Одеси. Склав магістерський іспит і був обраний приват-доцентом кафедри чистої математики Новоросійського університету (1918). Одночасно працював асистентом

кафедри математики утвореного Одеського політехнічного інституту (1918–1919). Після реорганізації Новоросійського університету став приват-доцентом кафедри математики Фізико-математичного інституту (1920). Пізніше — професором кафедри математичного аналізу ІНО. Дійсний член секції математичного аналізу науково-дослідної кафедри математики при ІНО, а з 1930 р. — Одеського філіалу Українського науково-дослідного інституту математики і механіки (Харків). У 1925 р. О. С. Турчанінова звільнили з ІНО за скороченням штатів. Він продовжує викладати математику в інших вищих учбових закладах м. Одеси: в Одеському Інституті образотворчих мистецтв (1922–1930), Одеському інституті інженерів цивільного та комунального будівництва (1930–1932). Його запросили на посаду професора механіки до Фізико-хіміко-математичного інституту, який утворився після реорганізації ІНО (1932). У ньому він працював до 1933 р., а потім виїхав з Одеси. До 50-х рр. був професором математичних кафедр у вузах Горького, Костроми, Сталінграду. Без захисту дисертації він став кандидатом фізико-математичних наук і отримав звання доцента (1935). У 50-ті рр. переїхав до Грозного, де працював професором на кафедрі математики у педагогічному інституті (до 1956 р.). Помер у 1957 р.

УСЕНКО Василь Трохимович — засл. юрист України (1995). Народився 30.XII.1941 р. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю "правознавство" (1973). Після закінчення університету його було направлено на роботу у відділ соціального забезпечення Жовтневого р-ну, де він працював старшим інспектором, а потім завідувачем. Заступник завідувача відділу соціального забезпечення (1975), а з 1978 р. — на посаді завідувача обласного відділу соціального забезпечення м. Одеси. Начальник управління соціального забезпечення обласної державної адміністрації (1992), начальник управління соціального захисту населення виконкому обласної ради народних депутатів (1994). Нагороджений Почесною грамотою Головного управління державної служби при Кабінеті Міністрів України (1998). З 1995 р. — начальник Головного управління праці та соціального захисту населення Одеської обласної державної адміністрації.

УГРЕЛІДЗЕ Марія Христофорівна — д-р наук, проф. Педіатр. Народилася у 1885 р. в с. Дигомі біля Тифлісу. Навчалася в Петербурзькому жіночому медичному інституті (1904–1906). Продовжила освіту у Франції. Закінчила медичний факультет ІНУ (1915). Працювала ординатором дитячої клініки медичного факультету ІНУ

(1915–1921). З 1921 р. — старший асистент кафедри педіатрії Тбіліського університету. З 1927 р. і до смерті — завідувачка цієї кафедри. Перша серед грузинських жінок отримала ступінь доктора медичних наук і звання професора. Організувала та очолила товариство дитячих лікарів Грузії (1929). Заслужений діяч науки Груз. РСР. Автор понад 70 наукових праць. Померла 20.V.1960 р.

УРСУ Дмитро Павлович — д-р іст. наук (1985), проф. (1986). Народився 10.X.1936 р. у Молдові. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958). Після закінчення ОДУ працював вчителем, директором школи в Херсонській обл. З 1965 р. — аспірант-заочник, у 1967–1969 рр. — аспірант стаціонару при кафедрі нової та новітньої історії ОДУ. Захистив кандидатську дисертацію в Пермському університеті (1969). Послідовно обіймав посади старшого викладача, доцента, професора кафедри нової та новітньої історії ОДУ (1969). Навчався у Московському інституті іноземних мов (1970–1971). Перебував у закордонному відрядженні, де працював викладачем Вищого педагогічного інституту Бамако (Республіка Малі) (1972–1976). Стажувався в Сорбонні, університетах Бордо та Марселя, працював у Національному архіві Франції (1979–1980). Присвоєно звання професора (1986). Завідувач кафедри нової та новітньої історії ОДУ (1976–1986), потім у Симферопольському державному університеті (1986–1997). З 1996 р. — завідувач кафедри історії Сходу та країнознавства на факультеті сходознавства Таврійського екологічного інституту, за сумісництвом — професор Симферопольського університету. Член Наукової ради СРСР з проблем Африки (з 1977 р.), Російської асоціації усної історії, віце-президент Українського біографічного товариства, член Спеціалізованих рад при Інституті сходознавства НАН України та Запорізькому університеті. Автор понад 130 наукових праць.

ФАРМАКОВСЬКИЙ Борис Володимирович — чл.-кор. Академії наук СРСР (1914), проф. (1910). Історик античного мистецтва, археолог. Народився 1.I.1870 р. у м. Вятці. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1892) та був залишений для підготовки до професорського звання по кафедрі історії мистецтв. За клопотанням університету його було відряджено за кордон для вивчення музеїв, проведення археологічних розкопок, роботи в бібліотеках (1894). Польову археологічну

кафедри математики утвореного Одеського політехнічного інституту (1918–1919). Після реорганізації Новоросійського університету став приват-доцентом кафедри математики Фізико-математичного інституту (1920). Пізніше — професором кафедри математичного аналізу ІНО. Дійсний член секції математичного аналізу науково-дослідної кафедри математики при ІНО, а з 1930 р. — Одеського філіалу Українського науково-дослідного інституту математики і механіки (Харків). У 1925 р. О. С. Турчанінова звільнили з ІНО за скороченням штатів. Він продовжує викладати математику в інших вищих учбових закладах м. Одеси: в Одеському Інституті образотворчих мистецтв (1922–1930), Одеському інституті інженерів цивільного та комунального будівництва (1930–1932). Його запросили на посаду професора механіки до Фізико-хіміко-математичного інституту, який утворився після реорганізації ІНО (1932). У ньому він працював до 1933 р., а потім виїхав з Одеси. До 50-х рр. був професором математичних кафедр у вузах Горького, Костроми, Сталінграду. Без захисту дисертації він став кандидатом фізико-математичних наук і отримав звання доцента (1935). У 50-ті рр. переїхав до Грозного, де працював професором на кафедрі математики у педагогічному інституті (до 1956 р.). Помер у 1957 р.

УСЕНКО Василь Трохимович — засл. юрист України (1995). Народився 30.XII.1941 р. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю "правознавство" (1973). Після закінчення університету його було направлено на роботу у відділ соціального забезпечення Жовтневого р-ну, де він працював старшим інспектором, а потім завідувачем. Заступник завідувача відділу соціального забезпечення (1975), а з 1978 р. — на посаді завідувача обласного відділу соціального забезпечення м. Одеси. Начальник управління соціального забезпечення обласної державної адміністрації (1992), начальник управління соціального захисту населення виконкому обласної ради народних депутатів (1994). Нагороджений Почесною грамотою Головного управління державної служби при Кабінеті Міністрів України (1998). З 1995 р. — начальник Головного управління праці та соціального захисту населення Одеської обласної державної адміністрації.

УГРЕЛІДЗЕ Марія Христофорівна — д-р наук, проф. Педіатр. Народилася у 1885 р. в с. Дигомі біля Тифлісу. Навчалася в Петербурзькому жіночому медичному інституті (1904–1906). Продовжила освіту у Франції. Закінчила медичний факультет ІНУ (1915). Працювала ординатором дитячої клініки медичного факультету ІНУ

ральних п'єс : "П'ять тисяч днів" (1968), "Сніги впали" (1975), "Вища точка" (1978), "Ранок судді" (1979) та ін. Автор історичного роману "Де Рібас" (1994).

ФЕДЮК Тарас Олексійович — чл. Спілки письменників України (1980–1996). Народився 6.X.1954 р. у м. Ананьєв Одеської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Вихователь, заст. директора Ананьївської школи-інтернат (1977–1981). Працював в Одеському літературному музеї (1983–1984). Літконсультант Одеської організації Спілки письменників України (1984–1988). Член асоціації українських письменників (з 1996 р.). Автор збірок поезій: "Досвітні журавлі" (1975), "Віч-на-віч" (1979), "Дві хвилини уваги" (1983), "І промовчати не посмів" (1987), "Політ осінньої бджоли" (1989), "Чорним по білому" (1990), "Зимний стадион" (1990), "Хрещаті південні сніги" (1995).

ФІЛІПОВ Володимир Сергійович — нач. відділу контролю апарату Одеської облдержадміністрації (з 2001 р.). Народився 19.VI.1950 р. У 1974 р. вступив на юридичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова за спеціальністю "правознавство". Одночасно з навчанням служив у збройних силах в Одеському військовому окрузі. Закінчив Академію МВС СРСР (1987). Працював в органах внутрішніх справ МВС Одеської обл. (1974–1999). Заступник начальника відділу контролю апарату облдержадміністрації (2000).

ФІЛІППОВ Михайло Михайлович — д-р наук (1892). Філософ, журналіст, письменник. Народився 30.VI. 1858 р. в с. Окніно Звенігородського повіту Київської губ. Навчався на фізико-математичному факультеті Новоросійського університету і на юридичному факультеті Петербурзького університету. Ступінь доктора натуральної філософії отримав в Гейдельберзі (1892). Повернувшись до Петербурга, продовжував наукові дослідження, співробітничав у різних журналах, виступаючи зі статтями науково-популярного, літературно-критичного, політико-публіцистичного характера. Заснував журнал "Научное обозрение" (1898–1903), редагував "Научно-энциклопедический словарь" (Т. 1-3, 1901). Автор художніх творів, найбільш

відомий з яких — роман "Осажденный Севастополь". Загинув у 1903 р. у своїй лабораторії, де проводив досліди з вибуховими речовинами.

ФІХТЕНГОЛЬЦ Григорій Михайлович — д-р фіз.-мат. наук, проф. Математик. Народився 5.VI.1888 р. в Одесі. Закінчив ІНУ (1911). З 1915 по 1920 рр. працював в електротехнічному інституті (з 1918 р. — ім. В. І. Ульянова — Леніна). Професор Ленінградського університету (1918). Заслужений діяч науки РРФСР (1940). Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора. Помер 26.VI.1959 р.

ФІШЕР Євген Максиміліанович — д-р мед. наук (1940), проф. (1950). Офтальмолог. Медичну освіту отримав у Празькому університеті. Після складання іспитів у медичній іспитовій комісії при ІНУ було присвоєно ступінь лікаря з відзнакою (1913). Працював в очній клініці ІНУ (1915). Після демобілізації повернувся до очної клініки Одеського медичного інституту ординатором. Асистент тієї ж клініки (1923–1929). Працював в очній клініці Одеського інституту удосконалення лікарів (1929), доцент цієї ж клініки (1935). У роки Великої Вітчизняної війни брав участь у захисті Одеси, надавав медичну допомогу пораненим воїнам. Очолював кафедру очних хвороб Одеського інституту удосконалення лікарів (1950–1953). Автор понад 50 наукових праць. Займався проблемою фізіології та патології бінокулярного зору. Першим в СРСР наполягав на консервативному лікуванні косоокості, для цієї мети ним були видані спеціальні стереоскопічні таблиці. Помер у 1953 р.

ФЛОРОВСЬКИЙ Антоній Васильович — д-р наук (1933, 1936, 1957), проф. (1917). Народився 1.II.1884 р. у м. Єлисаветграді. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ з дипломом першого ступеня (1908). Був залишений при університеті для підготовки до професорського звання по кафедрі російської історії. Приват-доцент ІНУ (1911). Після захисту дисертації в Московському університеті отримав ступінь магістра російської історії (1916). Виконував обов'язки екстраординарного професора по кафедрі російської історії (1917). Працював викладачем Інституту народної освіти, Інституту зовнішньої торгівлі, Археологічного інституту (1920). Працював у середніх учбових закладах Одеси (1907–1920). Помічник завідувача

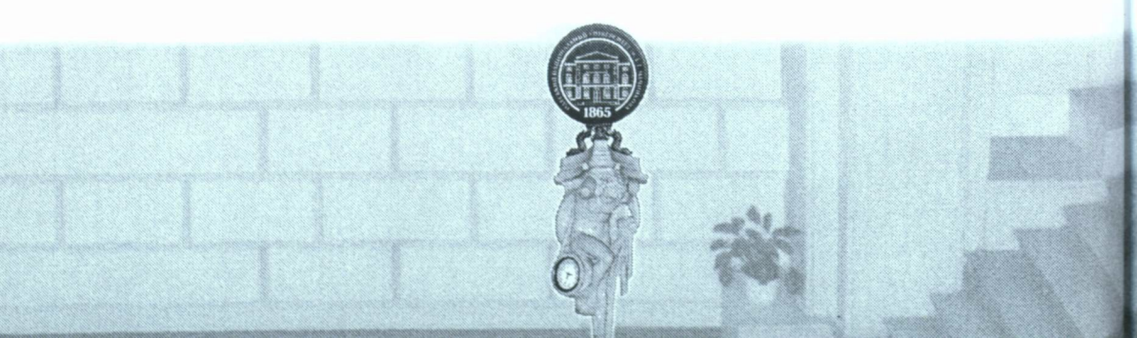
Одеського обласного архівного управління (1920). Директор Одеської публічної бібліотеки (1921). У 1922 р. був висланий за кордон. Мешкав у Константинополі, Софії, Белграді та Празі, де очолював історико-філологічне відділення Російської учбової колегії (1923–1930). Став доктором філософії Празького Карлова університету (1933). Отримав ступінь доктора російської історії (1936). У 1948 р. був затверджений у званні ординарного професора університету по кафедрі російської історії. Отримав ступінь доктора історичних наук (1957). Помер 27.II.1968 р.

ФЛОРОВСЬКИЙ Георгій Васильович — філософ, богослов. Народився 28.VIII. 1893 р. у передмісті м. Єлисаветграда (нині — Кіровоград). Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1916). Був залишений при університеті на кафедрі філософії для підготовки до професорського звання. Склавши магістерський іспит, отримав звання приват-доцента (1920). Дисертацію захистив у Празі (1923). Був запрошений до Парижа на кафедру патристики Православного Богословського інституту ім. Преподобного Сергія Радонежського (1925).Член Центрального і Виконавчого комітетів Всесвітньої Ради Церков (1948). Професор, а потім — декан Свято-Володимирської духовної академії у Нью-Йорку (1948). Одночасно читав лекції у Колумбійському університеті (1948). Завідувач кафедрою історії Східної церкви Гарвардського університету (1958). З 1964 р. викладав у Принстонській духовній семінарії і у Принстонському університеті. Помер 11.VIII.1979 р.

ФРУМКІН Олександр Наумович — акад. Академії наук СРСР (1932), проф. (1920). Фізико-хімік. Народився 12.X.1895 р. в Кишиневі. Закінчив ІНУ (1915). Професор Одеського ІНО (1920–1922). Працював у Фізико-хімічному інституті ім. Л.Я. Карпова (1922–1946). Директор Інституту фізичної хімії АН СРСР (1939–1949). Завідувач кафедри електрохімії МДУ (1930–1976). Директор Інституту електрохімії АН СРСР (1958–1976). Лауреат Ленінської премії (1931), Державної премії СРСР (1941,1949,1952). Нагороджений 3 орденами Леніна, 3 орденами Трудового Червоного Прапора. Герой Соціалістичної Праці (1965). Помер у 1976 р.

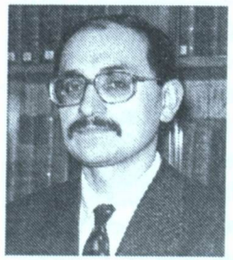

ФУРМАН М. С. — фізико-хімік. Закінчив ОДУ (1935). Брав участь у науково-технічній розробці та втіленні у промисловість технологій отримання капрону та нейлону. Заступник директора Проектного НДІ азотної промисловості і продуктів синтезу (Москва). Лауреат Державної премії СРСР.

ХАВКІН Маркус-Вульф Ааронович — бактеріолог, епідеміолог. Народився 15.III.1860 р. в Одесі. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1884). Працював в Одеському зоологічному музеї. Приват-доцент Женевського університету (1888). Працював в Пастерівському інституті в Парижі (1889–1893). В 1893–1915 рр. працював в Індії. Державний бактеріолог індійського уряду (1893–1904). Директор створеної за його ініціативи протичумної лабораторії в Бомбеї (1896–1904), реорганізованої в інститут його імені (1925). Помер 26.X. 1930 р.

ХЕТ Нахум Шимхович — спортивний діяч. Народився у 1896 р. в Одесі. Закінчив ІНУ. Став одним з засновників єврейського спортивного товариства "Маккабі" в Одесі. Заступник голови Всеросійського спортивного товариства "Маккабі" (1917–1919). Почесний секретар Олімпійського комітету Ізраїлю (1935–1951). Голова Всесвітньої ради "Маккабі". Удостоєний звання Почесного громадянина Хайфи та премії ім. Дова Хоза за заслуги у розвитку ізраїльського спорту (1965). Депутат кнессета.

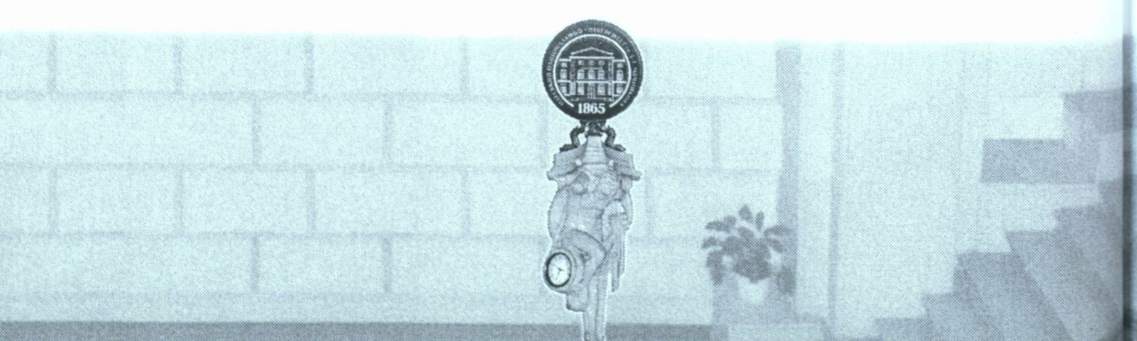
ХМАРСЬКИЙ Вадим Михайлович — д-р іст. наук (2004), доц. (1994). Історик України. Народився 17.V.1967 р. в м. Донецьк. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1989). Працював лаборантом (1989), старшим лаборантом (1989–1990) кафедри історії Української РСР, історіографії та джерелознавства ОДУ ім. І. І. Мечникова. Асистент (1990–1994), доцент (1994–1999), завідувач (з 1999 р.) кафедри історії України. Заступник декана історичного факультету з навчальної роботи (1994–1999). Захистив кандидатську дисертацію (1994). Член спеціалізованої ради по захисту докторських дисертацій, очолює одеський осередок Українського історичного товариства. Автор понад 100 наукових праць, в тому числі двох індивідуальних, двох колективних монографій.

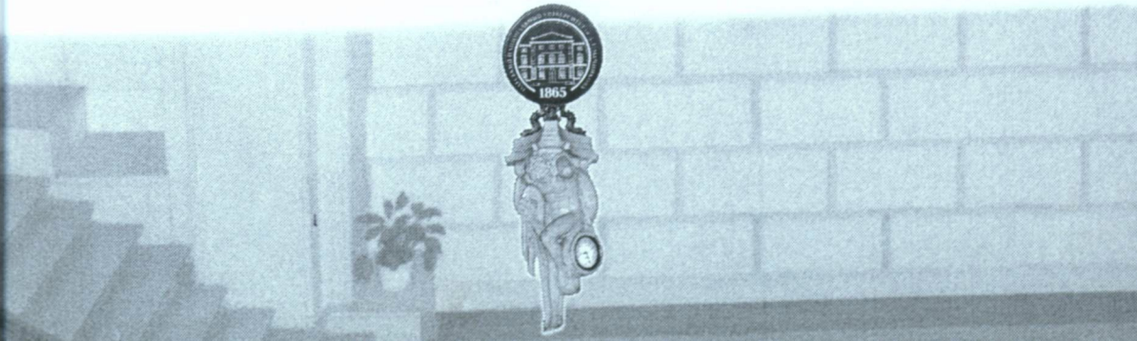
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ Олександр Ісакович — укр. рад. діяч. Народився 30.X.1889 р. в Одесі. Закінчив ІНУ (1911). Активний учасник Жовтневої революції в Україні. Редактор газети "Голос пролетария" (1917). Голова Одеського більшовицького комітету (1917). Учасник Одеського січневого збройного повстання 1918 р. Працював юрисконсультом Ради Народних Комісарів в Москві (1918). У 1919 р. направлений до України, де був членом Президії ВУЦВК, наркомом юстиції УРСР, працював на ін. посадах. Уповноважений Ради Оборони на Волині (1919). Працював заступником начальника політуправління військ внутрішньої охорони республіки у Москві. Автор перших праць з радянського права в Україні. Помер в 1919 р. від тифу.

ХМЕЛЬНЮК Валерій Якович — міськ. голова м. Іллічівськ (1994). Народився 16.I.1945 р. на Дніпропетровщині. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971), згодом — Одеський інститут народного господарства. Трудову діяльність почав електромонтажником на заводі важкого кранобудування (1962). З 1969 р. — на керівних комсомольських та партійних посадах. Був обраний міським головою м. Іллічівська Одеської обл. на виборах 1994 р. Вдруге зайняв це місце на виборах 2002 р. Член делегації України у Конгресі місцевих та регіональних влад Європи. Очолює секцію малих та середніх міст в Асоціації міст України. Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, "За заслуги", медалями. Заслужений працівник транспорту України.

ХОЛДІН Семен Абрамович — чл.-кор. Академії медичних наук СРСР (1957), д-р мед. наук (1940), проф. (1941). Хірург-онколог. Народився 26.XII.1896 р. Закінчив медичний факультет ОНУ (1919). У 1920 р. здав державні іспити. У рядах Червоної Армії (1920–1922). Працював в Одеському медичному інституті (1923–1926). Потім — у Ленінградському інституті онкології: спочатку ординатором, а в 1953–1973 рр. — завідувачем клінічного відділення. Стажувався в Одеському клінічному інституті. По закінченні працював екстерном у хірургічній клініці в проф. Я. В. Зільберберга та одночасно викладав у Державному інституті для удосконалення лікарів:

асистентом, доцентом, завідувачем кафедри онкології (1945–1953). Нагороджений орденом Леніна. Автор близько 150 наукових праць. Помер у 1975 р.

ХОЛЬЦОВ Борис Миколайович (Носсанович) — д-р медицини (1892), проф. (1916). Уролог. Народився у 1861 р. у м. Керчь. Вступив на природниче відділення Петербурзького університету (1880). З другого курсу перейшов на природниче відділення ІНУ і закінчив його зі ступенем кандидата природничих наук (1884). Одержав вищу медичну освіту в Петербурзькій військово-медичній академії (1884–1887). Працював у хірургічному відділенні Обухівської лікарні (1888). Організував і очолив у цій же лікарні урологічне відділення (1910). Професор Психоневрологічного інституту в Петербурзі (потім Ленінградський санітарно-гігієнічний медичний інститут) (1916). У період першої світової війни — головний хірург госпіталю. Очолив і керував до кінця життя кафедрою урології Ленінградського державного інституту для удосконалення лікарів (1926). Заслужений діяч науки РСФСР (1936). Автор понад 100 наукових праць. Помер 29.III.1940 р.

ХОМЧЕНКО Анатолій Никифорович — д-р фіз.-техн. наук (1991), проф (1993). Народився 7.IX. 1940 р. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Викладав вищу математику в Миколаївському кораблебудівному інституті (1972–1975). Кандидат технічних наук (1973). Працював доцентом кафедри вищої математики в Івано-Франківському інституті нафти та газу (1975–1991). Завідуючий кафедри математичного моделювання Херсонського державного технічного університету (1992). Нагороджений почесним знаком "Відмінник освіти України". Голова Херсонського відділення Всеукраїнської громадської організації "Українська асоціація з прикладної геометрії".

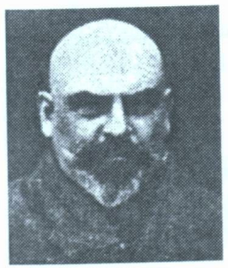
ЦИКУЛЕНКО Костянтин Іванович — д-р мед. наук (1936), проф. (1932). Офтальмолог. Народився у 1889 р. у Тирасполі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1913). Ординатор очної клініки ІНУ (1913). Головний лікар Карського військового госпіталю (1917–1918). Ординатор очної клініки ІНУ (1918). Асистент, потім — старший асистент(1920), приват-доцент Одеського медичного інституту (1927). Завідувач кафедри очних хвороб Туркменського медичного інституту й одночасно — директор Туркменського трахоматозного інституту (1932). Автор близько 40 наукових праць. Помер 14.XII.1942 р.

ЦІММЕРМАН Микола Володимирович — д-р фіз.-мат. наук, проф. (1937). Астроном. Народився у 1899 р. Закінчив ІНУ (1912). Працював в Астрономічній обсерваторії ІНУ (1912–1915), Пулківській астрономічній обсерваторії (1915). Очолював Комісію з астрометрії Астрономічної Ради Академії наук СРСР (1938–1942). Професор Ленінградського державного університету (1937). Отримав наукову премію Академії наук СРСР ім. Ф. О. Бредихіна (1948). Його ім'ям названа мала планета № 3100. Автор та укладач багатьох наукових праць. Помер у 1942 р. у Ленінграді.

ЦІММЕРМАН Володимир Якимович — проф. (1899). Математик. Народився 15.IX.1866 р. в Одесі. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1888). У 1890–1892 рр. був професорським стипендіатом кафедри чистої математики. Учителював у середніх учбових закладах Одеси (1891–1914). Склав магістерські іспити (1893). Приват-доцент кафедри чистої математики (1894). Екстраординарний професор з 1899 р., з 1903 р. — ординарний професор чистої математики. Редактор "Вестника опытной физики и элементарной математики " (1898–1904). Член математичного відділу Новоросійського товариства природознавців (1889), і очолював його (1896–1901). Працював в ІНУ до його перебудови у 1920 р. Викладав на Одеських Вищих жіночих курсах (1906–1920). Професор Фізико-математичного інституту (1920–1921). Професор кафедри математичного аналізу ІНО (1921–1924). Був звільнений за скороченням штату у 1924 р. Помер 17.XII.1939 р.

ЦОМАКІДН Георгій Федорович — д-р мед. наук (1925), проф. (1921). Акушер-гінеколог. Народився 8(20).VI.1884 р. у Казані. Закінчив медичний фаультет ІНУ (1910). Після закінчення ІНУ працював у Браїлівській заводській лікарні в Подільській губ. Штатний ординатор акушерсько-гінекологічної клініки ІНУ (1911–1913). Позаштатний лаборант, а потім — позаштатний асистент при акушерській клініці Харківського університету (1913–1914). У 1914 р. переведений на цю ж посаду в ІНУ. У роки першої світової війни — у діючій армії. Асистент кафедри акушерства і гінекології ІНУ, потім Одеського медичного інституту (1918–1921). У 1921 р.

обраний професором Катеринославського (Дніпропетровського) мединституту. У 1930 р. переведений в Одеський медичний інститут завідувачем кафедри акушерства і гінекології й очолював її до кінця життя. Одночасно в 1934–1936 р. очолював кафедру акушерства і гінекології в Одеському виробничому медичному інституті. Автор близько 40 наукових праць. Помер 11.X.1939 р.

ЧАСОВНИКОВ Павло Георгійович — проф. (1929). Хірург. Народився 10(22).IX.1877 р. у Саратові. Закінчив медичний факультет ІНУ (1906). Після закінчення ІНУ, працював на кафедрі хірургічної факультетської клініки. Хірург Нової міської лікарні (1914–1918). З 1923 р. — доцент, з 1929 р. — завідувач кафедри госпітальної хірургії. Завідував кафедрою факультетської хірургії лікувального факультету Одеського медичного інституту (1931–1944). Ректор Одеського університету (у період окупації) (1942–1944). Помер у 1954 р.

ЧЕБАНЕНКО Іван Ілліч — акад. АН УРСР. Геолог. Народився 31.03.1925 р. в с. Матвіївка (нині підпорядковане Миколаєву). Закінчив ОДУ ім. І. І Мечникова (1953). З 1957 р. — науковий співробітник Інституту геологічних наук АН УРСР (1972–1973 і 1977–1980 — заступник директора). Наукові праці — з питань методології геотектонічних досліджень, загальної геології, теорії і регіональної тектоніки, зокрема з проблем планетарних деформацій земної кори, методики пошуків родовищ корисних копалин.

ЧЕЛПАНОВ Георгій Іванович — д-р психол. наук, проф. Філософ, психолог. Народився 16(26).IV.1862 р. у Маріуполі. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1887). Приват доцент Московського університету (1890). У 1897 р. — професор Київського університету, а з 1907 р. — професор Московського університету. Засновник Психологічного інститута при Московському університеті. Помер 13.II.1936 р.

ЧЕМЕРЕСЮК Георгій Гаврилович — проф. (1991). Фізик. Народився 2.VI.1935 р. в м. Балта Одеської обл. Закінчив фізичне відділення фізико-математичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Отримав призначення на кафедру експериментальної фізики. Працював старшим лаборантом (1959–1961), старшим науковим співробітником (1961–1969), старшим викладачем (1969–1970), доцентом (1970–1981). Заступник декана (1971–1981), професор кафедри експериментальної фізики з 1989 р. З 1981 р. до цього часу працює деканом фізичного факультету ОНУ. Автор понад 100 наукових праць.

ЧЕРБАДЖИ Микола Миколайович — міськ. голова Білгорода-Дністровського. Правознавець. Народився 19.IX.1949 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова у 1972 р. Після служби у збройних силах працював слідчим Овідіопольського районного відділу внутрішніх справ Одеської обл. Начальник відділу Овідіопольського районного відділу внутрішніх справ (1977–1979). Начальник Білгород-Дністровського районного відділу внутрішніх справ (1985-2000). Білгород-Дністровський міський голова Одеської обл. з 2000 р.

ЧЕРКЕЗ Євген Анатолійович — д-р геол.-мінерал. наук (1994), проф. (1995). Геолог. Народився 26.IX.1948 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1972). Вступив до аспірантури на кафедру інженерної геології і гідрогеології за спеціальністю "інженерна геологія" (1972). Асистент кафедри інженерної геології і гідрогеології (1974). Старший викладач кафедри інженерної геології і гідрогеологі (1978). Доцент кафедри (1979–1995), а з 1997 р. — завідувач кафедри інженерної геології і гідрогеології. Член-кореспондент Міжнародної Академії наук Євразії, член Національної ради Академії інженерних наук України з проблем інженерної геології і геоекології, член експертної ради Міносвіти України "Геологія та корисні копалини України", член Спеціалізованих вчених рад по присвоєнню наукових ступенів кандидата і доктора геолого-мінералогічних наук. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1996).

ЧЕРКЕС Леон Абрамович — д-р мед. наук, проф. Патофізіолог, вітамінолог, дієтолог. Народився 29(10).II.1889 р. Закінчив медичний факультет ІНУ у 1914 р. У 1914 р. призваний на військову службу. З кінця 1917 р. асистент кафедри загальної патології Одеських вищих жіночих медичних курсів, потім — старший асистент Одеського медичного інституту. Організував і став директором Одеського інституту харчування (1929–1941). У 1930-х роках одночасно професор, завідувач кафедрою Одеського медико-аналітичного інституту. З 1944 р. працював в Інституті харчування АМН СРСР у Москві. Нагороджений Орденом Леніна. Автор першої російською мовою й однієї з перших у світі монографії, присвяченій дослідженню вітамінів і авітамінозів (1929).

ЧЕРНОІВАНЕНКО Євген Михайлович — д-р філол. наук (2002), проф. (2002). Літературознавець, теоретик. Народився 24.XI.1952 р. в м. Нижанковичі Дрогобицького р-ну Львівської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Лаборант (1977–1978), аспірант (1977–1980), асистент (1981–1984), старший викладач (1985), доцент (1985–2002), професор (з 2002 р.) кафедри теорії та методики викладання літератури ОДУ ім. І. І. Мечникова (з 2002 р. — кафедра теорії літератури і компаративістики). Захистив кандидатську дисертацію (1983). Заступник декана (1984-1989), декан (з 2003 р.) філологічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова. Член експертної ради з літературознавства ВАК України. Відповідальний редактор авторитетного фахового збірника "Проблеми сучасного літературознавства", член редколегій "Історико-літературного журналу", збірника "Медієвістика". Нагороджений знаком "Відмінник освіти України" (1999), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2000). Автор наукових праць в галузі філології.

ЧЕСНОКОВ Михайло Миколайович — д-р фіз.-мат. наук (1988), проф. (1989). Фізик. Народився 22.IX.1933 р. у с. Верхнє-тужинське Нижегородської обл. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962), аспірантуру (1965). Захистив кандидатську дисертацію, отримав вчений ступінь доцента (1967). Старший викладач кафедри загальної фізики (1967). Доцент кафедри теплофізики (1968). Декан фізичного факультету (1976). Завідувач кафедри теплофізики (1979). Проректор з міжнародних зв'язків (1983). Проректор з наукової роботи (1988–1992). Професор кафедри теплофізики з 1996 р. Автор понад 120 наукових праць, 5 авторських свідоцтв.

ЧУДНОВСЬКИЙ Федір Маркович — проф. Акушер-гінеколог. Народився 23.VIII.1889 р. Закінчив медичний факультет ІНУ (1911). У 1920-х роках — асистент Одеського медичного інституту, у 30-х — професор, завідувач кафедри Одеського інституту удосконалення лікарів. Автор ряду опублікованих праць присвячених різним проблемам акушерства і гінекології. Помер у 1953 р. в Одесі.

ШАМІС Давид Лазаревич — чл.-кор. АН Каз.РСР. Заслужений діяч науки Казахської РСР. Мікробіолог. Народився 23.XII.1902 р. у м. Голта (м. Первомайськ, Миколаївської обл., Україна). Закінчив природниче відділення ІНО. Займав посаду завідувача школи у м. Ладижин (Вінницької обл.) (з 1926 р.). Закінчив аспірантуру (1933). Працював мікробіологом у лабораторії Одеського консервного заводу ім. Леніна (1933–1939). Захистив кандидатську дисертацію, перейшов на викладацьку роботу до ОДУ ім. І. І. Мечникова на посаду доцента кафедри мікробіології (1939). Організував мікробіологічну дослідну групу, а потім лабораторію у складі Інституту ботаніки АН Каз. РСР (1946), яка була реорганізована у Сектор мікробіології (1949), який складався з чотирьох лабораторій: технічної, сільськогосподарської, загальної мікробіології та антибіотиків. Директор Інституту мікробіології та вірусології (1956–1963). Викладав мікробіологію на кафедрі фізіології та біохімії рослин Казахського державного університету, де підготував велику

кількість спеціалістів-мікробіологів. Під керівництвом Д.Л. Шаміса розроблено методики використання целюлозолітичних та молочнокислих бактерій для силосування грубих кормів і створена мікробіологічна колекція штамів для консервації усіх видів кормових рослин Казахстану та Середньої Азії, мікробіологічне виробництво вітамінів групи В для підвищення продуктивності різних галузей тваринництва. Він започаткував вивчення біологічно активних речовин мікробного походження, велику роль приділяв вивченню фізіології та екології мікроорганізмів. Помер у 1972 р.

ШАПШАЛ Ілля Федорович (Юфудович) — д-р мед. наук (1917), проф. (1921). Анатом. Народився 26.01(7.II).1878 р. у Санкт-Петербурзі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1909). Помічник прозектора (1910–1915). Виконуючий обов'язки прозектора (1915–1917). Після захисту дисертації — прозектор по кафедрі нормальної анатомії ІНУ, приват-доцент (1917). Крім того, з 1910 р. — прозектор кафедри нормальної анатомії Одеських вищих жіночих медичних курсів. На початку 1920 р. змушений був емігрувати. Професор нормальної анатомії Бєлградського університету (1921–1923). Професор Софійського університету (1923–1933). З опублікованих наукових праць необхідно відзначити дослідження про вени основи черепу. Помер 12.V.1949 р. у Софії.

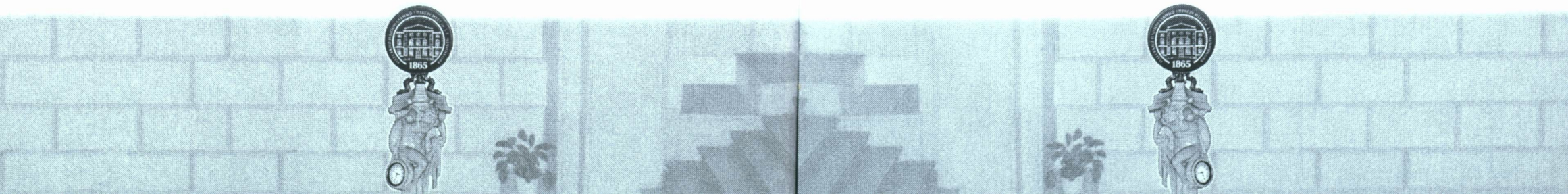
ШАХТАХТИНСЬКИЙ Гамідбек Халіл огли — проф. Юрист, лікар, політик. Народився 12.III.1880 р. в с. Шахтахти Нахічеваньського повіту. У 1908–1912 рр. вчився на юридичному факультеті ІНУ. По закінченні університету працював помічником Єлизаветпольського (Гянджинського) окружного суду. З 1914 р навчався на медичному факультеті Закавказького університету (Тифліс) і одночасно працював у суді. У 1913–1920 рр. брав активну участь у створенні Азербайджанської Демократичної Республіки, в урядовому кабінеті виконував обов'язки заступника міністра освіти. У 1918 р. його обрали до незалежного азербайджанського парламенту, де з 1919 р. він був міністром у справах освіти та релігії. Приймав участь у створенні Бакінського університету та народних шкіл і семінарій. Деякий час працював в університеті на посаді професора. У 1930–1940 рр. викладав в Азербайджанському медичному інституті. Був репресований, висланий до Архангельської обл., де помер у таборі у 1943 р.

ШВАРЦБУРД Семен Ісаакович — засл. вчитель РРФСР, чл.- кор. АПН СРСР. Математик, педагог. Народився у 1918 р. Закінчив Новоросійський університет. Свою педагогічну діяльність починав в Одесі, а продовжував у Москві. Перший отримав премію ім. К. Д. Ушинського.

ШЕВАЛЬОВ Євгеній Олександрович — д-р мед. наук (1913), проф. (1923). Психіатр. Народився 22.01(3.II).1878 р. в Одесі. Закінчив медичний факультет ІНУ (1906). Штатний ординатор психіатричної клініки і клініки нервових хвороб ІНУ (1907–1910). У 1911 р. прикомандирований до Петербурзької військово-медичної академії для наукового удосконалення. Асистент Психоневрологічного інституту в Петербурзі (1913–1916). Старший асистент кафедри психіатрії Петроградського жіночого медичного інституту (1916–1918). У 1920–1922 рр. — приват-доцент, а в 1923–1946 рр. — завідувач кафедри психіатрії Одеського медичного інституту. Голова Товариства нормальної і патологічної рефлексології, психології і педології ім. акад. В.М. Бехтерєва при Одеському медичному інституті (1926–1931). Автор понад 40 наукових праць, присвячених клініці неврозів і реактивних станів, психопатології марення. Помер 18.V.1946 р. в Одесі.

ШЕВЧЕНКО Григорій Олександрович — заст. нач. управління освіти і науки Одеської облдержадміністрації. Філолог. Народився 13.III.1957 р. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1979). Після закінчення університету працював учителем української мови і літератури. Заступник директора з навчально-виховної роботи професійно-технічного училища № 19 м. Березівки (1988). Директор професійно-технічного училища м. Березівки (1999). Заступник начальника управління освіти і науки обласної державної адміністрації — начальник відділу профтехосвіти (з 2001 р.). Відмінник освіти України (1998).

ШЕВЧУК Володимир Гаврилович — д-р фіз.-мат. наук (1988), проф. (1989). Фізик. Народився 14.III.1945 р. у с. Горностаївка Херсонської обл. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Аспірант кафедри теоретичної фізики (1968–1971). Молодший науковий співробіт-ник НДЛ фізики аеродисперсних систем ОДУ (1972). Старший викладач кафедри загальної фізики (1974), з 1979 р. — доцент. У 1975 р. захистив кандидатську дисертацію за фахом "теплофізика". З 1989 р. і донині — професор кафедри загальної та хімічної фізики. У 1995 р. прийняв участь у створенні факультету інформаційних технологій ІМЕМ ОДУ, деканом якого є по цей час. У 1995 р. брав участь у створенні першого провінційного ліцею ОДУ — Очаківського міського ліцею, обіймає посаду заступника директора. Член наукової ради при Академії інженерних наук України, член Combustion Institute of the USA. Автор понад 90 наукових публікацій.

ШЕЛЕСТ Дмитро Сергійович — д-р іст. наук (1974), проф. (1976). Історик, політолог. Народився 31.VII.1937 р. в м. Олександрія Кіровоградської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961). Працював учителем історії у середній школі (1961–1963). Захистив кандидатську дисертацію (1966). Викладач, старший викладач, доцент кафедри історії України Дніпропетровського держуніверситету (1996–1974). Завідувач кафедри історії Дніпропетровського державного університету (1975–1979). Завідувач кафедри Одеського гідрометеорологічного інституту (1979–1986). Завідувач кафедри політичної соціології, політології ОДУ (1986–1992). Професор кафедри історії України (1992–1998). Професор кафедри соціальних теорій Одеської юридичної академії (з 1998 р.). Створив наукову школу з проблем соціально-політичного розвитку України.

ШЕРЕНГОВИЙ Олекса Гнатович — прозаїк, чл. Спілки письменників України. Народився 18.III.1943 р. у с. Зозів на Вінниччині. Першу книжку "Пташиний переліт" видав другокурсником філологічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював на Одеській телестудії, обласному радіо, в молодіжній газеті, кіностудії. Рік за роком приходили до читача як самобутні новели, оповідання та повісті, так і сповнені щирості і щемкої правдивості книжки. Повісті "Золоте весілля", "Повінь у вересні", виданий накладом В. Васика роман "Сини землі" у Канаді, романи "Батько" та "Любов єдина", документальні речі як "Енергія" та "Гавань долі твоєї". За творами Шеренгового було поставлено двосерійний фільм "Золоте весілля", відзначений премією на Торонтівському фестивалі, фільми "Тризна", "Блукаючі зірки", художньо-документальні "Пісня любові" та "Києве мій". За повість "Монолог для слідчого" отримав диплом лауреата Спілки письменників України за кращий твір для юнацтва. Першою премією було оцінено і книжку "Хліб на долоні", присвячену людям села. Твори перекладалися на угорську, чеську, білоруську, казахську мови. У 1993 р. видрукуваний однотомник прозаїка.

ШИРШОВ Петро Петрович — акад. Академії наук СРСР (1939). Океанограф, ботанік, гідробіолог, полярний дослідник. Народився у 1905 р. Вступив на біологічний факультет ІНО в Дніпропетровську. Закінчив освіту в ІНО м. Одеси. Працював науковим співробітником Ботанічного саду АН СРСР і одночасно навчався в аспірантурі Ленінградського державного університету. Працював науковим співробітником в Арктичному інституті (1931). Неодноразово був учасником різноманітних експедицій, де набув авторитету визначного морського біолога. Він дрейфував разом з Папаніним, Кренкелем, Федоровим на першій дрейфуючій станції "Северный полюс". У 1938 р. був призначений директором Всесоюзного Арктичного інституту. У 1939 р. — дійсний член АН СРСР. У 1942 р. — народний комісар морського флоту, а в 1946 р. — міністр морського флоту. Директор Інституту океанології АН СРСР (1946–1953). Герой Радянського Союзу, нагород-

жений орденом Червоного Прапора. Помер у 1953 р. Пам'ять П.П. Ширшова увічнена на географічній карті в назвах бухти в архіпелазі Землі Франца Іосифа і підводного хребта в Тихому океані. Його ім'ям названі Інститут океанології АН СРСР, корабель "Академік Ширшов" та танкер "Петро Ширшов".

ШИТТ Петро Генріхович — садовод, дослідник — плодівник. Народився 14.VIII.1875 р. в с. Хитриш Білецького повіту Бессарабської губ. Закінчив ІНУ (1908). Працював викладачем фізики та хімії в Богородицькому середньому сільськогосподарському училищі Тульської губ. (1908). Організував відділ садівництва в Катеринославській обласній сільськогосподарській дослідній станції, а потім працював її директором (1914–1919). Очолив відділ спеціальних культур Наркомзема України (1919). Організував у сільськогосподарській академії ім К. Тімірязєва першу в Росії спеціальну кафедру плодівництва, якою керував до самої смерті (1920–1950). Крім того, він читав біологію плодових рослин і плодівництва в Кримському інституті спеціальних культур (1932–1935), у Краснодарському сільськогосподарському інституті та у Всесоюзному інституті субтропічних культур в м. Сухумі (1935–1936). Одночасно з науковою та педагогічною діяльністю вів велику державну та громадську роботу. Заслужений діяч науки РРФСР (1946), лауреат Сталінської премії, Державної премії СРСР (1950). Помер у 1950 р.

ШИШКІН Віктор Іванович — юрист, чл. Вищої ради юстиції. Народився 14.III.1952 р. у м. Тирасполь (Молдова). Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1981). Стажист народного судді Ленінського народного суду м. Кіровоград (1981), народний суддя Олександрійського районного народного суду Кіровоградської обл. (1981–1982). Народний суддя Кіровського районного народного суду Кіровограда (1982–1985). Суддя, заступник голови Кіровоградського обласного суду (1985–1990). Кандидат юридичних наук (1987), доцент. Заступник голови Комісії з питань законодавства і законності (1990–1991). Генеральний прокурор України (1991–1993). Член Комісії з питань законодавства і законності Верховної Ради України (1993–1994). Заступник голови Комітету з питань правової політики, член Вищої ради юстиції (з 1996 р.). Народний депутат України 1, 2 та 3 скликань. Заслужений юрист України (1996). Автор понад 100 наукових праць.

ШПЕНЦЕР Б. М. — чл.-кор. Академії наук Білорус.РСР. Хімік. Випускник Новоросійського університету. Керівник хімічної промисловості Вищої ради народного господарства РРФСР. Голова Ради з вивчення виробничих сил Білорусії.

ШПІРТ Яків Юліанович — д-р мед. наук (1935), проф. Терапевт. Народився 3(15).IX. 1893 р. у Волочиську Волинської губ. (тепер Хмельницька обл.). Закінчив медичний факультет Новоросійського університету в 1917 р. Був мобілізований і відправлений на Західний фронт (1917–1920). Молодший асистент (1920), з 1922 р. — асистент, з 1925 р. — доцент, завідувач кафедри факультетської терапії санітарно-гігієнічного факультету (1932–1934). У 1934–1937 рр. — завідувач кафедри факультетської терапії лікувального факультету Одеського медичного інституту. З 1937 р. — у Москві. Старший науковий співробітник Всесоюзного інституту експериментальної медицини. Одночасно працював у лікарні № 60 ("лікарня старих більшовиків"), був консультантом лікарні АН СРСР і поліклініки літфонду. У період Великої Вітчизняної війни — ведучий терапевт Московського евакогоспіталю, але не залишав роботу в інституті. Нагороджений орденом Леніна (1953). Автор близько 55 наукових праць. Помер у 1977 р.

ШПОЛЯНСЬКИЙ Амінад Петрович (Дон-Амінадо) — поет, прозаїк, журналіст, видавець. Народився у 1888 р. в Єлизаветграді. Вчився на юридичному факультеті Новоросійського університету. У 1910 р. екстерном закінчив юридичний факультет Київського університету. Тоді ж почав літературну діяльність як кореспондент єлизаветградської газети "Голос Юга". У 1910–1912 рр. служив помічником присяжного повіреного в Москві. З 1914 р. — член Товариства діячів періодичного друку та літератури. Після початку першої світової війни близько року був на фронті. Свої враження від цих подій висловив у першій книзі віршів "Песни войны" (1914). У 1915 р. Дон-Амінадо був поранений і демобілізований, з 1916 р. активно займався журналістикою, працюючи в московських виданнях ("Вечерние новости", "Новь", "Рампа и жизнь" та ін.) як оглядач, театральний рецензент, хронікер, фейлетоніст. У 1916 р. став співробітником петроградського щотижневника "Новый Сатирикон", де друкував свої фейлетони, літературні пародії, гуморески. З захопленням зустрів Лютневу революцію, однак не прийняв Жовтневу. У 1918–1919 рр. жив у Києві. Друкувався в газетах "Утро", "Вечер", "Киевская мысль". У 1912 р. емігру-

вав до Константинополя, через Марсель переїхав до Парижа. Емігрантський період особливо плідний в творчості Дона-Амінадо. В цей час вийшли збірки віршів та прози "Дым без отечества" (1921), "Наша маленькая жизнь" (1927), "Накинув плащ. Лирические сатиры" (1928). В 1920–1930 рр. активно працював в берлінських та паризьких виданнях, редагував дитячий журнал "Зеленая палочка" (1920–1921), друкувався в газетах "Свободные мысли", "Последние новости", журналах "Иллюстрированная Россия", "Современные записки", "Скифы" та ін. В 1931 р. Дон-Амінадо став провідним сатириком російського зарубіжжя, очоливши відновлений в Парижі журнал "Сатирикон". Після другої світової війни Дон Амінадо переїхав до Монпельє, потім до Гієра. Тут він жив самотньо, майже не друкувався. Помер у 1957 р.

ШУЙСЬКИЙ Юрій Дмитрович — д-р геогр. наук (1985), проф. (1986). Фізико-географ, геоморфолог, берегознавець. Народився 24.II.1942 р. у Новоросійську. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Працював асистентом і старшим інженером (1964–1966). Навчався в аспірантурі (1967–1970). Працював в Одеському університеті: старшим викладачем (1971–1974), доцентом (1974–1986). Працював професором кафедри фізичної географії і природокористування ОДУ (1986–1996). Проректор з міжнародного співробітництва і зовнішньоекономічної діяльності ОДУ (1996–1997). Професор кафедри фізичної географії та природокористування ОНУ (1997). Завідувач кафедри фізичної географії та природокористування (з 2003 р.). Член Комісії АН СРСР з проблем Світового океану (1973–1993), Берегової комісії в Міжнародній географічній спілці (з 1976 р.), Всесвітньої програми геологічної кореляції ЮНЕСКО (з 1978 р.), експерт Океанологічних програм ЮНЕСКО (1978, 1991). Є членом Географічного товариства України (1964), почесним членом Берегового товариства США (з 1981 р.), членом комісії берегових ліній Міжнародної асоціації з вивчення четвертинного періоду (INQUA) (з 1982 р.), Європейського Союзу з захисту узбережжя (EUCC) (з 1991 р.). Експерт ЮНЕП (United Nations Environmental Program) (з 1992 р.), експерт Міністерства екобезпеки і охорони природи України (з 1994 р.). Президент Національної Асоціації "ЄВРОБЕРЕГ–УКРАЇНА" (з 1994 р.). Дійсний член Нью-Йоркської Академії наук США (з 1995 р.), академік Міжнародної Академії історії і філософії природних і технічних наук (з 1997 р.). Отримав кілька грантів на наукові розробки від фондів Фулбрайта, Сороса (1988,1993,1994). Лауреат міжнародного фонду "Сан Паоло ді Торіно", лауреат Географічного товариства Франції, Королівського географічного товариства Великобританії, Берегового товариства Болгарії. За конкурсом "Хто є хто у світі" Міжнародного Біографічного інституту став "Людиною року 1998" серед вчених. Рішенням Ради цього інституту в 1999 р. був нагороджений золотою медаллю "Вчений Тисячоліття". Автор понад 320 наукових праць.

ШУЛЬГІПА Ніна Сергіївна — д-р мед. наук (1965), проф. (1968). Офтальмолог. Народилася 6.II.1918 р. Закінчила біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1940). Того ж року вступила до аспірантури при кафедрі фізіології тварин ОДУ. На початку війни, в період оборони Одеси, працювала медичною сестрою в госпіталі, у період окупації — лаборантом у зуболікарській школі на Слободці і в морехідному училищі. Була членом підпільної групи "Чорноморці". У 1942 р. якийсь час знаходилася під арештом у сигуранці. У 1946 р. захистила кандидатську дисертацію. Того ж року стала асистентом кафедри гістології Одеського медичного інституту, водночас працювала старшим науковим співробітником одеської бази Севастопольської біологічної станції Академії наук СРСР. Працювала на посаді завідуючої клініко-діагностичної лабораторії Укр. НДІ очних хвороб ім. акад. В. П. Філатова (тепер Одеський НДІ очних хвороб і тканинної терапії імені акад. В. П. Філатова) (1950). Невдовзі очолила лабораторію консервації тканин. У 1956 р. — старший науковий співробітник за фахом "біологія". Керувала лабораторією патоморфології та імунології (1975–1980). Обіймала посаду старшого наукового співробітника лабораторії патоморфології та імунології (1980–1985). Лауреат Державної премії УРСР, нагороджена орденом Вітчизняної війни 2 ступеня, медалями "За отвагу", "Партизану Отечественной войны" 2 ступеня, "За оборону Одессы" та ін. Автор близько 200 наукових праць. Померла 9.XII.1990 р.

ЩЕЛКУНОВ Михайло Ілліч — книговидавець, бібліофіл, історик книги, журналіст. Закінчив ІНУ. Завідувач технічною частиною Держвидавництва РСФСР (1919). Один із засновників Російської центральної книжкової палати у Москві. У Державному інституті журналістики читав курс історії і техніки книгодрокування (1922–1924). Дійсний член Російського товариства друзів книги (1920–1930). Один із

ініціаторів створення Музея книги при Російській центральній книжковій палаті (з 1925 р. — при Державній бібліотеці ім. В.І.Леніна). Був репресований. Помер у 1938 р. у ГУЛАЗі. Реабілітований після смерті.

ЮЖАКОВ Сергій Миколайович — видатний публіцист, соціолог, економіст, літератор. Народився в 1849 р. у м. Вознесенськ Херсонської губ. Вчився на історико-філологічному факультеті ІНУ (1865). У зв'язку із хворобою не закінчив курс навчання. Літературну діяльність почав (1868) в газеті "Одесский вестник ". З 1872 р. працював у "Знании". З 1879 до 1882 рр. знаходився на засланні у Сибіру. Постійний співробітник "Отечественных записок". Член редакції "Северного вестника" (1885–1889), член редакції "Русского богатства ", де очолював відділ іноземної політики (1893–1898). З 1898 р. став головним редактором "Большой энциклопедии" (Т.1-22. Лейпциг; Вена; СПб., 1900–1909). Окремо були видани такі його твори "Социологические этюды" (1891–1896); "Жан-Жак Руссо. Его жизнь и литературная деятельность" (1894); "Любовь и счастье в произведениях Пушкина" (1895); "Вопросы просвещения. Публицистические опыты" (1897) та ін. Помер у 1910 р.

ЯВОРІВСЬКИЙ Володимир Олександрович — прозаїк, публіцист, політик. Народився 11.XI.1942 р. в с. Теклівка Крижопільського р-ну Вінницької обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Працював у редакціях газет "Запорізька правда", "Прапор юності", "Ленінська молодь", на Запорізькому радіо, сценаристом Львівського телебачення, літконсультантом, референтом Спілки письменників України, завідуючим відділу прози журналу "Вітчизна", заступником головного редактора цього журналу. У 1968 р. вийшла перша збірка Яворівського "А яблука падають...". Потім були надруковані книжки оповідань і повістей "Гроно стиглого винограду" (1971), "З висоти вересня" (1984), публіцистичні книги "Крила, вигострені небом" (1975), "Тут на землі" (1977), "І в морі пам'яті джерело" (1980), "Право власного імені" (1985). У 1978 р. був надрукований роман "Ланцюгова реакція", потім "Оглянься з осені" (1979), "Автопортрет з уяви" (1981), "А тепер — іди " (1983). Займається політичною і суспільною діяльністю, являючись народним депутатом України, головою Демократичної партії України. Лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1984 р.).

ЯКУПОВ Назим Мухаметзянович — д-р іст. наук (1970), проф. Політолог, Герой Радянського Союзу (1956), засл. діяч науки України (1987). Народився 7.VII.1928 р. в с. Карача-Елга Кушнаренківського р-ну в Башкирії. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова з відзнакою (1962). У 1965 р. захистив кандидатську дисертацію. З 1964 р. до сьогодні працює в Одеському університеті. Завідував опорною кафедрою політичної історії (1972–1992), був головою Спеціалізованої ради із захисту кандидатських дисертацій з історичних наук. Нагороджений грамотою ВАК СРСР за успіхи в науковій діяльності, у підготовці науково-педагогічних кадрів, медаллю Головного комітету ВДНГ СРСР, знаком "За отличные успехи в работе" Мінвузу СРСР. Герою Радянського Союзу Н. М. Якупову встановлений бюст у Львівському вищому військово-політичному училищі (нині Військовий інститут при Державному університеті "Львівська політехніка". Його ім'я присвоєне одній із вулиць Кушнеренково (райцентр в Башкортостані), де встановлена меморіальна дошка; меморіальна дошка встановлена також на школі, в якій він вчився. Н. М. Якупов — почесний громадянин Кушнеренково. Автор понад 250 наукових праць.

ЯРОШЕНКО Семен Петрович — д-р наук (1871), проф. (1876). Математик. Народився 9.I.1847 р. в Херсоні. Закінчив ІНУ (1868). Захистив магістерську дисертацію, був обраний доцентом кафедри чистої математики та секретарем фізико-математичного факультету ІНУ (1870). Позаштатний ординарний професор (1873). Редагував "Записки Императорского Новороссийского университета" (1875–1878). Один із засновників. математичного відділення Новоросійського товариства природознавців. Ректор Новоросійського університету (1881–1890). У 1895 р. йому надано звання заслуженого професора. У 1898 р. вийшов у відставку, продовжуючи працювати позаштатним професором. У 1904 р. брав участь у III з'їзді Міжнародного математичного союзу (Гейдельберг). У 1906–1910 рр. та 1916–1917 рр. викладав математику на Вищих жіночих курсах. Мав нагороди: ордени св. Станіслава 2 ступеня, св. Анни 2 ступеня, срібну медаль в пам'ять царювання імперато-

ра Олександра III. Математична бібліотека професора стала надбанням Наукової бібліотеки ІНУ. Помер у 1917 р.

ЯСТРЕБОВ Володимир Миколайович — укр. етнолог, археолог. Народився 6(18).VII.1855 р. в с. Крива Лука (тепер Самарської обл., Росія). Закінчив ІНУ (1876). Працював учителем історії в Єлисаветграді (1876–1898). У 1877 р. затверджений кандидатом наук. Був дійсним членом Історико-філологічного товариства при Новоросійському університеті (1892). Вивчав побут українського народу. Основна праця — "Матеріали з етнографії Новоросійського краю, зібрані в Єлисаветградському і Олександрійському повітах Херсонської губернії" (Одеса, 1894), в якій описав обряди та легенди українців Південної України. Досліджував давні пам'ятки на території Херсонської губернії, зокрема проводив розкопки некрополя Ольвії. Помер 21.XII.1898 р.

ЯЦЬКО Іван Якович — д-р геол.-мінерал. наук (1961), проф. (1963). Геолог, палеонтолог. Народився 24.VII.1896 р. в с. Новий Буг Херсонського повіту. Закінчив природознавчий відділ ІНО (1925). Працював учителем трудшколи (1925–1926). Аспірант науково-дослідної кафедри географії і геології ІНО (з 1926 р.). Асистент науково-дослідної кафедри географії і геології (1929). У 1931 р. його за сумісництвом запросили на посаду завідувача відділу палеонтології до Зоолого-біологічного інституту. Після реорганізації ІНО в Інституті професіональної освіти очолив кафедру геології (1931–1933). Доцент (1934) кафедри геології ОДУ. Кандидат геолого-мінералогічних наук (1935). Поряд з викладацькою роботою, у 30-40-х рр. виконав біля 100 різнопланових геологічних досліджень у межах України з метою пошуків корисних копалин і визначення підземних вод. Дуже важливою була робота по вивченню одеських зсувів, яку він проводив у 30-40-х рр. за сумісництвом як співробітник Одеської стаціонарної зсувної станції Наркомату геології УРСР. Його матеріали були використані при складанні в 1940 р. першої Генеральної схеми протизсувних заходів узбережжя Одеси. У 1941 р. із колективом університету був евакуйований до Середньої Азії, де отримав призначення на роботу в Андіжанський вчительський інститут на посаду доцента кафедри геології і географії, а з 1942 р. —

завідувача цієї кафедри. Доцент кафедри гідрогеології і палеонтології ОДУ ім. І. І. Мечникова (1944–1951). Завідувач кафедри загальної геології і гідрогеології (1952 – 1960). Завідувач кафедри загальної та морської геології (1972–1977). Професор-консультант (1977). Був науковим керівником Палеонтологічного музею університету, членом Міжнародної асоціації по вивченню четвертинного періоду (INQUA), членом редколегії "Праць" ОДУ. Серія геології і географії", був ініціатором заснування та відповідальним редактором республіканського наукового збірника "Геологія узбережжя і дна Чорного та Азовського морів у межах УРСР". Багаторічна праця була відзначена державними нагородами та медалями: "За доблестный труд", "За трудовое отличие", "За победу над Германией", а також Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР та двома золотими медалями ВДНГ. Ім'я І. Я. Яцька, крім 15 видів уніонідів, носить один з видів підкласу форамініфер з голоценових відкладів Чорного моря і один з видів — ряду остракод з міоценових шарів Причорномор'я. Помер 8.VI.1978 р.

Список літератури

Альбом к столетию Имп. Харьковского университета (1805-1905) / Под. назв. Д.И. Багалея. — Харьков, 1905. 40 с.

Алфавитный список студентов Императорского Новороссийского университета 1912 — 1913 гг. — Одесса: Техник, 1913. — 136 с.

Беленький И. Л. Отечественные биографические справочные издания в XX в.: Материалы к библиографии // Россия и современный мир. — 2000. — №4; 2001. — №1.

Библиография периодических изданий России: В 5 т. / Под назв. В. М. Барашенкова.

Биобиблиографический словарь профессоров и преподавателей Казанского университета, 1905 — 1917. — Казань, 1986. — 80 с.

Биографический словарь деятелей естествознания и техники: В 2 т. — М., 1958-1959.

Биографический словарь профессоров 1-го Ленинградского бывшего женского медицинского института им. акад. И. П. Павлова за 50 лет (1897 — 1947). — Л.: Медгиз, 1947. — 154 с.

Биографический словарь профессоров и преподавателей Имп. Московского университета за 1755 — 1855 гг. — М., 1855. — Ч. 1 — 2.

Биографический словарь профессоров и преподавателей Имп. Санкт-Петербургского университета за истекшую третью четверть века его существования, 1869-1894: В 2 т. — СПб., 1896.

Биографический словарь профессоров и преподавателей Имп. Университета св. Владимира (1834 — 1884) / Сост. В.С. Иконников. — К., 1884. — 816 с.

Биографический словарь профессоров и преподавателей Имп. Юрьевского, бывшего Дерптского университета за сто лет его существования (1802-1902): В 2 т. — Юрьев, 1902-1903.

Боголюбов А.Н. Математики, механики: Биогр. справочник. — К.: Наук. думка, 1983. — 638 с.

Большая советская энциклопедия: В 30 т. — 3-е изд. / Гл. ред. А. М. Прохоров. М.: Сов. энциклопедия,1969 -1978. — Т. 1-30.

Большая энциклопедия: Словарь общедоступных сведений по всем отраслям знания / Под ред. С. Н. Южакова. — 4-е изд. — СПб.,1900-1909. — Т.1-22.

Васильев К. Г., Чуев П. Н., Васильев К. К. Очерки истории высшей медицинской школы в Одессе. — Одесса, 1999. — 240 с.

Васильев К. Медицина старой Одессы: Очерки. — Одесса: Оптимум, 3003. — 208 с.

Венгеров С. А. Критико-биографический словарь русских писателей и ученых: В 6 т. — СПб., 1880-1897.

Видавництво "Mathesis" (1904-1925): Матеріали до історії та каталог книг / Авт.-упоряд. І. Е. Рікун. — К.: Кн. палата України, 2002. — с.

Видные ученые Одессы: По воспоминаниям учеников и сотрудников: В 7 вып. / НАН Украины. Юж. науч. Центр, Одес. акад. истории и философии естеств. и техн. наук; Гл. ред. Р. О. Файтельберг. — Одесса, 1992-1997. — Вып. 1-7.

Владимирский — Буданов М.Ф. История Имп. Университета св. Владимира. — К., 1884. — Т. 1. — 674, XLI, IV.

Военная энциклопедия / Под ред. В. Ф. Новицкого и др. — СПб., 1911-1915. — Т.1-18.

Волков В. А., Вонский Е. В., Кузнецова Т. Н. Химики: Биогр. справочник. — К.: Наук. думка, 1984. — 733 с.

Всемирный биографический энциклопедический словарь / Редкол.: В. И. Бордулин, Н. М. Кузнецов, Н. М. Ланда и др. — М.: Большая Рос. энциклопедия, 1998. — 926 с.

Вся Одесса: Адресная и справочная книга всей Одессы с отделом Одесский уезд на 1911 1912, 1914 гг.

Вчені вузів Одеси. Природничі науки: Серія бібліогр. довідників / ОДНБ ім. М. Горького. — Одеса, 1994. — Вип. 1, ч. 1: Геологи. Географи / Упоряд. Л. М. Бур'ян. — 1994. — 94 с.; Вип. 1, ч. 2: Математики. Механіки / Упоряд. І. Е. Рикун. — 1995. — 107 с.; Вип. 1, ч. 3: Хіміки / Упоряд. Т. І. Олейникова. — 1995. — 107 с.; Вип. 2, ч. 5: Біологи / Упоряд. Л. О. Кольченко. — 1999. — 207 с.

Вчені -юристи України: Довідник / Верх. Рада України. Ін-т законодавства. — К., 1998.

Выдающиеся отечественные ботаники / Базилевич Н. А., Мейер К. И., Станков С. С., Щербакова А. А. . — М., 1957. — 443 с.

Географический энциклопедический словарь: Геогр. назв. / Гл. ред. А. Ф. Трешников. — М., 1983. — 528 с.

Государственный архив Одесской области: Путеводитель. — Одесса, 1961. — 387 с.

Греки на українських теренах: Нариси з етнічної історії. Документи, матеріали, карти. — К.: Либідь, 2000. — 488 с.

Дивный И. В. Страницы военного некрополя старой Одессы: Биогр. справочник: В 3 кн. — К., 1996 — 2001.

Еврейская энциклопедия / О-во для науч. евр. изд.; Издатели: Брокгауз и Ефрон. — СПб., б. г. — Т. 1 — 15.

Енциклопедія українознавства: Загальна частина: У 3 т. — Репринтне відтворення вид. 1949 р. — К.,1994-1995.

Енциклопедія українознавства: Словникова частина. — Репринтне відтворення вид. 1955-1984 рр. — Львів, 1993-2003. — Т.1 — 11.

Жінки у приватному секторі економіки України / О. М. Руднєва, О. М. Пищуліна, О. О. Кочемировська, Н. О. Орлова. — Харків: Східно-регіон. центр гуманіст.-освітніх ініціатив, 2003. — 154 с.

Жінки України: Біогр. енцикл. словник / Сп. жінок України, Укр. акад. наук нац. прогресу. Ін-т гуманіст. досліджень; Гол. ред. М. А. Орлик; Укладач Л. Г. Андрієнко. — К.: Фенікс, 2001. — 559 с.

Записки Новороссийского университета, 1867 — 1919. — Одесса.

Золота книга ділової еліти України: Презентаційний альманах: У 4 т. / Гол. ред. О. Онопрієнко. — К.,2000. — Т.1 — 4.

Золота книга української еліти: Інформ.-імідж. альманах: У 6 т. / Ред. рада: Богуцький Ю. та ін. — К.: Євроімідж, 2001. — Т. 1 — 6.

"Золота фортуна": XI міжнародний академічний рейтинг. — К.: Золота фортуна, 2004. — 222 с.

Золотарев А. Е., Ильин И. И., Луки Л. Г. Биографический словарь профессоров Одесского медицинского института им. Н. И. Пирогова (1900-1990). — Одесса: Маяк, 1992. — 124 с.

История Одесского политехнического в очерках. — Одесса: Астропринт, 2000. — 440 с.

История отечественной математики: В 4 т. / Гл. ред. И. З. Штокало (отв. ред.) и др. — К.: Наук. думка, 1966-1970.

Історія Одеського університету (1865 — 2000) / Гол. ред. В. А. Сминтина. — Одеса: Астропринт, 2000. — 226 с.

Історія Одеського університету за 100 років / Редкол.: О. І. Юрженко (відп. ред.) Н. І. Букатевич, Г. А. В'язовський, І. М. Дузь, Д. Г. Елькін, С. М. Кіро, С. М. Ковбасюк, Л. Х. Калустьян, А. В. Недзвідський, Л. І. Пазюк, З. В. Першина, М. Ю. Раковський, М. П. Савчук, В. О. Федосєєв. — К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1968. — 421 с.

Каменный А. Э. Одесса. Кто есть кто, 1974-1994: Лит.- энцикл. изд. — Одесса: ОКФА, 1999. — 544 с.

Книга: Энциклопедия / Под ред. В. М. Жаркова. — М.: Большая Рос. энциклопедия, 1999. — 799 с.

Книговедение: Энцикл. словарь: А — Я / Редкол.: Н. М. Сикорский (гл. ред.) и др. М.,1982. — 665 с.

Комков Г. Д., Левшин Б. В., Семенов Л. К. Академия наук СССР: Краткий исторический очерк: В 2 т. — М.: Наука, 1977. — Т.1-2.

Кузнецов С.С. Отечественные геологи. — М., 1958. — 194 с.

Лауреати України / Міжнар. іміджева програма "Лідери XXI століття"; Автор-уклад. Ю. Романенко. — Харків: Східно-укр. біогр. ін-т, 2004. — 472 с. — (500 впливових особистостей; Вип. 11).

Липшиц С. Ю. Русские ботаники: Биобиблиогр. словарь: В 4 т. — М., 1947 — 1952. — Т. 1: А — Б. — 1947. — 336 с.; Т. 2: Быков-Горленко. — 1947. — 336 с.; Т. 3: Горницкий-Ищереков. — 1950. — 488 с.; Т. 4: Кабанов — Кюз. — 1952. — 644 с.

Маркевич А. И. Двадцатипятилетие Имп. Новороссийско-го университета: Ист. зап. и акад. списки. — Одесса: Экон. тип., 1890. — XV, 734, X с.

Малахов В.П., Степаненко Б.А. Одесса, 1900 — 1920. Люди…События…Факты…. — Одесса: Оптимум, 2004.- 448 с.

Материалы для биографического словаря действительных членов Имп. Академии наук: В 2 ч. — Пг., 1915.

Медицинский указатель г. Одессы: Справ. изд. / Под ред. Б. Крамер. — Одесса, 1914. — 56 с.

Михневич И. Исторический обзор сорокалетия Ришельевского лицея с 1817 по 1857 год. — Одесса: Л. Нитче, 1857. — 200 с.

Наукова бібліотека Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова: Іст. нарис до 185 — річчя заснування / Відп. ред. В. А. Сминтина; заст. відп. ред. М. О. Подрєзова. — Одеса: Астропринт, 2002. — 248 с.

Національний конкурс "Золоті торгові марки": Офіційний каталог спонсорів, переможців та учасників. — К.: Євро імідж, 2002. — 388 с.

Новороссийский университет в воспоминаниях современников: К 135-летию Одес. ун-та / Сост. Ф. А. Самойлов; Отв. ред. В. А. Смынтына. — Одесса: Астропринт, 1999. — 295 с. — (Из истории Одес. ун-та).

Новый энциклопедический словарь / Под общ. ред. К. К. Арсеньева. — Издатели: Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон. — СПб.; Пг.,1911-1916. — Т.1-29.

Одесский государственный политехнический университет, 1918 — 1998 / Под ред. В. П. Малахова. — Одесса: ОГПУ, 1998. — 168 с.

Одесский медуниверситет, 1900-2000 / И. Л. Бабий, Ю. И. Бажора, С. А. Гешелин и др.; Под ред. В. М. Запорожана. — Одесса, 2000. — 199 с.

Одесский сельскохозяйственный институт: Краткий очерк (1918 — 1968) / Отв. ред. С. А. Мельник. — Одесса, 1968. — 71 с.

Одесский университет за 75 лет (1865-1940) / Отв. ред. К. П. Добролюбский — Одесса, 1940. — 195 с.

Одесский университет, 1865-1990 / Редкол.: И. П. Зелинский (отв. ред.), Л. А. Ануфриев, М. Е. Раковский, П. Е. Ефимов, Л. Х. Калустьян, З. В. Першина, В.В. Фащенко, М.Н. Чесноков. — Одесса, 1991. — 159 с.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, 1930-2000 / Латишева Л. П., Лопатто О. Е., Мазуренко Л. В. — Одеса: Астропринт, 2000. — 230 с.

Одеська державна юридична академія: Історія і сучасність / Дришлюк І. А., Мірошниченко Н. А., Бережняк Б. А. та ін.; Гол. ред. Ківалов С. В. — Одеса: Юрид. літ., 1999. — 247 с.

Одеська письменницька організація: Публікація творів. Хроніка творчого життя: Бібліогр. покажчик / ОДНБ ім. М. Горького; Відп. ред. Г. Д. Оленко. — Одеса ,1980 — 1994. — Вип. 1 — 15.

Одеський державний екологічний університет: Історія і сучасність, 1932-2002 / Відп. ред. Степаненко С. М. — Одеса: Астропринт, 2002. — 342 с.

Одеський державний економічний університет: Нариси історії / В. П. Бородатий, М. О. Скрипник, В. Д. Граждан, О. С. Редькін. — Одеса, 2000. — 267 с.

Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова: Альбом. — Одеса,1949. — 14 арк. фото.

Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова. Філологічний факультет: Бібліографія, 1991 — 2001 / ОНУ ім. І. І. Мечникова. Наукова б-ка; Відп. ред.: Шляхова Н. М. — Одеса: Астропринт, 2003. — 245 с.

Отчет о деятельности Крымско-Кавказского горного клуба за 25 лет./ Сост. В. Смирнов. — Одесса, 1915. — 38 с.

Отчет правления общества вспомоществования бывшим воспитанникам Имп. Новороссийского университета и Ришельевского лицея за время с 1- го мая 1908 г. по 1 — е мая 1909 г. — Одесса, 1909. — 9 с.

Педагогическая энциклопедия. — М.: Сов. энциклопедия, 1964 — 1969. — Т.1 — 4.

Письменники Одещини — на межі тисячоліть: Антологія-довідник / Упоряд. Б. І. Сушинський. — Одеса: Альфа-Омега, 1999. — 428 с.

Підлуська І., Конончук С. Ділова еліта України. Ч.1: Парламент. — К., 2000. — 304 с.

Полный православный богословский энциклопедический словарь: В 2 т.: Репринт. изд. 1908 г. — М.,1992.

Православная богословская энциклопедия или Богословский энциклопедический словарь / Под ред. А. П. Лопухина, Н. Н. Глубоковского. — Пг., 1900 -1911. — Т.1 — 11.

Причерноморские немцы и их вклад в развитие г. Одессы и региона, 1803-1917: Библиогр. указ. / Сост. В. В. Самодурова. — Одеса: Астропринт, 1999. — 192 с.

Протоколы заседаний Совета Новороссийского университета за 1865 — 1884 гг. — Одесса.

Професори Одеського (Новоросійського) університету: Біогр. словник.: У 4 т. / Відп. ред. В. А. Сминтина; Упоряд.: В. В. Самодурова, І. В. Шепельска, Н. С. Тахтарова. — Одеса: Астропринт, 2000. — Т. 1 — 4.

Радянська енциклопедія історії України: В 4 т. — К.,1969 — 1972.

Развитие естествознания в России (XVIII — начало XX века) / Под ред. С. Р. Микулинского, А. П. Юшкевича. — М.: Наука, 1977. — 535 с.

Ришельевский лицей и Имп. Новороссийский университет: Сб., издаваемый бывш. воспитанниками лицея и ун-та / Под ред. П. К. Борзаковского, А. И. Маркевича, В. Я. Протопопова. — Одесса: Тип. Юж.- рус. о-ва печ. дела, 1898. — 76 с.

500 влиятельных личностей Одесского региона. — Одесса: Вост.-укр. биогр. ин-т, 2003. — 336 с. — (Лідери XXI століття).

500 впливових особистостей / Нац. іміджева програма "Лідери XXI століття". — Харьков: Вост. — укр. биогр. ин-т, 2000. — 523 с. — (Україна на межі тисячоліть; Т.1).

500 впливових особистостей. Україна: 10 років незалежності, 1991 — 2001 / Нац. іміджева програма "Лідери XXI століття". — Харьков: Вост.- укр. биогр. ин-т, 2001. — 317 с. — (Україна на межі тисячоліть; Т.2).

Русские писатали. XIX век: Биогр. Словарь: В 2 ч. — 2 — е изд. / Ред. П. А. Николаев. — М.: Просвещение, 1996.

Русские писатели, 1800 — 1917: Биогр. словарь. — М.: Большая Рос. энциклопедия, 1992 — 1994. — Т.1-3.

Русский биографический словарь / Под ред. А. А. Половцова. — СПб.; Пг.; М.,1896-1918. — Т. 1 — 3, 5 — 7, 9 — 16, 18 — 25.

Сельскохозяйственная энциклопедия / Гл. ред. В. В. Мацкевич, П. П. Лобанов. — М.,1969 — 1975.- Т.1 — 6.

Словарь географических названий СССР. — М.,1983. — 296 с.

Советская историческая энциклопедия: В 16 т. / Гл. ред. Е. М. Жуков. — М.,1961-1976. — Т.1 — 16.

Список студентов и посторонних слушателей Новороссийского университета, 1866-1917. — Одесса.

Справочник на 1915 г. об учебных заведениях Одесского учебного округа и служащих в них. — Одесса: Упр. Учеб. округа, 1915. — 475, 72 с.

Справочник по истории дореволюционной России: Библиогр. указ. — 2-е изд. / Под ред. П. А. Зайончковского. — М.: Книга,1978. — 639 с.

Театральная энциклопедия: В 5 т. / Под ред. С. С. Мокульского. — М.,1961-1967.

Українська радянська енциклопедія. — 2-е вид. — К.,1977 — 1985. — Т.1 — 12.

Харьковский государственный университет: Ист. очерк (1805 — 1980). — Харьков: Вища школа, 1980. — 159 с.

Храмов Ю.А. Физики: Биогр. справочник. — К.: Наук. думка, 1977. — 510 с.

Хто є хто в Україні, 1997: Біогр. словник / Ін-т гуманіст. досліджень; Уклад.: С. А. Бакута, І. Д. Зосимович, Г. Г. Костюк та ін. — К., 1997. — 469 с.

Хто є хто в економіці, культурі, науці Києва / Укр. акад. геральдики, товарного знаку та логотипу; Редкол.: В. В. Болгов та ін. — К., 2002. — Т. 3: 2001 — 2002. — 462 с.

Хто є хто в Україні: Біогр. словник: 500 біографій / Київ. наук. т-во Петра Могили; Уклад., ред. Ю. Марченко, О. Телемко. — К., 2000. — 569 с.

Хто є хто: Економіка, культура, наука. Київ та регіони / Укр. акад. геральдики, товарного знаку та логотипу; Редкол.: В. В. Болгов та ін. — К., 2003. — Вип. 4: 2002 -2003. — 463 с.

Хто є хто: Економіка, культура, наука. Київ та регіони / Укр. акад. геральдики, товарного знаку та логотипу; Редкол.: В. В.Болгов та ін. — К., 2003. — Вип. 5: 2003 -2004. — 400 с.

Хто є хто: Партії та політики XXI століття / Укр. вид. консорціум. — К. Укр. акад. Геральдики, товарного знаку та логотипу, 2000. — Вип.1. — 206 с.

Энциклопедический словарь / Под ред. И. Е. Андриевского; Издатели: Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. — Лейпциг; СПб.,1890 — 1907. — Т.1 — 82.

Энциклопедический словарь товарищества "Бр. А. и И. Гранат и К". — 7-е изд. — М.,1910 — 1940. — Т.1 — 58.

Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. — К.: Укр. енциклопедія, 1998. — 2003. — Т.1 — 5.

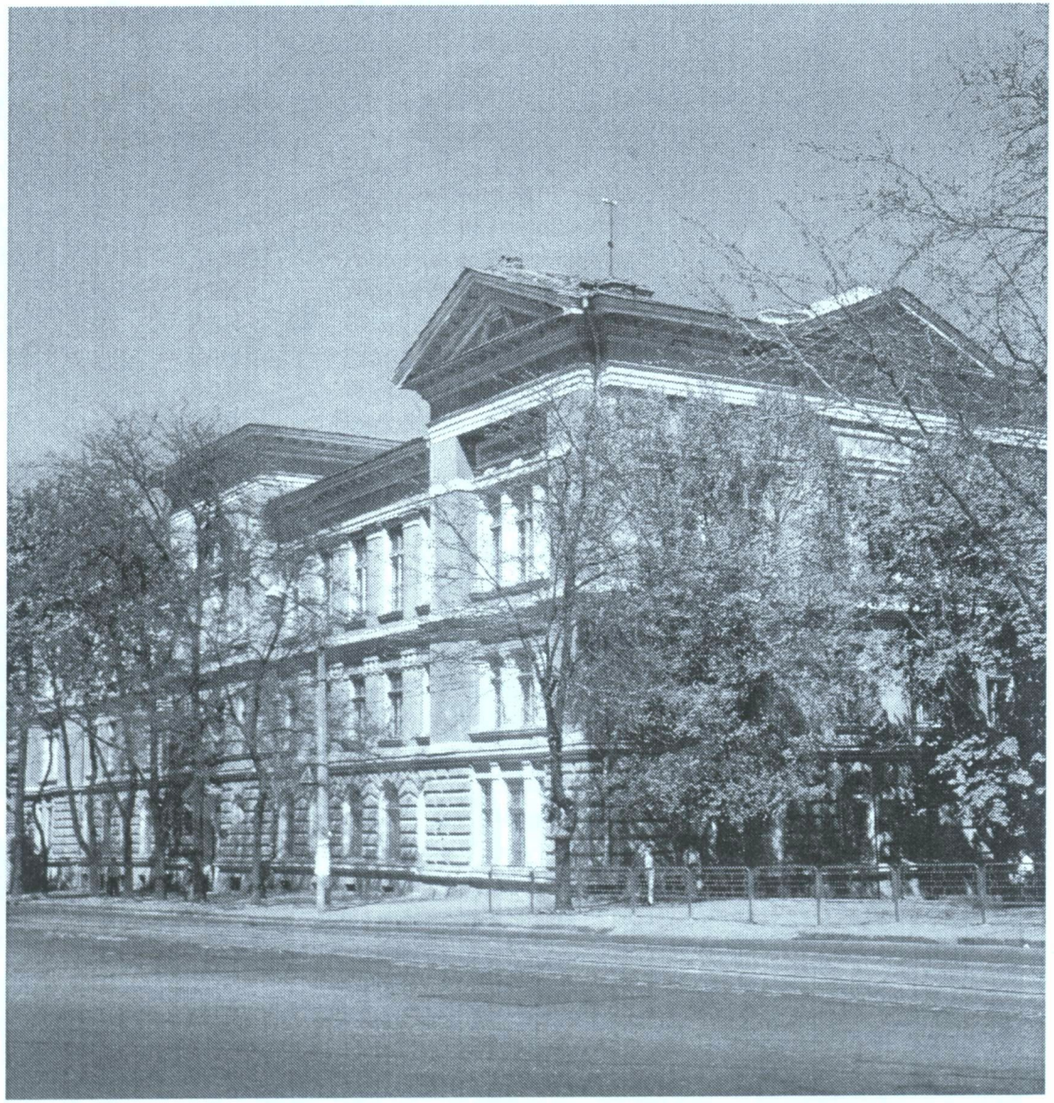
Список скорочень

АН -	Академія наук
АМН -	Академія медичних наук
АПН -	Академія педагогічних наук
АРК -	Автономна Республіка Крим
ВАК -	Вища атестаційна комісія
ВАСГНІЛ -	Всесоюзна Академія сільськогосподарських наук
ВДНГ-	Виставка досягнень народного господарства
ВО -	Виробниче об'єднання
ВУАН -	Всеукраїнська Академія наук
ЗООБІН -	Зоолого-біологічний інститут
ІНО -	Інститут народної освіти
ІНУ -	Імператорський Новоросійський університет
КДУ -	Київський державний університет ім. Т.Г.Шевченка
ЛДУ -	Ленінградський державний університет
МАС -	Міжнародний астрономічний союз
МДУ-	Московський державний університет ім. М.В.Ломоносова
НАН -	Національна Академія наук України
НДІ -	Науково-дослідний інститут
ОДНБ -	Одеська державна наукова бібліотека ім. М.Горького
ОДУ -	Одеський державний університет ім. І.І.Мечникова
ОІНГ -	Одеський інститут народного господарства
ОНУ -	Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова
ОСГІ -	Одеський сільськогосподарський інститут
РАН -	Російська Академія наук
СНД -	Союз Незалежних Держав
УАН -	Українська Академія наук
УРСР -	Українська Радянська Соціалістична Республіка
УСРР -	Українська Соціалістична Радянська Республіка (1919 - 1937)
ХДУ -	Харківський державний університет

Головний корпус ОНУ (вул. Дворянська, 2)

Наукова бібліотека ОНУ (вул. Преображенська, 24)

Ліцейська (університетська) церква св. Благовірного кн. Олександра Невського. (1854 р.)

СОВѢТЪ
ИМПЕРАТОРСКАГО НОВОРОССІЙСКАГО УНИВЕРСИТЕТА
СВИДѢТЕЛЬСТВУЕТЪ,

что

ОСМОЛОВСКІЙ АНТОНЪ, изъ дворянъ, 24-хъ лѣтъ, православнаго вѣроисповѣданія, изъ студентовъ лицея князя Безбородко, поступилъ на первый курсъ юридическаго факультета Новороссійскаго университета 29-го октября 1865 года, гдѣ, при отличномъ поведеніи, слушалъ лекціи въ продолженіи [illegible] академическихъ годовъ.—На окончательномъ испытаніи сказалъ слѣдующіе успѣхи: по уголовному праву, уголовному судопроизводству, статистикѣ, полицейскому праву, международному праву, государственному [illegible] гражданскому праву, римскому праву, гражданскому праву, гражданскому судопроизводству, исторіи русскаго права, политической экономіи, энциклопедіи права и православному богословію — отличные (5); при чемъ факультетъ удостовѣрился въ удовлетворительномъ знаніи имъ французскаго языка.— По окончаніи испытанія **ОСМОЛОВСКІЙ** представилъ разсужденіе «о договорѣ имущественнаго найма», которое факультетомъ одобрено, вслѣдствіе чего онъ утвержденъ совѣтомъ университета въ степени кандидата юридическихъ наукъ 21-го декабря 1870 года.—Посему, на основаніи §§ 142 и 143 Высочайше утвержденнаго въ 18-й день іюня 1863 года, общаго устава Императорскихъ Россійскихъ Университетовъ, онъ, **ОСМОЛОВСКІЙ**, имѣетъ право, при вступленіи въ гражданскую службу, на утвержденіе его въ десятомъ классѣ; относительно же опредѣленія въ военную службу и производства потомъ въ офицеры пользуется правами, опредѣленными существующими по военному вѣдомству правилами.— Одесса, декабря дня 1870 года.

Ректоръ Императорскаго Новороссійскаго Университета

Деканъ юридическаго факультета

Професори та студенти історико-філологічного факультету ІНУ. Фото 1874 р.
Перший ряд (стоять): 3) Н. П. Кондаков, 5) І. С. Некрасов
Другий ряд (сидять): 1) В. Н. Юргевич, 2) П. К. Брун,
3) В. І. Григорович, 4) М. П. Смирнов, 5) І. В. Ягич

№ 192

СВИДѢТЕЛЬСТВО.

Предъявитель сего **Кристи Ножаровъ**, православнаго вѣроисповѣданія, Болгарско-подданный, принятъ былъ на правахъ вольнослушателя въ ИМПЕРАТОРСКІЙ Новороссійскій университетъ въ Сентябрѣ 1891 года на Юридическій Факультетъ. Въ бытность свою на Юридическомъ Факультетѣ Новороссійскаго университета слушалъ курсы: по исторіи римскаго права, догмѣ римскаго права, исторіи русскаго права, государственному праву, церковному праву, полицейскому праву, политической экономіи, статистикѣ, гражданскому праву и судопроизводству, уголовному праву и судопроизводству, финансовому праву, международному праву, энциклопедіи права, исторіи философіи права, торговому праву и судопроизводству и судебной медицинѣ; выполнилъ вмѣстѣ съ тѣмъ всѣ условія, требуемыя правилами о зачетѣ всѣхъ восьми семестровъ, нужныхъ для окончанія курса юридическихъ наукъ, а именно: участвовалъ въ установленныхъ учебнымъ планомъ практическихъ занятіяхъ и подвергался полукурсовымъ испытаніямъ.

Въ удостовѣреніе чего выдано ему, **Кристи Ножарову**, это свидѣтельство отъ Юридическаго факультета ИМПЕРАТОРСКАГО Новороссійскаго университета за надлежащею подписью и съ приложеніемъ университетской печати. Г. Одесса, Января 18-го дня 1900 года.

Подлинное подписали:

И. д. Декана юридическаго факультета,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ и Кавалеръ Владиміръ Соколовскій

ИМПЕРАТОРСКАГО НОВОРОССІЙСКАГО УНИВЕРСИТЕТА

Секретарь факультета,
Статскій Совѣтникъ и Кавалеръ А. Федуровъ

Секретарь Совѣта, Дѣйствительный
Статскій Совѣтникъ и Кавалеръ В. Орловъ.

Свідоцтво про закінчення курсу юридичних наук ІНУ вільного слухача

Б
1892

Ришельевскій Лицей
и
Императорскій
Новороссійскій Университетъ

Сборникъ,

ИЗДАВАЕМЫЙ БЫВШИМИ ВОСПИТАННИКАМИ
Лицея и Университета

Часть I-я

Одесса 1898 г.

Б
19892

Отъ Правленія

Общества вспомоществованія бывшимъ воспитанникамъ ИМПЕРАТОРСКАГО Новороссійскаго Университета и Ришельевскаго Лицея *).

Въ годичномъ общемъ собраніи Общества вспомоществованія бывшимъ воспитанникамъ Императорскаго Новороссійскаго университета и Ришельевскаго лицея, 5 мая 1896 г., принято предложеніе одного изъ членовъ объ изданіи „Сборника воспоминаній о Ришельевскомъ лицеѣ и первыхъ годахъ существованія Новороссійскаго университета". Въ виду этого, правленіе Общества обращается къ бывшимъ воспитанникамъ Лицея и Университета съ покорнѣйшей просьбой не отказать въ присылкѣ матеріаловъ для предположеннаго изданія. Тѣхъ изъ бывшихъ студентовъ, которые уже печатали свои воспоминанія, правленіе проситъ разрѣшить перепечатать ихъ статьи въ Сборникѣ, а также прислать ему или самыя статьи, или указанія, гдѣ и когда онѣ были напечатаны. Всѣ полученныя статьи будутъ переданы въ особый, избранный 5 мая, редакціонный комитетъ; если-же какія-либо изъ нихъ окажутся неудобными для Сборника по ихъ несвоевременности, то таковыя будутъ сохраняться въ правленіи Общества и будутъ напечатаны впослѣдствіи. Желательно поэтому получить все, что представляетъ какой-либо интересъ, какъ сохраняющее свѣдѣнія о прошломъ Лицея и Университета, хотя-бы напечатаніе нѣкоторыхъ матеріаловъ и пришлось временно отложить.

Адресовать просятъ: Одесса, въ правленіе Общества вспомоществованія бывшимъ воспитанникамъ Императорскаго Новороссійскаго университета и Ришельевскаго лицея.

---

*) Такъ какъ „Сборникъ" предположено издавать періодически, по мѣрѣ накопленія матеріала, то Редакціонный Комитетъ помѣщаетъ настоящее обращеніе Правленія, остающееся въ силѣ.

Студенти — випускники фіз.-мат. факультету ІНУ (1907 р.)

Студенти — випускники геогр. факультету ІНУ (1909 р.)

15
5929

ОТЧЕТЪ

ПРАВЛЕНІЯ

ОБЩЕСТВА ВСПОМОЩЕСТВОВАНІЯ

БЫВШИМЪ ВОСПИТАННИКАМЪ

ИМПЕРАТОРСКАГО Новороссійскаго университета

и

Ришельевскаго лицея

ЗА ВРЕМЯ

съ 1-го мая 1908 г. по 1-е мая 1909 г.

ОДЕССА.
Тип. Лиц. Южно-Русскаго Общества Печатнаго Дѣла.
(Пушкинская, соб. д. № 18).
1909.

ПРИЛОЖЕНІЯ.

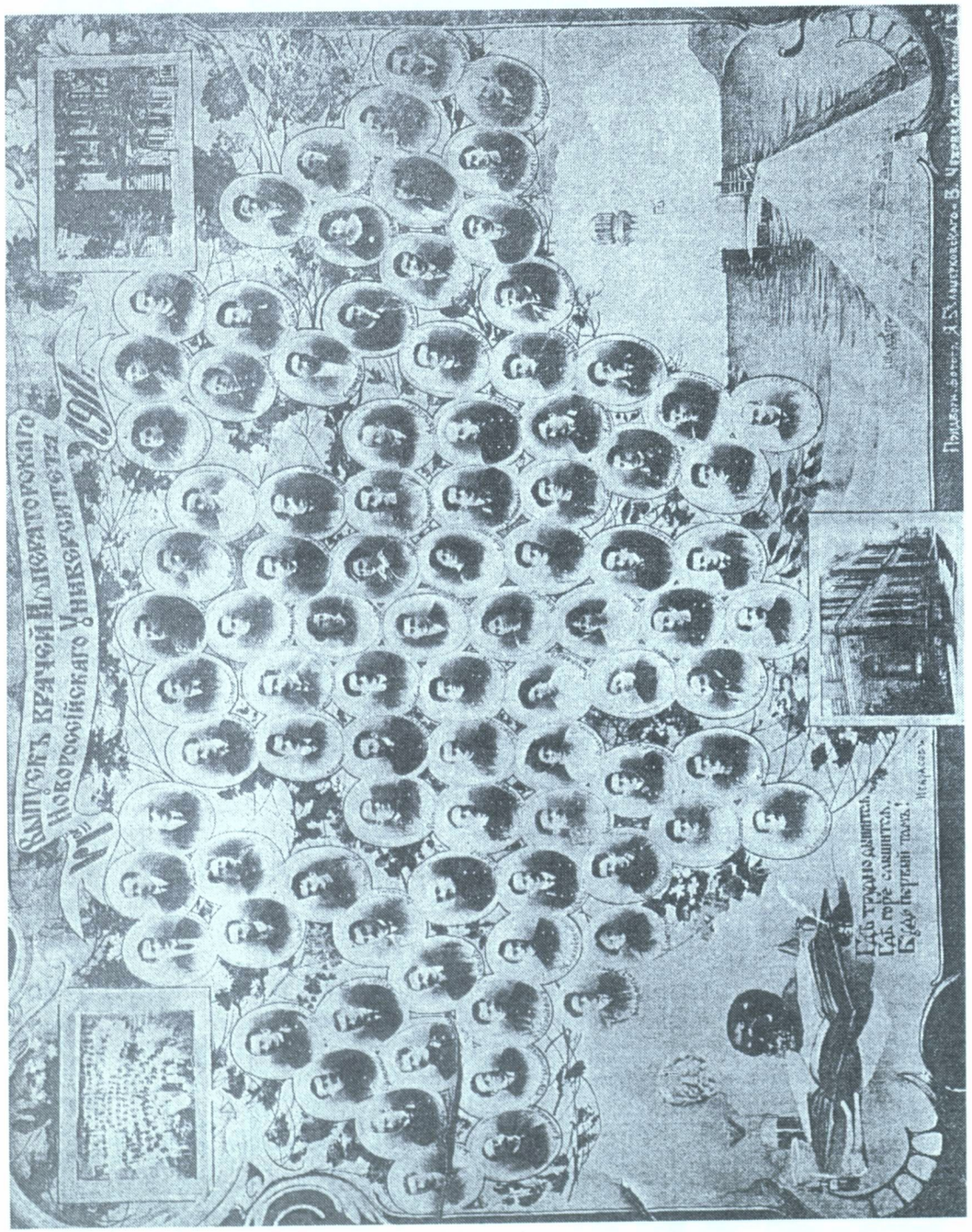
Списокъ членовъ-учредителей Общества.

1. Андерекъ, Г. К. †
2. Андреевскій, К. Э.
3. Аргутинскій-Долгоруговъ, К. М., князь.
4. Аѳанасьевъ, Г. Е.
5. Борзаковскій, П. К.
6. Брунъ, Л. Ф. †
7. Велькоборскій, Н. В. †
8. Гойловъ, Л. И.
9. Діанъ, А. Н. †
10. Дубискій, К. Ф. †
11. Злотчанскій, П. И. †
12. Илашковъ, П. П.
13. Каминскій, Н. А.
14. Карвацкій, И. В.
15. Кирхнеръ, В. В.
16. Клоссовскій, А. В.
17. Кононовичъ, А. К.
18. Крыжановскій, П. А.
19. Леонтовичъ, Ѳ. И.
20. Лигинъ, В. Н. †
21. Малининъ, М. И. †
22. Маразли, Г. Г. †
23. Маркевичъ, А. И. †
24. Меликовъ, П. Г.
25. Милковскій, Я. В. †
26. Милятицкій, Ѳ. Н.
27. Немировскій, А. О.
28. Палаузовъ, В. Н.
29. Петріевъ, В. М. †
30. Пономаревъ, Ив. М. †
31. Прендель, Р. А. †
32. Розенъ, К. Е. †
33. Смирновъ, Г. А. †
34. Толстой, М. М., графъ.
35. Ходоровичъ, Ф. Ф. †
36. Чаушанскій, С. В.
37. Шапеллонъ, А. А.
38. Ярошенко, С. П.

Пожизненные члены Общества

на 1-е мая 1909 г.

Абамелекъ, А. П., князь.
Андреевскій, К. Э., стат. сов.
Аргутинскій-Долгоруковъ, Бор. Ник., князь.
Витте, Сергѣй Юльевичъ, графъ.
Гончаровъ, Степ. Осип., ген.-отъ-инфант.
Сухомлиновъ, Н. Ѳ., предв. дворян. Херсон. губ.
Турау, Евг. Ѳед., егермейст. двора Его Величества.
Фельдманъ, Алекс. Як.
Хелминскій, М. И.
Чаушанскій, С. В.
Щербинскій, Ник. Ник.
Юрьевичъ, Фр. М.
Ярошенко, Сем. Петр., заслуж. профес.

Випуск студентів-лікарів ІНУ (1911 р.)

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

НАРОДНИЙ КОМІСАРІАТ ОСВІТИ УСРР

Підстава: постанова ЦВК СРСР від 19|IX 1932 р. про учбові програми і режим у вищій школі і технікумах, п. „е", ст. 2, розд. III (Збірн. Закон. СРСР № 68, ст. 409).

ДИПЛОМ

Цей диплом виданий Одеським Державним Університетом громадянці Овчинніковій Євгенії Миколаївні, яка народилась „3" дня грудня місяця 1914 року, в тому, що вересня місяця 1933 року була прийнята (переведена з 2-го курсу хімфак Інституту, до якого вступила 1931 р.) в число студентів хімічного факультету Одеського Державного Університету і скінчила курс навчання в липні місяці 1936 року по спеціальності фізичної хімії

Громадянка Овчинікова Євгенія Миколаївна за час перебування в Одеському Державному Університеті вивчила зазначені нижче дисципліни і показала з них такі успіхи:

Назва дисциплін й оцінка:

I курс		7. Психологія	Добре
1. Політична економія	Добре	8. Педагогіка	Добре
2. Історія ВКП(б)	Добре	9. Математика	Добре
3. Українська мова	Добре	10. Фізика	Добре
4. Німецька мова	Добре	11. Неорганічна хімія	Добре
5. Фізкультура	Задовільно	12. Аналітична хімія	Добре
6. Вища допризивна підготовка	Добре	13. Креслення	Добре

Диплом (1936 р.)

Наукове видання

ВИПУСКНИКИ ОДЕСЬКОГО (НОВОРОСІЙСЬКОГО) УНІВЕРСИТЕТУ

Енциклопедичний словник

Випуск 1

Відповідальний редактор *В. А. Сминтина*
Заступник відповідального редактора *М. О. Подрєзова*
Упорядники та бібліографічні редактори:
М. О. Подрєзова, В. П. Пружина, В. В. Самодурова

Зав. редакцією *Т. М. Забанова*
Голов. редактор *Ж. Б. Мельниченко*
Технічний редактор *В. І. Костецький*

Підписано до друку 04.05.2005. Формат 70x100/16.
Папір офсетний. Гарнітура "TimesNewRoman".
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,45
Тираж 1000 прим. Зам. № 276.

Видавництво і друкарня "Астропринт"
(Свідоцтво ДК № 1373 від 28.05.2003 р.)
65026, м. Одеса, вул. Преображенська, 24.
Тел.: (048) 726-98-82, 726-96-82, (0482) 37-14-25.
www.astroprint.odessa.ua

Випускники Одеського (Новоросійського) університету:
В51 Енциклопедичний словник. Вип. 1/ Відп. ред. В. А. Сминтина; Заступ. відп. ред. М. О. Подрєзова; Упорядники та бібліогр. ред.: М. О. Подрєзова, В. П. Пружина, В. В. Самодурова. — Одеса: Астропринт, 2005. — 264 с.

ISBN 966-318-318-7.

Одеський (Новоросійський) національний університет ім. І. І. Мечникова завжди готував і плекав кадри, здатні гідно зустріти сучасність і спрогнозувати прийдешність заради розвитку національної вищої школи, визначення пріоритетів, які б могли сприяти збагаченню інтелекту, культури і освіти народу України. Перший випуск енциклопедичного словника університету містить майже 500 славних імен його вихованців за всю історію ОНУ (1865–2005). Розрахований на істориків науки, науковців, студентів та тих, хто цікавиться історією університету.

В $\frac{4309000000-069}{318-2005}$ Без оголош.

ББК 74.584(4Укр-4Од-2О)7я21
УДК 378.4(477.74)(03)

